

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

C 114

Magyar nyelvű kiadás

Tájékoztatások és közlemények

57. évfolyam
2014. április 15.

Tartalom

I Állásfoglalások, ajánlások és vélemények

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

Régiók Bizottsága

104. plenáris ülés – 2013. november 28–29.

2014/C 114/01	A Régiók Bizottsága állásfoglalása A Régiók Bizottsága 2014. évi politikai prioritásai az Európai Bizottság jogalkotási és munkaprogramja alapján	1
---------------	---	---

VÉLEMÉNYEK

Régiók Bizottsága

104. plenáris ülés – 2013. november 28–29.

2014/C 114/02	A Régiók Bizottsága véleménye – 2013. évi jelentés az uniós polgárságról	6
2014/C 114/03	A Régiók Bizottsága véleménye – Uniós iránymutatás a repülőtereknek és a légitársaságoknak nyújtott állami támogatásról	11
2014/C 114/04	A Régiók Bizottsága véleménye – A makroregionális stratégiák hozzáadott értéke	18
2014/C 114/05	A Régiók Bizottsága véleménye a versenyképes és fenntartható európai acéliparra irányuló cselekvési tervről	23
2014/C 114/06	A Régiók Bizottsága véleménye – Sport, fogyatékoság, szabadidő	27
2014/C 114/07	A Régiók Bizottsága véleménye – A halászati és akvakultúra-ágazat számára nyújtott állami támogatások	33
2014/C 114/08	A Régiók Bizottsága véleménye – Stratégiai iránymutatás az uniós akvakultúra fenntartható fejlesztéséhez	37

III Előkészítő jogi aktusok

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

104. plenáris ülés – 2013. november 28–29.

2014/C 114/09	A Régiók Bizottsága véleménye – Harmadik országbeli állampolgárok: kutatók, diákok, önkéntesek és más kategóriák.	42
2014/C 114/10	A Régiók Bizottsága véleménye – Az Európai Unió Szolidaritási Alapja	48
2014/C 114/11	A Régiók Bizottsága véleménye – A jövőbeli uniós kikötőpolitika kerete	57
2014/C 114/12	A Régiók Bizottsága véleménye – Romaintegrációs stratégiák	73
2014/C 114/13	A Régiók Bizottsága véleménye – Irányelv az elektronikus számlázásról és a teljesen elektronizált közbeszerzésről	79
2014/C 114/14	A Régiók Bizottsága véleménye – Az Állami Foglalkoztatási Szolgálatok közötti fokozott együttműködés	85
2014/C 114/15	A Régiók Bizottsága véleménye – Az intelligens határellenőrzésről szóló csomag.	90
2014/C 114/16	A Régiók Bizottsága véleménye – A hatósági ellenőrzésekről szóló rendelet	96

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

104. PLENÁRIS ÜLÉS – 2013. NOVEMBER 28–29.

A Régiók Bizottsága állásfoglalása A Régiók Bizottsága 2014. évi politikai prioritásai az Európai Bizottság jogalkotási és munkaprogramja alapján

(2014/C 114/01)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- tekintettel az Európai Bizottság 2014. évi munkaprogramjáról szóló közleményre, ⁽¹⁾
- tekintettel a 2013. július 4-én elfogadott, „A Régiók Bizottsága 2014. évi prioritásai az Európai Bizottság munkaprogramjához” című állásfoglalására, ⁽²⁾
- tekintettel a 2012. február 16-án aláírt, az Európai Bizottság és a Régiók Bizottsága közötti együttműködésről szóló jegyzőkönyvre,

A 2014. év főbb politikai prioritásai

1. úgy véli, hogy az Európai Unió előtt álló legfőbb kihívások a következők: fenntartható növekedés megteremtése, társadalmi, gazdasági és területi kohézió biztosítása, munkahelyek létrehozása, valamint a polgárok Európába vetett bizalmának megerősítése;
2. a gazdaság- és szociálpolitikák nagyobb fokú koordinációjára szólít fel a tagállamok versenyképessége közötti különbségek csökkentése érdekében; ismételten kijelenti, hogy sürgősen foglalkozni kell a fiatalok munkanélküliségével és az Unió régiói közötti földrajzi egyenlőtlenségekkel a humántőke további veszteségeinek megelőzése érdekében;
3. az Európa 2020 stratégia 2014-ben elvégzendő alapos félidei felülvizsgálatát kéri, a következők figyelembevételére alapján: i) területi dimenzió, mely szubnacionális szintű célok kitűzését teszi lehetővé a különböző regionális helyzeteknek megfelelően; ii) a helyi és regionális önkormányzatokat bevonó irányítás a célok kitűzése és a stratégia végrehajtása folyamán; iii) a hosszú távú beruházások megfelelő finanszírozása, amelyet nem szabad feláldozni a költségvetési konszolidációra vonatkozó célok érdekében;
4. hangsúlyozza a demokratikus folyamat jelentőségét az Európai Unióban a 2014-es választási évben, és ki fogja dolgozni hozzájárulását az Unió jövőjéről folyó vitához a helyi és regionális önkormányzatok integrációs folyamatban betöltött szerepének erősítése érdekében; az RB ezért politikai viták szervezése révén, illetve a szubszidiaritási elvet és a többszintű kormányzás elgondolását mint az említett célok elérésének fontos eszközeit fokozottan előtérbe helyezve ösztönzést szeretne majd adni a Szerződés reformjáról folytatandó vitákhoz;
5. mivel a szubszidiaritás elve elismert eszköz annak biztosítására, hogy a politikai döntéseket a polgárokhoz lehető legközelebbi szinten hozzák meg, felkéri az Európai Bizottságot, hogy jogalkotási javaslataiban szolgáltasson jobb bizonyítékokat az uniós szintű fellépés által jelentett értéktöbbletre; rámutat arra, hogy hozzá fog járulni az Európai Bizottság 2014. évi munkaprogramjában foglalt, helyi és regionális dimenzióval rendelkező uniós kezdeményezések szubszidiaritási szempontból történő nyomon követéséhez;

⁽¹⁾ COM(2013) 739 final.

⁽²⁾ Cdr 4044/2013.

6. üdvözli, hogy az Európai Bizottság az eredményekre és a végrehajtásra összpontosít, és elkötelezi magát amellett, hogy hozzájárul a hatásvizsgálat területi dimenziójának erősítéséhez;

Gazdasági és monetáris unió

7. hangsúlyozza, hogy a gazdaságpolitikák koordinációját meg kell erősíteni, és ezért úgy véli, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat tagállami szinten be kell vonni az európai szemeszter folyamatába, valamint kéri, hogy az uniós intézmények szintjén az RB-t is vonják be;

8. üdvözli annak elismerését, hogy meg kell erősíteni a GMU szociális dimenzióját, különösen az Európai Bizottság javaslata révén, mely szerint ki kell dolgozni egy eredménytáblát a fő foglalkoztatási és szociális mutatókról, melyet fel kell venni a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárásba; azt várja az Európai Bizottságtól, hogy továbbra is foglalkozzon a közkiadások minőségének kérdésével;

9. várakozással néz az Európai Bizottság égetően szükséges javaslatai elé, amelyek az európai bankszektor megreformálásával előkészítik a bankuniót, és amelyek célja a vállalatirányítás javítása, a hatékony bankhelyreállítás és -szanálás lehetővé tétele, a banktőke megerősítése és a reálgazdaságnak történő hitelezés középpontba helyezése, illetve amelyek következtében kötelezővé válna a bankok lakossági és befektetési tevékenységeinek szétválasztása;

10. támogat minden olyan erőfeszítést, amelynek célja a bankunió megvalósítása, tekintettel annak helyi és regionális dimenziójára és a regionális bankok által a kis- és középméretű vállalkozások és a közberuházási projektek számára történő tökébiztosításban betöltött középponti szerepre;

Növekedés, munkahelyek és társadalmi beilleszkedés

11. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy a munkanélküliség, különösen a fiatalok körében, továbbra is gazdasági és társadalmi szempontból fenntarthatatlan szintű. A Régiók Bizottsága arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a fiatalok foglalkoztatásának ösztönzéséről szóló javaslatai kidolgozása során vonja be a helyi és regionális önkormányzatokat, és vegye figyelembe az általuk alkalmazott bevált gyakorlatokat is; üdvözli a legfőbb prioritást a fiataloknak az európai szociális modellre valódi veszélyt jelentő munkanélkülisége elleni küzdelem terén; elismeri az ifjúsági garancia mint a fiatalok munkaerő-piaci esélyegyenlőségét biztosító eszköz jelentőségét;

12. üdvözli az Európai Bizottság bejelentését, hogy a társadalombiztosítási rendszerek tagállamok közötti jobb koordinációjára súlyt helyező munkavállalói mobilitási csomagot terjeszt elő; úgy véli azonban, hogy ennek előfeltétele az, hogy kijussunk a munkavállalók kiküldetéséről szóló 96/71/EK irányelv⁽³⁾ végrehajtása során a zsákutcából. Ehhez szükség lehet a csalás elleni intézkedések felülvizsgálatára, például az A1-es űrlap elismerésének felfüggesztésére. Arra számít még, hogy a jövőbeli csomag tartalmaz majd egy a munkavállalóknak a szerkezetátalakítások hatékonyabb előrejelzéséről és levezetéséről szóló tájékoztatásával és konzultációjával kapcsolatos jogalkotási javaslatot, valamint hogy lesznek javaslatok a képesítések elismerésének jobb összehangolására is;

13. támogatja az Európai Parlamentnek a trojkarendszer felülvizsgálatára tett erőfeszítéseit, amelyek a demokratikus ellenőrzés és az elszámoltathatóság biztosítását célozzák;

14. felkéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy használják fel az új többéves pénzügyi keret programjait ahhoz, hogy szembenézzenek a demográfiai kihívásokkal, javítsák a pályafutás és a magánélet összeegyeztethetőségét és ösztönözzék a társadalmi kohéziót;

15. üdvözli az állami támogatási politika modernizálására tett erőfeszítéseket, melyek célja e politika összhangjának javítása az Európa 2020 stratégiával és a bürokrácia csökkentése, tekintettel arra, hogy az átfogó célnak elsődlegesen az ipar, a vállalkozások és a munkanélküliség tekintetében kevésbé fejlett régiók versenyképessége javításának kell lennie. Ismételten arra kéri azonban az Európai Bizottságot, hogy formálisan kérje ki az RB véleményét az uniós állami támogatási szabályokról szóló további iránymutatás-tervezetekről, különösen azokról, amelyek az infrastruktúrával kapcsolatban előkészítés alatt állnak;

16. üdvözli a tervezett európai akadálymentesítési intézkedéscsomagot, és hangsúlyozza, hogy az áruk és szolgáltatások hozzáférhetősége kulcsfontosságú tényezője a fogyatékkal élők életminőségének;

⁽³⁾ Javaslat a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló 96/71/EK irányelv érvényesítésére vonatkozó irányelvre (COM(2012) 131 final).

Kohéziós politika

17. felkéri az Európai Bizottságot, hogy ösztönözze és ellenőrizze a helyi és regionális önkormányzatok bevonását a partnerségi megállapodások és vonatkozó operatív programok véglegesítésébe a rendeletek és a magatartási kódex alapján, és 2014 februárjáig jelentést kér e tárgyban. A partnerségi megállapodásoknak a többszintű kormányzás alapvető elemévé kell válniuk az Európa 2020 stratégia és minden más, növekedésre és munkahelyteremtésre irányuló európai stratégia megvalósítása során;

18. megjegyzi, hogy egyre több, a városfejlesztési politikát érintő, nem koordinált uniós kezdeményezés létezik; kéri, hogy készítsenek elő egy fehér könyvet egy integrált uniós városfejlesztési menetrendről, és jelzi, hogy részt kíván venni ebben a folyamatban;

19. kötelezettséget vállal arra, hogy szorosan nyomon követi a megreformált közös agrárpolitika vidékfejlesztési pilléréhez tartozó intézkedések végrehajtását, különösen a vidéki területeken megvalósuló gazdasági tevékenységek diverzifikálását és modernizációját illetően, valamint hogy támogatja a vidéki és városi települések közötti, funkcionális területi partnerségek révén megvalósuló szoros együttműködést;

20. sürgeti, hogy a tagállamok és az Európai Bizottság értékelje az új makroregionális stratégiák kidolgozását az érintett földrajzi területek közös kihívásait és lehetőségeit, valamint európai hozzáadott értéküket illetően; hangsúlyozza a jelenlegi irányítási struktúrák egyszerűsítésének jelentőségét és annak fontosságát, hogy megerősödjön a többszintű kormányzás elvének alkalmazása;

EU-költségvetés

21. megismétli azt a kérését, hogy a Szerződésben lefektetettek szerint a tagállamok uniós költségvetéshez való közvetlen hozzájárulásának csökkentése érdekében reformálják meg a saját források jelenlegi rendszerét, hogy növeljék az átláthatóságot és garantálják az uniós források fenntarthatóságát; azt várja tehát, hogy a saját forrásokkal foglalkozó magas szintű csoport kapjon olyan megbízást, amely lehetővé teszi reformjavaslatok előterjesztését a többéves pénzügyi keret felülvizsgálatához;

22. kötelezettséget vállal arra, hogy véleményt dolgoz ki az uniós költségvetés végrehajtásáról, horizontális módon áttekintve az uniós finanszírozási eszközök felhasználását a helyi és regionális önkormányzatok szempontjából;

23. rámutat arra, hogy az Európa 2020 stratégia támogatásához elérhető költségvetési eszközöket illetően nincs egységes, átfogó látásmód; megismétli, hogy az uniós, tagállami és szubnacionális költségvetések közötti szinergia létfontosságú a kitűzött célok eléréséhez; aggodalmainak ad hangot a válságnak a hosszú távú beruházások finanszírozását szolgáló pénzügyi források elérhetőségére gyakorolt következményeit illetően, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg ezt a vetületet az Európa 2020 stratégia félidei felülvizsgálatának keretében;

Mezőgazdaság és tengerpolitika

24. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló 2004/18/EK irányelvet oly módon vizsgálja felül, hogy a például iskolák, gondozó intézetek és közintézmények számára kiírt élelmiszer-beszerzési pályázatok esetében a „helyben termelt” jelző is a standard kiválasztási kritériumok közé tartozhasson; ⁽⁴⁾

25. kéri a mezőgazdasági piacsabályozási mechanizmusok megszüntetésére irányuló valamennyi javaslat területi hatásának alapos értékelését, beleértve a kétoldalú kereskedelemi megállapodásokat és társulási megállapodásokat, valamint annak ellenőrzését, hogy ezek a javaslatok nem mondanak-e ellent a területi kohézió Lisszaboni Szerződésben rögzített célkitűzésének;

Közlekedés

26. kéri az Európai Bizottságot, hogy kövesse nyomon a régióknak és a helyi önkormányzatoknak a közlekedési törzshálózat kiemelt jelentőségű folyosóihoz kapcsolódó irányítási platformokba történő bevonását, és támogassa ezen önkormányzatok részvételét a területükön hatást kifejtő vagy határokon átnyúló vetülettel rendelkező projektek előkészítésébe;

27. aktívan részt fog venni az Európai Bizottságnak a közlekedési térséghez kapcsolódó kezdeményezéseiben, amelyek népszerűsítik a hatékony multimodális hálózatokat és hozzájárulnak az egységes európai vasúti térség és az egységes európai égbolt konszolidálásához;

⁽⁴⁾ Lásd CdR 341/2010.

Környezetvédelem, éghajlatváltozás és energia

28. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki egy ambiciózus új éghajlati és energiaügyi keretet a 2030-ig tartó időszakra, mely jogilag kötelező érvényű intézkedéseket tartalmaz az üvegházhatású gázokra, az energiahatékonyságra és a megújuló energiára vonatkozóan;

29. stabil uniós jogalkotási kereteket kér a környezetvédelmi kérdésekben történő igazságszolgáltatáshoz való hozzáféréssel és a talajvédelemmel kapcsolatban;

30. elvárja, hogy az Európai Bizottság erőforrás-hatékonyságra és hulladékokra vonatkozó kezdeményezése ne csak erőforrás-hatékonysági mutatókat határozzon meg, hanem az ilyen mutatókon alapuló célokat is;

31. annak biztosítására kéri az Európai Bizottságot, hogy a hulladékokra vonatkozó jogalkotás, valamint a hulladékképződés megelőzésével, újrafelhasználással, újrahasznosítással és a hulladéklerakóktól való eltérítéssel kapcsolatos jelenlegi célkitűzéseknek a Bizottság erőforrás-hatékonysággal és hulladékgazdálkodással kapcsolatos kezdeményezései részét képező 2014. évi felülvizsgálata során megfelelően vegye figyelembe az RB Európai Bizottság által kért előretekintő véleményét; a felülvizsgálatnak meg kell felelnie az erőforrás-hatékonysági ütemtervben rögzített ambiciózus célkitűzéseknek, egyengetve az utat az újrahasznosításon és újrafelhasználáson alapuló gazdaság felé; kéri, hogy a 2014. évi felülvizsgálat kapcsán fordítsanak figyelmet a műanyag hulladékokra, az RB e témáról szóló véleményének megfelelő figyelembevételével;

32. elvárja, hogy az Európai Bizottság ambiciózus menetrendet javasoljon egy teljes mértékben integrált és versenyképes energiapiaci belső piacra vonatkozóan; kéri az Európai Bizottságot, hogy ösztönözze olyan intézkedések meghozatalát, amelyek elősegítik a kisléptékű helyi energiatermelés terjedését és az így termelt energia elosztóhálózatokba való betáplálását, és biztosítsa, hogy e folyamat során a kiskereskedelmi fogyasztók teljes mértékben profitálhassanak a megfizethető energiából, és hogy a fenntartható energiába való beruházásokat helyi és regionális szinten megkönnyítsék a modernizált állami támogatási szabályok az energiaügy terén; a görög elnökség felkérésére javaslatokat fog kidolgozni egy a mindenki számára megfizethető energiáról szóló uniós stratégiához;

33. felkéri az Európai Bizottságot, hogy felügyelje, hogy az energiaszektorban a szabályozási keret nemzeti szinten stabil maradjon, és fennmaradjon annak az Európa 2020 stratégiában lefektetett célokkal való összhangja;

34. várja az Európai Bizottság javaslatait a palagázra és a tömött kőzetekben lévő gázra vonatkozó szükséges jogi keretre, mely biztosítja az Európai Unióban a nem hagyományos szénhidrogének kitermelésének biztonságát és fenntarthatóságát;

Kutatás és innováció

35. érdeklődéssel várja az Európai Bizottság „A kutatás és az innováció mint a növekedés új forrásai” című kezdeményezését, valamint értékelését arról, hogy az innovatív gazdaság hogyan mozdítja elő a versenyképességet, és hogyan alapozza meg a Horizont 2020 által társfinanszírozandó kiemelt beruházások meghatározását;

36. továbbra is aktívan részt vesz majd az intelligens szakosodási platformban és a régiókban megvalósuló ezzel kapcsolatos tevékenységekben, és nyomon követi az intelligens szakosodási stratégiák kidolgozásának és végrehajtásának következő szakaszát a régiókban;

IKT

37. üdvözli a digitális gazdaságra, az innovációra és a szolgáltatásokra való összpontosítást, és arra kéri a Tanácsot és az Európai Bizottságot, hogy folytassa e menetrend megvalósítását, hogy ösztönözzék a beruházásokat ezen a területen, 2015-ig teljesen építsék ki a digitális belső piacot, valamint hozzanak intézkedéseket az ismeretek fejlesztése céljából és a tagállami régiók közötti digitális szakadék csökkentése érdekében. Elkötelezi magát amellett, hogy elősegíti a helyi és regionális közigazgatások modernizációját olyan szolgáltatások nyújtása terén, mint az e-kormányzás, e-egészségügy, e-számlázás és e-beszerzés;

Oktatás, kultúra és idegenforgalom

38. nagy hangsúlyt helyez annak biztosítására, hogy a jövőbeli Erasmus+ program az ezt megelőző programok valamennyi célcsoportja számára megfelelő támogatást és azonos lehetőségeket nyújtson, és a továbbiakban is nyomon követi a források elosztását és a program irányítását. Az RB támogatni fogja a fiatalok foglalkoztathatóságának erőteljes javítását célzó további intézkedéseket, például a szakmai gyakorlatok minőségi keretrendszerére vonatkozó javaslatot és az iskolapolitikák és a tanári szakma korszerűsítését célzó kezdeményezéseket; javaslatokat vár az Európai Bizottságtól a gyakorlati készségek és szakképesítések valódi európai térségének létrehozására vonatkozóan;

39. megismétli a fenntartható és versenyképes európai kulturális turizmusról szóló közlemény iránti kérését, fenntartva azt a véleményt, hogy egy egyértelmű stratégiai keret ezen a területen rendkívül hasznos lenne a helyi kis- és közepes méretű vállalkozások fejlődéséhez, az európai kulturális örökség különböző formáinak népszerűsítéséhez és megőrzéséhez, valamint az európai polgárok további integrációjához;

A szabadságon, a biztonságon és a polgári jogok érvényesülésén alapuló térség

40. várakozással tekint az Európai Bizottságnak az első sikeres polgári kezdeményezésekre adandó válasza elé, és ismételten felajánlja az Európai Bizottságnak, hogy segít azok értékelésében és részt vesz az Európai Parlamentben szervezett közmeghallgatásokon;

41. várja az Európai Bizottság javaslatait a Stockholmi Program nyomkövetéséről, és megfogalmazza saját elvárásait a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség jövőbeli fejlődése tekintetében;

42. átfogó uniós intézkedéseket kér a migráció, a mobilitás és a menekültügy kezelésére, amelyeket az egyének alapjogainak és szabadságának tiszteletben tartására kell alapozni, és amelyek alkalmasak az EU határainak védelmére, az emberkereskedelem és az illegális bevándorlás elleni küzdelem fokozására, az Unión kívüli származási és tranzitországokkal való együttműködés elmélyítésére és a tényleges szolidaritás kiépítésére az uniós tagállamok között csakúgy mint a helyi és regionális önkormányzatok között; különösen kéri a Dublin II. rendelet felülvizsgálatát a menedékkérők tagállamok közötti méltányos elosztásának lehetővé tétele érdekében; ezeket a megfontolásokat az EU tervezett tengerbiztonsági stratégiája esetében is alkalmazni kell;

43. hozzá kíván járulni kiemelt intézkedések kidolgozásához – amint az Európai Tanács kérte – a migrációra és a bevándorlók integrációjára vonatkozó európai stratégia erősítése érdekében; e tekintetben úgy véli, hogy a migrációs áramlások kezelését, különösen a Földközi-tengeri térségben, átfogó módon kell fejleszteni a valamennyi érdekeltet – vagyis harmadik országokat, uniós tagállamokat és regionális és helyi önkormányzatokat is – bevonó, fenntartható megoldások elősegítése érdekében;

Európa mint globális szereplő

44. továbbra is erőfeszítéseket tesz a tagjelölt és potenciális tagjelölt országok helyi és regionális önkormányzatai álláspontjának érvényesítése érdekében a csatlakozási folyamat során; felhívja a figyelmet Helyi és Regionális Önkormányzatok Euromediterrán Közgyűlése (ARLEM) és a keleti partnerség helyi és regionális önkormányzatainak konferenciája (CORLEAP) által végzett munkára és az általuk kínált lehetőségekre a demokrácia gazdasági, társadalmi és területi együttműködés által történő erősítése terén az EU-val szomszédos országokban,

45. üdvözli, hogy az Európai Bizottság ismételten elkötelezi magát a földközi-tengeri térségbeli partnerországok demokratikus átalakulási folyamatának támogatása mellett, és emlékeztet arra, hogy a sikeres átalakuláshoz szükséges, hogy valamennyi szint magáénak érezze azt; kész támogatni a decentralizációra irányuló erőfeszítéseket, amely a gazdasági növekedés, valamint a társadalmi és területi kohézió növelését célzó helyi és regionális közpolitikák kidolgozásának és végrehajtásának eszköze;

46. üdvözli a 2015-ös évnél a fejlesztés európai évévé nyilvánítására tett javaslatot és a küszöbön álló döntést, amely a millenniumi fejlesztési célok nyomán követésének biztosítását és a fenntartható fejlődés új nemzetközi menetrendjének elindítását célozza; ismételten kijelenti, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat teljes mértékben be kell vonni a 2015 utáni időszakra vonatkozó jövőbeli menetrend és a 2015-ös európai fejlesztés éve megvalósításába is; ezért megismétli azt a kérését, hogy a költségvetés gondoskodjon megfelelő finanszírozásról a helyi és regionális önkormányzatok kezdeményezései számára.

Kelt Brüsszelben, 2013. november 29-én.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

VÉLEMÉNYEK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

104. PLENÁRIS ÜLÉS – 2013. NOVEMBER 28–29.

A Régiók Bizottsága véleménye – 2013. évi jelentés az uniós polgárságról

(2014/C 114/02)

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1. emlékeztet arra, hogy – a nemzeti állampolgárság odaítélésének módzataitól függetlenül – az uniós polgárság megadása azon kívül, hogy a polgárokat a közösségi integráció folyamatába bevonva lehetővé teszi a különböző nemzeti identitások számára az együttélést az Európai Unióban, közrejátszik az európai demokrácia megerősítésében is;
2. hangsúlyozza, hogy a szabad mozgás az EU további gazdasági és politikai fejlődésének egyik sarokköve, szakmai és tanulmányi lehetőségeket nyit meg az uniós polgárok számára és az európaiak közötti szorosabb kapcsolatok kialakításához vezet, ezáltal tehát központi eleme az uniós polgárságnak;
3. hangsúlyozza, hogy tekintettel az adóssággal kapcsolatos válság folyamatos mélyülésére és az európai polgárokat, különösen pedig a fiatalokat érintő, növekvő munkanélküliségre, a gazdasági dimenzióra is kell összpontosítani annak érdekében, hogy gazdaságilag erős Európát tudjunk biztosítani, amely meg tudná erősíteni az uniós polgárság szociális dimenzióját;
4. figyelembe veszi, hogy az európai polgárok egy része távol érzi magát az európai szintű döntéshozatali folyamatoktól, és emlékeztet arra, hogy a döntéseknek a lehető legnagyobb nyilvánosság mellett és a polgárokhoz minél közelebb kell születniük;
5. tudatában van annak, hogy – a polgárokhoz való közelségüknél fogva – a helyi és regionális önkormányzatok képviselik a legmegfelelőbb szintet az uniós polgárság megértésének előmozdításában, valamint az uniós polgárság és az egyének számára ez utóbbiból adódó konkrét előnyök megismertetésében;
6. hangsúlyozza, hogy jelenleg, amikor folyamatban van a gazdasági és monetáris unió elmélyülése, és azzal párhuzamosan tárgyalások folynak annak érdekében, hogy a politikai uniót a szerződések felülvizsgálati lehetőségének köszönhetően megerősítsék, elengedhetetlen, hogy a magasabb szintű integráció nagyobb mértékű demokratikus legitimitással társuljon;

Az uniós polgárság politikai és jogi kerete

7. rámutat arra, hogy az európai identitás és az európai demokrácia megerősítésében alapvető és rendkívül szimbolikus lépés volt az „uniós polgárság” intézményének a Maastrichti Szerződés általi bevezetése, amelyet az Európai Unió tagállamainak minden polgárára vonatkozóan elismertek, és amely az Amszterdami Szerződés elfogadásakor a nemzeti állampolgárság kiegészítő részévé vált;
8. hangsúlyozza továbbá, hogy a Lisszaboni Szerződéssel bevezetett új rendelkezések az uniós polgárság megerősítését jelentik, amely az egyszerű kiegészítés helyett hozzáadódik a nemzeti állampolgársághoz, és nem helyettesíti azt. Az európai polgárság nem a politikai rendszert összefogó, már létező kapcsolatok kifejeződéséként értendő, hanem egy szabályozási keretként, amely az országok közötti mozgás szabadságát egy a jogokat, nem pedig a kirekesztést magában foglaló alappillérré alakítja;

9. megjegyzi, hogy az uniós polgári jogok a Maastrichti Szerződés általi bevezetésük után két évtizeddel még mindig nem váltak mindennapi valósággá. Ezt az uniós polgárok is megerősítették az uniós polgárság kérdéséről indított széles körű nyilvános konzultációban, amelyben 12 000 uniós polgár példákat hozott fel azokra a bürokratikus akadályokra, amelyekkel jogaik – például a szabad mozgáshoz való jog – gyakorlása során szembesültek. ⁽¹⁾ Az Eurobarométer polgári jogokra ⁽²⁾ és választójogokra ⁽³⁾ vonatkozó felmérései, a polgárok és a nemzeti és európai szintű politikusok részvételével tartott közvetlen párbeszéd sorozata, továbbá a nagyközönségnek az európai jogokra vonatkozóan a „Europe Direct” információs szolgálatnak címzett számos kérdése mind igazolták, hogy több intézkedésre van szükség e területen;

10. hangsúlyozza, hogy a jelentésben hivatkozott jogok az uniós szerződések által az Európai Unió polgárai számára biztosított jogok, amelyek közül azonban számos olyan alapvető jog, amelyet a harmadik országok polgáraira is alkalmazni kell;

11. megjegyzi, hogy az uniós polgárság és a tagállami állampolgárság viszonya továbbra sem egyértelmű. Egyrészt közvetlenül a tagállami állampolgárságtól függ, amely az uniós polgárság – az egyes nemzeti jogszabályokban meghatározottak szerinti – megszerzésének egyetlen előfeltétele. Az európai polgárságnak ez az aspektusa a tagállami állampolgársághoz kapcsolódó jogok kiegészítő forrására korlátozza az európai polgárság szerepét. Ugyanakkor az uniós polgárságnak köszönhetően a polgárság és a nemzetállam fogalma különválik, a hangsúly ezentúl már nem az egyéneknek egy polgári közösségbe történő integrációján van, hanem a tartózkodás fogalmán, az egyéni, politikai és társadalmi jogok egyenjogúságának biztosításán és az európai polgárokat megillető szabad mozgáson;

12. rámutat arra, hogy a tagállami állampolgárság – ezen keresztül pedig az uniós polgárság – megszerzése lényeges mechanizmusa lehet a harmadik országból származó polgárok európai társadalmakba történő integrációjának, és mint ilyennek megfelelő módon hozzáférhetőnek kell lennie az EU-ban legálisan és huzamos tartózkodási engedéllyel tartózkodó bevándorlók számára. E bevándorlók európai társadalmakba való integrációjának alapvető eszköze, ha megadjuk számukra a polgárságot;

13. megjegyzi, hogy az uniós polgárságról szóló 2010. évi véleménye óta felkérte az EU-t, hogy tegye demokratikusabbá és átláthatóbbá politikáit és döntéshozatali szerveit. Kérte továbbá, hogy fogadjanak el a kétirányú politikai párbeszédet elősegíteni képes mechanizmusokat, valamint hogy ültessék át a gyakorlatba a részvételi demokrácia elvét;

14. elismeri, hogy az Európai Bizottság számba veszi az eddigi lépéseket, és törekszik arra, hogy teljesítse kötelezettségvállalásait az uniós polgárság ösztönzése érdekében, tizenkét konkrét területen intézkedéseket javasolva;

15. felhívja azonban a figyelmet arra, hogy a jelentés olyan javaslatokat tesz, amelyek elsősorban az EU gazdasági dimenziójára vonatkoznak, és csak másodsorban az európai integráció politikai és szociális dimenziójára. Így például nem tartalmaz egyetlen konkrét és kézzelfogható javaslatot sem a betegjogok megerősítésére vagy a határon átnyúló egészségügyi szolgáltatásokra, a multikulturalizmus ösztönzésére, a „szociális Európa” – például a szegénység és a kirekesztés elleni küzdelem révén történő – megerősítésének ösztönzésére, valamint arra vonatkozóan, hogy fokozatosan fel kell építeni az európai identitást;

16. megjegyzi, hogy a vizsgált jelentésben megfogalmazott intézkedések első látásra megfelelnek a szubszidiaritási és az arányossági elveknek. Lényeges azonban, hogy az Európai Bizottság minden egyes hivatalosan javasolni kívánt intézkedését részletesen megindokolja, mivel néhány egyedi javaslat mélyrehatóbb vizsgálatra szorulhat (például az egységes európai dokumentumok fakultatív kibocsátása). Ezen túlmenően a tervezett intézkedéseknek nem szabadna túlzott adminisztratív és pénzügyi terhet róniuk az érintett nemzeti, regionális és helyi hatóságokra;

17. megjegyzi, hogy tekintettel a 2014. évi európai választásokra, a jelentés olvasásakor az Európai Bizottság közelmúltbeli közleményét és az ahhoz kapcsolódó ajánlásait ⁽⁴⁾ is szem előtt kell tartani. E dokumentumok célja az EU-n belüli demokratikus folyamatok és a képvisleti demokrácia megerősítése az európai választásokon való részvétel ösztönzésével;

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/justice/citizen/files/eu-citizen-brochure_hu.pdf.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_365_fr.pdf (kizárólag német, angol és francia nyelven érhető el).

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_364_en.pdf (kizárólag angol nyelven érhető el).

⁽⁴⁾ COM(2013) 126 final, „A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Felkészülés a 2014-es európai parlamenti választásokra: a demokratikus és hatékony lebonyolítás további erősítése” és C(2013) 1303 final, a Bizottság ajánlása az európai parlamenti választások demokratikus és hatékony lebonyolításának elősegítéséről.

18. emlékeztet arra, hogy az RB-t szorosan bevonták a jelentés előkészítésébe, valamint hogy az figyelembe vette a helyi és regionális önkormányzatoknak az uniós polgárság és az európai polgárjogok népszerűsítésében játszott szerepéről szóló, az RB számára készített tanulmány⁽⁵⁾ eredményeit és ajánlásait;

A hatékony polgárság feltételei

19. javasolja, hogy hozzanak olyan intézkedéseket, amelyek garantálják a polgári részvétellel kapcsolatos oktatást és nevelést, hogy a polgárok el tudják sajátítani a jogaik tudatos és szabad érvényesítéséhez és köteleességeik teljesítéséhez szükséges képességeket, a polgárság szociális dimenziójának a megerősítését – a súlyos következményekkel járó gazdasági válság kontextusában –, valamint a szóban forgó európai polgárok szabad mozgásának gyakorlását korlátozó különböző akadályok felszámolását;

20. hangsúlyozza, hogy egy növekvő mobilitású világban rendkívül fontos, hogy a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló, valódi európai térséget hozzunk létre a polgárok szolgálatára,⁽⁶⁾ és megjegyzi, hogy alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy az uniós polgárok zökkenőmentesen gyakorolhassák a szabad mozgáshoz és letelepedéshez való jogukat, mivel a polgárok számára ez az az uniós szerződésben foglalt jog, amely a legértékesebb, és ezt tekintik az uniós integráció legjelentősebb vívmányának. Ennek keretében nem elég jogokat kreálni, hanem az is elengedhetetlen, hogy garantáljuk, valamennyi kormányzati szint együttműködjön annak érdekében, hogy a jogosultaknak a jogaik akadály nélküli gyakorlását biztosítsák.

A helyi és regionális önkormányzatok szerepe

21. kiemeli, hogy a 2010. évi jelentés egyik legfontosabb következtetése az, hogy az uniós polgárok jogaik gyakorlása során tapasztalt nehézségei nem annyira az uniós szintű jogalkotási deficitnek tudhatók be, hanem a szóban forgó joganyag nemzeti szintre történő átültetésének és végrehajtásának. A fenti megfontolásokat figyelembe véve az RB úgy gondolja, hogy az Európai Bizottság jelentése nem fordít megfelelő figyelmet arra, hogy hogyan járulhatnak hozzá a regionális és helyi önkormányzatok az uniós polgárság hatékony gyakorlásához és minőségéhez;

22. megjegyzi, hogy a regionális és helyi önkormányzatokra kulcsfontosságú szerep hárul a kiépítendő részvételi folyamatok előmozdításában, hogy ezáltal az alulról felfelé irányuló megközelítés megvalósítása céljából a polgárok hatékonyan részt vegyenek a jogaik konkrét érvényesítését lehetővé tevő uniós politikák meghatározásában;

23. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok hozzá tudnak járulni az uniós polgárok mozgásához és tartózkodásához kapcsolódó problémák, valamint a migránsok fogadásához kapcsolódó kérdések kezeléséhez, és elismeri, hogy képesek arra, hogy közel kerüljenek a politikai folyamatokban csekély mértékben részt vevő csoportokhoz, például a fiatalokhoz és a bevándorlókhoz;

24. üdvözli az Európai Bizottság azon javaslatát, amelynek célja, hogy egy a helyi önkormányzatokat célzó e-képzési eszköz létrehozása révén megszüntessék ezen önkormányzati dolgozók információhiányát európai polgárjogi kérdésekben, ami gyakran az érdekeltek helytelen tájékoztatásához vezet, és bonyolulttá teszi a szóban forgó jogok gyakorlását. Mivel az RB tagjai megfelelő helyzetben vannak ahhoz, hogy ismerjék a származási országuk helyi tisztviselőinek szükségleteit és lehetőségeit, ezért a Régiók Bizottsága kész arra, hogy aktívan együttműködjön az Európai Bizottsággal ezen eszköz kidolgozásában és a tagállamokban való terjesztésében;

25. üdvözli az Európai Bizottság új kezdeményezéseit, amelyekkel el akarja gördíteni az akadályokat az uniós polgárságból eredő jogok hatékony gyakorlása előtt, ám úgy véli, hogy a tagállamokban továbbra is éles határ húzódik az alkalmazandó jogszabályok és a polgárok által megtapasztalt mindennapi valóság között, különösen a határokon átnyúló kérdések tekintetében, továbbá úgy gondolja, hogy az Európai Bizottságnak nagyobb figyelmet kellene fordítania erre a pontra;

Az európai polgárság dimenziói⁽⁷⁾

Az aktív polgárság

26. úgy véli, hogy az uniós polgárság megerősödése a polgárok helyi közösségekben való aktív részvételének fokozódásából eredhet, és különösképpen a fiatalok körében kerülhet erre sor, akikre nagyobb mobilitás jellemző az európai térségen belül;

⁽⁵⁾ A Régiók Bizottsága tanulmánya a következő témában: „A helyi és regionális önkormányzatok szerepéről az uniós polgárság és az uniós polgárjogok népszerűsítésében” (2012). A tanulmány összefoglalása a következő címen érhető el: <http://cor.europa.eu/hu/events/forums/Pages/ey2013-toolkit.aspx>

⁽⁶⁾ CdR 201/2009.

⁽⁷⁾ Az RB ezt a megkülönböztetést javasolta a „2010. évi jelentés az uniós polgárságról: Az uniós polgárok jogainak érvényesítése előtt álló akadályok lebontása” című véleményében (előadó: Roberto Pella, IT/EPP), CdR 355/2010 fin; és ezt fogadták el a jelen véleménytervezetben.

A szociális polgárság

27. elengedhetetlennek tartja a szociális polgárságot támogató kezdeményezések uniós szintű megerősítését, mivel a szociális jogokhoz való hozzáférés bizonyos esetekben a tagállamok által meghatározott olyan követelményekhez és kritériumokhoz kapcsolódik, amelyek a diszkrimináció táptalajának kedvező helyzetet teremtenek, szemben az egyenlőség és az egyenlő bánásmód elvével, amelyet az uniós jog rögzít;

28. elismeri, hogy az Európai Bizottság jelentése tartalmaz olyan intézkedéseket, amelyek megerősítik a szociális polgárságot – ilyen például a szakmai gyakorlatok minőségbiztosítási keretrendszerének létrehozására vonatkozó pozitív intézkedés –, ezekről pusztán tájékoztató jelleggel elmondhatjuk, hogy van értelmük;

29. egyértelműen támogatja, hogy a mozgáshoz való jogot ténylegesen megerősítsék, különösen a fiatalok mobilitását illetően, figyelembe véve a folyamatosan növekvő munkanélküliséget a tagállamokban;

A civil polgárság:

30. megjegyzi, hogy további intézkedésekre van szükség e területen. Az Eurobarométer egyik speciális vizsgálatának eredményei ⁽⁸⁾<http://cor.europa.eu/hu/events/forums/Pages/ey2013-toolkit.aspx> 12. o. ⁽⁹⁾ Lásd az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 227. cikkét.

31. ezért azt javasolja, hogy a helyi és regionális önkormányzatok a megfelelő európai alapok segítségével hozzanak célzott és hatékony intézkedéseket annak érdekében, hogy felkeltsék az uniós polgárok figyelmét az európai ombudsmannal és az Európai Parlamenthez benyújtható petíció jogával kapcsolatban;

A politikai polgárság:

32. megjegyzi, hogy az európai választásokon való részvétel 1979 óta folyamatosan csökkent – 2009-re 43%-kal ⁽¹⁰⁾ –, valamint hogy ez a tendencia igazolja azt a megállapítást, hogy az európai polgárok úgy vélik, hogy az európai szintű döntéshozatal során nem veszik figyelembe a véleményüket; és csakugyan, az Eurobarométer szerint az európai polgárok 68%-a szintén kifejezte ebbéli aggályait;

33. felhívja a figyelmet a bevált gyakorlatokra, ⁽¹¹⁾ amelyek alapján a helyi és regionális önkormányzatok az adott európai források támogatásával tudatosságnövelő programokat és kampányokat indíthatnak helyi és regionális szinten, hogy tájékoztassák saját régióik lakosságát az európai választásokon való szavazati, vagy éppen a választásokon való indulási jogairól. A Régiók Bizottsága ezen túlmenően kiemeli a helyi és regionális önkormányzatok potenciális katalizátor szerepét a tájékoztatás és a tudatosságnövelés területén, különösen a tanulók és a diákok körében, felkészítve őket választói jogaik aktív gyakorlására;

34. megjegyzi, hogy folytatni kell a harmadik országok polgárai politikai jogainak megerősítését, és arra bátorítja a tagállamokat, hogy ne alkalmazzanak túlzottan korlátozó rendelkezéseket a harmadik országból származó személyek állampolgárrá válásával szemben. Az RB korábbi véleményeiben egyrészt elismerte, hogy a tagállamok területén legálisan tartózkodó bevándorlók várakozással tekintenek az uniós polgárság megszerzésére, másrészt pedig úgy ítélte meg, hogy e bevándorlóknak a politikai életben való részvétele rendkívül jelentős tényezője a helyi közösségekbe való beilleszkedésük elősegítésének;

35. kivétel nélkül az összes tagállamot felkéri, hogy könnyítsék meg a polgárok nemzeti választáson való részvételét és az azon való indulásra vonatkozó jogát, függetlenül attól, hogy a nemzeti területen tartózkodnak-e. Az EU-n belüli mobilitáshoz való jog nem vezethet a polgárok politikai előjogtól való megfosztásához;

36. úgy ítéli meg, hogy immár rendelkezésre állnak azok a feltételek, amelyek mellett el lehet mélyíteni, illetve el lehet indítani egy párbeszédet az uniós polgárok választójogának a kiterjesztéséről, hogy az a polgárok lakóhelye szerinti ország regionális és nemzeti választásaira is kiterjedjen, mindenesetre valamennyi tagállam szuverenitásának (jus domicili) a megsértése nélkül;

⁽⁸⁾ A Régiók Bizottsága tanulmánya a következő témában: „A helyi és regionális önkormányzatok szerepéről az uniós polgárság és az uniós polgárjogok népszerűsítésében” (2012). A tanulmány összefoglalása a következő címen érhető el:

⁽⁹⁾ szerint a véleménykutatásban részt vevőknek csupán a fele tudott az európai ombudsman létezéséről és hatásköreinek kiterjedéséről, hasonlóképpen kevés információval rendelkeztek arról a jogról, amely szerint az Európai Parlamenthez petíciót lehet benyújtani;

⁽¹⁰⁾ A Régiók Bizottsága tanulmánya a következő témában: „A helyi és regionális önkormányzatok szerepéről az uniós polgárság és az uniós polgárjogok népszerűsítésében” (2012.), 10. o.

⁽¹¹⁾ Uo., 10. o.

37. hangsúlyozza, hogy az európai polgárság koncepciója dinamikusabbá teheti az uniós bővítés folyamatát, amely nem merül ki a közösségi vívmányokhoz való gazdasági és jogalkotási alkalmazkodásban, hanem magában foglalja annak szükségességét, hogy a demokratikus struktúrák és a jogállamiság megerősítését célzó politikai intézkedésekre kerüljön sor a csatlakozó országokban. Az európai polgárság perspektívája konkrét jelentőséget adhat ezeknek az intézkedéseknek;

A közigazgatási polgárság:

38. emlékeztet arra, hogy helyi és regionális szinten a közigazgatási eljárások egyszerűsítését célzó tevékenységeket kell indítani az uniós polgárok jogainak – különösen a mozgásszabadság jogának – hatékony gyakorlása érdekében, továbbá meg kell szüntetni minden elriasztó eljárást és a megkülönböztetés más létező formáit, amelyek eltérő bánásmódokat eredményeznek az európai polgárok között, különösen a lakhatáshoz való jog megadását illetően. A területi önkormányzatoknak képesnek kellene lenniük arra, hogy megfelelő megoldásokat biztosítsanak az előttük álló problémákra;

39. elismeri, hogy az Európai Bizottság által bejelentett intézkedések bizonyos előrelépést jelentenek ebből a szempontból. Mivel a fellépési területek egyike feltételezi a helyi önkormányzatok aktív szerepvállalását, ⁽¹²⁾ hatástanulmányt kell végezni, valamint európai alapokból finanszírozást kell biztosítani;

40. üdvözlí az Európai Bizottság azon javaslatait, amelyek célja a gépjárművek műszaki vizsgálati bizonyítványainak az uniós határokon átnyúló könnyebb elismerése, örömmel fogadja továbbá a gépjárművek műszaki ellenőrzéséhez szükséges követelmények javasolt harmonizációját, amelyet mielőbb végre kellene hajtani oly módon, hogy biztosítsák a polgárok szabad mozgáshoz való jogának könnyebb gyakorlását, beleértve a járművek országok közötti regisztrációját is;

A polgárság kultúrája:

41. azon együttműködési kezdeményezések megerősítését javasolja, amelyek elő kívánják segíteni a polgárok tájékoztatását a szabad mozgásra vonatkozó jogukkal kapcsolatban; ilyenek például a testvérvárosi projektek, a határokon átnyúló együttműködési kezdeményezések stb.;

42. emlékeztet arra, ⁽¹³⁾ hogy a 2014. évi európai választásokra tekintettel nagyobb mértékben kellene tudatosítani valamennyi uniós polgárban az őket megillető jogokat – különösen a szavazati jogot –, amellyel lakóhelyüktől függetlenül valamennyi tagállamban élhetnek, emellett elő kellene segíteni e jogok gyakorlását is;

Az intézkedések finanszírozására szolgáló eszközök, a partnerek hálózatba szervezésének lehetőségei

43. a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó új pénzügyi keret távlatában rávilágít arra, hogy az „Alapvető jogok és uniós polgárság” és az „Európa a polgárokért” programok jelentős lendületet adhatnak az európai polgárság megerősítéséhez, és olyan tevékenységek támogatásához, amelyek célja a jogalkotások és az európai politikák ismeretének és alkalmazásának az elősegítése a tagállamokban;

44. egyszerűbb és hatékonyabb megközelítés elfogadását ajánlja az európai polgársági programokra vonatkozó intézkedések finanszírozásában, azáltal, hogy olyan prioritásokat határoznak meg az eddigieknél pontosabban, amelyek összhangban állnak a politikai döntésekkel, és ügyelnek arra, hogy az intézkedések eredményeinek terjesztésére összpontosítsanak, ismertségüket növelve, a stratégiai és politikai célkitűzések elérése érdekében. E célkitűzés megvalósításához elengedhetetlen a helyi és regionális önkormányzatok bevonása a szóban forgó intézkedések megtervezésébe, különösen a képzéssel és az éves munkaprogramok kialakításával kapcsolatban.

Kelt Brüsszelben, 2013. november 28-án.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽¹²⁾ Pontosabban tehát arra kell törekedni, hogy az Európai Unióra vonatkozó célzott és elérhető információk rendelkezésre állását támogassák azáltal, hogy a helyi önkormányzatok rendelkezésére bocsátanak egy e-képzési eszközt, valamint felhasználóbarát módon tájékoztatják a polgárokat, segítve őket a problémáik megoldásában.

⁽¹³⁾ Lásd a polgárság megerősítésére vonatkozó véleményt (2013.).

A Régiók Bizottsága véleménye – Uniós iránymutatás a repülőtereknek és a légitársaságoknak nyújtott állami támogatásról

(2014/C 114/03)

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Általános megállapítások

1. hangsúlyozza, hogy az állami támogatásokra vonatkozó szabályozás – az Európai Bizottság által 2012-ben megkezdett – korszerűsítésének ⁽¹⁾ nagy ívű folyamata keretében a légi közlekedés az egyik első ágazat volt, amellyel kapcsolatban szükségesnek tartották az állami finanszírozást szabályozó jogszabályi keret korszerűsítését az infrastruktúra, a repülőterek működési támogatása, valamint a légitársaságok tevékenységkezdési támogatása vonatkozásában; ⁽²⁾
2. emlékeztet arra, hogy az Európai Bizottság a polgári repülési ágazat állami támogatását 1994-ben ⁽³⁾ szabályozta először azután, hogy megvalósult a légiközlekedési ágazat fokozatos liberalizációja, amely jelentős mértékben ösztönözte a versenyt, így szükségessé tette a szabályozásba való beavatkozást annak érdekében, hogy az ágazatban működő összes érdekelt fél számára lehetővé tegye, hogy egyenlő feltételekkel vegyen részt a versenyben;
3. hangsúlyozza, hogy a légi közlekedés liberalizációjának konszolidációja, valamint az ágazatban a következő években a kis repülőtereket igénybe vevő diszkont légitársaságok új kereskedelmi modelljének piacra lépésével és gyors felfutásával bekövetkezett gyors fejlődés 2005-ben ⁽⁴⁾ szükségessé tette, hogy a repülőtereknek és a regionális repülőtereken működő légitársaságoknak nyújtott állami támogatásról szóló új, európai bizottsági iránymutatásokkal aktualizálják a meglévő jogszabályi keretet;
4. az eltelt mindössze nyolc év távlatából megállapítja, hogy az európai piac fejlődése a légi forgalom radikális megváltozásával járt, különösen a – hagyományos, nemzeti repülőterek és nagy közlekedési csomópontok helyett alapvetően a központoktól távolabb eső, kis, regionális repülőterekre támaszkodó kereskedelmi modellt alkalmazó – diszkont légitársaságok piaci részesedésének exponenciális növekedése miatt;
5. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy a légiközlekedési ágazat állami támogatását szabályozó jogszabályi keretbe mielőbb be kell avatkozni, mégpedig azon korszerűsítési program szándékának megfelelően, amelynek célja az, hogy a 2014–2020 közötti időszakra a versenyt és a korszerűsített egységes piacot védő egyszerű és hatékony szabályozási csomagot biztosítson a tagállamoknak; e célból emlékeztet az állami támogatások korszerűsítéséről szóló véleményében ⁽⁵⁾ már kifejtett ajánlásaira;
6. elégedettségét fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy az Európai Bizottság az első szakaszban 2011. június 6-án, illetve a jelenleg is tartó második szakaszban 2013. július 3-án nyilvános konzultációt indított annak érdekében, hogy minden érdekelt fél véleményt nyilváníthasson a jelenlegi szabályozási keret felülvizsgálatáról és az új iránymutatásokról szóló javaslatról. Támogatja az Európai Bizottság arra irányuló törekvését, hogy tisztességes verseny alakuljon ki az európai légiközlekedési ágazat különféle szereplői között, üzemeltetési modelljüktől függetlenül, az ágazat sikere és versenyképessége érdekében;
7. sajnálja azonban, hogy a versenyszférát szabályozó – és kizárólagosan az Európai Bizottság hatáskörébe tartozó – uniós jog a felesleges *soft law* (puha jogi) rendelkezésekkel együtt akadályozza a helyi és regionális önkormányzatokat abban, hogy jelentős hozzájárulásokkal beavatkozzanak néhány, a helyi és regionális fejlődés szempontjából kulcsfontosságú ágazatba, így például a regionális repülőtereket és a regionális fejlesztési támogatást illető politikába;

⁽¹⁾ COM(2012) 209 final.

⁽²⁾ A nyilvános konzultáció 2011. április 7-én kezdődött és 2011. június 7-én zárult le.

⁽³⁾ 94/C 350/07.

⁽⁴⁾ 2005/C 312/01.

⁽⁵⁾ CdR 1528/2012.

8. felhívja az Európai Bizottság figyelmét arra, hogy az európai térségben működő repülőterek helyzete nagyon eltérő lehet. Különösen igaz ez a legkülső régiókra, ahol az elszigeteltség és a távoli fekvés a regisztrált utasforgalomtól függetlenül nem teszi lehetővé az itt működő repülőterek számára, hogy pénzügyileg életképesek vagy más uniós repülőterekkel versenyképesek legyenek, illetve hogy bármiféle fenyegetést jelentsenek más, alternatív – akár közúti, akár vasúti – közlekedési módokra;

9. emlékeztet arra, hogy ezekben az ágazatokban a regionális és helyi önkormányzatok – az állami támogatásokon keresztül is – a területi fejlesztési és növekedési politikák főszereplői, és mélyreható ismeretekkel rendelkeznek a helyi gazdaságról a gazdasági és szociális szereplőkhöz való közelségük folytán, akiket az uniós jog sem hagyhat figyelmen kívül, ha valóban a térségeket és azoknak az egységes piacon belüli kohézióját, illetve az egész EU-ra kiterjedő területi kohézió kiépítését szeretné szolgálni;

10. emlékeztet az „*Iránymutatás a regionális állami támogatásokról (2014–2020)*”⁽⁶⁾ című véleményében már kifejtettekre, és reméli, hogy az állami támogatásokra vonatkozó szabályokra irányuló javaslatok kialakítása során az Európai Bizottság konzultál a Régiók Bizottságával (RB),⁽⁷⁾ hogy a többszintű kormányzás tiszteletben tartása mellett⁽⁸⁾ összegyűjtse a hatásvizsgálathoz szükséges összes információt;

Az állam szerepe az infrastruktúra finanszírozásában

11. az EGSZB-hez csatlakozva⁽⁹⁾ emlékezteti az Európai Bizottságot arra, hogy a regionális repülőterek központi helyet foglalnak el az európai légi közlekedésben: 2010-ben ugyanis az EU repülőtereinek közel 60%-a egymilliónál kevesebb utast szolgáltat ki. Ennélfogva reméli, hogy e központi szerep az új iránymutatásokban is tükröződni fog;

12. ismételten hangsúlyozza a regionális repülőterek azzal kapcsolatos jelentőségét, hogy előmozdítsák a helyi fejlődést és javítsák megközelíthetőséget, ily módon hozzájárulva a területi kohézió, a területi gazdasági növekedés és a foglalkoztatás célkitűzéseire. Ahhoz, hogy a Közösség gyéribben lakott részei, illetve a légi közlekedéstől rendkívüli mértékben függő legkülső régiók is a közös piac tevékeny részévé válhassanak, a megközelíthetőség – például ésszerű légi összeköttetések formájában – döntő szerepet játszik;

13. úgy véli, hogy e szerep különösen fontos és stratégiai jelentőségű, különösen a jelen történelmi pillanatban, amikor az Európai Unió a gazdasági válságból való kilábalásért küzd. A jelenlegi válság – már 2008-ban mutatkozó első jelei óta – szükségessé teszi, hogy mind az uniós, mind a nemzeti hatóságok erőteljesen és határozottan, kontraciklikus módon beavatkozzanak a gazdaságba; ezt maga az Európai Bizottság is elismeri és igazolja azáltal, hogy széles körben engedélyezi az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikke (3) bekezdése b) pontja szerinti eltérés alkalmazását.⁽¹⁰⁾ A gazdasági nehézségek idején tehát különös fontosságot kap, hogy elősegítsük a piac minden részének jobb megközelíthetőségét;

14. az európai repülőter-politikáról írt európai bizottsági közleményt figyelembe véve ismételten hangsúlyozza, hogy a regionális repülőterek⁽¹¹⁾ érezhetően csökkenthetik a nagy csomópontok egyre növekvő zsúfoltságát, amely komoly megterhelést jelent az ott lakók, illetve a környezet számára, valamint elősegítik az EU-n belüli idegenforgalmat, és a versenyképesség növelésével támogatják a kv-k piacra jutását;⁽¹²⁾

15. ezért úgy véli, hogy az Európai Unió légi közlekedésének fenntarthatósága és hatékonysága jelentős mértékben függ egy kis repülőterekből álló megfelelő infrastrukturális hálózat létezésétől;

16. osztja az Európai Bizottság abbéli aggodalmát,⁽¹³⁾ hogy az Európa 2020 stratégia növekvő infrastrukturális igényeket fog generálni, amelyek kielégítéséhez modern, megfelelő és rugalmas infrastrukturális hálózatokra lesz szükség az energiaágazatban, valamint az ikt és a közlekedés területén, amelyek támogatásával Európa tudásalapú, alacsony szén-dioxid-kibocsátású és erősen versenyképes gazdasággá alakulhat át;

⁽⁶⁾ CdR 2232/2012.

⁽⁷⁾ CdR 76/2005, 1. o.

⁽⁸⁾ Lásd: CdR 2232/2012., 18–20. pont.

⁽⁹⁾ 2012/C 299/10.

⁽¹⁰⁾ Lásd az Európai Bizottság által a gazdasági és pénzügyi válságra adott válaszként elfogadott intézkedéseket, 2008-tól kezdődően: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/temporary.html.

⁽¹¹⁾ COM(2011) 823 final.

⁽¹²⁾ COM(2006) 819 final.

⁽¹³⁾ SEC(2011) 391 final.

17. egyetért az Európai Bizottság azon álláspontjával is, miszerint a piac nem mindig képes biztosítani azt az infrastruktúrát, amelyre Európának szüksége lenne, és hogy állami beavatkozás nélkül az európai stratégia célkitűzéseinek megvalósításához szükséges számos beruházás válna elérhetetlenné, vagy halasztódna a 2020 utáni időszakra;

18. üdvözli az Európai Bizottságnak az uniós infrastrukturális beruházások növelésére vonatkozó felhívását, és ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy napjaink közlekedési szükségleteinek kielégítéséhez a 2010–2020 közötti időszakban még több mint 1 500 milliárd euró értékű beruházásra van szükség; hangsúlyozza továbbá a térségek földrajzi elérhetősége és gazdasági növekedése közötti erős kapcsolatot;

19. tudomásul veszi a Bíróság által a lipcse-hallei repülőtér ügyében⁽¹⁴⁾ kialakított elveket, de hangsúlyozza ezek kialakításának sajátos körülményeit: ezért felhívja az Európai Bizottságot, hogy iránymutatásaiban vegye figyelembe az infrastruktúrák támogatására irányuló állami beavatkozások sokféleségét. Az állami szektor valamiféle részvétele a magántőke mellett gyakran létfontosságú a nagyobb volumenű infrastruktúra-projektek – amilyen például a repülőtér-építés – sikerének garantálásához, függetlenül attól, hogy az ilyen infrastruktúrák végső soron kereskedelmi céllal készülnek-e;

20. utal arra, hogy az abszolút utasszámok csak általános esetben jelenthetnek megfelelő kritériumot egy reptér mint infrastruktúra-létesítmény esetleges gazdaságosságának megítéléséhez és a kategorizáláshoz. Ezért az összeegyeztethetőségi szabályok e pontra vonatkozóan rugalmasabb kialakítása mellett érvel, amely különleges esetekben lehetővé teszi bizonyos jellegzetességek figyelembevételét;

21. sürgeti továbbá annak figyelembevételét, hogy a válságból való kilábalás jelenlegi időszakában bölcs döntés lenne, ha prioritásként kezelnék az állami infrastrukturális támogatásoknak a kohézióra, a növekedésre és a foglalkoztatásra gyakorolt kedvező hatásait, és azokat megfelelően figyelembe vennék a versenyszabályok betarttatásának mérlegelése során;

22. tudomásul veszi a piaccgazdasági szereplő elvének az Európai Bizottság által kidolgozott kritériumait, de aggodalmát fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy milyen hatásokkal jár az, ha ezt az elvet az infrastruktúrákra is alkalmazzák, amelyekben az állam szerepe történelmileg és intézményileg is nélkülözhetetlen: tekintettel a szükséges beruházások mennyiségére és arra, hogy ezek költségeinek újrafinanszírozását nem lehet teljes egészében az infrastruktúrákat használókra hárítani, az infrastrukturális beruházások nagy része a magánberuházók számára alapvetően fenntarthatatlan. Az a feltételezés, hogy az állam – minden szociális, regionális vagy ágazati politikai megfontolástól elvonatkoztatva – ugyanazon megítélés alá esik, mint egy magánszereplő, nem reális és veszélyes a közjóra nézve, ha a térségekben történő infrastrukturális beavatkozásokra is alkalmazzák, hiszen utóbbiak a közfeladatok lényeges részét képezik;

23. felhívja az Európai Bizottságot annak figyelembevételére, hogy az infrastruktúrák kiépítésének és bővítésének támogatását,⁽¹⁵⁾ illetve a megközelíthetőséggel kapcsolatos lakossági problémák orvoslását célzó állami beavatkozások gyakran valós, általános gazdaságpolitikai intézkedéseket jelentenek, amelyek nem minősülnek állami támogatásnak, hanem általános érdekű intézkedések. Ezért ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy az állami támogatásokra vonatkozó szabályozás korszerűsítése során vegye figyelembe a közpolitikának és az állam intézményi szerepének alapját jelentő alapelveket; felhívja a figyelmet arra, hogy a repülőterek, éppúgy, mint az utak és vasutak, infrastrukturális közfeladatot teljesítenek;

Kis- és „mikro”-repülőterek, amelyek nem tartoznak az állami támogatásról szóló előírások hatálya alá

24. arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy a korszerűsítést a valódi egyszerűsítés jegyében végezze, a versenyt leginkább torzító – és a belső piac integritását valóban fenyegető – körülményekre és esetekre összpontosítva;

25. egyetért azzal, hogy szükség van olyan szabályokra, amelyek az Európai Gazdasági Térségen belül a légi közlekedés területén működő minden vállalkozás számára esélyegyenlőséget biztosítanak, miközben a minimálisra szorítják a kapcsolódó piacokra torzítóan ható állami beavatkozásokat és elkerülik a tagállamok közötti „támogatási versenyt” (*subsidy race*);

⁽¹⁴⁾ A Bíróság 2012. december 19-i ítélete – *Mitteldeutsche Flughafen AG, Flughafen Leipzig-Halle GmbH kontra Európai Bizottság, Németországi Szövetségi Köztársaság, Arbeitsgemeinschaft Deutscher Verkehrsflughäfen eV (ADV)*.

⁽¹⁵⁾ 94/C 350/07., 1. o.

26. mindazonáltal úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak a nagy repülőterekre kell összpontosítania, és hogy az évente átlagosan kevesebb, mint 300 000 fő utasforgalmú, kisrepülőterek támogatását célzó intézkedéseket nem kellene az állami támogatásra vonatkozó szabályok hatálya alá sorolni, mivel nem befolyásolják a tagállamok közötti kereskedelmet, és ezért ezek a repülőterek strukturálisan képtelenek fedezni tőke- és működési költségeiket. Hangsúlyozza, hogy az Európai Bizottság – az Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikke (2) bekezdése rendelkezéseinek alkalmazásáról szóló, 2011. december 20-i határozatában – elismerte, hogy helyénvaló a határ 300 000 utasnál történő meghúzása az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokat biztosító egyes vállalkozások számára közszolgáltatásért járó kompenzáció formájában nyújtott állami támogatások esetén, ugyanakkor mindezt a szigetekre és a kikötőkhöz tartó járatokra korlátozza, és a repülőterekkel kapcsolatos általános gazdasági érdekű szolgáltatások esetében alacsonyabb küszöböt határoz meg. Ezért kéri, hogy az Európai Bizottság koherensebb és egyszerűbb módon kezelje a küszöbértékeket a különböző jogalapokban, és módosítsa az új irányvonalakra vonatkozó javaslatát, nevezetesen annak a repülőterek besorolásáról szóló 80. cikke (1) és (2) bekezdését, a támogatások mértékéről szóló 92. cikkét, amelyben létre kellene hozni egy kategóriát a 300 000 főnél kisebb utasforgalmú repülőterek számára, valamint az említett határozat 2. cikke (1) bekezdésének (e) pontját;

27. kifejezi azzal kapcsolatos elégedettségét, hogy az Európai Bizottság figyelmet fordít a nagyon korlátozott évenkénti utasforgalmú repülőterek kategóriájára, és elismeri, hogy ezek a repülőterek az évi 5 millió fő alatti utasforgalmú repülőterekhez hasonlóan gyakran strukturálisan képtelenek fedezni tőke- és működési költségeiket valamiféle állami támogatás nélkül. Ugyanakkor sajnálja, hogy az Európai Bizottság nem gondolkodik hasonlóan következetes módon az e repülőtereknek nyújtott támogatás összegegyeztetettségének feltételeiről;⁽¹⁶⁾

28. külön kiemeli, hogy ezeket a repülőtereket a következők jellemzik:

— alacsony utasszám,

— a régió, ahol találhatóak – távoli fekvésből adódó vagy domborzati okokból vagy a környező területekkel való alternatív összeköttetések infrastruktúrájának hiánya miatt – nehezen megközelíthető,

— vonzáskörzetük korlátozott és a növekedési kilátásaik is azok.

A fenti jellemzők miatt ezek a repülőterek szigorúan helyi jellegűek, nem vonzóak a határokon átnyúló forgalom számára;

29. hangsúlyozza, hogy az esetek jelentős részében e kis repülőterek a szállítási kapacitás tekintetében alig vagy egyáltalán nem helyettesíthetők más repülőterekkel vagy egyéb közlekedési eszközökkel: a kis repülőterek utasainak esetleges átirányítása egyáltalán nem befolyásolná az utóbbiak utasforgalmát;

30. ezért úgy véli, hogy az ilyen repülőterek finanszírozása az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében nem tekinthető állami támogatásnak, mivel nem képes torzítani a versenyt és befolyásolni a tagállamok közötti kereskedelmet, ennél fogva nem kellene az új iránymutatások hatálya alá tartoznia;

31. azt javasolja,⁽¹⁷⁾ hogy a legfeljebb 10 éves átmeneti időszakot – amely alatt az Európai Bizottság engedélyezi a repülőterek működésének állami támogatását – csak azokra a repülőterekre alkalmazza, amelyek éves utasforgalma meghaladja az 1 millió főt. A javasolt tiltás nem eredményezheti a kisebb repülőterek tömeges bezárását. Javasolja még, hogy a maximális megengedhető támogatási intenzitást összefoglaló táblázatban az 1 millió utasnál kevesebbet kiszolgáló repülőterek kategóriája helyett a 300 000 és 1 millió fő közötti utasforgalmú repülőterek megnevezést használják;

32. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy lehetőleg kerülni kell a nem jövedelmező repülőterek párhuzamos működését és felesleges kapacitások létrehozását, viszont úgy véli, hogy amennyiben a jogi feltételek nem adottak ahhoz, hogy a finanszírozás állami támogatásnak minősüljön (mint a helyi jelentőségű kis repülőterek esetében), ezekre az ajánlásokra nem vonatkozhatnak az állami támogatások szabályai, amelyek célja a tagállamok közötti verseny egyensúlyának védelme az egységes piac integritásának megőrzése érdekében, nem pedig az egyes kormányok közkiadásokat illető döntéseinek értékelése;

⁽¹⁶⁾ Lásd: A Bizottság közleménye – Tervezet – uniós iránymutatás a repülőtereknek és a légitársaságoknak nyújtott állami támogatásról (2013), (80) pont (1) alpont és (92) pont.

⁽¹⁷⁾ Ugyanott, (102) pont.

Általános gazdasági érdekű szolgáltatások

33. tudomásul veszi, hogy az Európai Bizottság a repülőtér létesítését és megtartását olyan esetscsoportnak tekinti, amelyben közszolgáltatási kötelezettségek vállalásáért garantálható ellentételezés. Az alkalmazási kört azonban egyértelműen túl szűknek tartja;

34. úgy véli, hogy egy repülőtér megtartása szóba kerül olyan területeken kívül is, amelyek a reptér nélkül annyira el lennének vágya az EU többi részétől, hogy sérülne a régió társadalmi és gazdasági fejlődése;

35. felhívja a figyelmet arra, hogy alapvetően a tagállamok és azok helyi és regionális hatóságainak jogkörébe tartozik egy általános gazdasági érdekű feladat meghatározása, és hogy az Európai Bizottság ezt csak egyértelmű hibák esetén ellenőrizheti;

36. véleménye szerint egy repülőtér létesítése és megtartása akkor felel meg egy közszolgáltatási feladatnak, ha ennek révén egy strukturálisan gyenge helyzetben levő régió helyzete annyira javul, hogy egyáltalán beszélni lehet a régió regionális gazdasági fejlődésének kilátásairól;

37. úgy véli, hogy gyakorlatba kellene ültetni egy olyan együttműködési politikát, amely repülőtéri együttműködést és/vagy akár repülőtér-építést helyez kilátásba határ menti európai régiók között, olyan repterek vonatkozásában, amelyek több ország régióit is magában foglaló regionális szemlélettel bírnak;

A 300 000 és 1 millió fő közötti utasforgalmú repülőterek működési támogatása

38. megállapítja, hogy az Európai Bizottság elismeri, hogy a kis, regionális repülőterek jelenleg nagyrészt azért részesülnek működési támogatásban, mert nem képesek fedezni saját működési költségeiket. Az Európai Bizottság lehetségesnek tartja továbbá, hogy ezeket a repülőtereket arra lehet ösztönözni, hogy maximum tíz éven belül piacorientáltabb gazdálkodási módra váltsanak, aminek a révén előteremthetnék a működési költségek fedezéséhez szükséges anyagi forrásokat;

39. erősen kétli, hogy efféle átmenet bármikor is bekövetkezhetne azelőtt, hogy az utasforgalom meghaladná az évi 1 millió főt (nem csak az Európai Bizottság által megszabott 10 éves időszakban), ennek oka pedig a kis, regionális repülőterek piaci jellemzőiben keresendő;

40. elvben egyetért az Európai Bizottság piacorientált megközelítésével, amely szerint az állami forrásokat – a nem hatékony repülőterek párhuzamos működését elkerülve – hatékony repülőtér-modellekre, valamint a repülőterek és a légitársaságok közötti verseny védelmére kell fordítani;

41. úgy véli ugyanakkor, hogy a módszer, amellyel az Európai Bizottság e célokat elérni igyekszik, nem megfelelő, mivel figyelmen kívül hagyja, hogy a piaci dinamikák a repülőterek méretétől és jellegétől függően nagyon eltérőek lehetnek, és hogy ennek következtében a repülőtereket üzemeltető társaságok csak látszólag működnek ugyanazon a piacon;

42. hangsúlyozza, hogy – amint azt a Repülőterek Nemzetközi Tanácsa (ACI) egy közelmúltbeli elemzése ⁽¹⁸⁾ is kiemeli – egy repülőtér költségeinek 80%-a az utasforgalomtól független fix költség, amely részben az infrastrukturális, részben a működési költségeknek tulajdonítható, és jelentős részben a biztonsági követelmények teljesítéséből fakad: ennél fogva az egy utasra jutó költségek sokkal magasabbak egy kis repülőtéren, mint egy nagyon (ahol ezek a fix költségek nagy számú utas között oszlanak meg), ami a kis repülőterek számára nagyban megnehezíti annak elérését, hogy nullszaldósak legyenek;

43. rámutat továbbá arra, hogy a kis repülőterek strukturális versenyhátránnyal küzdenek, ami megakadályozza, hogy a fix költségeket akár kereskedelmi bevételekkel, akár a légitársaságokra kivethető díjak emelésével ellensúlyozzák (hiszen az előbbi szorosan összefügg az áthaladó utasforgalommal, míg az utóbbi hatására még kevésbé lennének vonzóak a légitársaságok számára), holott ettől eltekintve is sújtja őket, hogy kisebb vonzáskörzettel és nem megfelelő összeköttetésekkel rendelkeznek, ami mind arra készteti a légitársaságokat, hogy a nagyobb repülőtereket válasszák;

44. kiemeli továbbá, hogy az évi 300 000 és 1 millió fő közötti utasforgalmú kis repülőterek nagy része továbbra is kis repülőtér marad, tekintettel kevésbé kedvező elhelyezkedésükre (sziget- vagy hegyvidéki jelleg, központi területektől való nagy távolság, az infrastruktúra hiánya, gyér intermodális kapcsolatok stb.). Ennek ellenére ezek alkotják a fő és általános TEN-T-hálózatok jó 20%-át, ⁽¹⁹⁾ amivel nélkülözhetetlen szerepet töltenek be a transzeurópai hálózatok és az Európa 2020 stratégia összeköttetésekre vonatkozó célkitűzéseinek jövőjében;

⁽¹⁸⁾ *Airports and State Aid: How To Protect Both Growth and Competition* [A repülőterek és az állami támogatás: hogyan óvjuk meg egyszerre a növekedést és a versenyt?], ACI, 2013.

⁽¹⁹⁾ Ugyanott.

45. hangsúlyozza ugyanis, hogy közelmúltbeli elemzések ⁽²⁰⁾ kimutatták, hogy az évi 1 millió főnél kisebb utasforgalmú repülőterek által realizált összes – vagyis évi 445 millió euró – veszteség ellenére e repülőterek hozzájárulása az EU GDP-jének növekedéséhez évente 16,15 milliárd euróra tehető, miközben mintegy 265 000 munkahelyet teremtenek;

46. úgy véli ezért, hogy az új iránymutatásoknak a maximum 10 éves időszak letelte után sem kellene tiltaniuk az évi 1 millió főnél kisebb utasforgalmat bonyolító, illetve a legkülső régiókban található repülőterek működési támogatását: ezek a támogatások jelentik ugyanis az egyetlen eszközt a fent említett strukturális hátrányokból fakadó torzulások mérséklésére, és teljes mértékben igazolják őket azok a pozitív externáliák, amelyeket generálnak;

47. felhívja az Európai Bizottságot, hogy szigorúan pénzügyi és gazdasági megfontolásokra tekintettel ismerje el azon előnyök elsődlegességét, amelyekkel a kis regionális repülőterek állami támogatása az Unió polgárai számára jár;

48. emlékezteti az Európai Bizottságot a kis regionális repülőterek széles körű és differenciált kínálatának pozitív externáliáira: a nemcsak nemzeti, hanem transzeurópai szintű mobilitás növekedése a repülőjegyek területén tapasztalható nagyobb versenyképesség és a költségek csökkenése miatt, az uniós társadalmi, kulturális és területi kohézió megszilárdulása;

49. egyetért azzal, hogy ügyelni kell arra, hogy a kis repülőtereknek nyújtott állami támogatások ne a légiközlekedési infrastruktúrától eltérő kedvezményezettnek biztosított kereszt támogatások formájában jelenjenek meg;

50. javasolja, hogy az átmeneti idő lejártát „félidei felülvizsgálatnak” tekintsük, ami nem zárja ki a működési támogatás esetleges további folyósítását, ha az ehhez szükséges feltételek továbbra is adottak. Ezenkívül azt javasolja, hogy, ahogyan ez a beruházási támogatások esetében is biztosítva van, a működési támogatásokat igazítani lehessen a repülőtér méretének és esetleg hatékonyságjavításának arányában. Ezt nem lehet és nem is szabad a repülőterek megkülönböztetése nélkül mereven 10%-ban meghatározni;

51. úgy véli, hogy az új útvonalak előmozdítására engedélyezett legfeljebb 24 hónapos időszakot nem egymást követő hónapokként kellene értelmezni, tekintettel a szezonális járatok üzleti modelljére, amely gyakran kapcsolódik az idegenforgalomhoz és különösen elterjedt a kis regionális repülőterek körében;

Beruházási támogatás a repülőterek számára

52. fél attól, hogy a beruházási költségeknek az Európai Bizottság által javasolt, méretfüggő finanszírozási aránya nem illeszkedik a különféle esetek adottságaihoz, és ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy eddigi döntési gyakorlata alapján rugalmasan engedélyezzen finanszírozási támogatásokat, ha a repülőtér közös célt (elsősorban közlekedési összeköttetést, regionális politikai fejlődést) szolgál, a közlekedési előrejelzések és üzleti terve alapján hosszú távú rentabilitást ígér, valamint hátrányos megkülönböztetéstől mentes hozzáférést biztosít utasok és légitársaságok számára. Szintén nem tartja megfelelőnek azt a javaslatot, hogy az ilyen repülőtereknek nyújtott – 25%-os maximális támogatási intenzitással engedélyezett – beruházási támogatást ahhoz a feltételhez kössék, hogy a beruházás sikere esetén vissza kelljen téríteni. Javasolja, hogy ez a 25%-os arány ne kizárólag a visszatérítendő előleg formáját ölthesse;

53. kiemeli az ágazati elemzések ⁽²¹⁾ eredményeit, amelyekből kitűnik, hogy a repülőterek akkor képesek elérni a versenyképes méretgazdaságosságot, ha elérik az évi 5 millió fő utasforgalmi küszöböt: amint azt maga az Európai Bizottság is elismerte, az évi 3 és 5 millió fő közötti utasforgalmú repülőterek nem mindig tudják minden költségüket fedezni;

A repülőterek intermodalitásának finanszírozása

54. sürgeti azoknak a terveknek a támogatását, amelyek a létező, a regionális intermodális közlekedés fejlesztésével összehangolt légiközlekedési infrastruktúrának a regionális központokban való átalakítására vonatkoznak. Osztja a 2011. évi közlekedési fehér könyvben ⁽²²⁾ leírtakat, melyek szerint az Európai Uniónak sürgősen, rövid időn belül be kell avatkoznia az utazások multimodális integrációja, elsősorban a vasúti és a légi közlekedés módközisége érdekében. Ezért felkéri az Európai Bizottságot az állami támogatások modernizálására, hogy az új szabályozás részesítse előnyben az e veszélyes infrastruktúrabeli hiányok pótlására és a légiközlekedési rendszer modális széttagoltságának javítására irányuló állami támogatásokat, és tekintse ezeket egy az európai polgárok mobilitását támogató közpolitika szerves részének;

⁽²⁰⁾ Ugyanott.

⁽²¹⁾ Ugyanott.

⁽²²⁾ COM(2011) 144 final.

A globális verseny kihívásai

55. emlékeztet arra, milyen fontos szerepet játszik a légi közlekedés az európai gazdaságban, mind az uniós polgárok, mind a vállalkozások szempontjából, tekintve, hogy több mint 5 millió munkahelyet teremt és 365 milliárd euróval – vagyis 2,4%-kal – járul hozzá az európai GDP-hez, minek következtében jelentős része van a gazdasági növekedésben, a foglalkoztatásban, az idegenforgalomban és az emberek közötti kapcsolatokban, valamint az Unió regionális és társadalmi kohéziójában, valamint továbbra is nélkülözhetetlen ágazat az Európa és a világ többi része közötti kapcsolatok szempontjából;

56. egyetért azzal, hogy a verseny sem az Unión belüli, sem az azon kívüli tisztességtelen gyakorlatok miatt nem torzulhat. Felhívja az Európai Bizottságot, hogy oly módon járjon el, hogy a belső piac megvalósítására tett erőfeszítések ne váljanak az Unió kapacitásának korlátaivá, így az megbirkózhasson a globális verseny kihívásaival, amelyeket azok az országok támasztanak, amelyek jelenleg a legfőbb versenytársaink, és amelyekkel szemben az európai repülés – az Európai Bizottság megállapításai szerint is – aggasztó módon egyre többet veszít versenyképességéből;⁽²³⁾

57. úgy véli, hogy az új útvonalakért folytatott verseny nem korlátozódik Európára, hanem globális. Ha azt akarjuk, hogy a periférikus régiók gazdaságilag versenyképesek maradjanak vagy azzá váljanak, támogatásra van szükség a jobb összeköttetésekhez, megosztva az új útvonalak megnyitásában rejlő kockázatot. Az ilyen EU-n kívüli kapcsolatok egyre fontosabbak a meglévő és a kialakuló piacokhoz fűződő kapcsolatok és az ezek révén nyerhető közvetlen gazdasági előnyök fenntartásához és fejlesztéséhez, és bizonyos feltételek mellett ezek is támogathatók lehetnének;

58. emlékeztet arra, hogy az állami támogatások uniós ellenőrzésének szigorú rendszere világviszonylatban egyedülálló, és hogy az európai repülés globális szintű versenyképességének kérdése nem választható külön attól az óriási mértékű állami támogatástól, amelyet az Amerikai Egyesült Államokban, Ázsiában és a Közel-Keleten továbbra is élveznek a légiközlekedési infrastruktúrák és légitársaságok, minek révén az Unió kockázatos versenyhátrányba kerül: a korszerűsítés során nem lehet figyelmen kívül hagyni ezt a forgatókönyvet, és az Európai Unió nem engedheti meg magának, hogy fenntartsa egy olyan korlátozó megközelítést – különösen az infrastruktúrák állami támogatása terén –, amely végső soron az európai repülési ágazat és a teljes uniós gazdaság versenyképességét veszélyezteti.

Kelt Brüsszelben, 2013. november 28-án.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽²³⁾ COM(2012) 556 final.

A Régiók Bizottsága véleménye – A makroregionális stratégiák hozzáadott értéke

(2014/C 114/04)

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA**

1. üdvözlí az Európai Bizottság 2013. június 27-i jelentését és az abban foglalt, a jelenlegi két (a balti-tengeri térségre és a Duna térségére vonatkozó) makroregionális stratégián alapuló értékelést. Üdvözlí továbbá az Európai Bizottság által ismertetett, a makroregionális stratégia fogalommeghatározásának pontosítását szolgáló, illetve a jövőbeli fellépésekre vonatkozó javaslatokat, figyelembe véve mind a már meglévő makroregionális stratégiák és az atlanti térségre vonatkozó tengerstratégia cselekvési terve folytatását, mind az adriai- és a jón-tengeri és az alpesi makrorégiókra vonatkozó készülő stratégiákat, mind pedig az esetleges későbbi egyéb stratégiákat;
2. üdvözlí a makroregionális stratégiák hozzáadott értékéről szóló 2013. október 22-i tanácsi következtetéseket, melyek kiemelik a meglévő makrorégiók jelentős szerepét és azt ajánlják az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak, hogy ha lehetséges, a makroregionális megközelítés legjobb gyakorlatait a megfelelő kiigazításokkal a kisebb léptékű és intenzitású együttműködési területeken is alkalmazzák;
3. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy a makroregionális és az adott tengeri medencére vonatkozó stratégiai megközelítések törekvései hasonlóak, mivel ugyanazt a szemléletet képviselik, egyazon célokat szolgálnak, ugyanazt az intézkedési eszköztárat alkalmazzák az érintett területeken és egyazon uniós politikai keretbe tartoznak. Mindkét stratégiatípus ágazatközi együttműködést és többszintű kormányzást tesz lehetővé. Az RB kéri, hogy az Európai Bizottság tisztázza, hogy a szóban forgó megközelítések hogyan meríthetnek egymásból jövőbeli megvalósításuk során;
4. elégedettségének ad hangot az Európai Bizottság jelentésének a 2014–2020-as új tervezési időszakhoz viszonyított időzítése kapcsán, és emlékeztet arra, hogy az RB már az Északi-tenger–La Manche csatorna térségre vonatkozó stratégiáról szóló véleményében (CdR 99/2010 fin.) sürgette egy olyan zöld könyv kidolgozását, amelynek keretében az Európai Bizottság közelebbről megvizsgálja és meghatározza a makrorégiók szerepét és funkcióját;
5. emlékeztet arra, hogy támogatja a makroregionális stratégiák kidolgozását és megvalósítását, és hangsúlyozza, hogy a balti-tengeri és a dunai régióra vonatkozó stratégiák keretében végzett eddigi tevékenységeknek nagy politikai és stratégiai jelentősége van az érintett nagytérségekben mind az Unión belül, mind az azon kívüli országokkal folytatott együttműködés előmozdítása szempontjából. E stratégiák élen járnak az újfajta együttműködési modellek végrehajtásában és az európai integráció előmozdításában;
6. emlékeztet arra, hogy a makroregionális stratégiák legfőbb előnyét az együttműködés által nyerhető szinergiahatások adják a közös földrajzi területet érintő problémák megoldásainak és a térségben rejlő lehetőségek kiaknázási módjainak keresésében. Alapvető még a meglévő erőforrások hatékonyabb koordinálása és a meglévő intézmények közti együttműködés szorosabbra fűzése, különösen a helyi és regionális önkormányzatokra háruló szerep tekintetében, új irányítási szint létrehozása nélkül;
7. hangsúlyozza az EU hozzáadott értékének jelentőségét a makroregionális stratégiák kidolgozásában és végrehajtásában, és fontosnak tartja, hogy az erre irányuló tagállamok közti együttműködést a továbbiakban is főként az Európai Bizottság koordinálja;
8. fontosnak tartja az Európai Bizottság azon javaslatát, hogy az illetékes ágazati tanácsok rendszeresen tárgyalják meg a makroregionális stratégiákkal kapcsolatos kérdéseket. Az Európai Bizottságnak és az Európai Parlamentnek központi szerepe van a stratégia jóváhagyásában és előmozdításában;
9. arra kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák innovatív kormányzási megközelítések kialakítását, és vonják be a régiókat, a településeket és az európai struktúrákat, például az európai területi együttműködési csoportosulásokat és más területi együttműködési struktúrákat, például a munkaközösségeket egy tényleges együttműködési eljárásba, különösen a makroregionális stratégiák kidolgozása és végrehajtása során. A Régiók Bizottsága kiemeli, hogy az európai területi együttműködési csoportosulásoknak és más területi együttműködési struktúráknak köszönhető hozzáadott érték tovább növekedhet, ha a csoportosulásokat bevonják a makroregionális stratégiákba;

10. fontosnak ítéli, hogy a régiók és a helyi közösségek közti együttműködés szorosabbá váljon, kiterjedjen a különféle uniós politikai területekre, és ne állják útját ágazati határok. A makroregionális stratégiáknak a helyi és regionális önkormányzatok, a tagállamok és az Unió közti együttműködés eszközeként kell szolgálniuk e célok elérését támogatva;

A makroregionális stratégiai megközelítés hatékony kiaknázása – a vizsgálat eredményei

11. megemlíti az Európai Bizottság jelentésében felsorolt legfontosabb megállapításokat a makroregionális stratégiák keretében mostanáig végzett tevékenységekről: hatékonyabbá tette a meglévő erőforrások felhasználását a közös célok elérésére, előmozdította az ágazatközi megközelítést például a nagy területet érintő környezetvédelmi kérdésekben és a térség versenyképességének javításában, és megerősítette az együttműködést a részt vevő országok között, illetve az egyes országok különféle szereplői között;

12. megjegyzi, hogy az elvégzett vizsgálat alapján a makroregionális stratégiára épülő megközelítés egyértelmű hozzáadott értéket jelentett az európai társadalmi, gazdasági és területi kohézió előmozdítása szempontjából;

13. megjegyzi, hogy a jelenlegi makroregionális stratégiákban számos területen sokféleképpen jelen vannak a szoros együttműködést kívánó prioritások. A felülvizsgált balti-tengeri stratégia összesen 17 prioritási területet és öt horizontális fellépést tartalmaz, a Duna-stratégia pedig 11 prioritási területet fed le. A témák kiterjednek például a közlekedés, a környezetvédelem, a gazdaság és foglalkoztatás, az oktatás, valamint a kultúra és a jólét területén szükséges együttműködésre. A balti-tengeri stratégia cselekvési terve több mint 100 ún. kiemelt kezdeményezést sorol fel, a Duna-stratégia pedig több mint 400 együttműködési projekttel foglalkozik, melyek közül 150 már a megvalósítási szakaszban van;

14. fontosnak tartja, hogy a makroregionális stratégiák végrehajtása során a megnevezett prioritásokat felül lehet vizsgálni, ha a tevékenységi környezetben lényeges változások történnek vagy a tapasztalatok alapján ez más okból szükségesnek látszik. Így biztosítható, hogy a stratégia végrehajtása során az erőforrásokat hatékonyan használják fel;

15. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a makroregionális stratégiák egyértelműen meghatározott, realisztikus célkitűzésekre összpontosítsanak, amelyeknek a valamennyi érdekelt felet bevonó, folyamatos nyomon követés és értékelés alapjául kellene szolgálniuk;

16. hangsúlyozza, hogy a konkrét együttműködési projekteknek alapvető szerepük van a makroregionális stratégiák valódi hozzáadott értékének megteremtésében. A gyakorlati megvalósítás terén nagyobb gondot kell fordítani arra, hogy hogyan lehet beindítani új és innovatív projekteket, amelyek kifejezetten a makroregionális stratégia céljaira irányulnak. Manapság a projektalapú együttműködést elsősorban a finanszírozási eszközök szabályai irányítják, így az innovációnak nem sok tere marad. Ez az eljárás mód nem támogatja maximálisan a makroregionális stratégiák megvalósítását. A jövőben rugalmasságra van szükség mind az egyes finanszírozási eszközökön belül, mind ezek között, továbbá fontos, hogy az egyes finanszírozási eszközöket jobban össze lehessen hangolni. Emellett pedig továbbra is törekedni kell a finanszírozási eszközök szabályainak egyszerűsítésére. Az RB ebben az összefüggésben hangsúlyozza az INTERREG B program különleges jelentőségét, amelynek célja az, hogy a 2014–2020-as időszakban előmozdítsa az együttműködési projektek megvalósítását a makrorégiókban;

17. hangsúlyozza, hogy a jövőben az olyan, még inkább stratégiai jellegű projekttevékenységeket kell támogatni, amelyek kapcsolódnak az Európa 2020 stratégiához, a 2014–2020-as időszakra vonatkozó közösségi programozás fő irányvonalaihoz, valamint az országos és regionális stratégiákhoz és programokhoz. A makroregionális stratégiák végrehajtását támogató projektekből lehetővé kell tenni az egyes ágazatok és prioritási területek közötti együttműködést, és kellő rugalmasságra és reagálóképességre van szükség az újonnan felmerülő lehetőségek és kihívások kapcsán;

18. hangsúlyozza, hogy elő kell mozdítani az új együttműködési formák és projektkezdeményezések születését, ennek kapcsán pedig példaként meg kívánja említeni a kezdőfinanszírozás jelentőségét az új együttműködési projektek kialakításában. A balti-tengeri stratégia keretében meghirdetett első kezdőfinanszírozási pályázatban összesen 14 projekttervnek ítétek meg finanszírozást, melyek célja a stratégia megvalósítását támogató együttműködési projekt kiépítése volt. A Duna-stratégia keretében is sikeresen támogattak hasonló projektfejlesztési tevékenységeket;

19. arra ösztönzi a makroregionális stratégiákban részt vevő tagállamokat és az Európai Bizottságot, hogy a következő, 2014–2020-as uniós költségvetési időszak programjának kidolgozása során közösen fordítsanak figyelmet arra, hogy hogyan támogatható a legjobban a nemzetközi projekttevékenység megerősítése a nemzeti és regionális programtevékenységek részeként. A tagállamoknak az Európai Bizottság iránymutatásával egyértelműen be kell mutatniuk, hogy a különféle uniós finanszírozási programok hogyan kötődnek a makroregionális stratégiák megvalósításához, és a lehetőségek szerint azonosítaniuk kell az e célra felhasználható nemzeti finanszírozási eszközöket;

20. hangsúlyozza, hogy a makroregionális stratégia céljainak elérését előmozdító új projektgyűttesek létrejöttében mind a balti-tengeri és a Duna-társégi prioritási területek és horizontális fellépések koordinátorai közti együttműködésnek, mind pedig a helyi és regionális szintű együttműködésnek nagy jelentősége van. E szereplők megfelelő működési feltételeit is biztosítani kell. Az RB arra kéri az Európai Bizottságot és az érintett szereplőket, hogy vizsgálják meg az összes lehetséges opciót a prioritási területek koordinátorainak és a horizontális fellépésekért felelős vezetők egyszerű és megbízható pénzügyi támogatásával kapcsolatban;

21. megjegyzi, hogy bár az Európai Bizottság tisztázta mind a balti-tengeri, mind pedig a dunai térség stratégiájának adminisztratív struktúráját, és pontosította az egyes szervek (nemzeti kapcsolattartók, a prioritási területek koordinátorai, a horizontális fellépések irányítói és a kiemelt projektek irányítói) feladatait és felelősségi köreit, az Európai Bizottság által végzett felmérés szerint az adminisztrációt sokan továbbra is terhesnek tartják. Az RB arra biztatja az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy fordítsanak figyelmet arra, hogy miként lehet egyszerűsíteni a jelenlegi adminisztratív struktúrákat. Még jobban meg kell erősíteni a helyi és regionális szint szerepét;

22. rámutat arra, hogy az érdekelték minél szélesebb körét tájékoztatni kell a makroregionális stratégiák céljairól és a már folyamatban lévő együttműködésről, hogy az emberek jobban tisztában legyenek az európai együttműködéssel és sokan elkötelezzék magukat a stratégiák megvalósítása mellett. A Régiók Bizottsága fontosnak tartja, hogy mind makroregionális, mind nemzeti szinten dolgozzanak ki a kommunikációt és az érdekelttekkel kapcsolatos munkát támogató iránymutatásokat. A projekttevékenységek során azonosított bevált gyakorlatok és tapasztalatok terjesztése terén jobban ki kell aknázni az elektronikus információs csatornák adta lehetőségeket;

Irányítás

23. hangsúlyozza, hogy a magas szintű politikai érdekelt feleknek egyértelműen el kell kötelezniük magukat és vezető szerepet kell vállalniuk ahhoz, hogy az összes részt vevő országban haladást lehessen elérni a stratégia végrehajtása terén. A kötelezettségvállalásnak tagállami szinten kell történnie, hogy a lehető legjobban támogatni lehessen stratégia végrehajtását célzó regionális és helyi szintű tevékenységeket;

24. helyesli, hogy a meglévő stratégiák irányításának megerősítését a stratégiákról szóló 2014. évi éves fórumok keretében külön megvizsgálják;

A többszintű kormányzás elve a stratégiák végrehajtásának fontos eleme

25. emlékeztet arra, hogy a felülvizsgált balti-tengeri stratégiára (2012), a Duna-társég stratégiájára (2011), a földközi-tengeri térségben az adriai- és a jón-tengeri makrorégióon keresztül megvalósuló területi együttműködésre (2011), valamint az Északi-tenger–La Manche csatorna térségre vonatkozó stratégiára (2010) vonatkozó korábbi véleményeiben hangsúlyozta, hogy a többszintű kormányzás elvének nagy jelentősége van a makroregionális stratégiák végrehajtása szempontjából. A stratégia céljainak megvalósulása és sikere szempontjából döntő, hogy valamennyi érdekcsoportot következetesen és folyamatosan bevonják a munkába;

26. figyelemre méltónak tartja az Európai Bizottság azon felvetését, hogy a nyilvános és más uniós intézményes fórumokat be lehetne vonni a stratégiák igazgatásába, és megjegyzi, hogy ennek kapcsán meg kell vizsgálni a számos különféle szervezetben rejlő lehetőségek kiaknázását. A különféle szervezetek és együttműködési szervek még hatékonyabban működhetnek az egyes szereplők makroregionális stratégiák megvalósítása iránti elkötelezettségének eszközeiként. A Régiók Bizottsága kész az együttműködésre a különböző szakértői fórumok keretében;

27. megjegyzi, hogy az Európai Bizottság értékeléséhez készített felmérés válaszadóinak egyharmada úgy nyilatkozott, hogy a tagállami vagy projektszintű politikai iránymutatásokban vagy a projektek megvalósítását érintő döntésekben nem veszik teljes mértékben figyelembe a többszintű kormányzás elvét. A Régiók Bizottsága úgy véli, hogy több erőfeszítést kell tenni arra, hogy a stratégia végrehajtásában határozottabban alkalmazzák a többszintű kormányzás elvét. Ehhez különösen a stratégiában részt vevő tagállamoknak kell intézkedéseket tenniük, az Európai Bizottsággal együttműködésben;

28. úgy véli, hogy a helyi és regionális önkormányzatok mellett a civil társadalom számára is több lehetőséget kell biztosítani a makroregionális stratégiák végrehajtásában való részvételre, a partnerség és az átláthatóság elve szerint. A makroregionális stratégiák végrehajtása során minden közigazgatási szinten rendszeresen konzultálni kell a helyi és önkormányzatok és a civil társadalom képviselőivel;

Új stratégiák

29. szorgalmazza, hogy az adriai- és jón-tengeri térségre vonatkozó uniós stratégiai tevékenységekben vegyék figyelembe a már meglévő balti-tengeri és dunai stratégiák jó tapasztalatait, és ennek kapcsán különösen ajánlja az egyes makroregionális stratégiák közti szorosabb együttműködést;

30. emlékeztet az Északi-tenger–La Manche csatorna földrajzi térségre vonatkozó stratégiáról szóló, egyhangúlag elfogadott véleményére (CdR 99/2010fin), amelyben az ebben a térségben tapasztalható komoly kihívásokra való tekintettel nyomtatékosan sikraszáll amellet, hogy makroregionális stratégiát dolgozzanak ki Északi-tenger–La Manche csatorna térségére, és sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az Európai Bizottság eddig még nem terjesztette elő az integrált tengerpolitika északi-tengeri térségében történő megvalósításáról szóló tervezett közleményét;

31. hasonlóképpen üdvözlőné a tengermedencével kapcsolatos stratégiák hatékonyságának vizsgálatát is, és azt, ha ennek a jelenlegi makroregionális stratégiák tapasztalataival való összehasonlítására még a tengermedencével kapcsolatos további stratégiák kidolgozása előtt sor kerülne;

32. emlékeztet a Régiók Bizottsága korábbi véleményeiben kifejtett nézetekre a különböző szereplőknek a makroregionális stratégiák végrehajtása iránti sikeres elköteleződése kapcsán: minden szinten átlátható döntéshozatalra, mindenre kiterjedő információcserére és a közös eljárásmodok kidolgozására van szükség;

33. arra kéri az Európai Bizottságot és az Európai Tanácsot, hogy támogassák a jövőbeni makroregionális stratégiáknak és az ezekre irányuló cselekvési terveknek az összes érintett féllel szoros együttműködésben történő kidolgozását. Figyelembe kell venni egyben innovatív kormányzási megközelítéseket is, amelyek a szóban forgó stratégiák kidolgozásakor és végrehajtásakor tényleges együttműködési szerepet biztosítanak a helyi és regionális önkormányzatoknak;

34. hangsúlyozza, hogy a makroregionális stratégiáknak a továbbiakban is az olyan regionális kihívásokra kell koncentrálniuk, amelyeket az egyes tagállamok önállóan nem, vagy csak komoly nehézségek árán képesek megoldani, illetve olyan mértékben az adott nagytérséget érintik, hogy átfogóbb uniós politika keretében speciális vizsgálatot igényelnek. A makroregionális stratégiáknak ezért nemcsak közös regionális érdekekkel kellene foglalkozniuk, hanem testre szabott válaszadási stratégiákra is ki kellene terjedniük a specifikus regionális kihívások figyelembevétele érdekében. Az együttműködés egyik fő feltétele a makrorégió belüli közlekedési összeköttetések megfelelő működése. Az RB kéri, hogy az új stratégiák kidolgozása során fordítsanak figyelmet erre a területre; számos európai terület jövője szempontjából szintén létfontosságú kérdés a demográfiai kihívás, az ezzel kapcsolatos konkrét problémák makrorégióknak megfelelő földrajzi területeket érintenek;

35. egyetért az Európai Bizottság azon nézetével, hogy az együttműködés és a regionális integráció erősítéséhez megfelelő eszközöket kell alkalmazni, továbbra is támogatva a hasznosnak és hatékonynak bizonyult együttműködési modelleket, a makroregionális stratégia pedig a lehetséges eszközök egyike;

36. arra biztatja a tagállamokat, hogy értékeljék az új makroregionális stratégiák létrehozását az érintett földrajzi terület közös kihívásainak és lehetőségeinek tükrében, figyelembe véve a társadalmi, gazdasági és területi kohézió elvét, és ezért kiemelt figyelemmel kezelve a vidéki térségeket, az ipari átalakulás által érintett térségeket és az olyan súlyos és állandó természeti vagy demográfiai hátrányban lévő régiókat, mint a legészakibb, rendkívül gyéren lakott régiók, valamint a szigeti, a határon átnyúló és a hegyvidéki régiók. A stratégia céljainak meghatározásába már a korai szakaszban be kell vonni a helyi és regionális önkormányzatokat, ahogyan az például a balti-tengeri régióra vonatkozó stratégia készítésekor is történt. Emellett arról sem szabad megfeledkezni, hogy a civil társadalmat be kell vonni ebbe a folyamatba. A helyi és regionális önkormányzatok, valamint a civil társadalom ismeretei a régió szükségleteiről és lehetőségeiről, valamint a hatóságok már meglévő együttműködési hálózatai is szilárd alapot nyújtanak a stratégia kidolgozásához és végrehajtásához;

Az Unión kívüli országok a makroregionális stratégiák végrehajtásában

37. megjegyzi, hogy a Tanács elismerte az RB balti-tengeri térségre vonatkozó felülvizsgált európai uniós stratégiáról szóló véleményében (CdR1272/2012 fin) ismertetett nézeteket azzal, hogy az RB-t a munka folytatására biztatta annak érdekében, hogy az északi dimenziót és annak partnerségeit minél jobban hasznosítani lehessen a balti-tengeri stratégia végrehajtásában. A Duna-stratégiának központi jelentősége van az uniós tagállamok és az unión kívüli országok közti, összesen 14 államot összefogó együttműködés szorosabbra fűzése szempontjából;

38. hangsúlyozza, hogy a makroregionális stratégiáknak meg kellene erősíteniük az EU és az adott nagytérség pozícióját, illetve az egymással és az EU-n kívüli régiókkal való interakcióját. Jóllehet uniós stratégiákról van szó, céljaik többsége nem valósítható meg az Unión kívüli partnerekkel folytatott együttműködés és a prioritások közelítése nélkül. Mind a balti-tengeri, mind a dunai stratégia keretében az unión kívüli régiókkal folytatott együttműködésnek a makrorégió gazdasági versenyképességének és kohéziójának megerősítésén kívül az Unión kívüli kapcsolatok előmozdításában is nagy szerepe van. Ugyanezen szempont alapján a harmadik országokra való kiterjesztés, mely a szomszédságpolitikára és a bővítési politikára is hatással van, kezdettől fogva kulcsfontosságú lehet a későbbi makroregionális stratégiák sikeréhez;

Záró megjegyzések

39. megjegyzi, hogy a stratégiával kapcsolatban mostanáig végzett munkák alapján még nem lehet messzemenő következtetéseket levonni arról, hogy ez a megközelítés hatásosabb-e, mint az EU horizontális és integrált célkitűzéseinek megvalósítása;

40. hangsúlyozza, hogy az EU 2014 elejétől érvénybe lépő új finanszírozási időszaka jó lehetőséget kínál a hatékonyabb és eredményesebb stratégiai munkára. A Régiók Bizottsága ennek kapcsán szorgalmazza az egyes tagállamok és a finanszírozási hatóságok célirányos együttműködését mind az uniós, mind a tagállami szintű fejlesztési tevékenységekben;

41. javasolja, hogy az Európai Bizottság folytassa a makroregionális stratégiák, valamint a tengermedencével kapcsolatos stratégiák végrehajtásának nyomon követését és annak értékelését, hogy milyen hozzáadott értéket teremtenek nemcsak az egyes stratégiák szintjén, hanem egész Európa számára.

Kelt Brüsszelben, 2013. november 28-án.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

A Régiók Bizottsága véleménye a versenyképes és fenntartható európai acéliparra irányuló cselekvési tervről

(2014/C 114/05)

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA**

1. úgy véli, hogy az acélipar meghatározó szerepet tölt be az Európai Unió egész gazdasága szempontjából, és az egyik legfontosabb stratégiai ágazat, mivel közvetlen hatást fejt ki az Európai Unió összes tagállamának gazdasági, társadalmi és környezeti fejlődésére;
2. véleménye szerint az európai acélipar jövőbeli fejlődése közvetlen hatást gyakorol a regionális és helyi fejlődésre is, és a versenyképes és fenntartható acélipar egyszerre feltétele és mutatója számos európai régió gazdasági fellendülésének;
3. úgy gondolja, hogy egy független európai acélipart támogató politika bevezetése elengedhetetlen az Európai Unióban az ellátás biztonságának a hosszú távú garantálásához. Ahhoz, hogy megtarthassa függetlenségét, az acéliparnak meg kell mutatnia, hogy innovációval és környezettudatos hozzáállással kész megfelelni a jövő kihívásainak. Az esetleges uniós támogatással csak gyorsítani szabad azt az átalakulási folyamatot, amelyet az acéliparnak magának kell véghezvinnie;
4. hangsúlyozza azt a nehéz gazdasági környezetet, amely miatt az Európai Uniónak – melynek teljes termelési kapacitása évi 217 millió tonna acél, és tényleges termelése a világ termelésének 11%-a – szembe kell néznie a nemzetközi szinten jelentkező túlermelés és gyenge piaci kereslet által okozott problémákkal;
5. visszautal – annak kapcsán, hogy „az acélkereslet néhány jelentős acélfelhasználó iparág gazdasági és pénzügyi állapotától függ; mint az építőipar és a gépjárműipar például” ⁽¹⁾ – két korábbi véleményére: az iparpolitikáról szólóra, ⁽²⁾ valamint a „CARS 2020: Cselekvési terv a versenyképes és fenntartható európai gépjárműiparért” című véleményre ⁽³⁾;
6. úgy ítéli meg, hogy az építőipar valóban az acélfogyasztó kulcságazatok egyike, és hogy mindennek, ami a fenntartható építéssel és az energiahatékonysággal kapcsolatos, kiemelt figyelmet kell szentelni, többek között annak a folyamatnak a keretében, amelyet a „középületepark megújításának” nevezhetnénk, és amely a Régiók Bizottsága és az Európai Parlament által több ízben hiányolt európai szociális lakhatási menetrend köré épülhetne;
7. emlékeztet arra, hogy az utóbbi években, a gyártási tevékenység markáns visszaesését követően, a 23 tagállam mintegy 500 gyártó telephelyéből soknak kellett szembenéznie jelentős termelésesökkenéssel, másokat pedig véglegesen bezártak, és sajnálatos a mintegy 40 000 munkahely megszűnése;
8. rámutat arra, hogy ez a nehéz gazdasági helyzet negatívan befolyásolta a az érintett területek gazdasági és társadalmi kohézióját;
9. elismeri, hogy szükség van európai stratégiára az acélipar általános jövője szempontjából;
10. úgy ítéli meg, hogy elengedhetetlen a helyi és regionális önkormányzatok közvetlen bevonása ebbe a folyamatba, tiszteletben tartva a területi sajátosságokat és kötődéseket, és figyelembe véve, hogy helyzetüknél fogva ők képesek a legjobban felmérni a gazdasági és társadalmi kihívásokat, valamint a további beruházások szükségességét és életképességét a munkahelyek megteremtése vagy megtartása terén, valamint azonosítani az ilyen típusú beruházások lehetséges forrásait, mindamellett, hogy ők jobban ismerik a környezeti hatás felmérésével kapcsolatos problémákat;
11. úgy véli, hogy az EU versenyképességének erősítését célzó erőfeszítéseket az átláthatóság és a vállalkozásoknak biztosított jó keretfeltételek elveire kell építeni. Az európai acélipar többek között a kompetenciára, az innovációs képességre és a minőségre alapozva tűnhet ki a versenytársak közül;

⁽¹⁾ COM(2013) 407 final.

⁽²⁾ Az RB 2013. április 11-i véleménye: „Erősebb európai ipart a növekedés és a gazdasági fellendülés érdekében”, Claude Gewerc (FR/PES), CDR2255-2012_00_00_TRA_AC.

⁽³⁾ A RB véleménytervezete (előadó: Christian Buchmann (AT/EPP)), CDR1997-2013_00_00_TRA_PA.

12. egy voluntarista iparpolitika mellett teszi le a voksát, melynek célja az EU acélipara versenyképességének javítása, valamint, ahol lehetséges, a meglévő acélgyárak és munkahelyek megőrzése, illetve számuk növelése, hogy az ágazat ne veszítse el a munkavállalók által több évtized alatt megszerzett tudást és készségeket a kohászat terén;
13. ezzel kapcsolatban elsősorban azt kéri, hogy hozzanak intézkedéseket a szerkezetátalakítások által érintett gyártási telephelyeken dolgozó munkavállalók megfelelő támogatásának és képzési lehetőségeinek a kidolgozására;////////////////////
14. kiegészítő jelleggel pedig olyan további intézkedések bevezetését kéri, amelyek a gyártási telephelyek bezárása vagy szerkezetátalakítása által érintett munkavállalók szakmai átképzését segítik; mindez elképzelhető a strukturális alapok felhasználási körének a bővítésével az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap felülvizsgálata révén, illetve az egyéni igényekhez és a területi jellegzetességekhez alkalmazkodó programok kínálatával, ugyanakkor megtartva és kiemelve az ágazathoz kapcsolódó készségeket;
15. kéri, hogy – a köz- és a magánszféra gazdasági szereplőit bevonó forrásokra alapozva – hozzanak létre egy pénzügyi támogatási rendszert a szerkezetváltás vagy a gyártási telephelyek bezárása által sújtott területek számára a munkavállalók átképzésére és a gazdasági diverzifikációra;
16. kiemeli, hogy az összes közigazgatási szerv összehangolt megközelítésére van szükség az acélágazatot érintő szerkezetátalakítási intézkedések kidolgozása és végrehajtása során;
17. örömmel fogadja az acéliparral foglalkozó európai magas szintű csoport létrehozását, de sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy évente csupán egy ülést tartanak, és javasolja, hogy a csoportban a Régiók Bizottsága, illetve a helyi és regionális önkormányzatok is képviseltesék magukat a tagállamok érintett felei közötti együttműködés, információcsere és a bevált gyakorlatok cseréje elősegítésének érdekében;
18. ezen túlmenően szükségesnek tartja a cselekvési terv elfogadását követő egy évben annak értékelését;
19. megerősített szociális párbeszéd bevezetését kéri a válság leküzdésére, valamint a szociális partnereknek általában az iparpolitikába, illetve az acélágazattal kapcsolatos politikába történő közvetlen és szoros bevonására;
20. megjegyzi, hogy az Európai Unió fenntartható növekedésének feltétele egy az innováción és az új technológiákba történő jelentős beruházásokon nyugvó globális ipari modell;
21. megjegyzi, hogy az európai acélipar olyan innovatív, minőségi termékeket kell, hogy kínáljon, melyek megfelelnek a piaci követelményeknek, és ezáltal megkülönböztetik európai acélipart versenytársaitól, bár ez a megközelítés jelentős beruházásokat tesz szükségessé a költségigényes termelési és feldolgozási folyamatokba, illetve a kutatás-fejlesztés (R&D) terén;
22. úgy ítéli meg, hogy az innováció számára nyújtott támogatásokat ki kell terjeszteni az acéliparral kapcsolatos valamennyi tevékenységre. Így a Horizont 2020 program keretében az EBB pénzügyi mechanizmusait kell bevezetni annak érdekében, hogy a gazdasági tevékenység ösztönzése és fenntarthatósága céljából a kutatás, a fejlesztés és az innováció terén megerősödjön az acélipari vállalatok és az olyan régiók között folytatandó együttműködés, ahol ezeknek a vállalatoknak a telephelye van;
23. újfent kéri, hogy áldozzanak a szakmai képzésekre és képzésekre azért, hogy ösztönözzék az acélipari ágazat diverzifikációját, szakosodását és innovációját, hogy az a jövőben versenyképesebb legyen;
24. támogatja az Európai Bizottság törekvéseit, melyek célja a készségfejlesztési intézkedések, illetve a fiatalok acéliparban történő foglalkoztatására irányuló intézkedések előmozdítása, de sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az Európai Bizottság közleménye nem javasol egyetlen intézkedést sem a készségek vállalaton belüli transzferjének elősegítésére;
25. örömmel fogadja, hogy a cselekvési terv az erőforrások és az energiagazdálkodás terén a tisztább és gazdaságosabb technológiák kifejlesztésére irányuló innováció előmozdítására helyezi a hangsúlyt, és a költségek csökkentésére, illetve az éghajlatváltozással kapcsolatos, 2030-ra szóló európai politikák keretének a tiszteletben tartására törekszik;
26. felkéri az Európai Bizottságot, hogy európai szinten részesítse előnyben az acél villamos ívkemencékben történő előállítását, mivel ez jóval kevesebb szén-dioxid-kibocsátással jár, mint a vasércből történő elsődleges acélgyártás;

27. megerősíti, hogy támogatja az ipari ökológián alapuló megközelítést, amely az anyagok újrahasznosítására, valamint az energiafogyasztás kontrolljára épít;
28. ezzel összefüggésben kiemeli az acél nagyfokú újrahasznosíthatóságát, és azt, hogy a tiszta vasérc helyett acélhulladékból történő acélgyártás kb. 75%-kal csökkenti az energiafelhasználást és kb. 90%-kal a nyersanyag-felhasználást;
29. megismétli, hogy támogatja az innovációba történő beruházásokat, a piachoz, a tőkéhez, az emberi erőforrásokhoz és a képesítésekhez való hozzájárulás feltételeinek a javítását, hiszen mindez egy erősebb iparpolitika pilléreit képezi;
30. arra buzdítja az Európai Bizottságot, hogy folytassa a szabályozás terén az acéliparra nehezedő terhek, illetve azok versenyképességre gyakorolt hatásának az értékelését;
31. támogatja az Európai Bizottságnak az arra irányuló erőfeszítéseit, hogy mérlegelje az európai acélipar termelési költségei csökkentésének a lehetőségeit. Az ezzel kapcsolatos megbeszéléseket az innovációra, az energiahatékonyságra és a környezeti szempontok figyelembe vételére kellene összpontosítani;
32. különösen kiemeli, hogy a villamosenergia-igényes iparágaknak lehetőséget kell biztosítani hosszú távú – vagyis legalább 10 évre szóló – és megfelelően szabályozott felülvizsgálati záradékkal ellátott energiaellátási szerződések megkötésére, hogy egy tartós szerződési keretben biztosítani lehessen az ellátás rendszerességét és a költségek kézben tartását, vagyis az ágazatok versenyképességét;
33. szükségesnek tartja az áruszállítási hálózatok megerősítését, ami kulcsfontosságú a régiók és különösen a periférikus és a határon átnyúló régiók szempontjából;
34. üdvözli az Európai Bizottság javaslatát, melynek célja az EU acéltermékei iránti kereslet fenntartása mind az EU határain belül, mind azokon kívül, elsősorban a gépjárműipar és a fenntartható építkezési ágazat általi kereslet növelésére irányuló célzott intézkedések révén;
35. felkéri az Európai Bizottságot, hogy mozgósítsa elő az acélipar diverzifikációját, hogy csökkenjen a kereslettel való függés, továbbá az ebből fakadó kockázatok minimálisra mérséklődjének;
36. támogatja európai szabványok kidolgozását az építőipari acéltermékek fenntartható előállításához, illetve egy minőségi bizonyítvány („SustSteel”) létrehozására, ami növelhetné az európai termékek hozzáadott értékét és versenyképességét;
37. emlékeztet arra, hogy – az Európai Unió gazdasági és társadalmi kohéziója és az európai vállalatok világpiaci versenyképessége érdekében – a szociálpolitika, a környezetvédelem, az éghajlatváltozás és a munkahelyi biztonság, valamint a munkakörülmények terén fontos az európai normák védelme;
38. támogatja az Európai Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy a harmadik országokkal közösen lépjen fel a tisztességtelen kereskedelmi módszerek ellen, és ösztönözze többek között az egyenlő bánásmódot;
39. az ágazat szempontjából hosszú távon fontosnak tartja, hogy garantálják a szabad és nyitott kereskedelmet az acéllal és az acéltermékekkel, és megállapítja, hogy az Európai Bizottság azon erőfeszítései ellenére, melyekkel a nemzetközi kereskedelem liberalizációját kívánja elérni a WTO keretében, az iparágra vonatkozó becslések abból indulnak ki, hogy a világ acélpiacának mintegy 65%-a még mindig különböző típusú protekcionista korlátozások alá esik;
40. osztja az Európai Bizottság véleményét, mely szerint a kétoldalú kereskedelmi megállapodásokról szóló tárgyalások, különösen a szabadkereskedelmi megállapodásokról szóló tárgyalások kulcsfontosságú eszközt jelenthetnek az Európai Unió vállalatai számára megteremtendő egyenlő versenyfeltételek irányában;
41. felkéri az Európai Bizottságot, hogy a normák kölcsönösségének az elve vezérelje a megállapodásokról szóló tárgyalások során, legyenek azok akár kétoldalúak, akár a WTO szintjén zajló megbeszélések;
42. arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy adott esetben alkalmazza a szükséges szigorral és határozottsággal a harmadik országok igazságtalan kereskedelmi politikái elleni intézkedéseket, és fokozatosan modernizálja saját kereskedelmi védelmi eszközeit;

43. felkéri az Európai Bizottságot, hogy pontosan ellenőrizze, hogy a „Surveillance 2” rendszer biztosítja-e legalább ugyanazokat a felügyeleti és ellenőrzési garanciákat a tisztességtelen támogatási és dömpinggyakorlatok ellen, mint a korábbi, egyes acéltermékek importjának felügyeleti rendszere (EU) 1241/2009;
44. aggodalmának ad hangot azzal az – átlagosan két évnyi – idővel kapcsolatban, mely az Európai Bizottságnak a dömpingellenes eszközök beindításához szükséges, míg az Egyesült Államokban ez csupán fél évig tart, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy tegyen lépéseket a gyorsabb fellépés érdekében;
45. támogatja az Európai Bizottság azon törekvését, hogy mindent megtegyen az elsődleges és másodlagos nyersanyagok – nevezetesen a vasérc, a kokszolószen és az újrahasznosítható anyagok – piacához való hozzájutás érdekében, és ezt a szabad hozzáférést az európai acélipar világgazdasági versenyképessége elengedhetetlen feltételének tekinti;
46. úgy véli, hogy a nagyobb termelékenység, a jó befektetési környezet és az innovációs törekvések az EU acélipar további fejlődésének és hosszú távú fennmaradásának fontos előfeltételei. Emellett a nagyobb energiahatékonyság az energiaköltségek csökkentésének egyik jó módja lenne, ami pedig elősegíti a versenyképesség növekedését is;
47. úgy ítéli meg, hogy az Európai Bizottság közleménye nem említi a logisztikai költségeket, különösen nem a tengeri közlekedésnek, a nyersanyag-ellátásnak, az ellátás biztonságának és a kikötőfejlesztéshez kapcsolódó gazdasági fejlesztésnek a költségeit;
48. támogatja az Európai Bizottságnak azt a szándékát, hogy az uniós acélipar növekedési potenciáljához jobb keretfeltételekre, így például az energiaellátás biztonságára és versenyképes energiaárakra, valamint az erőforrás-kímélőbb és alacsonyabb szén-dioxid-kibocsátású gazdaság ösztönzésére törekszik;
49. támogat minden olyan kezdeményezést, melynek célja a nyersanyagpiac nyomon követésének és ellenőrzésének biztosítása, ideértve a fémhulladékok piacát is, a fémhulladék illegális exportja elleni küzdelem érdekében;
50. felszólítja az Európai Bizottságot, hogy ne feledkezzen meg az európai acélipar érdekében hozott intézkedések költség-haszon elemzéséről, és biztosítsa, hogy ezek az intézkedések ne kerüljenek ellentmondásba más európai politikákkal, elsősorban a környezetvédelem, az éghajlat és a fenntartható fejlődés területén;
51. úgy véli, hogy a cselekvési terv által a versenyképes és fenntartható európai acélipar érdekében javasolt intézkedések nem önmagában való célt képviselnek, hanem feltétlenül ki kell őket egészíteni az ipari ágazat beruházási és munkahelyteremtési erőfeszítéseivel az európai gyártási telephelyeken;
52. megjegyzi, hogy a cselekvési terv jelenlegi formájában nem mond ellent a szubszidiaritás és az arányosság elvének, hiszen megfelel az EUMSZ 173. cikkének, amely úgy rendelkezik, hogy az EU-nak támogatási kompetenciája van az iparpolitika területén;
53. ragaszkodik ahhoz, hogy az Európai Bizottság, az EUMSZ 173. cikkének megfelelően, kihasználja a Lisszaboni Szerződés iparpolitika terén kínált lehetőségeit, vagyis indítson hasznos kezdeményezéseket a tagállamok közötti együttműködés előmozdítására az iparpolitika terén, határozzon meg iránymutatásokat és mutatókat, szervezze meg a bevált gyakorlatok cseréjét, és készítse elő az időszakos felülvizsgálathoz és kiértékeléshez szükséges elemeket.

Kelt Brüsszelben, 2013. november 28-án.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

A Régiók Bizottsága véleménye – Sport, fogyatékoság, szabadidő

(2014/C 114/06)

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA****Háttér**

1. felhívja a figyelmet arra, hogy az Európai Unió területén fogyatékosággal élő személyek számát mintegy 80 millió főre, vagyis a lakosság 15%-ára becsülik. A mozgáskorlátozott személyek becslések szerint a lakosság több mint 40%-át teszik ki;
2. hangsúlyozza, hogy – mivel a fogyatékoság kockázata az időskorúak körében magasabb, valamint a krónikus betegségek száma általában emelkedik – a helyzetüknél fogva fogyatékos személyek száma tovább növekedhet. Következésképp az európai régióknak vélhetőleg újabb kihívásokkal kell majd megküzdeniük a jövőben;
3. felhívja a figyelmet arra is, hogy az EU-ban nem létezik általánosan elfogadott definíció a fogyatékoságra, és e fogalom jogi meghatározásai már számos vitára és többféle szemantikai értelmezésre adtak okot. A fogyatékoság összetett jelenség, amelyet sokféleképpen élnek meg; a személy fizikai és intellektuális jellemzői, illetve a társadalom állapota közötti kölcsönhatás eredménye. Ezért helyénvaló a helyzetüknél fogva fogyatékos személyek fogalmának bevezetése;
4. rámutat a fogyatékosággal, illetve annak tényleges hatásaival kapcsolatos ismerethiányra és téves elképzelésekre, és kiemeli annak szükségességét, hogy azokra a „képeségekre” kerüljön a hangsúly, amelyeket a sportteljesítményekkel összefüggésben figyelembe lehet venni;
5. elismeri a testmozgás és a sport értékét és jelentőségét a fogyatékosággal élő személyek számára, csakúgy mint annak tényleges hozzájárulását az EU stratégiai céljainak, elsősorban az Európai 2020 stratégia céljainak a megvalósításához. A szellemi és testi fogyatékos személyek sportjával kapcsolatban jelentős előrelépésnek lehettünk tanúi az elmúlt években. A legfrissebb példát a 2012. évi londoni paralimpiai játékok adták, amelyek során a média mindent megtett a paralimpiai mozgalmal kapcsolatos események közvetítéséért és a mozgalom népszerűsítéséért;
6. felhívja a figyelmet arra, hogy a sport kétségbevonhatatlan értéket képvisel az emberek általános jóléte és pozitív eredményei tekintetében a fogyatékkal élő személyek rehabilitációjának lehetőségei terén; kiemeli továbbá, hogy a sporttevékenységek gyakorlásának a lehetősége a fogyatékkal élők számára mindenekelőtt alapvető emberi jog;
7. kiemeli, hogy „a fogyatékosággal élő személyek sportja” fogalom tevékenységek nagyon széles skáláját foglalja magába az élsporttól a szabadidős sporttevékenységekig, a megfelelően adaptált testmozgástól a sport általi rehabilitációig, olyan skálát, melynek a változatossága a sport fogalmának összetettségét tükrözi, vagy túl is megy azon. Többek között ezért is létezik annyi definíció Európa különböző régióiban. A testmozgás és a sport keretében számos módzat létezik, annak megfelelően, hogy a szóban forgó testmozgás sportolási, rekreációs jellegű, egészségi célú-e stb. A célról minden esetben a sportoló dönt, bár megjegyzendő, hogy a sport keretében – általánosságban a sportolás hatására – a személyek összes kategóriájának javul az egészségi – testi-lelki – állapota;
8. felhívja a figyelmet arra, hogy az ágazatra vonatkozó vagy annak szereplői által használt különböző terminusok és elképzelések jelentős viták tárgyát képezik. A mi kontextusunkban használt terminus a „fogyatékosággal élő személyek sportja(i)”, amely a személy köré szervezi a megközelítést, ugyanakkor általános jelleget kölcsönöz a mondanivalónak;

9. emlékeztet arra, hogy teljes mértékben tiszteletben kell tartani a szubszidiaritás elvét és a sport vezető szerveinek, köztük a független sportszervezeteknek az autonómiáját. Az ebben a véleményben megfogalmazott ajánlások célja, hogy katalizátorszerepet játsszanak a tagállamok és a helyi és regionális önkormányzatok által tett intézkedések hatásának növelésében, és hogy a közösség egészében elősegítsék majd azt a felfogásbeli változást, amely a fogyatékossgal élő személyek képességeire helyezi a hangsúlyt;

Szakpolitikai háttér

10. elégedettségének és támogatásának ad hangot azzal kapcsolatban, hogy az EU politikái utalnak a fogyatékossgal élő sportjának elismerésére; így tesz például a fogyatékossgal élő személyek érdekében kidolgozott 2010–2020-ra szóló európai stratégia, ⁽¹⁾ az Európai Bizottságnak „A sport európai dimenziójának fejlesztése” című közleménye, ⁽²⁾ valamint az Európai Bizottság sportról szóló fehér könyve; ⁽³⁾

11. sajnálja azonban, hogy nincs semmilyen utalás a fogyatékossgal élőkre az Európai Bizottság eredeti Erasmus+ javaslatában, az Unió 2014–2020 közötti időszakra szóló új oktatási, képzési, ifjúsági és sportprogramjában; ezért sürgeti, hogy a jelenleg még tárgyalás alatt álló új programban egyértelműen utaljanak arra, hogy szükség van a fenntartható és inkluzív növekedés előmozdítására azáltal, hogy megkönnyítik a sporttevékenységekhez való hozzáférést a fogyatékossgal élő személyek számára;

12. egyetért azzal, hogy a nemzeti hatóságok és a helyi és regionális önkormányzatok saját hatásköreiken belül és pénzügyi lehetőségeik függvényében fontos szerepet tölthetnek be a fogyatékossgal élő személyek sportjának fejlesztése terén, és ezen belül a sport infrastruktúrájának és a sporttevékenységeknek az előmozdítása és az ezekbe történő hosszú távú beruházások tekintetében, továbbá hangsúlyozza, hogy projektalapokat kell biztosítani azon régiókban, ahol az iskolák és más oktatási intézmények infrastruktúrája fejletlen, és a fogyatékossgal élő gyermekeknek nincs vagy csak korlátozottan van lehetőségük sportolni;

13. a nyilvános létesítmények hasznosítása során az állami szervezeteknek megfelelő mértékben figyelembe kell venniük a fogyatékossgal élő személyek sportjának érdekeit, hogy eleget tegyenek a fogyatékossgal élő egyenlő életfeltételeinek biztosítására irányuló követelménynek. Az akadálymentesség ennek kulcsfontosságú eleme;

14. aláhúzza a fogyatékossgal élő személyek sportja szereplőinek specifikus szerepét a sport nyújtotta lehetőségek kihasználásában a társadalmi részvétel, az integráció és az esélyegyenlőség előmozdítását illetően;

15. kiemeli, hogy a fogyatékossgal élő sportját számos esetben nem említik külön, csak a társadalmi részvétel összefüggésében. Kéri, hogy tegyenek lényegi különbséget a fogyatékossgal élő sportjának különféle válfajai között: az élsport, a szabadidősport, a testnevelés, a sport által történő nevelés és képzés, a megfelelően adaptált testmozgás, a sport által történő rehabilitáció vagy a specifikus terápiás célú sporttevékenységek között;

16. kéri továbbá az ágazat szakképzett képviselőinek nagyobb mértékű elismerését a tömegsport európai intézmények által támogatott összes fejlesztési és értékelési tevékenységében. Fontolóra kellene venni külön források felszabadítását egy ilyen jellegű részvételnek, valamint a sporttal foglalkozó szakemberek képzésének lehetővé tétele érdekében;

17. kéri egy, a létező politikákon alapuló, de kifejezetten a fogyatékossgal élő sportjának szentelt részletes stratégiai dokumentum kidolgozását, hogy az ágazat főbb kérdései közül kiemelhetők legyenek a prioritások.

Specifikus kérdések: a sportolás

18. jelzi, hogy a fogyatékossgal élő személyek sporttevékenységekben való részvételét kísérő egyre nagyobb politikai érdeklődés ellenére a sportolás aránya továbbra is alacsony. Ez többek között azzal magyarázható, hogy korlátozott a hozzáférés a fogyatékossgal élő személyek igényeihez igazított sportinfrastruktúrához;

⁽¹⁾ COM(2010) 636 final.

⁽²⁾ COM(2011) 12 final.

⁽³⁾ COM(2007) 391 final.

19. megjegyzi, hogy a fizikai és a társadalmi-gazdasági akadályokon, valamint a kommunikációs nehézségeken túlmenően kulturális akadályok és pszichológiai tényezők – például a tömegsport-tevékenységek szervezőinek és résztvevőinek fogyatékossgal szembeni viselkedése – is kihatnak a sportolásra. Ezek a viselkedésmódok az eltérő helyzet kezeléséhez szükséges ismeretek és az ehhez szükséges eszközök hiányából erednek; tájékoztatási és képzési akciókat kellene kezdeményezni annak érdekében, hogy a fogyatékossgal élő személyeket befogadják a sport világába. Ajánlatos, hogy a sporttevékenységekhez való hozzáférés javítását célzó összes intézkedést azt követően dolgozzák ki, miután megfelelő mértékben kikérték az ágazat szereplőinek véleményét, hiszen a különféle csoportoknak más-más támogatásra lehet szüksége;

20. a hozzáférhetőségnek – azaz a sportlétesítmények fizikai elérhetőségének – és a kommunikációnak a javítása alapvető feltétel, ha növelni kívánjuk a sportolás arányát.

21. kéri, hogy szervezzenek koordinált figyelemfelkeltő kampányokat a sportolás létező lehetőségeiről. Ezeket a kampányokat európai szinten kellene elindítani, de a regionális és helyi szintre kell levinni, ahol a konkrét lehetőségeket kínálják. Fontos, hogy magukhoz a fogyatékossgal élő személyekhez szóljanak, és őket tájékoztassák. Az ideális az lenne, ha a kampányokat a tömegsportmozgalom, a nemzeti sport és a fogyatékossgal élők sportja szerveinek, valamint a fogyatékossgal élő személyek szervezeteinek (különösen szövetségeinek) a támogatásával szerveznék; emellett fontos, hogy a tájékoztató kampányok ne csak a fogyatékkal élőknek, hanem a nagyközönségnek is szóljanak, hogy segítsünk nekik megérteni, elfogadni, integrálni fogyatékkal élő társaikat, valamint hogy megtanulják, hogyan segíthetik őket. A lehető legnagyobb autonómiát kell biztosítani a helyzetüknél fogva fogyatékos személyek számára, és ösztönözni kell őket arra, valamint segíteni kell őket abban, hogy ilyen eseményeket javasoljanak, támogassanak és szervezzenek;

22. hangsúlyozza, hogy szükség lehet a különböző célcsoportok egyéni megszólítására, figyelembe véve képességeiket, korukat és társadalmi helyzetüket; különösen fontos a fiatalok megszólítása és támogatása. Az egyes tagállamok sportstruktúráit, valamint a helyi és regionális sajátosságokat is tiszteletben kell tartani. Támogatni kellene a színvonalas, elérhető és rendszeresen frissített információk nyújtását, hogy a különféle célcsoportok folyamatosan tájékoztatást kapjanak a számukra elérhető sporttevékenységek kínálatáról. Ha ösztönözzük és elősegítjük a helyi, szervezett mozgalmak kialakítását ezen a téren, az javíthatja ezeknek az információknak a terjedését és a hozzáférhetőséget;

23. helyi és regionális szinten rendelkezni kell egy a szükségletekhez igazított közlekedési hálózattal, amely lehetővé teszi, hogy a fogyatékossgal élő személyek eljuthassanak a sportlétesítményekhez amatőr sportolás vagy versenyzés céljából;

24. hangsúlyozza, hogy a szülők kiemelt szerepet játszanak a fiataloknak a sporttevékenységekben való részvétellel történő ösztönzésében, és hogy az önkéntesek adják az ágazat gerincét. Ezért fel kell hívni a figyelmet az önkéntes munka fontosságára, és fontolóra kell venni az önkéntesek toborzására és képzésére hivatott fórumok megrendezését, illetve a hozzájárulásuk elismerését és jutalmazását célzó intézkedéseket;

25. javasolja, hogy annak érdekében, hogy a fogyatékossgal élő személyek tájékozódhassanak a lakóhelyükön/ régiójukban található sportinfrastruktúrákról, technikai lehetőségekről stb., hozzák létre az uniós sportlétesítmények információs platformját, egy mindenki számára hozzáférhető honlappal együtt;

26. felhívja a figyelmet arra, hogy a népesség egyes csoportjai kettős vagy hármas diszkriminációnak vannak kitéve, amennyiben nem egy, hanem egyszerre többféle fogyatékossgal kell szembenéznük, vagy ugyanakkor bevándorló vagy kisebbségi háttérrel is rendelkeznek vagy a homofóbiához, illetve a nemhez köthető társadalmi kirekesztés áldozatai. Fontos, hogy mindenki speciális támogatást és egyenlő lehetőségeket kapjon a sporttevékenységekhez való hozzáférés tekintetében;

27. megjegyzi, hogy a fogyatékossgal élő személyek sportjának nem szabad a tömegsport rendszerén kívül maradnia, és hogy általánossá válása, és adott esetben a szervezés felelősségének megosztása a nagy sportszervezetekkel már elsődleges politikai célként jelenik meg. Ezért biztosítani kell, hogy a fogyatékkal élők sportjának a tömegsport rendszerébe való integrálása előrehaladjon, és hogy egyszerre különböző szervezési mintákat, formulákat és struktúrákat is alkalmazni lehessen a helyzetüknél fogva fogyatékos személyek valódi kapacitásainak és az integrációs célnak a függvényében;

28. előnyben kell részesíteni a helyzetüknél fogva fogyatékos személyek annak a szövetségnek a keretében végzett sporttevékenységét, amelyhez az illető sportág vagy specialitás tartozik, azoknak a sportszövetségeknek a szerepével összefüggésben és azt tiszteletben tartva, amelyek tevékenységei elsősorban ezeket a személyeket célozzák meg, és amelyeket meg kell erősíteni a helyzetüknél fogva fogyatékos személyek szolgálatához szükséges elhivatottságukban;

29. a sportszövetségeknek támogatniuk kellene, hogy közgyűléseiken felszólalási joggal, de szavazati jog nélkül részt vehessenek az olyan sportszervezetek, amelyek nem tagjai ugyan a szövetségeknek, de az a céljuk, hogy fogyatékossgal élő személyek is űzhessék a szóban forgó sportot;

30. a vizsgált példák alapján megállapítja, hogy az a megközelítés, amely össze kívánja kötni a turizmust és a szabadidősportot, megfelelő eszköz ahhoz, hogy a fogyatékossgal élő személyek először kapcsolatba kerüljenek a sporttal, majd a későbbiekben növekedjék a sporttevékenységekben való részvétel aránya, és a nagyközönség is megismerje képességeiket;

31. a sportturizmus előmozdítása érdekében minőségi és naprakész információkról kell gondoskodni arról, hogy rendelkezésre állnak-e a fogyatékossgal élő személyek szükségleteihez igazított sporttevékenységek, továbbá gondoskodtak-e a közlekedés akadálymentesítéséről és a sportlétesítményekhez történő hozzáférésről;

Specifikus kérdések: az oktatás

32. rámutat, hogy a fogyatékossgal élő személyek sportjának megfelelő fejlesztése magas szinten képzett szakembereket igényel;

33. úgy véli, hogy még ha a fogyatékossgal élő személyeket nem is bélyegzik meg, akkor is kirekesztés áldozatai lehetnek, mivel sok ember nem tudja, hogy fogadja vagy vonja be őket a sporttevékenységekbe és -szervezetekbe. Összehangolt tájékoztatást kér a nem csupán a sporttevékenységek szervezésében közvetlenül érintett személyek számára, hanem szélesebb körben, a nagyközönségnek is szóló oktatási és képzési kezdeményezések révén, például könnyen hozzáférhető, online képzési eszközökkel. Ebben a tekintetben fokozottabban fel kell hívni a figyelmet a fogyatékossgal élő személyek jogaira, igényeire és képességeire;

34. aláhúzza, hogy az összes tanuló számára hozzáférést kell biztosítani a testneveléshez és a sporthoz, és a fogyatékossgal nem akadályozhatja az iskolai sportprogramokban való részvételt. A fiatalok gyakran az iskolai testnevelés órákon kapnak kedvet a sportoláshoz, és alakul ki bennük a sport iránti szenvedély, és ez ugyanígy van a fiatal fogyatékossgal élők esetében is. Ezen túlmenően az iskolai sportolási környezet alkalmat nyújt az egészséges tanulók nevelésére és arra, hogy felhívjuk a figyelmet osztálytársaik képességeire. Ezzel összefüggésben ösztönözni kell „mindenki számára elérhető sportprogramok” rendezését. A fordított integráció elképzelése – vagyis egészséges sportolók bevonása a fogyatékossgal élő személyek sportjába – jó példa arra, hogyan változtatható meg a más sportolók képességeihez való viszonyulás. Ugyanígy támogatni kell a „közös sportolás” típusú kezdeményezéseket. E cél elérése érdekében elengedhetetlen az oktatási intézmények pedagógusainak – különösen a testnevelő tanároknak – a specifikus oktatása és képzése, valamint a fogyatékossgal élő gyermekek szüleinek tájékoztatása a különféle elérhető sporttevékenységekről;

35. megállapítja, hogy az edzők ismereteit és kompetenciáit gyakran nem használják ki a fogyatékossgal élő emberek sportjában és a tömegsportban működő szereplők közötti információcsere és koordináció hiánya miatt. Javasolja, hogy a szervezetek dolgozzanak ki összehangolt képzési kezdeményezéseket a képzési szerek és a közigazgatás támogatásával;

36. javasolja, hogy szélesebb körben vonják be a felsőoktatás képviselőit a fogyatékossgal élő személyek kirekesztésének csökkentését célul kitűző kiigazítási eljárásokba. Ennek révén változtatni kellene a jövőbeli testnevelőtanárok képzésén, így lehetővé válna számukra, hogy jobban fel tudják mérni diákjaik eltérő egészségügyi állapotát;

37. úgy véli, hogy át kell értékelni a fogyatékossgal élő személyek sportjával kapcsolatos képet. A fogyatékossgal élő legjobb sportolók esetében támogatni kell az élsportot, és a nem fogyatékos élsportolók státuszához hasonló státuszt kell biztosítani számukra. Általánosan elfogadott, hogy a fogyatékossgal élő sportolók élsportban elért teljesítményei iránti figyelem felkeltése mindenképpen ezt a felfogásbeli változást szolgálja. Ehhez igen fontos a speciális olimpiával és a paralimpiai játékokkal kapcsolatos kommunikációs stratégia;

38. elismeri, hogy a fogyatékossgal élők sportja nagymértékben önkéntes munkán alapul. Elfogadja, hogy folytatni kell az önkéntesek képzésének az előmozdítását. Ezt a képzést bizonyos tekintetben az érintett felek igényeihez kell igazítani. Ezen túlmenően egyre fontosabb lesz az önkéntesek irányítása. A fogyatékossgal élő személyek sportjával foglalkozó szervezeteknek javítani kell működésüket humán erőforrás-irányítási és minőségjavítási eszközök alkalmazásával. Szakembereket kell képezni, ha javítani akarjuk a minőséget. Ők annál is inkább nélkülözhetetlenek, mivel sajátos célközönségről van szó. A struktúráknak a valódi professzionalizmus felé kellene fejlődniük;

39. sajnálja, hogy Európában gyakran alábecsülik a fogyatékossgal élő személyekben rejlő lehetőségeket. Hangsúlyozza, hogy a sport segítheti személyes fejlődésükben a fogyatékossgal élőket, és így jelentősen hozzájárulhat a polgárok sikeres szakmai beilleszkedéséhez is;

40. helyesli az EU-nak a sportolók kettős karrierjére vonatkozó iránymutatását, ⁽⁴⁾ amely megerősíti, hogy „a kettős karrier javára történő intézkedéseknek az összes sportoló esetében való egyenlő alkalmazása jelentős előrelépést jelentene általában a sport számára, és különösképpen a fogyatékossgal élő személyek által űzött sportokra nézve”. Az RB teljes mértékben osztja azt az iránymutatásban kifejezett nézetet, hogy „mivel számos fogyatékkal élő személyek által űzött sportág a tömegsportszervezetekhez tartozik, fontos, hogy e csoportnak különleges figyelmet szenteljünk, és ezáltal biztosítsuk számukra az egyenlő bánásmódot, illetve külön szakágak kifejlesztésének lehetőségét, akkor, amikor nem lehetséges az egészséges sportolók szakágának a használata”;

41. kiemeli, hogy az ágazatnak már ma törekednie kellene a fiatal sportolók önállóságának támogatására, illetve személyes fejlődésük segítésére. E tekintetben támogatni kellene a fiatal sportolóknak kínált oktatási lehetőségeket a sportrendezvények során;

Specifikus kérdések: az egészség

42. elismeri a sport értékét az egészség elősegítése és az egészségre történő nevelés terén, és kiemeli a megfelelően adaptált testmozgás és a fogyatékossgal élő személyek rehabilitációja közötti sajátos kapcsolatot, hiszen testi és lelki egészségükről egyszerre van szó;

43. támogatja az EU „Sport, egészség és részvétel” szakértői csoportjának – melyet a Tanács az egészség-növelő fizikai tevékenységeket és a helyi sportéletben való részvételt ösztönző intézkedések javaslatával, valamint az ilyen intézkedések 2013 közepéig való meghatározásával bízott meg – tevékenységét, és nyomatékosan kéri, hogy a fizikai tevékenységet és a sportot külön is ismerjék el és támogassák mint a fogyatékkal élők számára alkalmazható terápiás eszközt;

44. tudomásul veszi az EU „Dopping elleni küzdelem” szakértői csoportjának munkáját, melyet a Tanács azzal bízott meg, hogy fogalmazza meg az EU észrevételeit a Nemzetközi Doppingellenes Ügynökség (WADA) nemzetközi doppingellenes szabályzatának felülvizsgálatához, továbbá elismeri a jó kormányzás jelentőségét a sportban. Az RB azt javasolja, hogy a paralimpiai mozgalom érintett feleit jobban vonják be ebbe a tevékenységbe;

45. úgy véli, hogy az új többéves pénzügyi terv valamennyi finanszírozási eszközének foglalkoznia kell a fogyatékkal élők hozzáféréseinek kérdésével is;

Specifikus kérdések: pénzügyi és strukturális támogatás

46. tudomásul veszi az Erasmus+ programban javasolt, a sportra szánt költségvetési tételt, amelyről még folynak a tárgyalások. Mindamellett sürgeti, hogy az Európai Bizottság az Erasmus+ program kedvezményezettnek szóló útmutatójában kifejezetten utaljon a fogyatékkal élők sportjára, és ismerje el, hogy e csoport sporttevékenysége prioritást jelent a program sportra vonatkozó intézkedéseiben;

47. javasolja, hogy az Európai Bizottság ösztönözze a fogyatékossgal élő személyek sportjának előmozdítását célzó, helyi és regionális szintű specifikus intézkedéseket;

48. úgy véli, hogy az ágazatot bizonyos fokú, az azonos célok megvalósítására hivatott, különféle uniós eszközök bizonyos fokú széttagoltsága jellemzi. A nagyobb fokú harmonizáció hosszú távú, európai szintű pénzügyi kötelezettségvállalásokkal kiegészülve, legalább az ágazat legfőbb képviselői számára, igen jótékony hatású lenne;

49. ösztönzi a strukturális alapok felhasználását a mindenki számára hozzáférhető, helyi és regionális szintű sportlétesítmények fejlesztéséhez. A fogyatékkal élők sporttevékenységével kapcsolatos technológiák terén végzett kutatásoknak a Horizont 2020 révén megvalósuló finanszírozása szintén létfontosságú. Rendkívül fontos, hogy beruházásokra kerüljön sor a kutatás és az innováció területén, különösen az egyetemeken és az ágazatban működő vállalkozások közvetítésével. Jelenleg számos szakember ezzel a területtel kapcsolatban ír doktori disszertációt. Külön erőfeszítést kellene tenni a sport, mint terápiás eszköz – például a lovasterápia – irányába;

50. felkéri az EU intézményeit, hogy továbbra is biztosítsanak hosszú távú támogatást a mindenki előtt, és különösképpen a fogyatékossgal élő fiatalok számára nyitott sportrendezvényeknek;

A helyi és regionális önkormányzatok szerepe

51. úgy ítéli meg, hogy a helyi és regionális önkormányzatok, intézményi korlátaiktól függően, alapvető szerepet játszanak a fogyatékossgal élők sportja európai dimenziójának fejlesztésében;

⁽⁴⁾ <http://ec.europa.eu/sport/library/documents/c3/dual-career-guidelines-final.pdf>

52. hangsúlyozza, hogy fokozni kell a helyi és regionális önkormányzatok részvételét egy olyan közösen kidolgozott ütemterv alapján, amelyben szerepel az Európai Bizottság, a Tanács, a sportért felelős nemzeti hatóságok, a fogyatékossgal élők és a számukra szervezett sporttevékenységek, amelyek az általános sportolási tevékenységekbe történő integrációjukat célozzák. A helyi és regionális önkormányzatok képesek az EU és a helyi szint közelítésére annak érdekében, hogy létrejöhön a kapcsolat a klubok, az iskolák és a szülők által támogatott kezdeményezésekkel;

53. elismeri, hogy – különösen helyi és regionális szinten – megvan a tapasztalat és vannak strukturált partnerségek a fogyatékossgal élő személyek sportja és sportolása fejlesztésének előmozdítására. Kéri ezeknek a bevált gyakorlatoknak a cseréjét, és jelzi, hogy maga az RB is képes ezek terjesztésére az európai intézmények és az érintett felek támogatásával. A meglévő anyag fordítása nagy kihívást jelent, és támogatást kell kapnia. Fontolóra kellene venni egy, a „figyelemreméltó gyakorlatok” díjazására szolgáló rendszer kialakítását;

54. támogatja a fogyatékossgal élők sportjának a fejlesztéséért felelős regionális vezetők rendszerét. Ők lehetnének a bevált gyakorlatok cseréjének és megvalósításának a kezdeményezői, többek között az informatikai eszközök alkalmazásával, és megteremthetnék a kapcsolatot az európai politikák és a regionális valóság között. A bevált gyakorlatok cseréjével kapcsolatos európai projektek népszerűsítése és megvalósítása lehetővé teszi, hogy közös problémákra hatékony megoldásokat találjunk, továbbá hogy megismerjük más régiók és országok szükségleteit;

Kiegészítő következtetések

55. tudomásul veszi „A sport európai hete” előmozdítására irányuló első kezdeményezéseket, és hangsúlyozza annak szükségességét, hogy ebben a keretben helyet kapjanak a kifejezetten a fogyatékossgal élőknek szóló sportok, mégpedig úgy, hogy a fogyatékos sportolók bekapcsolódhassanak a főbb tevékenységekbe. Nyomatékosan kéri ezenkívül, hogy vegyék fontolóra „A fogyatékossgal élők sportjának európai napja” évenkénti megrendezését;

56. megállapítja az ágazatban a regionális információk nagyfokú hiányát, és kéri, hogy dolgozzák ki a megbízható adatok összegyűjtésének folyamatát. E célból például felmérést lehetne készíttetni az Eurobarométerrel a fogyatékossgal élők sportjáról, vagy legalábbis néhány, a témához kapcsolódó specifikus kérdést integrálni lehetne az Eurobarométer sporttal és/vagy fogyatékossgal foglalkozó jövőbeli felméréseibe;

57. határozottan támogatja a kérdésben egy európai szakértői csoport létrehozását, amely elismerné az ágazat eltérő feladatát, és tanulmányozná az ágazat sokféle szereplőjének hozzájárulásait. Ez a szakértői csoport hasznosan foglalkozhatna az alábbiakkal:

— szemantikai téren

— javaslatot tehetne olyan fogalmak közös definíciójára, mint a „testi fogyatékosok sportja”, a „szellemi fogyatékosok sportja” és a „közös sportolás”, hogy elősegítse ezek elfogadását;

— technikai téren

— összegyűjthetné a legjelentősebb regionális és helyi tapasztalatokat azok modellezésének és terjesztésének ösztönzésére,

— biztosítani kellene a politikai felelősök számára a figyelmük felkeltéséhez nélkülözhetetlen technikai elemeket, valamint lehetővé kellene tenni a Régiók Bizottságának, hogy betöltse a mobilizáció elősegítőjének szerepét ezen a területen, ahol a regionális és helyi önkormányzatok játsszák a főszerepet.

Kelt Brüsszelben, 2013. november 29-én.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

A Régiók Bizottsága véleménye – A halászati és akvakultúra-ágazat számára nyújtott állami támogatások

(2014/C 114/07)

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA**

1. üdvözlí a halászat és az akvakultúra számára nyújtott állami támogatásokra vonatkozó szabályok felülvizsgálatát, valamint az Európai Bizottság által e felülvizsgálat részeként a közelmúltban lebonyolított nyilvános konzultációt;
2. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a felülvizsgálatra (i) a közös halászati politika reformjának, (ii) az Európai Tengerügyi és Halászati Alapról (ETHA), az egyéb európai strukturális és beruházási alapokról, illetve a halászati és akvakultúra-ágazat részére irányuló más lényeges uniós finanszírozási programokról folytatott tárgyalásoknak, valamint (iii) az állami támogatások szélesebb körű korszerűsítését célzó, a Versenypolitikai Főigazgatóság által kialakított menetrendnek a keretében kerüljön sor;
3. határozottan támogatja a közös halászati politika reformjának azokat az átfogó céljait, amelyek a fenntartható halászat fokozatos megvalósítására vonatkoznak, és üdvözlí az ezzel kapcsolatban az EU Tanácsának írt soros elnöksége vezetésével elért politikai megállapodást;
4. ismételten rámutat, hogy a halászat és az akvakultúra számára nyújtott állami támogatásokról szóló rendeletek reformját arra az alapelvre támaszkodva kell megvalósítani, hogy előzetesen támogatják és megkönnyítik a közös halászati politika reformját; hasonlóképpen az ETHA-ról folytatott tárgyalásoknak biztosítaniuk kell, hogy ezt az alapot a közös halászati politika célkitűzéseinek megvalósítására használják;
5. hangsúlyozza, hogy a halászati ágazat fenntarthatósága egyet jelent az uniós vizekben élő halállományok hosszú távú életképességével és fenntarthatóságával, továbbá az EU területén működő halászati közösségek biztató társadalmi-gazdasági jövőjével, de egyensúlyt kell teremteni a két célkitűzés figyelembevétele között;
6. felhívja a figyelmet arra a paradox helyzetre, hogy egyrészt az EU az uniós fogyasztói kereslet és igények kielégítése tekintetében nagymértékben függ a halászati és az akvakultúra-termékek importjától (amely a teljes fogyasztás mintegy 60%-át fedezi), másrészt pedig, hogy feltétlenül el kell érni és tiszteletben kell tartani az uniós halállományok legnagyobb fenntartható hozamát annak érdekében, hogy a jövő nemzedékei számára is rendelkezésre álljanak állományok; ennek kapcsán emlékeztet arra, hogy az akvakultúra-tevékenység a tengeri halászat termékével egyenértékű terméket garantál, ugyanakkor mindezt fenntartható eszközökkel és anélkül teszi, hogy a halállományok megőrzését veszélyeztetné; ezenkívül az akvakultúra magas foglalkoztatási szinteket biztosít azáltal, hogy válságidőszakokban valódi társadalmi kiegyenlítő tényezőként működik;
7. kiemeli, hogy fontos a támogatásokat hatékonyan célozni, hogy a hajók száma tekintetében az EU összes hajóállományának zömét kitevő kisipari flották a közös halászati politikából és az ETHA-ból a számbeli és társadalmi-gazdasági arányukat tükröző módon részesüljenek, feltéve, hogy fenntartható halászati gyakorlatokat alkalmaznak;
8. kiemeli, hogy a halászati ágazat számára nyújtott állami támogatások fenntarthatóbb felhasználásához határozott politikai akaratra és intézkedésekre van szükség az EU valamennyi kormányzati szintjén. Ezt jól mutatja, hogy a közös halászati politika 2002. évi reformjainak nem sikerült megvalósítaniuk a kinyilvánított környezetvédelmi, társadalmi és gazdasági célokat: a halállományoknak csupán 22%-a esetében beszélhetünk legnagyobb fenntartható hozamokról, 35%-át túlhalászták, 43% esetében pedig túllépték a biztonságos biológiai határokat (forrás: az IEEP 2011. évi tanulmánya az Európai Parlament részére);
9. rámutat, hogy az Európai Számvevőszék 12/2011. sz. különjelentése megállapítja, hogy továbbra is a halászati flották kapacitástöbblete az egyik fő oka annak, hogy a közös halászati politika kudarcot vallott a fenntartható halászati tevékenységek biztosításában;
10. megállapítja, hogy a fenntarthatósági cél eléréséhez szerkezetváltásra és diverzifikációra van szükség a halászati ágazatban, és hangsúlyozza, hogy az állami támogatásokra vonatkozó szabályoknak és intézkedéseknek elő kell segíteniük ezeket a változásokat. Ennek során mindenekelőtt az onshore gazdaság (feldolgozóipar, fenntartható akvakultúra, helyi halpiacok, új termékek, helyi ellátási láncok stb.) fejlődését kell támogatni, valamint az európai tengereken és óceánokon folytatott halászat új és fenntartható formáinak kialakítását (kiemelve különösen a kisebb part menti halászati flották és a kisüzemi halászat szerepét, de külön figyelmet fordítva emellett például a többi olyan flottaszegmens szelektivitásának vagy energiahatékonyságának javítására is, amely hozzájárul az uniós piac – mindenekelőtt emberi fogyasztásra szolgáló – halászati termékekkel való ellátásához) és a tágabb értelemben vett tengergazdálkodás és akvakultúra-gazdaság tökéletesítését. A nem fenntartható halászati gyakorlatok segítésére nem szabad állami támogatásokat fordítani;

11. rámutat, hogy a halászati ágazat értékes és fontos az EU számára; megjegyzi, hogy Európa bizonyos területein és régióiban a foglalkoztatás nagymértékű koncentrációja figyelhető meg, és jelzi, hogy a halászati ágazat szerkezetátalakítása közvetlenül hat ezekre a közösségekre;

12. úgy véli, hogy a vidéki, a part menti és halásközösségekre különösen nagy nyomás nehezedik az Európát sújtó társadalmi-gazdasági válság miatt, és megállapítja, hogy emiatt az ilyen közösségek hosszú távú prosperitása és életképessége érdekében rendkívül fontos a területi szintű célzott támogatás;

13. megjegyzi, hogy a halászat – sok más ágazathoz hasonlóan – szubvencionált ágazat, és ez a közfinanszírozástól való függősége miatt jelentős kihívást jelent, ugyanakkor lehetőséget is nyújt, mivel közfinanszírozási források felhasználásával az Európai Bizottság, a tagállamok, valamint a helyi és regionális önkormányzatok fontos reformokat hajthatnak végre az ágazatban;

14. megismétli, hogy az összes rendelkezésre álló forrást minél hatékonyabban kell felhasználni, és sürgeti, hogy a partnerségi megállapodások és az európai strukturális és beruházási alapokra vonatkozó majdani operatív programok előkészítése során határozottan helyezték előtérbe a part menti és halásközösségek támogatását, mégpedig az állami támogatások egy olyan megreformált szabályozási keretében, amely érzékenyen reagál e közösségek gazdasági szükségleteire;

15. rugalmasságot sürget az európai strukturális és beruházási alapok felhasználásában annak biztosítása végett, hogy a vidéki, a part menti és halásközösségek pénzügyi forrásokhoz jussanak, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az állami támogatásokra vonatkozó szabályok felülvizsgálata során egyértelműen vállaljon kötelezettséget annak biztosítására, hogy e szabályok segítsék ennek gyakorlati megvalósítását, ne pedig akadályozzák azt;

16. úgy véli, hogy megfelelően és hatékonyan mozgósítva ezek a források lehetőséget kínálnak az EU halászati és akvakultúra-ágazatának átalakítására, és elősegítik a fenntartható halászati és akvakultúra-ágazat irányába történő elmozdulást, támogatva ugyanakkor a „kék növekedés” stratégia azon szélesebb körű törekvéseit, amelyek a tengeri és az akvakultúra-gazdaság, valamint ennek a szárazföldi gazdasággal fenntartott kapcsolatai erősítésére irányulnak, különösen azzal, hogy az onshore gazdaság, a helyi piacok, az innovatív termékek, valamint a fogyasztói tudatosság fejlesztésével (különösen az olyan kérdésekkel kapcsolatban, mint a rövid ellátási lánc, a szezonális, a termék sajátos jellege stb.) növelik a halászati termékek értékét;

17. arra kéri az Európai Bizottságot, a tagállamokat és egyéb európai hatóságokat, hogy a lehetőséget megragadva a 2014–2020-as időszakban valódi változtatásokat hajtsanak végre;

18. megjegyzi, hogy a halászati és az akvakultúra-ágazatnak nyújtott támogatásokra nem kizárólag a *de minimis*, valamint a csoportmentességi rendeletek vonatkoznak, ugyanis a tagállamoknak „bejelentett” támogatási programok létrehozására is lehetőségük van (ehhez az Európai Bizottság előzetes jóváhagyása szükséges);

19. megjegyzi, hogy a halászati ágazatnak az üzemanyagadó alóli mentesítésekből is haszna származik, mivel ezek közvetlen megtakarítást jelentenek a halászhajók működési költségeinek tekintetében, amelyeket évente 1,5 milliárd euróra becsülnék az EU-ban, miközben a *de minimis* támogatás révén szintén üzemanyag-támogatáshoz juthatnak a hajók;

20. felhívja a figyelmet egy, a Tengerügyi és Halászati Főigazgatóság által 2009-ben megrendelt tanulmányra, melynek becslése szerint a *de minimis* támogatásra vonatkozó rendelet keretében mintegy 718 millió euró vehető majd igénybe, bár az uniós szintű hatékony nyomon követés hiányában nehéz a *de minimis* támogatásra vonatkozó tényleges adatokhoz jutni; a becslések szerint a halászati ágazatra vonatkozó csoportmentességi rendelet keretében évente további 8 millió eurót folyósítanak;

21. megjegyzi, hogy a Tengerügyi és Halászati Főigazgatóság megbízásából készült 2009. évi tanulmány a *de minimis* rendelet megvalósításával kapcsolatban néhány kockázatra is rámutatott, köztük a következőkre: (i) az Európai Halászati Alap (EHA) felhasználására gyakorolt lehetséges káros hatás azokban a tagállamokban, amelyek elsőbbséget adtak a *de minimis* támogatásnak, (ii) annak lehetséges torzító hatása, hogy az egyes tagállamok eltérő módon alkalmazzák a *de minimis* támogatást és (iii) az a kockázat, hogy a *de minimis* támogatást arra használják, hogy minél több hajó tovább működhessen, ami ellentétes a halászati flotta méretének és szintjének csökkentésére vonatkozó szélesebb körű reformcélokkal;

22. üdvözli, hogy a *de minimis* támogatást átláthatóbbá tette az, hogy a rá vonatkozó adatok a tagállamok állami támogatásról szóló éves jelentésének részét képezik. Ez fontos tényező a rendszer átláthatóságának biztosításában;

23. elismeri, hogy az Európai Bizottságnak egyensúlyt kell találnia a bürokrácia csökkentésére és a nyomkövetési követelmények egyszerűsítésére irányuló törekvései, illetve a megfelelő átláthatóság és ellenőrzés biztosítása között, és ismételten hangsúlyozza, hogy a közös halászati politika reformjainak átfogó céljai megfelelő indokot jelentenek arra, hogy alaposan és átlátható módon nyomon kövessék az e szektor számára nyújtott állami támogatások felhasználását;

24. elismeri, hogy történtek arra vonatkozó felhívások, hogy növeljék a *de minimis* támogatás jelenlegi küszöbértékeit (30 000 euró egy vállalkozás számára bármely három költségvetési évet átfogó időszakra) annak érdekében, hogy a helyi és regionális önkormányzatok rugalmasabban támogathassák a területi szintű fellépéseket, amelyek rendkívül fontosak, tekintettel arra, hogy a halászat bizonyos régiókban és közösségekben igen jelentős szerepet játszik; felismeri, hogy a *de minimis* támogatás jelenlegi küszöbértékének felülvizsgálata során tekintettel kell lenni a verseny és a közös piac tiszteletben tartásának szükségességére;

25. jelzi azonban annak kockázatát, hogy a *de minimis* küszöbértékek emelése további lehetőséget jelenthet a nem fenntartható halászati gyakorlatok támogatására, aláásva a közös halászati politika reformjainak azt az átfogó célkitűzését, amely fenntartható halászat kialakítására irányul az EU-ban; bár ezt a kockázatot – az olyan speciális, országos kiterjedésű esetekben, amikor a fenntarthatóság hiánya nem írható a termelő vagy kifogó ágazat terhére – meg lehet előzni;

26. ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a felülvizsgált rendeletek hatásvizsgálata és a konzultáció során kapott válaszok értékelése során részletesen elemezze, milyen hatással járhat (a közös halászati politika szélesebb körű reformjainak megvalósítása szempontjából), ha (i) az ágazatban megtartják a jelenlegi *de minimis* küszöböt, (ii) növelik a *de minimis* küszöbértékeket, illetve (iii) csökkentik vagy teljesen megszüntetik a *de minimis* küszöbértékeket;

27. úgy véli, hogy a hatáértékelés során azt is meg kellene vizsgálni, hogy milyen szerepet játszanak a *de minimis* támogatási intézkedések az ágazaton belüli szélesebb körű állami beavatkozások részeként, különös tekintettel arra, hogy hogyan tudják kezelni az ellátási „réseket”, amelyek nem szüntethetők meg az új ETHA-val, a halászati és akvakultúra-ágazatra vonatkozó általános csoportmentesítési rendelettel és az erre az ágazatra vonatkozó bejelentett támogatási programokkal;

28. hangsúlyozza, hogy az ETHA-t hatékonyabban kell alkalmazni a 2014–2020-as időszakban, mint ahogyan az EHA-t mostanáig alkalmazták, mivel az ETHA igen fontos finanszírozási mechanizmus, amellyel támogatás irányítható a halászati és akvakultúra-szektorba a közös halászati politikával kapcsolatos reformok átfogó céljainak megvalósítása érdekében;

29. úgy véli, hogy érdemes megvizsgálni az abban rejlő lehetőséget, hogy a halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására és értékesítésére irányuló támogatást kiemeljék az ágazati *de minimis*/csoportmentesítési rendeletekből, és az általános *de minimis*/csoportmentesítési rendeletek keretébe illesszék be;

30. megítélése szerint egy ilyen változás összhangban van az Európai Bizottságnak azzal a célkitűzésével, hogy nagyobb mértékben kereskedelmi alapokra helyezett és üzleti szemléletű halászati és akvakultúra-ágazatot alakítson ki, és hogy megvizsgálja, hogyan növelhető – ellátási láncok, a szélesebb körű onshore gazdaság, valamint új és innovatív megközelítések kialakításával – a halászati termékek hozzáadott értéke;

31. megjegyzi, hogy ha a halászati feldolgozás és a fenntartható akvakultúra-ágazat onshore tevékenységeinek támogatása átkerülne az általános *de minimis* rendelet keretébe, akkor az ilyen intézkedések számára kedvezőek lennének a szóban forgó rendelet magasabb intervenciók küszöbei (jelenleg 200 000 euró ez a szint), ami elősegítené az onshore gazdaságba irányuló beruházások előtt álló akadályok leküzdését és hozzájárulna annak az áhított célnak az eléréséhez, hogy minél nagyobb legyen a haltermékek lehetséges hozzáadott értéke a helyi halász közösségek számára;

32. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy legyen erre tekintettel a halászat és az akvakultúra számára nyújtott állami támogatásokról szóló rendeletek felülvizsgálatakor, különösen pedig értékelje, hogy egy ilyen megközelítés milyen gazdasági előnyökkel járhat az onshore gazdaság és a halász közösségek számára, ugyanakkor azt is értékelve, hogy egy ilyen változtatás milyen mértékű „nem kívánt következményekhez” vezethetne, segítve például a nem fenntartható halászati gyakorlatokat;

33. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja felül a csoportmentesítési rendeletben felsorolt támogatási intézkedések listáját annak biztosítása érdekében, hogy ezek összhangban legyenek a közös halászati politika reformjával, továbbá annak garantálása végett, hogy az állami támogatásokról szóló egyik rendelet se (és az ETHA se) nyújtson lehetőséget a nem fenntartható halászati gyakorlatok támogatására;

34. rámutat, hogy a csoportmentesítési rendelet a vízi környezet védelmére irányuló számos intézkedést támogathat, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy tartsa fenn, sőt, bővítse a rendelet arra vonatkozó hatókörét, hogy a tengeri és tengerészeti környezet védelmét, megőrzését és javítását elősegítő beruházásokat tesz lehetővé, így támogatja a tengeri/akvakultúra-kutatást, az adatgyűjtést stb., illetve támogatja az ágazatot azokban az országos kiterjedésű speciális esetekben, amikor a fenntarthatóság hiánya nem írható a termelő vagy a kifogó szektor rovására;

35. arra kéri a tagállamokat, a helyi és regionális önkormányzatokat, valamint más érdekelt feleket, hogy kreatívan vizsgálják meg azokat a lehetőségeket, melyeket e rendeletek (és az ETHA) kínálnak a halászati ágazat, az akvakultúra-ágazat, a tengeri környezet és a part menti közösségek fenntarthatóságát növelő intézkedések optimalizálására.

Kelt Brüsszelben, 2013. november 29-én.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luís VALCÁRCEL SISO

A Régiók Bizottsága véleménye – Stratégiai iránymutatás az uniós akvakultúra fenntartható fejlesztéséhez

(2014/C 114/08)

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA**

1. üdvözli az Európai Bizottságnak az uniós akvakultúra fenntartható fejlesztésére vonatkozó stratégiai iránymutatásról szóló közleményét, hangsúlyozva, hogy az akvakultúra-termelést stratégiainak kellene tekinteni (a primer szektor más termeléseivel hasonlóan) ahhoz, hogy megfeleljen az élelmiszer, a természeti erőforrások és a területek jövőbeli kihívásainak;
2. megismétli, hogy nagyon fontos a „kék növekedés”, és hogy feltétlenül szükség van egy az akvakultúra fenntartható fejlesztését célzó stratégiára európai szinten, hogy elérjük a foglalkoztatással és az ágazat termelékenységének növelésével kapcsolatos célokat, összhangban az EU gazdasági fellendülését célzó „Európa 2020” stratégiával;
3. kéri, hogy az iránymutatások fő célja a jogellenes, nem bejelentett és szabályozatlan halászat csökkentése legyen a többszintű kormányzás megközelítése keretében;
4. emlékeztet arra, hogy számos korábban elfogadott véleményében kiállt az akvakultúra ügye mellett, kérve, hogy ismerjék el önálló szakpolitikaként, és hogy megfelelően finanszírozzák és támogassák annak érdekében, hogy a hagyományos halászat erős alternatívájává válhasson. Ezért az RB-t kulcsfontosságú partnernek kellene tekinteni a politika előmozdításában;
5. felhívja a figyelmet a FAO becsléseire, melyek szerint jelenleg az emberi fogyasztásra szánt hal 47%-a az akvakultúrából származik, és sajnálattal tölti el, hogy az uniós akvakultúra-termelés mennyiségi szempontból csupán 2,3%-ot, az érték tekintetében pedig 4%-ot képvisel globális szinten ⁽¹⁾;
6. mélyszéles aggodalommal tölti el, hogy Európának, mely vezető szerepet töltött be a haltenyésztésben, napjainkban importálnia kell az akvakultúra-termékek több mint 60%-át, miközben tökéletesen képes lenne előállítani ezt az élelmiszert az Unió területén, munkahelyeket kínálva polgárainak és tiszteltetben tartva a szigorúbb normákat;
7. elismeri, hogy fejleszteni kell az akvakultúra-potenciált, és ezt a stagnáló területet virágzó gazdasági ágazattá kell alakítani;
8. üdvözli annak elismerését, hogy csökkenteni kell az EU piacán fogyasztott haltermékek mennyisége és az EU-ban folytatott halászati tevékenységből származó fogások volumene közötti szakadékot, illetve annak elismerését, hogy az akvakultúra-ágazatra jelentős szerep hárul a cél elérésében;
9. hangsúlyozza, hogy a fenntartható fejlődés az európai kontextusban minden társadalmi-gazdasági növekedés előfeltételévé vált, ezért minden egyes szektorban erre kell irányítani a politikai elkötelezettséget és az erőforrásokat;
10. úgy véli, hogy az akvakultúra fenntartható fejlesztése stratégiai jelentőségű, mivel egyrészt valamennyi régióknak és helyi közösségnek (még a nem part menti területeknek is) közvetlenül az érdekében áll, másrészt a környezetvédelmi politikák, a vízminőség (tengeri és belvízi), illetve az ágazat gazdasági teljesítménye között kölcsönös függőség van;
11. emlékeztet arra, hogy az európai akvakultúra-ágazat nem egységes, hanem inkább heterogén tenyésztési technikák jellemzik, köztük zártláncú és nyitott, extenzív vagy intenzív rendszerek, szárazföldön, tavakban, völgyekben vagy medencékben, a parthoz közel vagy a nyílt tengeren, és kiterjed az édesvízi és tengeri halakkal, illetve rákokkal való gazdálkodásra, Skandinávia hideg vizeitől a dél-európai tengerek mérsékelt vizeire. Ezekről a különbségektől függetlenül az európai akvakultúrának támogatásra van szüksége ahhoz, hogy versenyképes és értékes gazdasági ágazattá, valamint munkalehetőséggé és a know-how forrásává váljon, melyre büszkének lehetnek helyi szinten;

⁽¹⁾ Facts and Figures on the Common Fisheries Policy 2012 (Tények és adatok a közös halászati politikáról – 2012).

12. elismeri, hogy szükség van egy olyan kommunikációs kampányra, amely kiemeli ezt a gazdagságot és sokféleséget, illetve nagyobb átláthatóságot javasol az akvakultúra-termékek címkézése során, mely lehetővé teszi az intenzív tenyésztésből származó termékek és a természetes körülményekhez közelebb álló helyekről (pl. medencék a tengerben stb.) származó termékek megkülönböztetését;
13. úgy véli, hogy az EU-nak vezető szerepet kellene játszania az ökológiai és fenntartható halászati gazdálkodási módszerek fejlesztésében, megnyitva az utat a „kék forradalom” előtt annak révén, hogy a termelés, az etetés, a tojásból kikelés és a halak begyűjtése során az Unión belül kifejlesztett innovatív technológiákat és rendszereket alkalmaznak;
14. oszttja az uniós akvakultúra-termelés stagnálása miatti aggodalmat, mivel az EU még mindig nem használja ki eléggé azt a versenyelőnyt, amelyet az európai tengeri élelmiszerek jó minősége és higiéniai biztonsága jelent;
15. azt javasolja, hogy az EU tartsa fenn a legmagasabb szintű ellenőrzést az importált akvakultúra-termékek esetében is, amelyek gyakran európai vállalatok általi további feldolgozásra váró nyersanyagok, illetve biztosítson egységes keretet az egészségügyi és higiéniai, munkaügyi és környezetvédelmi feltételek terén az importált termékek esetében csakis, mint az Európai Unióban készült termékek esetében;
16. felhívja a figyelmet azokra a kedvező gazdasági és társadalmi hatásokra, amelyek az akvakultúra-ágazat (és a hozzá kapcsolódó termelő ágazatok) tartós növekedéséből fakadhatnak idővel, figyelembe véve a jelenleg behozatalból fedezett, bővülő belföldi kereslet kielégítésének és a foglalkoztatás serkentésének lehetőségét az EU-ban;
17. üdvözli az Európai Bizottság elkötelezettségét azon önkéntes együttműködési folyamat beindítása iránt, mely bevonja a tagállamokat a többéves nemzeti stratégiai tervek előkészítésébe, mindazonáltal azt javasolja, hogy a haladás mérésére szolgáló mutatók kidolgozása ne jelentsen jelentős bürokratikus többletmunkát a helyi vállalkozások és hatóságok számára;
18. fájlatja, hogy nincs utalás arra a szerepre, amelyet a helyi és regionális önkormányzatok játszhatnak az akvakultúra fenntartható fejlesztésének előmozdításában, például azáltal, hogy tájékoztató programok keretében támogatják az akvakultúra-termékek megismertetését az iskolákban, illetve ösztönzik a helyi, szezonális termékek fogyasztását (rövid ellátási lánc);
19. javasolja, hogy a létrehozandó akvakultúra-ügyi tanácsadó testület minél jobban használja ki egyes tagállamok azon régióinak hozzájárulását, melyek szakértelmet fejlesztettek ki a gazdasági fejlődés terén;
20. egyetért azzal, hogy az akvakultúra fenntartható fejlődése szempontjából igen nagy jelentősége lehet a környezetvédelemmel, a közegészségüggyel, a fogyasztóvédelemmel és a környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos uniós jogszabályok tiszteletben tartásának. Ezekre támaszkodva kell kialakítani a többéves nemzeti stratégiai tervek közös céljainak koherens tervezését;
21. szintén egyetért azzal, hogy maximálisan elő kell mozdítani az európai jogszabályok végrehajtását a környezetvédelem terén, mégpedig anélkül, hogy szükségtelen terheket rónánk a gazdasági szereplőkre; ebben az értelemben meghatározó lehet a termelők, illetve a helyi és regionális önkormányzatok saját know-how-ja az akvakultúra-ügyi tanácsadó testület keretében;
22. hangsúlyozza az érdekelt felekkel folytatott konzultációk jelentőségét, és reméli, hogy ezeket a konzultációkat 2017 végéig meg lehet ismételni a nemzeti tervek várható féldős értékelése alkalmából;
23. egyetért az Európai Bizottság által meghatározott elsődleges feladatokkal és a vonatkozó iránymutatásokkal, különös tekintettel az alábbiakra: a) az adminisztratív terhek csökkentése, b) a térhez és a vízhez való hozzáférés megkönnyítése, c) az ágazat versenyképességének növelése, valamint d) egyenlő versenyfeltételek kialakítása az uniós akvakultúra által biztosított versenyelőnyök kihasználása révén;
24. emlékeztet arra, hogy az akvakultúra-tevékenységek több mint 90%-át kis- és középvállalkozások végzik, melyek általános nyereségessége és fenntartható fejlődése az átláthatóságtól, az adminisztratív eljárások hatékonyságától és a kiszámíthatóságtól függ. Egyértelmű keret nélkül ugyanis a gazdasági szereplők nem tudnak megalapozott döntéseket hozni befektetésükkel és tevékenységük bővítésével kapcsolatban, ezáltal munkahelyeket teremtve és növelve a termelést;

Az adminisztratív eljárások egyszerűsítése

25. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az új akvakultúra-gazdaságok kialakítása előtt álló, a 2002-es közleményben és a kapcsolódó RB-véleményben már megjelölt akadályok nemcsak megmaradtak, de még jelentősebbé váltak. Az új akvakultúra-gazdaságok engedélyezéséhez szükséges 2–3 éves – lehangelő – átlagos időtartam (Norvégiában, mely vezető európai termelő ezen a területen, csak 6 hónap), sok potenciális vállalkozót elriaszt, és az egész EU-t hátrányos helyzetbe hozza globális versenytársaival szemben. Úgy tűnik, egyre nagyobb szükség van egy olyan szabályozásra, mely csökkenti az átlagos időtartamot és az egyes tagállamok közötti különbségeket;

26. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy stratégiai iránymutatásaiban vegye figyelembe a maximális fenntartható hozamot;

27. egyetért azzal, hogy lehetővé kellene tenni, hogy az Európai Bizottság a tagállamok által összegyűjtött adatok alapján együttműködjön az illetékes hatóságokkal a legjobb gyakorlatok meghatározása és az adminisztratív hatékonyság javítása érdekében; sőt ezeket az elemzéseket az akvakultúra-vállalkozások javára nyújtott közösségi hozzájárulás folyósításával kapcsolatos eljárásokra is alkalmazni kellene;

28. rámutat arra, hogy Európában a halgazdaságok engedélyezése és a területükön működő, akvakultúrával foglalkozó kis- és középvállalkozások támogatása gyakran a helyi és regionális önkormányzatok hatáskörébe tartozik. Az európai akvakultúra fenntartható fejlesztésére vonatkozó egyértelmű iránymutatásoknak mindenképpen hasznát vennék a helyi és regionális önkormányzatok, amelyek számára gondot jelentenek egyfelől a szigorú környezetvédelmi előírások, a környezetvédő civil szervezetek és a turizmus által gyakorolt nyomás, másfelől a hagyományos halászat gazdasági visszaesése és a növekvő munkanélküliség;

29. rámutat arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok a jó közigazgatási gyakorlatok előmozdítása terén is jelentős hozzájárulást nyújthatnak, például azáltal, hogy rendelkezésre bocsátják azokat az információkat, amelyeket a tagállamok 2013 végéig kötelesek összegyűjteni;

Az akvakultúra fenntartható fejlesztésének és növekedésének biztosítása összehangolt területrendezés révén

30. rámutat arra, hogy az akvakultúra általában sebezhetőbbnek bizonyul a halászatnál a környezetszennyezés vonatkozásában, ezért fontos, hogy arra ösztönözzük a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki „kockázati térképek”-et és „hatásvizsgáló térképek”-et a szárazföldi területek, a parti tenger és a tengerparti vizek tekintetében; ezeket a térképeket továbbíthatnák az Európai Tengerészeti Biztonsági Ügynökséghez, és tartalmazniuk kellene az infrastruktúrára, a vízminőségre potenciálisan hatást gyakorló használati funkciókra, az enyhítő intézkedésekre, az ellenőrzésekre, a jelentős új projektekre stb. vonatkozó információkat;

31. elismeri, hogy az akvakultúra-ágazat számára előnyös lenne az összehangolt területrendezés, amely a tengeri környezetben is elengedhetetlen ahhoz, hogy csökkentse az egymást átfedő felhasználások közötti konfliktusokat, növelje azok fenntarthatóságát, csökkentse a bizonytalanságot, elősegítse a beruházásokat és felgyorsítsa az akvakultúra-vállalkozások fejlesztését;

32. azt javasolja, hogy a lehető legjobban használják ki a tengerparti akciócsoportok bevonásának lehetőségét a tervezési szakaszba. Ezek a csoportok ugyanis lehetővé tehetik a terület bevonását a tervezésbe és az erőforrás-gazdálkodásba, nagyszámú helyi érdekelt szónívjeként lépve fel;

33. hangsúlyozza, hogy mennyire fontos az együttműködés az akvakultúra és a halászat között. A szinergikus fejlesztés jótékonyan hat a vállalkozásokra, a part menti és szigeti közösségekre, mivel a halászatot elhagyó munkaerőt felszívhatja egy egyre növekvő akvakultúra-ágazat; emellett az akvakultúra, illetve a feldolgozóipari és kereskedelmi tevékenység közötti együttműködés, amennyiben szintén szinergikusan fejlesztik, hozzáadott értéket generálhat az akvakultúra-termékek számára;

34. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy kérje fel a tagállamokat, hogy a többéves nemzeti stratégiai tervek előkészítése során mélyrehatóbban tanulmányozzák a tengerparti sávban működő akvakultúra-vállalkozások által elszenvedett hatásokat, a hatások enyhítésére vonatkozó kritériumok és azon kompenzációs intézkedések alapján, amelyekből ezek a vállalkozások részesülhetnek;

35. egyetért azzal, hogy fontos az édesvízi akvakultúra számára legmegfelelőbb térségek meghatározása, és reméli, hogy a tagállamok részéről meghatározandó helyes nemzeti gyakorlatok között lesz olyan, melynek tárgya az édesvízi akvakultúra;

36. egyetért azzal a lehetőséggel, hogy csökkentsék a vállalkozók adminisztratív terheit, a területrendezési folyamat keretében értékelve az akvakultúra-vállalkozások környezeti hatásainak témáját;

37. reméli, hogy a stratégiai iránymutatásokon belül emlékeztetni lehet arra, hogy a tengerparti sáv összehangolt területrendezése keretében mennyire fontos lehet a sós vizes környezet (haltenyészet számára lezárt lagúnarészek és lagúnák) előtérbe helyezése, melyek jelentős mértékben hozzájárulhatnak a társadalmi-gazdasági szempontú fenntartáshoz válságok idején, valamint az EU akvakultúra-termelésének növeléséhez;

Az uniós akvakultúra versenyképességének fokozása

38. egyetért azon pozitív hatások értékelésével, amelyek az akvakultúra-gazdaságok számára a hatékonyabb piacszervezésből és a strukturáltabb termelői szervezetekből eredhetnek;

39. kéri az Európai Bizottságot, hogy folytassa az akvakultúra területén működő termelői szervezetekkel történő közvetlen konzultációt, melynek célja, hogy rávilágítson az ezen szervezetek által tapasztalt, a fejlődést gátló legfőbb akadályokra és az esetleges megoldási mechanizmusokra;

40. elismeri, hogy a termelői szervezetek által készített termelési és értékesítési tervek az akvakultúra-vállalkozások versenyképessége javításának eszközei (a szektorbeli megállapodásokkal, a szakmaközi megállapodásokkal és a védjegypolitikákkal egyetemben), melyekkel hatékonyan meg lehet felelni az élelmiszerek minőségével és sokszínűségével kapcsolatos egyre növekvő fogyasztói elvárásoknak;

41. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok és azok (kutatásban és kísérletezésben részt vevő) ügynökségei jelentős szerepet játszhatnak a piacorientált kutatás, az innováció és a tudásátadás előmozdítása terén, valamint a tagállamok abbéli támogatásában, hogy azok segítsék elő és valósítsák meg a különböző nemzeti kutatási programok közötti szinergiahatásokat;

42. kéri az Európai Bizottságot, hogy fordítson különös figyelmet arra a rendkívül súlyos problémára, amelyet a halevő madarak és más halevő állatfajok (pl. a közönséges vidra) hatása jelent az extenzív akvakultúrára és a biológiai sokféleségre, és hogy értékelje a madarak és az élőhelyek védelméről szóló irányelv szerinti rendelkezésektől való esetleges tagállami eltérések hatékonyságát; ezen túlmenően haladéktalanul meg kell vizsgálni azt is, hogy egyes régiókban a halevő, „problémás állatfajok” szigorú védelme vajon még mindig megfelel-e az uniós jognak, mindezt annak érdekében, hogy a módosított besorolások alapján könnyen megindokolhassuk a szükséges kivételeket a tagállamokban;

43. nagyon helyesnek tartja, hogy az akvakultúra-piac szükségleteihez igazított oktatási és szakképzési programokat támogatniuk és fejleszteniük kellene a tagállamoknak és a helyi és regionális önkormányzatoknak, amelyeknek biztosítaniuk kellene az aktuális ajánlatra és a követett fejlesztési irányokra vonatkozó információkat;

44. úgy véli, hogy ami a tudás, a legjobb gyakorlatok és az innovatív megoldások átadását illeti, az Európai Bizottság fellelphet úgy, hogy létrehozza a tervezett uniós piaci megfigyelőközpontot, vagy arra ösztönözheti a tagállamokat, hogy jövőbeni operatív programjaikban szélesebb körű támogatást irányozzanak elő azon akvakultúra-vállalkozások (különösen a kollektívák) számára, amelyek a tudás és az innovatív megoldások átadásával kapcsolatos projekteket valósítanak meg;

Egyenlő versenyfeltételek kialakítása az uniós piaci szereplők számára versenyelőnyeik kihasználása révén

45. elismeri, hogy a fogyasztókat mindig tájékoztatni kell minden akvakultúra-termék minőségéről, legyen az európai vagy sem; a megfelelő tájékoztatás csak erősíti az ágazat versenyképességét;

46. hasznosnak tartja a címkézés és az önkéntes tanúsítási rendszerek tekintetében, hogy a többéves nemzeti stratégiai tervek naprakész keretet, átfogó helyzetértékelést biztosítsanak, illetve előmozdítsák az egységességet uniós szinten;

47. szeretné, ha az uniós akvakultúra fenntartható fejlesztésére vonatkozó stratégiai iránymutatások keretében ki lehetne emelni azt a szerepet, amelyet a termelői szervezetek és a tengerparti akciócsoportok játszhatnak az akvakultúra-termékek és azon területek támogatásában, ahol ezek a termékek készülnek, és ezeknek a céloknak a megvalósításában a régiók konkrétan részt vehetnek;

48. úgy véli, hogy a termékek nyomonkövethetősége és a rövid élelmiszer-ellátási láncok tekintetében a tagállamoknak és a régióknak értékelniük kellene a mezőgazdasági ágazat pozitív tapasztalatait, illetve ösztönözniük azok alkalmazását az akvakultúra-vállalkozásokra, versenyképességük növelése érdekében;

49. úgy véli, hogy a helyi halászati terveket is figyelembe kell venni, hogy szinergiahatásokat teremtsünk az akvakultúra-ágazattal, mivel azok olyan kérdésekkel foglalkoznak, mint a halnevelő területek, a termelés szezonálitása, a piacok ellátása, a halászati szektorból érkező munkaerő stb.;

50. hangsúlyozza, hogy a lehető legnagyobb figyelmet kellene szentelni annak, hogy a biotermékek iránti, folyamatosan növekvő kereslet miként járul hozzá az ágazat növekedéséhez;

51. egyetért a javasolt célok megoszlásával (tagállamok; Európai Bizottság; akvakultúra-ügyi tanácsadó testület); a tagállamok számára kitűzött célokkal kapcsolatban úgy véli, hogy ki lehetne egészíteni a tengerparti akciócsoportokat felállító helyi állami/magán partnerségekkel, amelyek hozzájárulhatnak az akvakultúra-ágazat fenntartható fejlesztéséhez;

Új irányítási rendszer az uniós akvakultúra támogatására

52. elégedettségét fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy az Európai Bizottság figyelembe vette az RB ajánlását (a CdR20/2003 jelű véleményben megfogalmazottak szerint) egy akvakultúra-ügyi tanácsadó bizottság létrehozására, azzal a feladattal, hogy ajánlásokat fogalmazzon meg a döntéshozók számára. Ezen túlmenően emlékeztet arra, hogy az RB „– az akvakultúrával kapcsolatos kérdések terjesztésének fórumaként és részt vállalva a közvélemény tájékoztatásában – [...] segít hozzájárulni az akvakultúra jobb ágazati szintű irányításához”⁽²⁾.

Kelt Brüsszelben, 2013. november 29-én.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽²⁾ HL C 141., 2010.5.29., 37–44. o.

III

(Előkészítő jogi aktusok)

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

104. PLENÁRIS ÜLÉS – 2013. NOVEMBER 28–29.

A Régiók Bizottsága véleménye – Harmadik országbeli állampolgárok: kutatók, diákok, önkéntesek és más kategóriák

(2014/C 114/09)

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Referenciakeret

1. megjegyzi, hogy a Lisszaboni Szerződés előírja az Európai Unió szerepének megerősítését a harmadik országokból származó bevándorlók migrációjával kapcsolatos politikában, azzal a céllal, hogy hatékonyan kezeljék a migrációs áramlatokat, tisztességes bánásmódban részesítsék a tagállamokban legálisan tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokat, valamint megelőzzék az illegális migrációt és az emberkereskedelmet. Ennek érdekében a Szerződés kimondja, hogy az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak intézkedéseket kell hoznia, különösen a belépésre, a tartózkodásra és az Unió területén való szabad mozgásra vonatkozó feltételeket illetően, valamint normákat kell kidolgoznia a tagállamok vízumkiadására és hosszú távú tartózkodási engedélyek – köztük a családtagok integrációjára vonatkozó rendelkezések – kiadására vonatkozóan. A harmadik országbeli állampolgárok integrációját illetően a Szerződés kifejezetten úgy rendelkezik, hogy az EU kidolgozhat intézkedéseket a tagállamok támogatására, de e területen nem cél a tagállamok jogalkotási és szabályozási rendelkezéseinek harmonizálása;

2. megállapítja, hogy a tagállamok felelősségi körébe tartozik a saját területükre munkavégzés céljából, harmadik országból bevándorlók számának meghatározása. Míg a bevándorlók integrációja a legtöbb államban elsősorban a nemzeti szintű hatóságok feladata, az integrációs politikák végrehajtásáért, többek között az oktatás, az egészségügy, a lakhatás és a munkaerőpiac területén, főként a regionális és helyi hatóságok felelnek;

3. emlékeztet arra, hogy a stockholmi program – amely meghatározza az Európai Uniónak a jogérvényesülés, szabadság és biztonság területére vonatkozó prioritásait a 2010–2014 közötti időszakra nézve – elismeri, hogy a jól kezelt bevándorlási hullámok kedvező módon hozzájárulhatnak a tisztességes és befogadó társadalom létrejöttéhez és egy versenyképes gazdaság kialakításához. Hangsúlyozza, hogy ahhoz, hogy a migráció kedvező hatásokkal járjon mind a migránsok, mind pedig a befogadó társadalom számára, fontos a legális bevándorlók hatékony szociális, gazdasági és kulturális integrációja;

4. megemlíti, hogy a harmadik országbeli állampolgárok integrációjának új európai programja úgy látja, hogy a bevándorlás pozitívan járul hozzá az EU fejlődéséhez, és intézkedéseket javasol a migránsok jobb beilleszkedése érdekében. Az Európai Bizottság olyan folyamatosan változó folyamatként közelíti meg az integrációt, amely a különböző közigazgatási szintek közös felelőssége, és az érintett felektől az adott fejlődésnek megfelelő, lankadatlan erőfeszítést és folyamatos együttműködést kíván;

5. úgy véli, hogy az Európa előtt álló kihívások egyike a népesség előregedése, amely a közelmúltbeli gazdasági világválsággal kombinálva a képzett humán erőforrás hiányát eredményezi, közvetlen hatásként pedig bénítja Európa gazdasági dinamikáját, versenyképességét, kreativitását és innovációs kapacitását. Ilyen kontextusban a kutatás, tanulmányok folytatása, gyakorlat, önkéntes szolgálat, valamint a munkavégzés céljából beutazó harmadik országbeli állampolgárok fogadása hozzájárul a humán erőforrás iránti igény kielégítéséhez;

6. az európai országok számos ágazatban munkaerőhiánnyal és üres álláshelyekkel – amelyeket megfelelő szakképzettség hiányában helyi lakosok vagy európai uniós polgárok nem tudnak betölteni – küzdenek, főként olyan speciális ágazatokban, mint az egészségügy, a tudományok vagy a technológiák területe;

7. újfent megjegyzi, hogy a humántőke megerősítése az Európa 2020 stratégiának az egyik határozottan kijelölt politikai célkitűzése egy intelligens, fenntartható és inkluzív európai uniós növekedés érdekében;

8. kiemeli, hogy a 2005/71/EK irányelv gyorsított eljárást irányoz elő azon harmadik országbeli kutatók esetében, akik fogadási megállapodást kötöttek az érintett tagállam által jóváhagyott kutatószervezettel. Az előbbi megállapodás igazolja, hogy a megfelelő és előírt formában létrehozta egy kutatási projektet, a kutató rendelkezik az annak sikeres lefolytatásához szükséges szakmai kompetenciákkal, megfelelő anyagi háttérrel, valamint egészségbiztosítással. Ezen túlmenően a kutatók kutatási programjuk keretében más tagállam területén is tartózkodhatnak, és a nemzeti jogszabályokban szereplő feltételek mellett oktathatnak;

9. megjegyzi, hogy a 2004/114/EK irányelv kötelező rendelkezéseket tartalmaz a harmadik országokból érkező hallgatók beutazásával kapcsolatban. A tagállamok a tanulókra, önkéntesekre és javadalmazásban nem részesülő szakmunkásokra is alkalmazhatják szabadon az irányelvet. A feltételeknek megfelelő hallgatók tartózkodási engedélyre jogosultak, rendelkeznek a foglalkoztatottsághoz fűződő egyes jogosultságokkal, illetve tanulmányaik céljából szabadon mozoghatnak egyik tagállamból a másikba;

10. megjegyzi, hogy a fizetett gyakorlat vagy au pair munkavégzés céljából érkezők fogadására vonatkozóan még nem dolgoztak ki irányelvet, és a tagállamoknak nem áll rendelkezésére egységes vagy egyszerűen hasonló jogi keret az ilyen munkák szabályozására. Ráadásul nagy többségük a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek (ILO) a háztartási alkalmazottakra vonatkozó, 2013 szeptemberében életbe lépő megállapodását sem fogadta el;

11. utal arra, hogy az RB jelen véleménye illeszkedik néhány korábban elfogadott véleménye keretébe, és célja, hogy megismertesse az RB elképzeléseit azzal kapcsolatban, hogy milyen módon kell szabályozni azon harmadik országbeli állampolgárok az európai fennhatóság alá tartozó területeken való fogadását és tartózkodását, akiknek ottani célja a kutatás, tanulmányok folytatása, diákcsera, javadalmazás ellenében végzett vagy javadalmazás nélküli gyakorlat, önkéntes szolgálat, valamint au pair munkavégzés. Emellett javaslatokat tartalmaz a helyi és regionális önkormányzatnak a témakörbe történő aktívabb bevonására, valamint az irányelv hatékony alkalmazására is;

Alapelvek

12. hangsúlyozza, hogy a harmadik országokbeli állampolgárok fogadására vonatkozó politikáknak összhangban kell lenniük az alapvető európai uniós értékekkel, vagyis az emberi jogok és a sokféleség tiszteletben tartásával, a diszkrimináció elleni küzdelemmel, az esélyegyenlőség és a tolerancia előmozdításával. Ezenkívül az EU alapvető politikáival is kompatibiliseknek kell lenniük a kohézió, a foglalkoztatás, a fejlesztés, a külkapcsolatok, illetve a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülése területén;

13. úgy véli, hogy az egyenlő elbánás elvének alkalmazása meghatározó a demokratikus rendszerek minősége szempontjából, és az Európai Unió kultúrájának egyik alapvető vívmányát, annak szerves részét jelenti;

Módszerek

14. úgy gondolja, hogy a többszintű kormányzás módszere a legalkalmasabb arra, hogy a legjobb eredményeket lehessen elérni a harmadik országokbeli polgárok belépése és tartózkodása terén. Az említett megközelítés meg kell, hogy feleljen a szubszidiaritás elvének, amely az Európai Unió, a tagállamok, valamint a helyi és regionális önkormányzatok együttműködését szabályozza;

15. meggyőződése, hogy bármely, a migráció terén indított kezdeményezésnek – ha konkrét eredményeket kíván elérni – stratégiai célokon és a harmadik országokkal közös vállalatokon kell alapulnia. Az Uniónak a harmadik országbeli állampolgárok szempontjából vonzóbbá és elérhetőbbé válását célzó erőfeszítéseket a harmadik országokkal folytatott párbeszéd jegyében kell megvalósítani, valamint össze kell hangolni a külpolitikai célokkal, továbbá az EU külső határain folytatott migrációs politika céljaival, és meg kell feleltetni a migrációval és a mobilitással kapcsolatos általános megközelítésben (GAMM) meghatározottakkal;

A jogi keret javítása és a gyengeségek kezelése

16. úgy véli, hogy orvosolni kell az érvényes jogi keret gyengeségeit a harmadik országokbeli kutatók és diákok mobilitásának ösztönzése, illetve az EU felé irányítása érdekében. A harmadik országokból érkező, magasan képzett munkaerő-potenciállal rendelkező migrációs hullám emelkedése segíteni fogja az EU igényeinek a kielégítését;

17. támogatja a COM(2013) 151 final jelzésű irányelvjavaslatot, amelynek célja az olyan harmadik országbeli állampolgárokkal szemben alkalmazott jogi keret javítása, akik kutatás, tanulmányok folytatása, tapasztalatszerzés és/vagy kompetenciákat és készségeiket javítani hivatott különböző tevékenységekben való részvétel céljából – különösen mint kutató, diák, önkéntes, javadalmazás ellenében vagy anélkül munkát végző gyakornok vagy au pair munkát végző személy – be kívánnak utazni az EU-ba és ideiglenesen – de három hónapnál hosszabb ideig – ott kívánnak tartózkodni;
18. támogatja az EU arra irányuló erőfeszítéseit, hogy továbbra is vonzó célpont maradjon a diákok és a kutatók számára. Az Unió továbbra is jelentős potenciállal rendelkezik azon kompetenciákra és infrastruktúrákra vonatkozóan, amelyek elengedhetetlenek a különböző kutatási területeken és tudományos ágazatokban tevékenykedő nemzetközi kiválósági központok fejlesztéséhez. Ugyanakkor, ha nemzetközileg versenyképes kíván maradni, tagállamainak ki kell bővíteniük gazdasági és tudományos együttműködésüket, ezzel párhuzamosan pedig közös programokat és célokat kell elfogadniuk. Figyelembe véve egyébiránt, hogy a világ más régiói egyre vonzóbbá válnak a harmadik országbeli diákok, kutatók és a magasán képzett migráns munkavállalók számára, az Uniónak hatékonyan kell kezelnie az említett csoportok Európába történő csábítása terén feltárt gyengeségeket;
19. úgy ítéli meg, hogy az irányelv formája jelenti a megfelelő jogi eszközt a létező rendszer gyengeségeinek az orvosolására, valamint egy koherens jogi keret biztosítására. Lehetővé teszi közös, kötelező érvényű szabályok bevezetését a fogadási feltételek, az eljárások és az engedélyezések terén, ugyanakkor biztosítja az elengedhetetlen szabad mozgásteret a tagállamok számára az alkalmazást illetően;
20. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az Európai Bizottság nem tesz közvetlen utalást egy alulról felfelé építkező modell elfogadására, illetve hogy az elvégzett hatásvizsgálat nem veszi figyelembe a harmadik országbeli állampolgárok beutazására és tartózkodására vonatkozó politikának a helyi és regionális szintre gyakorolt kényszerű hatásait;
21. üdvözli a közös keret bevezetését, amely a harmadik országokbeli állampolgárok összes vizsgált kategóriájára vonatkozik. Egy hatékony, a tehetséges migránsok számára vonzó rendszer kialakításához a beutazás engedélyezésére vonatkozó közös és egyszerűsített feltétel- és követelményrendszer szükséges;
22. elismeri, hogy átlátható és összehangolt jogi keretre van szükség a harmadik országbeli állampolgárok fogadási és tartózkodási feltételeit illetően, ha azt szeretnénk, hogy az Unió vonzóbb és könnyebben megközelíthető legyen ezen országok polgárai számára. Az EU jogi szabályozásának ki kell terjednie ezekre a belépési és tartózkodási feltételekre, a vízumokra és a hosszú távú tartózkodási engedélyekre, az egy uniós tagországban jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok jogaira, csakúgy mint az EU-n belüli mobilitásukat szabályozó rendelkezésekre;
23. elégedetten nyugtázza, hogy az irányelv közös rendelkezéseit alkalmazni fogják a javadalmazásban részesülő gyakornokokra és az au pair munkát végző személyekre is, mivel úgy véli, hogy jogi státusz nyújtása e két kategória számára biztosítja azokat a nélkülözhetetlen garanciákat, amelyek a harmadik országbeli állampolgárokkal szembeni egyenlő bánásmódhoz szükségesek;
24. támogatja eljárási garanciák bevezetését a tartózkodási engedély kibocsátását vagy elutasítását illetően (29. cikk);
25. kedvezően ítéli meg az Unión belüli mobilitás fokozását célzó intézkedések elfogadását az összes érintett kategória számára, valamint a kedvezőbb szabályok elfogadását az európai mobilitási programok, mint például az Erasmus Mundus és a Marie Curie ösztöndíjak kedvezményezettjei esetében (29. cikk);
26. egyetértésének ad hangot a tartózkodási engedély megszerzésére vonatkozó eljárások egyszerűsítésével kapcsolatban, és kedvezően ítéli meg a tagállamoknak azt a kötelezettségét, mely szerint rendelkezésre kell bocsátaniuk a fogadási és a tartózkodási feltételekre vonatkozó információkat (30. cikk);
27. ragaszkodik az arányosság elvének alkalmazásához az elbírálási díjak meghatározásakor (31. cikk);
28. elégedetten állapítja meg a fogadó ország állampolgáraival való egyenlő bánásmódra jogosultság elismerését az összes kategória esetében az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében, mindamellet a lakásszerzési eljárások kivételével (21. cikk (2) bekezdés);
29. támogatja azokat a rendelkezéseket, amelyek a diákok számára heti legalább 20 órás munkavállalási jogot biztosítanak a befogadó országban, előbbieik családtagjai számára megnyitják a munkaerőpiacot, utóbbiak számára pedig lehetővé teszi, hogy tanulmányaik befejeztével maximum 12 hónapig az ország területén maradjanak munkakeresés céljából;

30. helyesli a 32. és a 33. cikk rendelkezéseit, amelyek olyan statisztikai adatoknak az összegyűjtését írják elő, melyekkel meghatározható azon harmadik országokbeli állampolgároknak a száma, akik az irányelv alapján kapták meg beutazási engedélyüket;

31. fontosnak találja, hogy a kutatók nem esnek az összevont engedélyről szóló, 2011/98/EK irányelvben megállapított szociális biztonsággal kapcsolatos korlátozások hatálya alá.

Javaslatok a célkitűzések megvalósításához

32. úgy véli, hogy az irányelv céljainak az eléréséhez integrált megközelítésre van szükség, hiszen annak végső célja egy nemzetközi környezetben is versenyképes európai gazdaság kibontakoztatása. Kíváncsún tartja, hogy a harmadik országbeli humán potenciálnak a meghódítására tett erőfeszítések ne csupán ezen országok állampolgárai beutazási és tartózkodási engedélyeinek a feltételeire terjedjenek ki, hanem arra is, hogy támogassák a helyi társadalomba történő beilleszkedésükhöz elengedhetetlen intézkedéseket is, amelyek a politikák széles körét érinthetik, többek között az oktatást, a foglalkoztatást, a közegészségügyet vagy a gazdasági, szociális és területi kohéziót, hogy csak néhány példát említsünk;

33. arra ösztönzi a tagállamokat, hogy biztosítsanak megfelelő jogi keretet a fizetett gyakornokokat és a háztartási alkalmazottakat (au paireket) illető egyenlő elbánás garantálására, és sürgeti őket, hogy fogadják el a háztartási alkalmazottakra vonatkozó ILO-egyezményt;

34. véleménye szerint a többszintű kormányzás alapfeltétel a harmadik országbeli állampolgároknak az európai területre történő belépését és tartózkodását szabályozó rendszer sikeréhez. A Régiók Bizottsága mindenképpen hangsúlyozni kívánja, hogy a tehetséges migránsok vonzására irányuló politika hatékony végrehajtásához a helyi és regionális önkormányzatoknak aktív szerepet kell vállalniuk az irányelvjavaslat által érintett csoportok mobilitásának az előmozdításában. A harmadik országbeli állampolgároknak az EU-ba történő beutazására és az ottani tartózkodására – következésképpen az egyes tagállamokban történő befogadásukra és integrációjukra – vonatkozó feltételek meghatározása a helyi és regionális önkormányzatok fontos cselekvési és érdeklődési területei közé tartozik. A helyi és regionális önkormányzatok meghatározó szerepet töltenek be abban, hogy kialakítsák azokat a megfelelő körülményeket, amelyeknek köszönhetően a harmadik országbeli állampolgárok hozzáférhetnek az oktatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz, a foglalkoztatáshoz, a lakhatáshoz és más lakossági jellegű szolgáltatásokhoz;

35. meggyőződése, hogy egy koherens európai megközelítés költségelemzést is tartalmaz, hiszen figyelembe kell venni azt a pénzügyi súlyt és azokat az adminisztratív terheket, melyeket az új rendelkezések végrehajtása jelent a tagállamok és a helyi és regionális önkormányzatok számára; utóbbiak alkotják az összekötő elemet, amelynek révén a migránsok erős és konstruktív kapcsolatot tudnak kiépíteni a befogadó társadalommal. Ez a feladat további költségeket róhat a régiókra és a településekre, amelyeknek – a gazdasági recesszió és a szigorú költségvetési megszorítások időszakában – gyakran meg kell küzdeniük az integráció kihívásaival, ami rendkívül nehéz, de annál inkább elengedhetetlen.

II. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

1. módosítás

(6) preambulumbekzdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Továbbá ezen irányelvnek elő kell mozdítania az emberek közötti kapcsolatokat és a mobilitást, mivel ezek is fontos elemét képezik az EU külső politikájának, különösen az európai szomszédságpolitika, vagy az uniós stratégiai partnerségek tekintetében. Az irányelvnek lehetővé kell tennie, hogy megfelelőbben hozzájáruljanak a migrációval és a mobilitással kapcsolatos általános megközelítéshez, és annak mobilitási partnerségeihez, amelyek konkrét keretet biztosítanak a tagállamok és a harmadik országok közötti párbeszéd és együttműködés számára, ideértve a jogszerű migráció elősegítését és megszervezését.	Továbbá ezen irányelvnek elő kell mozdítania az emberek közötti kapcsolatokat és a mobilitást, mivel ezek is fontos elemét képezik az EU külső politikájának, különösen az európai szomszédságpolitika, vagy az uniós stratégiai partnerségek tekintetében. Az irányelvnek lehetővé kell tennie, hogy megfelelőbben hozzájáruljanak a migrációval és a mobilitással kapcsolatos általános megközelítéshez, és annak mobilitási partnerségeihez, amelyek konkrét keretet biztosítanak a tagállamok és a harmadik országok közötti párbeszéd és együttműködés számára. <u>Ez az együttműködés, amelybe bevonják a helyi és regionális önkormányzatokat, illetve a civil társadalmi szereplőket is, a fejlődés alapvető elemét képezi, és hozzájárul a jogszerű migráció megszervezéséhez ideértve a jogszerű migráció elősegítését és megszervezését.</u>

Indokolás

Lásd a vélemény 34. pontját.

2. módosítás

(32) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A migrációra vonatkozó uniós szabályoknak és a mobilitási intézkedéseket tartalmazó uniós programoknak még inkább ki kell egészíteniük egymást. Az ilyen uniós programok hatálya alá tartozó harmadik országbeli kutatóknak és hallgatóknak jogosultnak kell lenniük arra, hogy az első tagállamban kiadott engedély alapján előírt tagállamokba költözzenek, amennyiben e tagállamok listája már az Unió területére való beutazás előtt ismert. Az ilyen engedélyeknek lehetővé kell tenni számukra, hogy éljenek a mobilitás lehetőségével anélkül, hogy ehhez további információkat kellene megadniuk, vagy bármely egyéb kérelmezési eljárást kellene lefolytatniuk. A tagállamok ösztönzést kapnak arra, hogy megkönnyítsék a harmadik országbeli állampolgár önkéntesek Unión belüli mobilitását, amennyiben az önkéntes programok egynél több tagállamra terjednek ki.	A migrációra vonatkozó uniós szabályoknak és a mobilitási intézkedéseket tartalmazó uniós programoknak még inkább ki kell egészíteniük egymást. Az ilyen uniós programok hatálya alá tartozó harmadik országbeli kutatóknak és hallgatóknak jogosultnak kell lenniük arra, hogy az első tagállamban kiadott engedély alapján előírt tagállamokba költözzenek, amennyiben e tagállamok listája már az Unió területére való beutazás előtt ismert. Az ilyen engedélyeknek lehetővé kell tenni számukra, hogy éljenek a mobilitás lehetőségével anélkül, hogy ehhez további információkat kellene megadniuk, vagy bármely egyéb kérelmezési eljárást kellene lefolytatniuk. A tagállamok <u>– és azok valamennyi közigazgatási szintje –</u> ösztönzést kapnak arra, hogy megkönnyítsék a harmadik országbeli állampolgár önkéntesek Unión belüli mobilitását, amennyiben az önkéntes programok egynél több tagállamra terjednek ki.

Indokolás

Lásd a vélemény 34. pontját.

3. módosítás

(35) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Ezen irányelv rendelkezései nem érintik a tagállamok azon hatáskörét, hogy szabályozzák a harmadik országbeli állampolgárok munkavállalási célból való beutazására vonatkozó engedélyek számát.	Ezen irányelv rendelkezései nem érintik a tagállamok azon hatáskörét, hogy <u>– a helyi és regionális szintű munkaerőpiaci feltételek figyelembevételével –</u> szabályozzák a harmadik országbeli állampolgárok munkavállalási célból való beutazására vonatkozó engedélyek számát.

Indokolás

Lásd a vélemény 34. pontját.

4. módosítás

14. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Au pairekre vonatkozó különös feltételek A beutazás engedélyezését au pair munkavégzés folytatása céljából kérelmező harmadik országbeli állampolgárnak a következő feltételeket is teljesítenie kell a 6. cikkben meghatározott általános feltételek mellett: a) 17 és 30 év közötti életkor, illetve – egyedileg indokolt esetekben – 30 évet meghaladó életkor; b) igazolnia kell, hogy a befogadó család az érintett tagállam területén való tartózkodásának idejére felelősséget vállal érte, különösen a megélhetéséhez, a szálláshoz, az egészségügyi és anyasági ellátásához, illetve balesetbiztosításhoz szükséges költségek tekintetében; c) be kell mutatnia az au pair és a befogadó család közötti szerződést, amely meghatározza az au pair jogait és kötelezettségeit, ideértve a neki járó zsebpénzre vonatkozó rendelkezéseket, valamint a tanfolyamokon való részvételt lehetővé tévő, megfelelő előírásokat, továbbá a mindennapos családi teendőkben való részvételt.	Au pairekre vonatkozó különös feltételek A beutazás engedélyezését au pair munkavégzés folytatása céljából kérelmező harmadik országbeli állampolgárnak a következő feltételeket is teljesítenie kell a 6. cikkben meghatározott általános feltételek mellett: a) 17 és 30 év közötti életkor, illetve – egyedileg indokolt esetekben – 30 évet meghaladó életkor; b) igazolnia kell, hogy a befogadó család az érintett tagállam területén való tartózkodásának idejére felelősséget vállal érte, különösen a megélhetéséhez, a szálláshoz, az egészségügyi és anyasági ellátásához, illetve balesetbiztosításhoz szükséges költségek tekintetében; c) be kell mutatnia az au pair és a befogadó család közötti szerződést, amely meghatározza az au pair jogait és kötelezettségeit, ideértve a neki járó zsebpénzre vonatkozó rendelkezéseket, valamint a tanfolyamokon való részvételt lehetővé tévő, megfelelő előírásokat, továbbá a mindennapos családi teendőkben való részvételt; d) <u>az au pair és a befogadó család közötti szerződés előír hetente legalább egy teljes szabadnapot;</u>

Indokolás

A javasolt módosítás célja, hogy az au pairek számára biztosítsa az egyéb munkavállalókkal egyenlő bánásmódot a heti pihenőidő tekintetében, ezért ügyel arra, hogy hetente legalább egy teljes pihenőnappal rendelkezzenek.

Kelt Brüsszelben, 2013. november 28-án.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

A Régiók Bizottsága véleménye – Az Európai Unió Szolidaritási Alapja

(2014/C 114/10)

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA****Általános észrevételek**

1. úgy véli, hogy az Európai Unió Szolidaritási Alapja (EUSZA, a továbbiakban: „az alap”) a legfontosabb olyan eszköz, amelynek révén az EU fel tud lépni, amikor jelentős katasztrófák történnek valamelyik tagállamban vagy tagjelölt országban, érvényesítve így az érintett országok, régiók és települések iránti szolidaritást (összhangban az EUMSZ 222. cikkével);
2. megállapítja, hogy jelenlegi formájában az alap általában hatékonyan bizonyult, de működését javítani lehetne. Mindenekelőtt az alap mozgósításához szükséges adminisztratív eljárásokat kellene egyszerűsíteni annak érdekében, hogy lényegesen csökkenjen a katasztrófa bekövetkezése és a támogatás folyósítása közötti időtartam. Jó lenne, ha az alap működési szabályait egyértelműbbé tennék, célkitűzéseit pedig pontosabban az érintett területek szükségleteire irányítanák;
3. sajnálja, hogy az Európai Bizottság azt javasolja, hogy az Alapnak évente maximálisan odaítélhető összeg 2002 óta változatlanul 500 millió EUR legyen (2011-es áron), ami veszélyezteti azt, hogy jelentős katasztrófa bekövetkeztekor azonnal folyósítható legyen a támogatás, annál is inkább, mivel az ilyen katasztrófák egyre gyakoribbá válnak;

Szubszidiaritás és arányosság

4. úgy véli, hogy a jelenlegi rendelet, valamint a javasolt változtatások összhangban vannak a szubszidiaritás és az arányosság elvével;

Helyi és regionális jelentőség

5. rámutat, hogy a nagy természeti katasztrófák mindenekelőtt az általuk sújtott településeken és régiókban fejtik ki pusztító hatásukat. A természeti csapások által sújtott övezetekben nagyon gyakran súlyosan károsodnak az alapvető infrastruktúrák, valamint a természeti és kulturális örökség;
6. emlékeztet arra, hogy a kárt szenvedett infrastruktúrák általában a helyi és regionális önkormányzatok tulajdonában vannak, ezért ők a felelősek helyreállításukért. Gondoskodniuk kell továbbá a mentőosztagokról, a kitelepített személyek átmeneti elszállásolásáról és a katasztrófa sújtotta területek megtisztításáról;
7. ezért úgy véli, hogy bár az alapból folyósított támogatásnak a tagállamok és a tagjelölt országok a fő kedvezményezettjei, a szóban forgó támogatás végső fokon a helyi és regionális szinten végrehajtott intézkedések finanszírozására szolgál;
8. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok számára az a legfontosabb, hogy az alap gyorsan reagáljon, és hogy a rendelkezésre álló forrásokat a tényleges szükségleteket kielégítő legmegfelelőbb válasza fordíthassák;
9. ezért igen kedvezően fogadja az Európai Bizottság javaslatait, amelyek elősegítik, hogy az alapból történő támogatás gyorsabb és célzottabb legyen, és néhány, mindenekelőtt a helyi és regionális önkormányzatok számára fontos javaslatot tesz;
10. felhívja a figyelmet arra, hogy tekintettel kell lenni a szélsőséges időjárási jelenségekre nagyobb mértékben kitett legkülső régiók különleges helyzetére;

Az alap hatóköre (2. cikk)

11. üdvözli az alap hatókörének egyértelművé tételét, amelynek révén megszüntethető a jelenlegi jogbizonytalanság, és így elkerülhető, hogy a feltételeket nem teljesítő kérelmeket nyújtsanak be;

Az alap mozgósítása rendkívüli regionális katasztrófa esetén (2. cikk)

12. helyesli, hogy az Európai Bizottság egy a GDP-n alapuló egyértelmű kritérium bevezetésével a „regionális katasztrófa” fogalom meghatározásának egyszerűsítésére törekszik. Ez az új definíció megkönnyíti az Európai Bizottság számára a kérelmek elbírálását, és hozzájárul az alap átláthatóságának és hatékonyságának javításához. A potenciális kérelmezők így könnyebben tudják majd előzetesen felmérni, hogy a szóban forgó katasztrófa feljogosítja-e őket a támogatási intézkedések igénybevitelére;

13. azt javasolja, hogy azt a kritériumot, amelynek teljesülése esetén egy katasztrófa „regionális természeti katasztrófának” minősül, a NUTS 2 szintű régiókban a GDP 1,0%-ában állapítsák meg. Az RB szerint ez a kritérium jobban tükrözné azt a szándékot, hogy regionális természeti katasztrófa esetén nagyjából hasonló mértékű támogatást nyújtsanak;

14. úgy véli, hogy az említett mutatóknak a természeti katasztrófákat is figyelembe kell venniük, amelyek a szigetszomszágok valamely szigeten (NUTS-2 szint) következnek be, annak elkerülése érdekében, hogy a kizárólag regionális megközelítés miatt ilyen esetekben ne lehessen igénybe venni ezt az alapot;

Az alap NUTS 3 szinten történő mozgósítására vonatkozó regionális kritérium meghatározása (2. cikk)

15. felhívja a figyelmet arra, hogy a katasztrófák egyre gyakrabban olyan területeket sújtanak, amelyek jelentősen különböznek a NUTS 2 szintű régióktól (egyes tagállamokban e területeket tisztán közigazgatási szempontból definiálják), és több, ilyen módon kijelölt régió határain túllépnek. Ha tehát a regionális kritérium csak a NUTS 2 szintű régiókat veszi figyelembe, sérülhet a tárgyilagosság követelménye;

16. egy kritérium bevezetését javasolja a NUTS 3 szintű területeket sújtó regionális katasztrófákra azokban az esetekben, amikor több, egymással közvetlenül szomszédos NUTS 3 szintű, katasztrófa sújtotta régió együttesen egy olyan területet alkot, amely méretét tekintve megfelel a NUTS 2 szintnek (a lakosok száma legalább 800 000). Ebben az esetben az ebből adódó GDP százalékarányát a NUTS 3 szintű egyes régiók értékeinek súlyozott átlaga alapján számítják ki;

Határokon átnyúló rendkívüli természeti katasztrófák (2. cikk)

17. megjegyzi, hogy számos katasztrófa határokon átnyúló jellege miatt az EU fellépése ilyen esetekben nagy hozzáadott értéket nyújtana, és igen biztató jel lenne a polgárok számára;

18. a „határokon átnyúló rendkívüli természeti katasztrófák” fogalom meghatározásához az előzőekben említett NUTS 3 szintre vonatkozó kritérium alkalmazását javasolja. A NUTS 3 szintű, egymással szomszédos régiók különböző tagállamokhoz is tartozhatnak;

A támogatható intézkedések meghatározása (3. cikk)

19. üdvözli a lehetőséget, hogy az alap nemcsak „közvetlen” intézkedésekhez vehető igénybe, hanem olyanokhoz is, amelyek közvetlenül a katasztrófával kapcsolatosak, de megvalósításuk jellegüknél fogva hosszabb időt igényelhet;

20. kiemeli, hogy a katasztrófákat követően helyi és regionális szinten az infrastruktúrákat újra üzembe kell helyezni olyan módon, hogy jobban ellen tudjanak állni a jövőbeli katasztrófáknak; bizonyos esetekben még arra is szükség lehet, hogy ezeket az infrastruktúrákat megfelelőbb helyre telepítsék át;

21. azt javasolja, hogy egészítsék ki az alap keretében támogatható intézkedések körét, és ezek ne csupán az infrastruktúrák egyszerű helyreállítását tegyék lehetővé, hanem azt is, hogy az újra működésbe helyezés olyan formában történjen, amely a majdani természeti katasztrófáknak történő nagyobb ellenálló képességet célozza. Azt is javasolja, hogy az alap keretében támogatható intézkedések körét egészítsék ki azoknak az infrastruktúráknak az áthelyezésével, amelyek a jövőben is természeti katasztrófák által fenyegetett területen találhatók;

Technikai segítségnyújtás (3. cikk)

22. rámutat, hogy bizonyos helyi és regionális önkormányzatok számára a külső technikai segítségnyújtás gyakran elengedhetetlenül bizonyul a katasztrófákkal való megbirkózás és az érintett területek rehabilitációjához kapcsolódó tevékenységek megfelelő elvégzése céljából;

23. azt javasolja, hogy a külső technikai segítségnyújtással kapcsolatos kiadásokat vonják be az alapról finanszírozható kiadások körébe, az alap teljes részvételét maximum 2%-ban meghatározva;

A kérelmek benyújtásának határideje (4. cikk)

24. megjegyzi, hogy a hatóságoknak hosszú időre van szükségük a kérelem elkészítéséhez, különösen a kárbecsléshez és a kérelem alátámasztásához előírt bizonyítékok összegyűjtéséhez, és mindezzel éppen akkor kell foglalkozniuk, amikor meg kell tenniük a katasztrófa következményeinek elhárításához szükséges lépéseket. Még nagyobb a probléma, ha lassan kialakuló katasztrófákról, például aszályról van szó, vagy olyan jelenségekről, amelynek az árvizek, amelyek olykor hetekig, sőt, akár hónapokig is elhúzódhatnak. A károk ilyenkor csak az árvíz levonulása után becsülhetők fel, így a katasztrófa súlyosságát csak utólag lehet megállapítani;

25. következőképpen helyesli az Európai Bizottságnak azt a javaslatát, hogy vegyék figyelembe a fokozatosan kialakuló katasztrófák jellegzetességeit;

26. arra is rámutat, hogy az egyéb természeti katasztrófákkal kapcsolatban a jogalkotási javaslat megtartja a jelenlegi rendelkezéseket, és nem oldja meg a tartós áradásokkal kapcsolatos kérelmek elkészítésével összefüggő problémákat;

27. azt javasolja tehát, hogy elhúzódó árvizek esetében tegyék lehetővé, hogy a kérelem benyújtásához egy tíz hetes határidő álljon rendelkezésre attól az időponttól kezdve, hogy megszűnik a természeti katasztrófa veszélye (például amikor feloldják a tagállam vagy a regionális önkormányzat stb. által meghirdetett szükségállapotot);

A katasztrófák megelőzésére szolgáló intézkedések (4. cikk)

28. egyetért az Európai Bizottság azon álláspontjával, hogy a természeti katasztrófákkal kapcsolatban feltétlenül szükség van megelőző intézkedésekre, és ezek folyamatos tökéletesítésére kell törekedni;

29. attól tart, hogy az a kötelezettség, mely szerint a kérelemben a katasztrófák kockázatainak megelőzésére vonatkozó információkat is fel kell sorolni, jelentős adminisztratív terhet jelenthet a kérelmező számára, és késleltetheti a kérelmek kidolgozását és feldolgozását, ami ellentétes lenne az eredeti célkitűzéssel, azaz az alap mobilizációjára vonatkozó adminisztratív eljárások egyszerűsítésével;

30. azt javasolja, hogy a kérelmezőnek a kérelem feldolgozási szakaszában csak röviden kelljen ismertetnie az európai jogszabályok végrehajtását (4. cikk (1) bekezdés, e) pont), és hogy szűnjön meg a további információk benyújtására vonatkozó kötelezettség (4. cikk (1) bekezdés, f) pont), ugyanis ezeknek szerepelniük kell az alaptól történő hozzájárulás megvalósításáról szóló jelentésben;

Előleg igénylésére vonatkozó lehetőség (4a. cikk)

31. támogatja az Európai Bizottság javaslatát, amely be kívánja vezetni az előlegfizetés lehetőségét, ami lehetővé teszi az alap gyors reagálását; azt javasolja azonban, hogy az előlegek rendszere maradjon kívül a többéves pénzügyi kereten és a konkrétan javasolt strukturális alapokon;

Az alaptól történő hozzájárulás felhasználási határidejének meghosszabbítása (8. cikk)

32. üdvözli az Európai Bizottság azon szándékát, hogy felgyorsítja az alaptól történő támogatás jóváhagyására vonatkozó adminisztratív eljárást, hogy a támogatás gyorsabban eljusson az érintett régiókhoz; ezzel kapcsolatban azonban felhívja a figyelmet arra, hogy az alaptól történő hozzájárulás felhasználására rövidebb idő áll rendelkezésre;

33. azt javasolja, hogy az alaptól történő hozzájárulás felhasználásának határidejét hosszabbítsák meg 2 évre, főleg az alapvető infrastruktúra, továbbá az alapvető szolgáltatások és ellátás helyreállításához szükséges időre tekintettel, amelyre az előírt dokumentáció benyújtására vonatkozó kötelezettség és a közbeszerzésekre vonatkozó szabályok tiszteletben tartása miatt van szükség;

Az egyszerűsítési eszközök alkalmazása

34. Az uniós szervek, a nemzeti hatóságok, továbbá a regionális és helyi önkormányzatok többször is nyilatkoztak arról, hogy az irányítás egyszerűsítését minél jobban meg kell oldani a teljesítményközpontúság érdekében. ⁽¹⁾Még fontosabb ez az egyszerűsítés a Szolidaritási Alap esetében, amely rendkívül sürgős helyzetekben vehető igénybe, és amelynek támogatható kiadásai közé a közvetlen személyes szükségletek kielégítése is hozzátartozik. Ezért az érintett lakosság szükségleteire fordított, nem az infrastruktúra helyreállítására irányuló kiadások esetében célszerű lenne engedélyezni az egységköltségek alkalmazását.

II. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

1. módosítás

(11) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az alapnak hozzá kell járulnia az infrastruktúra működő-képessé való helyreállításához, a katasztrófa sújtotta területek megtisztításához, a mentőszolgálatok költségei-hez, valamint az érintett lakosság ideiglenes szállásának költségeihez a teljes végrehajtási időszakban-. Meg kell határozni azt az időtartamot is, amely során a katasztrófa miatt otthontalanná váló lakosok számára biztosított szállás átmenetinek tekinthető.	Az alapnak hozzá kell járulnia az infrastruktúra működő-képessé való helyreállításához, <u>illetve olyan állapotba hozásához, akár áthelyezéssel, amelyben jobban ellenáll majd a természeti katasztrófáknak</u> , a katasztrófa sújtotta területek megtisztításához, a mentőszolgálatok költségei-hez, valamint az érintett lakosság ideiglenes szállásának költségeihez a teljes végrehajtási időszakban-. Meg kell határozni azt az időtartamot is, amely során a katasztrófa miatt otthontalanná váló lakosok számára biztosított szállás átmenetinek tekinthető.

Indokolás

Megerősíti az előadó által a 3. cikk (2) bekezdéséhez javasolt módosító indítványt.

2. módosítás

(13) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Pontosítani kell azt is, hogy a támogatható intézkedések nem foglalhatják magukban a technikai segítségnyújtás kiadásait.	Pontosítani kell azt is, hogy a támogatható intézkedések nem foglalhatják magukban a technikai segítségnyújtás kiadásait.

Indokolás

Bizonyos helyi és regionális önkormányzatok számára a külső technikai segítségnyújtás gyakran elengedhetetlennek bizonyul a katasztrófákkal való szembenézés és az érintett területek rehabilitációjához kapcsolódó tevékenységek megfelelő elvégzése céljából. A Régiók Bizottsága ennek megfelelően azt javasolja, hogy a külső technikai segítségnyújtással kapcsolatos kiadásokat vonják be az alapból finanszírozható kiadások körébe, az alap teljes hozzájárulását maximum 2%-ban meghatározva. A 3. cikk (5) bekezdésével kapcsolatban javasolt módosítás kapcsolódik a jelen módosító indítványhoz.

⁽¹⁾ Többek között a Régiók Bizottsága „Ajánlás a kiadások javítására” című véleménye, 2013 október (CdR 3609-2013 00 00 AC).

3. módosítás

(15) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A természeti katasztrófák bizonyos fajtái, mint például a szárazság esetében hosszabb időszak telik el, míg a katasztrófa hatásai érezhetővé válnak. Rendelkezéseket kell hozni annak érdekében, hogy az alapot az ilyen esetekben is fel lehessen használni.	A természeti katasztrófák bizonyos fajtái, mint például a szárazság esetében hosszabb időszak telik el, míg a katasztrófa hatásai érezhetővé válnak. <u>Ez a helyzet az áradások esetében is, amelyek hosszú távú katasztrófának minősülnek.</u> Rendelkezéseket kell hozni annak érdekében, hogy az alapot az ilyen esetekben is fel lehessen használni.

Indokolás

A kérés előkészítése túl hosszúnak bizonyul a hivatalos szervek számára, különösen amikor a károk felméréséről és a kérés támogatására szolgáló elemek összesítéséről van szó, valamint amikor a kérést akkor kell előterjeszteni, amikor a hatóságoknak meg kell tenniük a szükséges lépéseket a katasztrófa következményeinek orvoslására. Még nagyobb a probléma, ha lassan kialakuló katasztrófákról, például aszályról van szó, vagy olyan jelenségekről, mint amilyenek az árvizek, amelyek olykor hetekig, sőt, akár hónapokig is elhúzódhatnak. A károk ilyenkor csak az árvíz levonulása után becsülhetők fel. Így a katasztrófa súlyosságát csak utólag lehet megállapítani. Bár a rendeletjavaslat figyelembe veszi a lassan kialakuló katasztrófák sajátosságait, az egyéb természeti katasztrófák vonatkozásában a megtartja a jelenlegi rendelkezéseket, és nem oldja meg a tartós áradásokkal kapcsolatos kérelem elkészítésével összefüggő problémákat. Emiatt javasoljuk egy új bekezdés beillesztését a 4. cikkbe.

4. módosítás

2. cikk (3) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
E rendelet alkalmazásában „regionális természeti katasztrófa” bármely olyan természeti katasztrófa, amelynek eredményeként egy tagállam vagy az Európai Unióval csatlakozási tárgyalásokat folytató ország NUTS 2 szintű régiójában a közvetlen kár meghaladja a régió bruttó hazai termékének (GDP) 1,5%-át. Amennyiben a katasztrófa több NUTS 2 szintű régiót érint, a küszöböt az adott régiók GDP-jének súlyozott átlagára kell alkalmazni.	E rendelet alkalmazásában „regionális természeti katasztrófa” bármely olyan természeti katasztrófa, amelynek eredményeként egy tagállam vagy az Európai Unióval csatlakozási tárgyalásokat folytató ország NUTS 2 szintű régiójában, <u>illetve több, NUTS 3 szintű, közvetlenül szomszédos régiójában, amelyek a NUTS 2 szintű régió minimális kritériumának megfelelő területi egységet alkotnak,</u> a közvetlen kár meghaladja a régió bruttó hazai termékének (GDP) 1,5 <u>1</u> %-át. Amennyiben a katasztrófa több NUTS 2 <u>vagy NUTS 3</u> szintű régiót érint, a küszöböt az adott régiók GDP-jének súlyozott átlagára kell alkalmazni.

Indokolás

A fő ok, amiért a regionális természeti katasztrófa szintje 1,5%-ban került megállapításra az a szándék volt, hogy a múltban viszonylag pontatlan kritériumok alapján meghozott döntésekhez viszonyítva szinte azonos eredményeket érjenek el. A kritérium alkalmazása mindazonáltal nem tette lehetővé a segítségnyújtást annak a két regionális természeti katasztrófának az esetében, amelyeknél a kéréseket gyakorlatilag elfogadták (egy 2003-as szicíliai vulkánkitörésről van szó, ahol a károk szintje a régió GDP-jének 1,36%-át érte el, illetve a Rhône deltájában 2004-ben bekövetkezett áradásról, ahol a károk a GDP 1,05%-ával voltak egyenértékűek). Az ennyire magas küszöb nem teszi lehetővé a katasztrófa áldozataivá vált polgárok által várt eredmények szavatolását. Az RB tehát azt javasolja, hogy a küszöbértéket a GDP 1,0%-ára csökkentsék.

A regionális természeti katasztrófa meghatározására a rendeletjavaslat a NUTS 2-t használja hivatkozási egységnek. Figyelembe véve, hogy a katasztrófák egyre gyakrabban olyan területeket sújtanak, amelyek nagymértékben különböznek a NUTS 2 szintű régióktól (egyes tagállamokban e területeket csak közigazgatási szempontból definiálják), és hogy több, ilyen módon kijelölt régió határain is túllépnek, a regionális kritérium, ha csak a NUTS 2 szintű régiókat veszi figyelembe, véthet a tárgyilagosság követelménye ellen. A Régiók Bizottsága emiatt javasolja a kritérium kiterjesztését a NUTS 3 szintű területekre azokban az esetekben, amikor több, egymással közvetlenül szomszédos NUTS 3 szintű, katasztrófa sújtotta régió olyan területi egységet alkot, amely megfelel legalább a NUTS 2 szint minimális kritériumának (a lakosok száma legalább 800 000). Ebben az esetben a keletkező GDP-arányt a NUTS 3 szintű egyes régiók értékeinek súlyozott átlaga alapján számítják ki.

5. módosítás

Az 2. cikk (3) bekezdése után új bekezdés illesztendő a szövegbe

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<u>E rendelet alkalmazásában „határokon átnyúló természeti katasztrófa” bármely olyan természeti katasztrófa, amelynek eredményeként egy tagállam vagy az Európai Unióval csatlakozási tárgyalásokat folytató ország több NUTS 3 szintű, közvetlenül szomszédos régiójában, amelyek a NUTS 2 régió minimális kiterjedésének megfelelő területi egységet alkotnak, a közvetlen kár meghaladja az érintett régiók bruttó hazai terméke (GDP) súlyozott átlagának 1,0%-át.</u>

Indokolás

Számos katasztrófa határokon átnyúló jellegű. Az EU fellépése ilyen esetekben nagy hozzáadott értéket nyújtana, és igen biztató jel lenne a polgárok számára. A Régiók Bizottsága emiatt új kritériumot szeretne bevezetni, a „határokon átnyúló természeti katasztrófa” fogalmát. A kritériumot a különböző tagállamokhoz, illetve olyan államokhoz tartozó NUTS 3 régiók szintjén fogják értékelni, amelyekkel az EU-s csatlakozási tárgyalások folyamatban vannak. Ebben az esetben a katasztrófa kiterjedésének felmérését több NUTS 3 szintű, közvetlenül szomszédos régió szintjén fogják elvégezni, amelyek a NUTS 2 régió meghatározási kritériumának megfelelő területi egységet alkotnak (legalább 800 000 lakos). Ebben az esetben a keletkező GDP-arányt a NUTS 3 szintű egyes régiók értékeinek súlyozott átlaga alapján számítanák ki. A kedvezményezettek azok a tagállamok lennének, amelyek területén található a fentieknek megfelelően körülhatárolt régió.

6. módosítás

2. cikk (4) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(4) Az alapból nyújtott támogatás igénybe vehető egy támogatható államban bekövetkezett olyan természeti katasztrófa esetében is, amely egy szomszédos tagállamban vagy az Európai Unióval csatlakozási tárgyalásokat folytató országban bekövetkezett jelentős természeti katasztrófa.	(4) Az alapból nyújtott támogatás igénybe vehető egy támogatható államban bekövetkezett olyan természeti katasztrófa, <u>vagy regionális természeti katasztrófa</u> esetében is, amely egy szomszédos tagállamban vagy az Európai Unióval csatlakozási tárgyalásokat folytató országban bekövetkezett jelentős természeti katasztrófa.

Indokolás

Meg kell teremteni a lehetőségét annak, hogy az egymással szomszédos tagállamok „regionális természeti katasztrófa” esetén is érvényesíthessék a „nagyobb kiterjedésű természeti katasztrófából” eredő kárigényüket anélkül, hogy egymagukban megfelelենek a feltételeknek. Egyéb esetben ez nem lenne összeegyeztethető az európai gondolattal.

7. módosítás

3. cikk (2) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az alap célja, hogy kiegészítse az érintett államok által tett erőfeszítéseket, és fedezze közkiadásai egy részét annak érdekében, hogy segítse a támogatható államot a katasztrófa típusától függő, alábbi szükség- és helyreállítási intézkedések megtételében: a) az infrastruktúra, valamint az energia, ivóvíz és szennyvíz, távközlés, közlekedés, egészségügy és oktatás területén tevékenykedő létesítmények működésének helyreállítása; b) ideiglenes szállás biztosítása és a mentőszolgálatok támogatása az érintett lakosság szükségleteinek kielégítése érdekében; c) a megelőző infrastruktúra biztosítása, valamint intézkedések a kulturális örökség megóvása érdekében; d) a katasztrófa által sújtott területek megtisztítása, beleértve a természeti övezeteket is. A b) pont alkalmazásában az „ideiglenes szállás” olyan szállás, amelyet az érintett lakosság addig vesz igénybe, amíg vissza nem térnek otthonaikba azok felújítását vagy újjáépítését követően.	Az alap célja, hogy kiegészítse az érintett államok által tett erőfeszítéseket, és fedezze közkiadásai egy részét annak érdekében, hogy segítse a támogatható államot a katasztrófa típusától függő, alábbi szükség- és helyreállítási intézkedések megtételében: a) az infrastruktúra, valamint az energia, ivóvíz és szennyvíz, távközlés, közlekedés, egészségügy és oktatás területén tevékenykedő létesítmények működésének helyreállítása; b) ideiglenes szállás biztosítása és a mentőszolgálatok támogatása az érintett lakosság szükségleteinek kielégítése érdekében; c) a megelőző infrastruktúra biztosítása, valamint intézkedések a kulturális örökség megóvása érdekében; d) a katasztrófa által sújtott területek megtisztítása, beleértve a természeti övezeteket is. <u>Az a) pont alkalmazásában a „működés helyreállítása” az állapot olyan jellegű visszaállítását jelenti, hogy az ellenállóbb legyen a természeti katasztrófákkal szemben; ehhez hozzátartozik az olyan infrastrukturális projektek áttelepítése is, amelyek minden kétséget kizáróan olyan területen találhatók, amelyet a jövőben ismét természeti katasztrófa fenyeget.</u> A b) pont alkalmazásában az „ideiglenes szállás” olyan szállás, amelyet az érintett lakosság addig vesz igénybe, amíg vissza nem térnek otthonaikba azok felújítását vagy újjáépítését követően.

Indokolás

Az alap lehetővé teszi a károsodott infrastruktúrák működésének helyreállítását, amelyek így visszanyerik eredeti állapotukat. A régiók tapasztalatai azt mutatják, hogy a különböző infrastrukturális projekteket, mint a nagyobb jelentőségű, régióközi úthálózatokat vagy a vasúti összeköttetéseket át kell telepíteni, a katasztrófavédelemhez szükséges intézkedésekhez kapcsolódó új ismeretek figyelembe vételével. Egyébiránt bizonyos, erősen megrongálódott infrastrukturális elemek, mint például a hidak helyreállítása olyan beruházásokat tesz szükségessé, amelyek megszüntetik egy újabb, jövőbeni természeti katasztrófa általi károsodás veszélyét. Az említett infrastruktúrák egyszerű helyreállítása így elégtelennek és kontraproduktívnak bizonyul.

8. módosítás

3. cikk (5) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az alapból nem támogatható a technikai segítségnyújtás, ideértve az irányítást, a nyomon követést, a tájékoztatást és kommunikációt, a panaszkezelést, valamint az ellenőrzést.	Az alapból, az alap teljes hozzájárulását legfeljebb 2%-ban meghatározva, nem támogatható a <u>külső</u> technikai segítségnyújtás, ideértve az irányítást, a nyomon követést, a tájékoztatást és kommunikációt, a panaszkezelést, valamint az ellenőrzést.

Indokolás

Bizonyos regionális önkormányzatok számára a külső technikai segítségnyújtás gyakran elengedhetetlennek bizonyul a katasztrófákkal való szembenézés és az érintett területek rehabilitációjához kapcsolódó tevékenységek megfelelő elvégzése céljából. A Régiók Bizottsága ennek megfelelően azt javasolja, hogy a külső technikai segítségnyújtással kapcsolatos kiadásokat vonják be az alapból finanszírozható kiadások körébe, az alap hozzájárulását legfeljebb 2%-ban meghatározva.

9. módosítás

4. cikk (1) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A természeti katasztrófa által okozott első kár bekövetkezését követően az állam a lehető leggyorsabban, de legfeljebb 10 héten belül a Bizottsághoz benyújthatja az alapból történő hozzájárulás iránti kérelmét, legalább az alábbi tényekre vonatkozó összes meglévő információ megadásával: a) a katasztrófa által okozott teljes közvetlen kár, valamint annak hatása az érintett lakosságra, gazdaságra és környezetre; b) a 3. cikk (2) bekezdésében említett intézkedések várható költsége; c) az uniós támogatás bármely egyéb forrása; d) nemzeti vagy nemzetközi támogatás bármely egyéb forrása, beleértve az állami vagy magán biztosítási fedezetet, amely hozzájárulhat a kár helyreállításának költségeihez; e) a katasztrófa természetéhez kapcsolódó, a katasztrófa-kockázat megelőzésére és kezelésére vonatkozó uniós jogszabályok végrehajtása; f) a katasztrófa természetéhez kapcsolódóan a megelőzési és kárenyhítési intézkedésekre vonatkozó bármilyen egyéb információk.	A természeti katasztrófa által okozott első kár bekövetkezését követően az állam a lehető leggyorsabban, de legfeljebb 10 héten belül a Bizottsághoz benyújthatja az alapból történő hozzájárulás iránti kérelmét, legalább az alábbi tényekre vonatkozó összes meglévő információ megadásával: a) a katasztrófa által okozott teljes közvetlen kár, valamint annak hatása az érintett lakosságra, gazdaságra és környezetre; b) a 3. cikk (2) bekezdésében említett intézkedések várható költsége; c) az uniós támogatás bármely egyéb forrása; d) nemzeti vagy nemzetközi támogatás bármely egyéb forrása, beleértve az állami vagy magán biztosítási fedezetet, amely hozzájárulhat a kár helyreállításának költségeihez; e) a katasztrófa természetéhez kapcsolódó, a katasztrófa-kockázat megelőzésére és kezelésére vonatkozó uniós jogszabályok végrehajtásának rövid leírása; f) a katasztrófa természetéhez kapcsolódóan a megelőzési és kárenyhítési intézkedésekre vonatkozó bármilyen egyéb információk.

Indokolás

Az a kötelezettség, mely szerint a kérelemben a katasztrófák kockázatainak megelőzésére vonatkozó információkat is fel kell sorolni, megnövekedett adminisztratív terhet jelenthet a kérelmező számára, és késleltetheti a kérelmek kidolgozását és feldolgozását, ami ellentétes lenne az eredeti célkitűzéssel, azaz az alap mobilizációjára vonatkozó adminisztratív eljárások egyszerűsítésével. A Régiók Bizottsága ennek következtében azt javasolja, hogy tartsák meg a 4. cikk e) pontját, a követelményt az európai jogszabályok alkalmazásának rövid leírására korlátozva, valamint hogy szüntessék meg ugyanezen cikk f) pontját, mivel ugyanezen információknak szerepelniük kell az alap hozzájárulásának végrehajtásáról szóló jelentésben (8. cikk, (3) bekezdés).

10. módosítás

Az 4. cikk (1) a) bekezdése után új bekezdés illesztendő a szövegbe

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<u>Az elhúzódozó természeti katasztrófák (mint például az árvizek) esetében a kérelem benyújtásához rendelkezésre álló, az (1) bekezdésben említett tíz hetes határidő attól a naptól kezdődik, amikor a kedvezményezett állam hivatalos szervei hivatalosan is bejelentették, hogy megszűnt a természeti katasztrófa veszélye (például amikor feloldják a tagállam vagy a regionális önkormányzat stb. által meghirdetett szükségállapotot);</u>

Indokolás

A kérés előkészítése túl hosszúnak bizonyul a hivatalos szervek számára, különösen amikor a károk felméréséről és a kérés támogatására szolgáló elemek összesítéséről van szó, valamint amikor azt akkor kell megfelelően elvégezni, amikor a hatóságoknak meg kell tenniük a szükséges lépéseket a katasztrófa következményeinek orvoslására. Még nagyobb a probléma, ha olyan jelenségekről van szó, mint amilyenek az árvizek, amelyek olykor hetekig, sőt, akár hónapokig is elhúzódhatnak. A károk ilyenkor csak az árvíz levonulása után becsülhetők fel. Így a katasztrófa súlyosságát csak utólag lehet megállapítani. Bár a jogalkotási javaslat figyelembe veszi a lassan kialakuló katasztrófák sajátosságait, az egyéb természeti katasztrófák vonatkozásában a megtartja a jelenlegi rendelkezéseket, és nem oldja meg a tartós áradásokkal kapcsolatos kérelem elkészítésével összefüggő problémákat.

A Régiók Bizottsága azt javasolja tehát, hogy elhúzódó árvizek esetében tegyék lehetővé, hogy a kérelem benyújtásához egy tíz hetes határidő álljon rendelkezésre attól az időponttól kezdve, hogy megszűnik a természeti katasztrófa veszélye (például amikor feloldják a tagállam vagy a regionális önkormányzat stb. által meghirdetett szükségállapotot);

11. módosítás**8. cikk (1) bekezdés**

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az alapból történő hozzájárulást attól az időponttól számított egy éven belül kell felhasználni, amikor a Bizottság a támogatás teljes összegét kifizette. A határidő letelte után a hozzájárulás nem felhasznált vagy nem támogatható intézkedésekre felhasználnak ítélt részét a Bizottság visszatéríteti a kedvezményezett állammal.	Az alapból történő hozzájárulást attól az időponttól számított egy két éven belül kell felhasználni, amikor a Bizottság a támogatás teljes összegét kifizette. A határidő letelte után a hozzájárulás nem felhasznált vagy nem támogatható intézkedésekre felhasználnak ítélt részét a Bizottság visszatéríteti a kedvezményezett állammal.

Indokolás

Az alapból történő támogatás jóváhagyására vonatkozó adminisztratív eljárás felgyorsítása lehetővé teszi, hogy a támogatás gyorsabban eljusson az érintett régiókhoz. Ezzel kapcsolatban azonban fel kell hívni a figyelmet arra, hogy az alapból történő hozzájárulás felhasználására rövidebb idő áll rendelkezésre. A Régiók Bizottsága azt javasolja, hogy az alapból történő hozzájárulás felhasználásának határidejét hosszabbítsák meg 2 évre, főleg az alapvető infrastruktúra helyreállításához szükséges idő következtében, amelyre az előírt dokumentáció benyújtására vonatkozó kötelezettség és a közbeszerzésekre vonatkozó szabályok tiszteletben tartása miatt van szükség.

Kelt Brüsszelben, 2013. november 28-án.

a Régiók Bizottsága
elnöke

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

A Régiók Bizottsága véleménye – A jövőbeli uniós kikötőpolitika kerete

(2014/C 114/11)

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA****Politikai ajánlások**

1. annak fényében, hogy az EU kikötői több mint 3 millió főnek biztosítanak közvetlenül vagy közvetve megélhetést, és hogy a kikötőkön keresztül szállított áruk volumene a becslések szerint 2030-ig 50%-kal fog nőni, a Régiók Bizottsága üdvözli, hogy az Európai Bizottság a következő prioritások mentén építi fel „kikötői csomagját”:

- a transzeurópai közlekedési hálózatba tartozó 319 kikötőre vonatkozóan javasolt intézkedések középpontba állítása, míg a tagállamok szabadon rendelkezhetnek arról, hogy alkalmazzák-e más kikötőkre is a rendelettervezetet,
- a kikötői szolgáltatások modernizálása és a kikötőkbe való befektetések bevonása a szabad piaci hozzáférés biztosítása révén, növelve a kikötői szolgáltatások pénzügyi átláthatóságát, ugyanakkor tiszteletben tartva a kikötői hatóságok magas fokú autonómiáját,
- a kikötői ágazatban 2013. június 19-én indított európai szociális párbeszéd eredménye,
- nagyobb összhang biztosítása a kikötők környezetgazdálkodása terén,
- koherencia biztosítása az EU „Kék övezet” elnevezésű kísérleti projektjével, amelynek célja a tengeri közlekedés egységes piacának fejlesztéséhez való hozzájárulás, ahogy azt a második egységes piaci intézkedéscsomagban szorgalmazták;

2. megkérdőjelezi ugyanakkor, hogy az Európai Bizottság valóban holisztikus megközelítést alkalmaz-e a kikötői politikával szemben, ugyanis a „kikötői csomag” nem hivatkozik sem az Európa 2020 stratégiára, sem a „Kék övezet” elnevezésű kezdeményezésre, továbbá nem említi meg a kikötőkhöz nagymértékben kapcsolódó, a tengeri hajózásban használatos tüzelő- és üzemanyagokra vonatkozó alacsony kéntartalom-határértékkel foglalkozó rendeletek felülvizsgálatát, illetve a megközelítést nem hangolták össze a kikötői ágazatra vonatkozó állami támogatásokról szóló iránymutatások felülvizsgálatával sem;

Módszertan

3. megjegyzi, hogy az Európai Bizottság azt a politikailag bátor lehetőséget választotta, hogy olyan rendelettervezetet terjeszt elő, amelynek néhány jogalkotási paraméterét – mint például a koncessziókról szóló irányelvet, a TEN-T rendelettervezetet vagy a harmadik országbeli árukra és szolgáltatásokra az Unió belső közbeszerzési piacához való hozzáférésről szóló rendelettervezetet (COM(2012) 124 final) – még nem fogadtak el, ezért ezek „mozgó célpontok” maradnak;

4. elismeri, hogy az Európai Bizottság 2011 óta intenzív konzultációt folytat az érdekelt felekkel. Sajnálja ugyanakkor, hogy ebbe sem a Régiók Bizottságát, sem pedig a helyi és regionális önkormányzatokat képviselő szervezeteket nem vonták be közvetlenül. Csalódottságának ad hangot azzal kapcsolatban is, hogy a területi hatásvizsgálatról szóló és a közelmúltban elkészült európai bizottsági munkadokumentum⁽¹⁾ ellenére a területi dimenzió nincs konkrétan megemlítve a hatásvizsgálatban. Ez annál is inkább sajnálatos, ha figyelembe vesszük az európai kikötői politika előtt álló területi kohéziós kihívásokat. Ezeket a kihívásokat jelenleg súlyosbítja a „konténeres szállítás” jelensége és a nagyobb kikötők és vonzáskörzeteik túlterheltségének kockázata;

5. hangsúlyozza, hogy fontos figyelembe venni, hogy az uniós kikötők földrajzi elhelyezkedésükből, a különböző gazdasági tevékenységekből, a különböző kikötőszabályozási rendszerekből és a különbözőképpen végrehajtandó nemzeti kikötőpolitikai keretektől fakadóan sokfélék. Ennek kapcsán emlékeztet arra, hogy a transzeurópai közlekedési hálózat fejlesztésére vonatkozó uniós iránymutatásokról szóló 661/2010/EU határozat (12. cikkének (2) bekezdése) alapján a kikötői csomag alkalmazandó a következőkben definiált A, B vagy C kategóriájú tengeri kikötőkre is:

- „A: nemzetközi tengeri kikötők: olyan kikötők, amelyek teljes éves forgalmi volumene legalább 1,5 millió tonna áru, illetve 200 000 utas, és amelyek kapcsolódnak a transzeurópai közlekedési hálózat szárazföldi elemeihez (kivéve, ha ez nem lehetséges), és ennél fogva fontos szerepet játszanak a nemzetközi tengeri szállításban;

⁽¹⁾ SWD(2013) 3 final, http://ec.europa.eu/governance/impact/key_docs/docs/cswd_ati_en.pdf

- B: az A. kategóriába nem tartozó uniós tengeri kikötők: olyan kikötők, amelyek teljes éves forgalmi volumene legalább 0,5 millió tonna áru, illetve 100 000-199 999 utas, és amelyek kapcsolódnak a transzeurópai közlekedési hálózat szárazföldi elemeihez (kivéve, ha ez nem lehetséges), és rendelkeznek a rövid távú tengeri hajózáshoz szükséges átrakodó létesítményekkel;
- C: regionális kikötők: olyan kikötők, amelyek (...) szigeten, peremterületeken vagy a legkülső régiókban találhatók, biztosítva e régiók számára az egymással való tengeri összeköttetést és/vagy az Unió központi területeivel való összeköttetést;"

6. üdvözli, hogy a kikötői ágazatban tevékenykedő szociális partnerek uniós szintű bizottságot hoztak létre a szociális párbeszédhez, és emlékeztet a nemzeti és a helyi szintű szociális párbeszéd ösztönzésének fontosságára, amely egyik lehetséges eszköze az élet- és munkafeltételek javításának, valamint hozzájárul az ágazat versenyképességéhez;

Jogalap, szubszidiaritás és arányosság

7. egyetért az Európai Bizottságnak a jogalap (EUMSZ 100. cikk, (2) bekezdés) kiválasztása mellett felsorakoztatott érveivel, valamint azzal, hogy a javaslat összhangban áll a szubszidiaritás elvével, ahogyan azt a rendeletjavaslat indokolása (3.3. pont) fel is vázolja. Az arányosság elvét illetően azonban továbbra is szkeptikus azzal kapcsolatban, hogy az Európai Bizottság a korábbi javaslatainál vagy a kapcsolódó jogszabályoknál (főként a koncessziók esetén) alkalmazott irányelv helyett itt inkább a rendeleti formát választotta. Ellentmondásos lenne egy olyan jogalkotási eszközt alkalmazni, amely mint a rendelet, teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó, miközben elismeri a kikötői infrastruktúra fejlesztésében részt vevő tagállamok, valamint a helyi és regionális önkormányzatok lényeges szerepét. Ráadásul egy irányelv alkalmasabb lenne az uniós kikötők széles skálájának figyelembevételéhez;

Strukturális alapok és állami támogatások

8. hangsúlyozza, hogy az EU a strukturális és kohéziós alapokon keresztül 2000 óta mintegy 6,2 milliárd eurót bocsátott a tengeri kikötői infrastruktúrák létrehozásának társfinanszírozására. Ráadásul 2007 és 2012 között a TEN-T költségvetésének 4%-át a kikötőkre fordították (ami 244,6 millió eurónak felel meg);

9. felhívja a figyelmet a Számvevőszék 2012. áprilisi különleges jelentésére, amelynek témája, hogy mennyire sikerült eredményesen felhasználni a strukturális és kohéziós alapokat a tengeri kikötők közlekedési infrastruktúrájának társfinanszírozására. ⁽²⁾ Kiemeli a Számvevőszék ajánlását, amely szerint „a következő időszakban a kohéziós politika keretében nyújtandó támogatást tegye függővé attól, hogy létezik-e az adott régió összes kikötőjére vonatkozó (szükségletfelmérésen alapuló) átfogó, hosszú távú kikötőfejlesztési stratégia”;

10. üdvözli, hogy az Európai Bizottság elismerte, ⁽³⁾ hogy a regionális támogatások intenzitási plafonjának kiszámításakor nem vennék figyelembe az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra irányuló állami támogatásokat a 2011. december 20-i határozatban szereplő feltételek teljesülése esetén; ⁽⁴⁾

11. emlékeztet arra, hogy fontos tisztázni az állami támogatások rendszerének az infrastruktúrákra való alkalmazhatóságát, ugyanis a Közzolgálati Törvényszék 2011.március 24-i, *Freistaat Sachsen és Land Sachsen-Anhalt (T-443/08) és Mitteldeutsche Flughafen AG és Flughafen Leipzig-Halle GmbH (T-455/08) kontra Európai Bizottság* ügyben hozott ítélete nehezen értelmezhető, és ez jelentős késekedelmeket is eredményezett mintegy 200, a strukturális alapokból finanszírozott infrastrukturális projekt előzetes ellenőrzése során;

12. sajnálattal állapítja meg, hogy az Európai Bizottság nem vette bele közvetlenül a kikötői csomagba azt a javaslatot, hogy tisztázzák a támogatások fogalmát az infrastruktúrák finanszírozása szempontjából, beleértve a kikötői ágazatot (5. cselekvés). Ehelyett az Európai Bizottság 2013. július 3-án a kikötők működésére és adózására vonatkozó kérdőívet küldött kizárólag a tagállamok állandó képviselőinek. Emiatt arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az elkövetkezendő hónapokban szélessítse a konzultációt, és az RB-n keresztül vonja be a helyi és regionális önkormányzatokat az általános és főként a kikötői infrastruktúrákra alkalmazható állami támogatási szabályok felülvizsgálatába, elsősorban a kikötői infrastruktúrákra vonatkozó csoportmentesítési rendelet kidolgozásakor, melyre várhatóan 2013 végéig kerül sor;

⁽²⁾ <http://eca.europa.eu/portal/pls/portal/docs/1/14018736.PDF>.

⁽³⁾ Az állami támogatásokkal, a közbeszerzéssel és a belső piaccal kapcsolatos európai uniós szabályoknak az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra történő alkalmazásáról szóló útmutató, SWD(2013)53, 2013. február 15.

⁽⁴⁾ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló, 2011. december 20-i határozattal összhangban.

Jogalkotási javaslat

13. javasolja, hogy a kotrás, a kikötés, a révkalauz-szolgáltatások és a vontatás ne tartozzanak a rendelet hatálya alá, ugyanis ezek a szolgáltatások olyan általános érdekű célokat követnek, mint amilyen a biztonság és a környezetvédelem. Kéri, hogy a hulladék fogadására alkalmas kikötői létesítmények tekintetében az Európai Bizottság oldja fel a már hatályos irányelvekkel való ellentmondásokat, illetve pontosítsa a meghatározásokat. A hulladék fogadására alkalmas kikötői létesítményekre vonatkozó feltételeket és követelményeket például már a 2000/59/EK irányelv is szabályozza. Különösen a 8. cikkben foglalt rendelkezések állnak ellentmondásban a hulladékfeldolgozók piachoz való szabad hozzáféréssel. Ha a kikötő üzemeltetője kiválaszt egyes hulladék fogadására alkalmas kikötői létesítményeket, és ezeket bevonja az említett irányelvben megkövetelt díjszábsí rendszerbe, akkor a 2004/17/EK irányelv beszerzésre vonatkozó rendelkezései alkalmazandók;

14. sajnálja, hogy a 2. cikk („Fogalommeghatározások”) nem definiálja az „illetékes hatóság” fogalmát, noha annak fontos szerepe van a 8. és a 9. cikkben;

15. sajnálja, hogy nem vették kellő mértékben figyelembe a helyi és regionális önkormányzatok szerepét az alkalmazandó jogszabályt, illetve a kikötői szolgáltatások nyújtására vonatkozó minimumkövetelmények meghatározását illetően (4. cikk (2) bekezdés d) pontja, 4. cikk (4) bekezdése, 6. cikk (4) bekezdése);

16. a 8. cikkben meghatározott közszolgáltatási kötelezettségek további kiterjesztését helyezi kilátásba, hogy a javaslatba belevegyenek a területi kohézióhoz kapcsolódó olyan kritériumokat is, mint a külső vagy szigeti és a legkülső területek megközelíthetősége;

17. a 7. cikknek megfelelő, a kikötői szolgáltatók számbeli korlátozására vonatkozó eljárással kapcsolatban felveti a kérdést, hogy az Európai Bizottság a 10. cikkben miért csupán a lehetőséget, nem pedig a kötelező jellegét rögzíti annak, hogy a szolgáltatások nyújtásához előzetesen felvett személyzetnek megadják azokat a jogokat, amelyekben akkor részesülnének, ha a 2001/23/EK irányelv szerinti átruházás történt volna;

18. kétségeinek ad hangot azzal kapcsolatban, hogy nem aránytalanok-e a különösen a 12. cikkben meghatározott követelmények – a kikötői hatóságoknak az elnyert állami finanszírozásokról nyújtandó információk részletességét, valamint az elkülönített könyvelés vezetésének kötelezettségét illetően, különös tekintettel a kikötő helyétől függő nagyon különböző árstruktúrákra;

19. kéri továbbá az Európai Bizottságot, hogy pontosítsa, mit ért a 14. cikk (5) bekezdésében szereplő „a kikötőhasználati díjak megállapításának közös elvei” alatt, figyelembe véve, hogy az Európai Bizottságnak felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadásával való bármiféle felruházását a lehető legpontosabban meg kell határozni;

20. megkérdőjelezi, hogy többletértéket jelent-e egy, a rendelet alkalmazásának nyomon követéséért és felügyeletéért felelős független felügyelő szerv létrehozása (19. preambulumbekzdés és 17. cikk). Egy ilyen szerv további adminisztratív terheket jelenthetne a kikötői fejlesztések ütemezése során, és hatással lehet a tagállamok költségvetésére is;

21. hasonlóképpen kételkedésének ad hangot azzal kapcsolatban, hogy miért van szükség a független felügyelő szervek együttműködésére a rendelet egységes alkalmazásának elősegítéséhez, amelyet jellegeből adódóan közvetlenül is alkalmazni lehet (18. cikk).

II. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK**1. módosítás**

Cím

A Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Javaslat AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE a kikötői szolgáltatások piacára való bejutást és a kikötők pénzügyi átláthatóságát biztosító keretrendszer létrehozásáról	Javaslat AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVERENDELETE a kikötői szolgáltatások piacára való bejutást és a kikötők pénzügyi átláthatóságát biztosító keretrendszer létrehozásáról

Indokolás

A Régiók Bizottsága továbbra is szkeptikus azzal kapcsolatban, hogy az Európai Bizottság a korábbi javaslatainál vagy a kapcsolódó jogszabályoknál (főként a koncessziók esetén) alkalmazott irányelv helyett itt inkább a rendeleti formát választotta. Ráadásul egy irányelv alkalmasabb lenne az uniós kikötők széles skálájának figyelembevételéhez.

2. módosítás

(4) preambulumbekzdés

A Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az uniós tengeri közlekedés túlnyomórészt a transzeurópai közlekedési hálózat tengeri kikötőin halad át. Annak érdekében, hogy e rendelet céljait sikerüljön úgy megvalósítani, hogy a szabályozás más kikötőkre ne rójon szükségtelen terheket, hatályát – függetlenül attól a lehetőségtől, hogy a tagállamok e rendeletet további kikötők vonatkozásában is alkalmazhatják – a transzeurópai közlekedési hálózat kikötőire kell korlátozni, hiszen ezek közül mindegyik jelentős szerepet tölt be az európai szállítási rendszerben: vagy azért, mert az uniós teherszállításnak, illetve az utasok összlétszámának több mint 0,1 %-a jut minden ilyen kikötőre, vagy mert minden ilyen kikötő javítja a szigetek és peremterületek regionális megközelíthetőségét. Mivel a mélytengeri révkalauz-szolgáltatások során a hajók nem lépnek be közvetlenül a kikötők területére, illetve nem közvetlenül onnan indulnak, ezért e szolgáltatások nincsenek közvetlen hatással a kikötők hatékony működésére, és a rendelet hatálya nem terjed ki rájuk.	Az uniós tengeri közlekedés túlnyomórészt a transzeurópai közlekedési hálózat tengeri kikötőin halad át. Annak érdekében, hogy ezen irányelvrendelet céljait sikerüljön úgy megvalósítani, hogy a szabályozás más kikötőkre ne rójon szükségtelen terheket, hatályát – függetlenül attól a lehetőségtől, hogy a tagállamok ezen irányelvetrendeletet további kikötők vonatkozásában is alkalmazhatják – a transzeurópai közlekedési hálózat kikötőire kell korlátozni, hiszen ezek közül mindegyik jelentős szerepet tölt be az európai szállítási rendszerben: vagy azért, mert az uniós teherszállításnak, illetve az utasok összlétszámának több mint 0,1 %-a jut minden ilyen kikötőre, vagy mert minden ilyen kikötő javítja a szigetek, a és peremterületek <u>és a legkülső régiók</u> regionális megközelíthetőségét. Mivel a Az általános érdekű feladatot ellátó technikai-tengerészeti mélytengeri révkalauz-szolgáltatásokra során a hajók nem lépnek be közvetlenül a kikötők területére, illetve nem közvetlenül onnan indulnak, ezért e szolgáltatások nincsenek közvetlen hatással a kikötők hatékony működésére, és a rendelet nem kell kiterjeszteni az irányelv hatályára nem terjed ki rájuk.

Indokolás

A módosítás kapcsolódik az 1. cikkhez (hatály) beterjesztett módosításhoz.

3. módosítás

(19) preambulumbekzdés

A Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A tagállamoknak megmarad azon hatáskörük, hogy a kikötői kiszolgálást végző vállalkozások személyzete számára megfelelő szintű szociális védelmet biztosítsanak. E rendelet a tagállamok szociális és munkajogi szabályainak alkalmazását nem érinti. Amennyiben a kikötői szolgáltatók számbeli korlátozása esetén egy kikötői szolgáltatási szerződés megkötése szolgáltatóváltással járhat, az illetékes hatóságok jogosultak arra, hogy a kiválasztott kikötői szolgáltatót felkérjék a munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 2001/23/EK tanácsi irányelv⁽⁵⁾ rendelkezéseinek alkalmazására.	A tagállamoknak megmarad azon hatáskörük, hogy a kikötői kiszolgálást végző vállalkozások személyzete számára megfelelő szintű szociális védelmet biztosítsanak. Ezen irányelv rendelet a tagállamok szociális és munkajogi szabályainak alkalmazását nem érinti. Amennyiben a kikötői szolgáltatók számbeli korlátozása esetén egy kikötői szolgáltatási szerződés megkötése szolgáltatóváltással járhat, az illetékes hatóságok jogosultak arra, hogy a kiválasztott kikötői szolgáltatónak kell felkérjék a munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 2001/23/EK tanácsi irányelv rendelkezéseinek alkalmazására.

Indokolás

A módosítás kapcsolódik a 10. cikk (2) bekezdésére vonatkozóan beterjesztett módosításhoz.

⁽⁵⁾ HL L 82., 2001.3.22., 16. o.

4. módosítás

(29) preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A Bizottságot fel kell hatalmazni, hogy e rendelet egyes nem alapvető rendelkezéseinek a kiegészítése vagy módosítása céljából, valamint a környezetvédelmi díjak egységes alkalmazásának előmozdítása és Unió-szerte történő megerősítése, továbbá a rövid távú tengeri fuvarozás előmozdításával kapcsolatos közös díjszabási elvek biztosítása érdekében a Szerződés 290. cikkének megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el egyrészt a vízi járművek, az üzemanyagok és a tevékenységtípusok közös osztályozására vonatkozóan, amely az infrastruktúra-használati díjak differenciálásának alapjául fog szolgálni, másrészt a kikötőhasználati díjak megállapításának közös elveire vonatkozóan. (...)	A Bizottságot fel kell hatalmazni, hogy ezen irányelv rendelet egyes nem alapvető rendelkezéseinek a kiegészítése vagy módosítása céljából, valamint a környezetvédelmi díjak egységes alkalmazásának előmozdítása és Unió-szerte történő megerősítése, továbbá a rövid távú tengeri fuvarozás előmozdításával kapcsolatos közös díjszabási elvek biztosítása érdekében a Szerződés 290. cikkének megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el egyrészt a vízi járművek, az üzemanyagok és a tevékenységtípusok közös osztályozására vonatkozóan, amely az infrastruktúra-használati díjak differenciálásának <u>váltakozásának</u> alapjául fog szolgálni, másrészt a kikötőhasználati díjak megállapításának közös elveire vonatkozóan. (...)

Indokolás

A módosítás kapcsolódik a 14. cikk (5) bekezdésére vonatkozóan beterjesztett módosításhoz. A vízi járművek, az üzemanyagok és a tevékenységtípusok közös osztályozását támogatjuk. A kikötőhasználati díjak váltakozásairól csak a kikötői hatóság dönthet.

5. módosítás

1. cikk – Tárgy és hatály

A Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) Ez a rendelet: a) egyértelmű keretet szab a kikötői szolgáltatások piacához való hozzáférésnek; b) közös szabályokat állapít meg az üzemeltető szervek és a kikötői szolgáltatók számára a pénzügyi átláthatóságra és a díjszabásra vonatkozóan. (2) Függetlenül attól, hogy a szolgáltatásnyújtásra a kikötők területén belül vagy a kikötőkhöz vezető vízi útvonalakon kerül-e sor, e rendelet a következő kategóriákba sorolható kikötői szolgáltatások nyújtására vonatkozik: a) üzemanyag-vételezés; b) rakománykezelés; c) kotrás; d) kikötés; e) személyszállítási szolgáltatások; f) kikötői befogadólétesítmények; g) révkalauz-szolgáltatások, valamint h) vontatás.	(1) Ez az <u>irányelv</u> rendelet: a) egyértelmű keretet szab a kikötői szolgáltatások piacához való hozzáférésnek; b) közös szabályokat állapít meg az üzemeltető szervek és a kikötői szolgáltatók számára a pénzügyi átláthatóságra és a díjszabásra vonatkozóan. (2) Függetlenül attól, hogy a szolgáltatásnyújtásra a kikötők területén belül vagy a kikötőkhöz vezető vízi útvonalakon kerül-e sor, <u>ezen irányelv</u> rendelet a következő kategóriákba sorolható kikötői szolgáltatások nyújtására vonatkozik: a) üzemanyag-vételezés; b) rakománykezelés; c) <u>e)</u> kotrás; d) <u>f)</u> kikötés; e) <u>g)</u> személyszállítási szolgáltatások; f) <u>h)</u> kikötői befogadólétesítmények; g) <u>i)</u> révkalauz-szolgáltatások, valamint h) <u>j)</u> vontatás.

A Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(3) Ez a rendelet a(z) XXX rendelet [TEN-T iránymutatásokra vonatkozó rendelet] I. mellékletében meghatározott transzeurópai közlekedési hálózat valamennyi tengeri kikötőjére vonatkozik.	(3) Ez az <u>irányelv</u> rendelet a(z) XXX rendelet [TEN-T iránymutatásokra vonatkozó rendelet] I. mellékletében meghatározott transzeurópai közlekedési hálózat valamennyi tengeri kikötőjére vonatkozik.
(4) A tagállamok e rendeletet más tengeri kikötők vonatkozásában is alkalmazhatják. Amennyiben a tagállamok úgy határoznak, hogy e rendeletet más tengeri kikötők vonatkozásában is alkalmazzák, erről tájékoztatják a Bizottságot.	(4) A tagállamok <u>ezt az irányelvet</u> rendeletet más tengeri kikötők vonatkozásában is alkalmazhatják. Amennyiben a tagállamok úgy határoznak, hogy <u>ezt az irányelvet</u> rendeletet más tengeri kikötők vonatkozásában is alkalmazzák, erről tájékoztatják a Bizottságot.

Indokolás

- A révkalauz-szolgáltatás, a vontatás és a kikötés általános érdekű kikötői szolgáltatások (a tengerbiztonság megőrzésére és a környezet védelmére irányuló célkitűzés), amelyeket szigorúan szabályoznak a tagállamok, és nem képezhetik piaci megközelítés tárgyát.
- A kotrási szolgáltatásoknak a rendeletbe való felvétele a kikötők tulajdonába való beavatkozást jelent, mivel a kikötőknek így már nem lenne szabad saját eszközeikkel karbantartaniuk a saját vízi útjaikat és dokkjaikat. Ezenkívül a kikötők területén való kotrási munkálatok a rakpartok és zsilipkamrák karbantartásával kapcsolatos intézkedésekhez hasonlíthatók, nem pedig más kikötői szolgáltatásokhoz, amelyek közvetlen kapcsolatban állnak az egyes hajók kikötésével, és kikötésenként egyénileg számolják el őket.

6. módosítás

2. cikk, új, 2. a) pont beillesztése – Fogalommeghatározások

A Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<u>„illetékes hatóság”: valamely tagállam vagy tagállamok bármely hatósága vagy hatóságcsoportja, amely egy adott földrajzi területen hatáskörrel rendelkezik a kikötői szolgáltatások területén való beavatkozásra, vagy ilyen hatáskörrel felruházott bármely szerv</u>

Indokolás

Az „illetékes hatóság” kifejezés szerepel a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásokról szóló 1370/2007/EK rendeletben, a következő definíció alatt: „*valamely tagállam vagy tagállamok bármely hatósága vagy hatóságcsoportja, amely egy adott földrajzi területen hatáskörrel rendelkezik a személyszállítás területén való beavatkozásra, vagy ilyen hatáskörrel felruházott bármely szerv*” (2. cikk, (b) pont). A definíció hozzájárulna az uniós jogalkotási szöveg koherenciájához és növelné a jogi átláthatóságot a harmonizált, nem csupán személyszállítási szolgáltatásokra korlátozott definíció kidolgozásához.

7. módosítás

2. cikk, 14. pont – Fogalommeghatározások

A Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
„közszolgáltatási kötelezettség”: azon közérdekű kikötői szolgáltatások biztosítása érdekében meghatározott vagy megállapított kötelezettség, amelyeket egy szolgáltató – amennyiben saját gazdasági érdekeit venné figyelembe – nem, vagy nem olyan mértékben vagy nem ugyanolyan feltételekkel végezne el;	„közszolgáltatási kötelezettség”: azon közérdekű kikötői szolgáltatások biztosítása érdekében meghatározott vagy megállapított kötelezettség, amelyeket egy szolgáltató – amennyiben saját gazdasági érdekeit venné figyelembe – nem, vagy nem olyan mértékben vagy nem ugyanolyan feltételekkel végezne el <u>kompenzáció nélkül</u> ;

Indokolás

E rendelet különösen a (16) preambulumbekendést erősíti meg, amely szerint ez a rendelet „nem zárja ki azt a lehetőséget, hogy az illetékes hatóságok a közszolgáltatási kötelezettségek teljesítését ellentételezzék, feltéve, hogy betartják az állami támogatásra vonatkozó szabályokat”.

8. módosítás

2. cikk (Fogalommeghatározások), 15. pont

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
„rövid távú tengeri fuvarozás”: teher- és utasszállítás a tengeren a földrajzi értelemben vett Európában található kikötők között, illetve ezen kikötők és az Európán kívüli, de Európával határos, a zárt tengerek mentén tengerparttal rendelkező országok kikötői között;	„rövid távú tengeri fuvarozás”: teher- és utasszállítás a tengeren a földrajzi értelemben vett Európában található kikötők között, illetve ezen kikötők és az Európán kívüli, de Európával határos, a zárt tengerek mentén tengerparttal rendelkező országok kikötői között, <u>illetve a legkülső régiók esetében a hozzájuk földrajzilag közel fekvő országok kikötői között;</u>

Indokolás

Nem indokolt, hogy a közeli környezet fogalmát csupán magára az EU területére korlátozzuk. Ezt a koncepciót ki kellene terjesztetni az EU teljes területére, függetlenül e területek földrajzi helyzetétől, és különösen a legkülső régiókra, ahol az EU stratégiát szorgalmaz annak érdekében, hogy e régiók jobban integrálódjanak szűkebb földrajzi környezetükbe.

9. módosítás

2. cikk, 16. pont – Fogalommeghatározások

A Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
„tengeri kikötő”: olyan vízi és egyben szárazföldi terület, amely létesítményei és berendezései révén lehetővé teszi elsősorban a hajók fogadását, azok ki- és berakodását, az áruk tárolását, fogadását és feladását, illetve az utasok fel- és leszállását; ideértendő minden egyéb olyan infrastruktúra is, amelyekre a kikötő területén a közlekedési vállalkozóknak szükségük van;	„tengeri kikötő”: olyan vízi és egyben szárazföldi terület, amely létesítményei és berendezései révén lehetővé teszi elsősorban a hajók fogadását, azok ki- és berakodását, az áruk tárolását, fogadását és feladását, illetve az utasok fel- és leszállását; <u>ideértendő minden egyéb olyan infrastruktúra is, amelyekre a kikötő területén a közlekedési vállalkozóknak szükségük van;</u>

Indokolás

Javasoljuk a tengeri kikötő meghatározásának utolsó részét törölni. Ez ugyan egy új rész a korábbiakban javasolt definíciókhoz képest, ám a „kikötői területet” nem kerül definiálásra. Ennek következtében azonban össze lehetne keverni a kikötő és a hátszága közötti közlekedési infrastruktúrákkal, amelyeket a helyi és regionális önkormányzatok biztosítanak.

10. módosítás

2. cikk (16) bekezdés a) pont (új pont) – Fogalommeghatározások

A Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	„Technikai-tengerészeti szolgáltatások”: olyan általános érdeklő kikötői szolgáltatások, amelyek célja a tengerbiztonság megőrzése és a környezet védelme, mint például a kikötés, a <u>révkalauz-szolgáltatások és a vontatás.</u>

Indokolás

Összhangban a 2. és a 18. cikkre vonatkozó módosításokkal.

11. módosítás

II. fejezet – Cím

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
II. FEJEZET – Piacra jutás	II. FEJEZET – Piacra jutás A kikötői szolgáltatások nyújtásának és elérésének elvei

Indokolás

A fejezet jelenlegi címe azt sugallja, hogy az Európai Bizottság liberalizációs célkitűzést követ, holott a fejezet főként azokra az intézkedésekre vonatkozik, amelyek lehetővé teszik a kikötői szolgáltatások működését, melyek nem feltétlenül nyitottak a piacra.

12. módosítás

4. cikk – A kikötői szolgáltatások nyújtására vonatkozó minimumkövetelmények

A Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) A kikötőt üzemeltető szerv előírhatja, hogy a kikötői szolgáltatók megfeleljenek bizonyos minimumkövetelményeknek a megfelelő kikötői szolgáltatás elvégzéséhez: (2) Az (1) bekezdésben előírt minimumkövetelmények – értelemszerűen – csak a következőkre vonatkozhatnak: (...) d) a helyi, tagállami, uniós és nemzetközi környezetvédelmi előírások betartása. (...) (4) Amennyiben a minimumkövetelmények a helyismertre, illetve a helyi adottságokban való jártasságra is kiterjednek, a kikötőt üzemeltető szerv átlátható és megkülönböztetéstől mentes módon biztosítja az ehhez szükséges képzés elérhetőségét, hacsak a tagállam nem gondoskodott már az ilyen képzés megfelelő elérhetőségéről.	(1) A kikötőt üzemeltető szerv <u>a megfelelő illetékes hatósággal konzultálva</u> előírhatja, hogy a kikötői szolgáltatók megfeleljenek bizonyos minimumkövetelményeknek a kikötői szolgáltatás elvégzéséhez: (2) Az (1) bekezdésben előírt minimumkövetelmények – értelemszerűen – csak a következőkre vonatkozhatnak: (...) d) a helyi, <u>regionális</u>, tagállami, uniós és nemzetközi környezetvédelmi előírások betartása. (...) (4) Amennyiben a minimumkövetelmények a helyismertre, illetve a helyi adottságokban való jártasságra is kiterjednek, a kikötőt üzemeltető szerv átlátható és megkülönböztetéstől mentes módon biztosítja az ehhez szükséges képzés elérhetőségét, hacsak a <u>megfelelő illetékes hatóság tagállam</u> nem gondoskodott már az ilyen képzés megfelelő elérhetőségéről.

Indokolás

E módosítás célja, hogy megerősítse a helyi és regionális önkormányzatok szerepének figyelembevételét az alkalmazandó jogszabályt, illetve a kikötői szolgáltatások nyújtására vonatkozó minimumkövetelmények meghatározását illetően.

13. módosítás

6. cikk (4) franciabekezdés – A kikötői szolgáltatók számbeli korlátozása

A Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Ha a kikötőt üzemeltető szerv maga nyújt szolgáltatásokat, vagy a szolgáltatásnyújtással egy általa közvetlenül vagy közvetve irányított, elkülönült jogi egységet bíz meg, a tagállam a kikötői szolgáltatók számbeli korlátozására vonatkozó határozat elfogadását egy olyan hatóságra ruházhatja át, amely független a kikötőt üzemeltető szervtől. Amennyiben erre nem kerül sor, a szolgáltatók száma nem lehet kevesebb, mint kettő.	Ha a kikötőt üzemeltető szerv maga nyújt szolgáltatásokat, vagy a szolgáltatásnyújtással egy általa közvetlenül vagy közvetve irányított, elkülönült jogi egységet bíz meg, a <u>megfelelő illetékes hatóság</u> tagállam a kikötői szolgáltatók számbeli korlátozására vonatkozó határozat elfogadását egy olyan hatóságra ruházhatja át, amely független a kikötőt üzemeltető szervtől. <u>A kikötőt üzemeltető szervnek bizonyítania kell, hogy a piaci helyzet lehetővé teszi a korlátozást. A korlátozásnak időszakosnak kell lennie.</u> Amennyiben erre <u>a megfelelő illetékes hatóság</u> részéről nem kerül sor, a szolgáltatók száma nem lehet kevesebb, mint kettő.

14. módosítás

7. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) A kikötői szolgáltatók 6. cikk szerinti, számbeli korlátozása egy valamennyi fél számára nyitott, megkülönböztetéstől mentes és átlátható kiválasztási eljárás útján történik.	(1) A kikötői szolgáltatók 6. cikk szerinti, számbeli korlátozása egy valamennyi fél számára nyitott, megkülönböztetéstől mentes és átlátható kiválasztási eljárás útján történik.
(2) Ha a kikötői szolgáltatás becsült értéke meghaladja a (3) bekezdésben megállapított küszöbértéket, akkor a(z) .../... irányelvben [koncessziók] meghatározott, a koncesszió odaítélési szabályaira, az eljárási garanciákra, valamint a koncessziók maximális időtartamára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.	(2) Ha a kikötői szolgáltatás becsült értéke meghaladja a (3) bekezdésben megállapított küszöbértéket, akkor a(z) .../... irányelvben [koncessziók] meghatározott, a koncesszió odaítélési szabályaira, az eljárási garanciákra, valamint a koncessziók maximális időtartamára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.
(3) A küszöbértéket és a kikötői szolgáltatás értékét a(z) .../... irányelv [koncessziók] idevágó és alkalmazandó rendelkezéseinek megfelelően kell megállapítani.	(3) A küszöbértéket és a kikötői szolgáltatás értékét a(z) .../... irányelv [koncessziók] idevágó és alkalmazandó rendelkezéseinek megfelelően kell megállapítani
(4) A kiválasztott szolgáltató vagy szolgáltatók és a kikötőt üzemeltető szerv kikötői szolgáltatási szerződést kötnek.	(4) A kiválasztott szolgáltató vagy szolgáltatók és a kikötőt üzemeltető szerv kikötői szolgáltatási szerződést kötnek.
(5) E rendelet alkalmazásában a kikötői szolgáltatási szerződés rendelkezéseinek a szerződés időtartama alatt történő, a(z) .../... irányelv [koncessziók] értelmében vett lényeges módosítása új kikötői szolgáltatási szerződésnek minősül, és új, a (2) bekezdés szerinti eljárást von maga után.	(5) E rendelet alkalmazásában a kikötői szolgáltatási szerződés rendelkezéseinek a szerződés időtartama alatt történő, a(z) .../... irányelv [koncessziók] értelmében vett lényeges módosítása új kikötői szolgáltatási szerződésnek minősül, és új, a (2) bekezdés szerinti eljárást von maga után. <u>kikötői szolgáltatási szerződést kötnek.</u>

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(6) E cikk (1)–(5) bekezdése a 9. cikkben említett esetekre nem alkalmazandó.	(6) (3) E cikk (1)– (5) és (2) bekezdése a 9. cikkben említett esetekre nem alkalmazandó.
(7) Ez a rendelet a(z) .../... irányelvet [koncessziók][1], a(z) .../... irányelvet [közüzemek][2] és a(z) .../... irányelvet [közbeszerzés][3] nem érinti.	(7) (4) Ez a rendelet a(z) .../... irányelvet [koncessziók][1], a(z) .../... irányelvet [közüzemek][2] és a(z) .../... irányelvet [közbeszerzés][3] nem érinti. <u>(4a) A kikötői szolgáltatási szerződések futamideje a megvalósított beruházásokkal arányos.</u>

15. módosítás

8. cikk – Közszolgáltatási kötelezettségek

A Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy a szolgáltatókra kikötői szolgáltatásokkal kapcsolatos közszolgáltatási kötelezettségeket rónak a következők biztosítása érdekében: a) a szolgáltatás megszakítás nélküli rendelkezésre állása – nappal, éjszaka, egész héten és egész évben; b) a szolgáltatás elérhetősége minden felhasználó számára; c) a szolgáltatás megfizethetősége a felhasználók bizonyos kategóriái számára.	(1) <u>Az illetékes hatóságok</u> tagállamok dönthetnek úgy, hogy a szolgáltatókra kikötői szolgáltatásokkal kapcsolatos közszolgáltatási kötelezettségeket rónak a következők biztosítása érdekében: a) a szolgáltatás megszakítás nélküli rendelkezésre állása – nappal, éjszaka, egész héten és egész évben; b) a szolgáltatás elérhetősége minden felhasználó számára; c) a szolgáltatás megfizethetősége a felhasználók bizonyos kategóriái számára; d) <u>a területi kohézióhoz kapcsolódó olyan kritériumok, mint a külső vagy szigeti és legkülső területek megközelíthetősége;</u> e) <u>olyan speciális feltételek teljesülése, amelyek többek között biztonsággal kapcsolatos vagy környezetvédelmi okokkal indokolhatók, és gazdasági szempontból nézve a kikötői szolgáltatók által nem megvalósíthatók.</u>
(2) Az (1) bekezdésben említett kötelezettségeknek világosan meghatározottaknak, átláthatóaknak, megkülönböztetéstől menteseknek és ellenőrizhetőeknek kell lenniük, továbbá egyenlő hozzáférést kell biztosítaniuk az Unióban letelepedett minden kikötői szolgáltatónak.	(2) Az (1) bekezdésben említett kötelezettségeknek világosan meghatározottaknak, átláthatóaknak, megkülönböztetéstől menteseknek és ellenőrizhetőeknek kell lenniük, továbbá egyenlő hozzáférést kell biztosítaniuk az Unióban letelepedett minden kikötői szolgáltatónak.
(3) A tagállamok kijelölik a területükön azokat az illetékes hatóságokat, amelyeknek jogukban áll közszolgáltatási kötelezettségeket előírni. A kikötőt üzemeltető szerv lehet ilyen illetékes hatóság. (...)	(3) A tagállamok kijelölik a területükön azokat az illetékes hatóságokat, amelyeknek jogukban áll közszolgáltatási kötelezettségeket előírni. A kikötőt üzemeltető szerv, <u>amennyiben állami</u>, lehet ilyen illetékes hatóság. (...)

Indokolás

- Javasoljuk, hogy a közszolgáltatási kötelezettségeket egészítsék ki a területi kohézióhoz kapcsolódó kritériumokkal, a rendeletjavaslat indokolásában sugalltaknak (lásd a 1.4. pont végét) megfelelően. Ezenkívül olyan kritériumokat is figyelembe kell venni, amelyek a kikötői folyamatok biztosításához és a környezetvédelemhez különösen fontosak, de nem gazdasági jellegűek.
- Mivel a kikötőt üzemeltető szerv magánjellegű is lehet, valamint állami finanszírozásban is részesülhet, a 8. cikk (3) bekezdésében felvázolt lehetőséget – amely szerint ez a szerv betöltheti a közszolgáltatási kötelezettségeket meghatározó illetékes hatóság szerepét – kikötőt üzemeltető állami szervekre kellene korlátozni.

16. módosítás

9. cikk – Belső szolgáltató

A Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) A 6. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerinti esetekben az illetékes hatóság dönthet úgy, hogy maga gondoskodik a közszolgáltatási kötelezettséggel járó kikötői szolgáltatásról, vagy ezeket a kötelezettségeket közvetlenül egy általa irányított, elkülönült jogi egységre ruházza át, amely felett ahhoz fogható irányítást gyakorol, mint amilyet saját szervezeti egységei felett. Ebben az esetben e rendelet alkalmazásában a kikötői szolgáltatót belső szolgáltatónak kell tekinteni. (...) (4) Amennyiben az illetékes hatóság úgy határoz, hogy egy tagállam valamennyi, e rendelet hatályába tartozó tengeri kikötője tekintetében az (1) bekezdést alkalmazza, erről tájékoztatja a Bizottságot. (...)	(1) A 6. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerinti esetekben az illetékes hatóság dönthet úgy, hogy maga gondoskodik a közszolgáltatási kötelezettséggel járó kikötői szolgáltatásról, vagy ezeket a kötelezettségeket közvetlenül egy általa irányított, elkülönült jogi egységre ruházza át, amely felett ahhoz fogható irányítást gyakorol, mint amilyet saját szervezeti egységei felett. Ebben az esetben <u>ennek az irányelvnek az</u> rendelet alkalmazásában a kikötői szolgáltatót belső szolgáltatónak kell tekinteni. (...) (4) Amennyiben az illetékes hatóság úgy határoz, hogy egy tagállam valamennyi, <u>ezen irányelv</u> rendelet hatályába tartozó tengeri kikötője tekintetében az (1) bekezdést alkalmazza, erről tájékoztatja a Bizottságot. (...)

Indokolás

Kérdéses, hogy az a helyzet, amelyben a kikötői szolgáltatót belső szolgáltatónak kell tekinteni, csupán a közszolgáltatási kötelezettség alá eső kikötői szolgáltatásokra korlátozódik-e. Adódhatnának tisztán kereskedelmi okok, amelyek alapján egy kikötőt üzemeltető szerv (amely egy magánjellegű szerv is lehet) úgy dönthet, hogy ő maga nyújt egy bizonyos szolgáltatást anélkül, hogy az a szolgáltatás kimondottan általános érdekű szolgáltatásként lenne meghatározva.

17. módosítás

10. cikk (2) bekezdés – A munkavállalók jogainak védelme

A Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A nemzeti és közösségi jogszabályok, köztük a szociális partnerek közötti kollektív szerződések sérelme nélkül a kikötőt üzemeltető szervek kérhetik a 7. cikkben megállapított eljárással kijelölt kikötői szolgáltatótól – abban az esetben, ha a szolgáltató nem azonos a meglévő kikötői szolgáltatóval –, hogy a szolgáltatások nyújtásához előzetesen felvett személyzetnek adja meg azokat a jogokat, amelyekben az akkor részesülne, ha a 2001/23/EK irányelv szerinti átruházás történt volna.	A nemzeti és közösségi jogszabályok, köztük a szociális partnerek közötti kollektív szerződések sérelme nélkül a kikötőt üzemeltető szervek <u>arra kérik</u> kérhetik a 7. cikkben megállapított eljárással kijelölt kikötői szolgáltatót – abban az esetben, ha a szolgáltató nem azonos a meglévő kikötői szolgáltatóval –, hogy a szolgáltatások nyújtásához előzetesen felvett személyzetnek adja meg azokat a jogokat, amelyekben az akkor részesülne, ha a 2001/23/EK irányelv szerinti átruházás történt volna.

Indokolás

Nem értjük, hogy az Európai Bizottság a 10. cikkben miért csupán a *lehetőségét*, nem pedig a kötelező jellegét rögzíti annak, hogy a szolgáltatások nyújtásához előzetesen felvett személyzetnek megadják azokat a jogokat, amelyekben akkor részesülnének, ha a 2001/23/EK irányelv szerinti átruházás történt volna.

18. módosítás**10. cikk (3) bekezdés – A munkavállalók jogainak védelme**

A Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Amennyiben a kikötőt üzemeltető szervek a kikötői szolgáltatókat bizonyos szociális előírások teljesítésére kötelezik bizonyos kikötői szolgáltatások nyújtása tekintetében, a versenyeljárással kapcsolatos dokumentumokban és a kikötői szolgáltatási szerződésekben fel kell sorolni az érintett személyzetet, és átlátható adatokat kell adni szerződéses jogaikról és azon feltételekről, amelyek alapján e munkavállalók a kikötői szolgáltatásokhoz kapcsolódónak tekintendők.	Amennyiben a kikötőt üzemeltető szervek a kikötői szolgáltatókat bizonyos szociális előírások teljesítésére kötelezik bizonyos kikötői szolgáltatások nyújtása tekintetében, a versenyeljárással kapcsolatos dokumentumokban és a kikötői szolgáltatási szerződésekben fel kell sorolni az érintett személyzetet, és meg kell adni átlátható adatokat kell adni szerződéses jogaikról státuszát és azon feltételeket ről , amelyek alapján e munkavállalók a kikötői szolgáltatásokhoz kapcsolódónak tekintendők.

Indokolás

A szerződéses jogokról szóló átlátható adatok nyilvánosságra hozatala sértheti a szóban forgó személyzet személyes adataihoz való jogát.

19. módosítás**12. cikk (2) bekezdés – A pénzügyi kapcsolatok átláthatósága**

A Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Amennyiben az állami finanszírozásban részesülő, kikötőt üzemeltető szerv maga nyújt szolgáltatásokat, egyéb tevékenységeitől elkülönített könyvelést vezet kikötői szolgáltatási tevékenysége mindegyikéről, a következő módon:	Amennyiben az állami finanszírozásban részesülő, kikötőt üzemeltető szerv maga nyújt szolgáltatásokat, egyéb tevékenységeitől elkülönített könyvelést vezet kikötői szolgáltatási tevékenysége mindegyikéről, <u>olyan a következő módon: hogy az nyomon követhetővé tegye az egyik tevékenységi területre kifizetett állami pénzeszközöknek más tevékenységi területre történő átirányítása tilalmának betartását, valamint az infrastruktúra-használati díjakból származó jövedelmek és az egyéb kereskedelmi tevékenységekből származó többletek felhasználásának a felügyeletét.</u>
a) minden költség és bevétel rendeltetésének megjelölése, illetve felosztása következetesen alkalmazott és objektív módon alátámasztható költségelszámolási elvek alapján, pontosan történik; valamint	(a) minden költség és bevétel rendeltetésének megjelölése, illetve felosztása következetesen alkalmazott és objektív módon alátámasztható költségelszámolási elvek alapján, pontosan történik; valamint
b) az elkülönített könyvelést egyértelműen meghatározott költségelszámolási elvek alapján vezetik.	(b) az elkülönített könyvelést egyértelműen meghatározott költségelszámolási elvek alapján vezetik.

Indokolás

A módosítás célja, hogy az egységes európai vasúti térség létrehozására irányuló 2012/34/EU irányelv 6. cikkéből kiindulva egyszerűsítse a számviteli előírásokat.

20. módosítás

14. cikk (4) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(4) A (3) bekezdés sérelme nélkül a kikötőhasználati díjakat differenciálni lehet a gyakori használókkal kapcsolatos üzleti gyakorlatnak megfelelően, továbbá a kikötői infrastruktúra hatékonyabb használata, a rövid távú tengeri fuvarozás, valamint a kimagasló környezeti teljesítményű, illetve rendkívül energia- vagy szén-dioxid-hatékony szállítási műveletek előmozdítása érdekében. A különböző díjak megállapításakor releváns, tárgyilagos, átlátható és megkülönböztetéstől mentes kritériumokat kell használni, és a versenyszabályokat kellőképpen be kell tartani. A díjszabásban jelentkező különbségek egyenlő feltételek mellett vonatkoznak az adott kikötői szolgáltatás valamennyi használójára.	(4) A (3) bekezdés sérelme nélkül a kikötőhasználati díjakat differenciálni lehet a gyakori használókkal kapcsolatos üzleti gyakorlatnak megfelelően, továbbá a kikötői infrastruktúra hatékonyabb használata, a rövid távú tengeri fuvarozás, valamint a kimagasló környezeti teljesítményű, illetve rendkívül energia- vagy szén-dioxid-hatékony szállítási műveletek előmozdítása érdekében, <u>illetve a területi kohézió elősegítését, például a legkülső régiók elérhetőségét szem előtt tartva</u>. A különböző díjak megállapításakor releváns, tárgyilagos, átlátható és megkülönböztetéstől mentes kritériumokat kell használni, és a versenyszabályokat kellőképpen be kell tartani. A díjszabásban jelentkező különbségek egyenlő feltételek mellett vonatkoznak az adott kikötői szolgáltatás valamennyi használójára.

Indokolás

A módosítás célja, hogy a szabályok olyan, egyéb árképzési kritériumokat is lehetővé tegyenek, amelyek figyelembe veszik a legkülső régiók nehéz megközelíthetőségét, és azt, hogy szállítási többletköltségeiket ellentételezni kell, hogy a többi felhasználóhoz hasonló feltételeket élvezhessenek, ahogy azt az EUMSZ 349. cikke is előírányozza.

21. módosítás

14. cikk – Kikötőhasználati díjak

A Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(...) (5) A Bizottság felhatalmazást kap, hogy szükség esetén a 21. cikkben említett eljárással felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el egyrészt a vízi járművek, az üzemanyagok és a tevékenységtípusok közös osztályozására vonatkozóan, amely az infrastruktúra-használati díjak differenciálásának alapjául szolgálhat, másrészt a kikötőhasználati díjak megállapításának közös elveire vonatkozóan. (...) (7) A kikötőt üzemeltető szerv kérésre az illetékes független felügyelő szerv és a Bizottság rendelkezésére bocsátja a (4) bekezdésben említett információkat, a kikötőhasználati díjak összetételének és mértékének megállapításához használt részletes költség- és bevételkimutatást, csakúgy mint a kikötői létesítmények és szolgáltatások igénybevételeért kiszabott kikötőhasználati díjak megállapításához használt módszert.	(...) (5) A Bizottság felhatalmazást kap, hogy szükség esetén a 21. cikkben említett eljárással felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el egyrészt a vízi járművek, az üzemanyagok és a tevékenységtípusok közös osztályozására vonatkozóan, amely az infrastruktúra-használati díjak differenciálásának alapjául szolgálhat, másrészt a kikötőhasználati díjak megállapításának közös elveire vonatkozóan. (...) (7) A kikötőt üzemeltető szerv kérésre az illetékes független felügyelő szerv és a Bizottság rendelkezésére bocsátja a (4) bekezdésben említett információkat, a kikötőhasználati díjak összetételének és mértékének megállapításához használt részletes költség- és bevételkimutatást, csakúgy mint a kikötői létesítmények és szolgáltatások igénybevételeért kiszabott kikötőhasználati díjak megállapításához használt módszert.

Indokolás

A kikötői üzemeltető szervek üzleti szabadsága nem korlátozható ilyen elvek által (a díjszabás/árzás a versenyterület része). Ezenkívül minél pontosabban meg kell határozni és a legkevesebb esetre kell korlátozni az Európai Bizottság bármilyen arra vonatkozó felhatalmazását, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el.

22. módosítás

17. cikk

A Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Független felügyelő szerv (1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy független felügyelő szerv kövesse nyomon és felügyelje e rendelet alkalmazását minden egyes tagállam területén az e rendelet hatálya alá tartozó valamennyi tengeri kikötőben. (2) A független felügyelő szerv a kikötőt üzemeltető szervtől és a kikötői szolgáltatóktól elkülönült jogi egység és azoktól függetlenül végzi tevékenységét. Azok a tagállamok, amelyek megtartják a kikötők tulajdonjogát, illetve a kikötőt üzemeltető szervek feletti ellenőrzési jogot, gondoskodnak arról, hogy a rendelet alkalmazásának felügyeletével és nyomon követésével kapcsolatos tevékenységeik és az említett tulajdonjoggal vagy ellenőrzési joggal kapcsolatos tevékenységeik szervezetenként is ténylegesen elkülönüljenek. A független felügyelő szerv pártatlan és átlátható módon, valamint a szabad vállalkozás jogát kellőképpen tiszteletben tartva gyakorolja hatásköreit. (3) A független felügyelő szerv minden olyan panaszt és jogvitát kezel, amelyet e rendelet alkalmazásával összefüggésben jogos érdekekkel rendelkező felek nyújtottak be, illetve terjesztettek elé. (4) Amennyiben különböző tagállamokban letelepedett felek között alakul ki jogvita, annak rendezésében azon tagállam független felügyelő szerve illetékes, amely területén az a kikötő található, ahonnan a jogvita feltételezhetően ered. (5) A független felügyelő szervnek jogában áll, hogy a kikötőt üzemeltető szervektől, a kikötői szolgáltatóktól és a kikötőhasználóktól bekérje azokat az információkat, amelyeket e rendelet alkalmazásának nyomon követéséhez és felügyeletéhez szükségesnek ítél. (6) A független felügyelő szerv a tagállami illetékes hatóságok kérésére e rendelet alkalmazásával kapcsolatos bármely kérdésben állást foglal. (7) A független felügyelő szerv a panaszok kezeléséhez, illetve a jogviták rendezéséhez kikérheti az érintett kikötő kikötőhasználói tanácsadó bizottságának véleményét. (8) A független felügyelő szerv határozatai jogilag kötelező erejűek, a bírósági felülvizsgálat lehetőségének sérelme nélkül. (9) A tagállamok legkésőbb 2015. július 1-jéig megadják a Bizottságnak a független felügyelő szervek adatait, és a későbbiekben értesítik minden idevágó változásról. A Bizottság a független felügyelő szervek jegyzékét honlapján közzéteszi és folyamatosan aktualizálja.	Független felügyelő szerv (1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy független felügyelő szerv kövesse nyomon és felügyelje e rendelet alkalmazását minden egyes tagállam területén az e rendelet hatálya alá tartozó valamennyi tengeri kikötőben. (2) A független felügyelő szerv a kikötőt üzemeltető szervtől és a kikötői szolgáltatóktól elkülönült jogi egység és azoktól függetlenül végzi tevékenységét. Azok a tagállamok, amelyek megtartják a kikötők tulajdonjogát, illetve a kikötőt üzemeltető szervek feletti ellenőrzési jogot, gondoskodnak arról, hogy a rendelet alkalmazásának felügyeletével és nyomon követésével kapcsolatos tevékenységeik és az említett tulajdonjoggal vagy ellenőrzési joggal kapcsolatos tevékenységeik szervezetenként is ténylegesen elkülönüljenek. A független felügyelő szerv pártatlan és átlátható módon, valamint a szabad vállalkozás jogát kellőképpen tiszteletben tartva gyakorolja hatásköreit. (3) A független felügyelő szerv minden olyan panaszt és jogvitát kezel, amelyet e rendelet alkalmazásával összefüggésben jogos érdekekkel rendelkező felek nyújtottak be, illetve terjesztettek elé. (4) Amennyiben különböző tagállamokban letelepedett felek között alakul ki jogvita, annak rendezésében azon tagállam független felügyelő szerve illetékes, amely területén az a kikötő található, ahonnan a jogvita feltételezhetően ered. (5) A független felügyelő szervnek jogában áll, hogy a kikötőt üzemeltető szervektől, a kikötői szolgáltatóktól és a kikötőhasználóktól bekérje azokat az információkat, amelyeket e rendelet alkalmazásának nyomon követéséhez és felügyeletéhez szükségesnek ítél. (6) A független felügyelő szerv a tagállami illetékes hatóságok kérésére e rendelet alkalmazásával kapcsolatos bármely kérdésben állást foglal. (7) A független felügyelő szerv a panaszok kezeléséhez, illetve a jogviták rendezéséhez kikérheti az érintett kikötő kikötőhasználói tanácsadó bizottságának véleményét. (8) A független felügyelő szerv határozatai jogilag kötelező erejűek, a bírósági felülvizsgálat lehetőségének sérelme nélkül. (9) A tagállamok legkésőbb 2015. július 1-jéig megadják a Bizottságnak a független felügyelő szervek adatait, és a későbbiekben értesítik minden idevágó változásról. A Bizottság a független felügyelő szervek jegyzékét honlapján közzéteszi és folyamatosan aktualizálja.

Indokolás

Megkérdőjelezhető, hogy értéktöbbletet rejt-e egy ezen rendelet alkalmazásának nyomon követéséért és felügyeletéért felelős független felügyelő szerv létrehozása. Létező illetékes hatóságok (beleértve a helyi és regionális szintűeket is) felelősségi körébe lehetne helyezni ezt a felügyeletet. Ráadásul egy rendelet definíciójánál fogva „teljes egészében kötelező”, ezért nem teszi szükségessé, hogy végrehajtásának elősegítése érdekében intézkedéseket fogadjanak el. A 19. cikk mindenesetre biztosít jogorvoslati mechanizmust.

23. módosítás

18. cikk – A független felügyelő szervek együttműködése

A Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A független felügyelő szervek együttműködése (1) A független felügyelő szervek a rendelet egységes alkalmazásának elősegítése érdekében tájékoztatják egymást az általuk végzett munkáról, valamint a határozathozatal során alkalmazott elveikről és módszereikről. Az együttműködés céljára hálózatot alkotnak, melynek tagjai rendszeres időközönként, de évente legalább egyszer találkoznak. A Bizottság koordinálja és támogatja a hálózat munkáját, és maga is részt vesz benne. (2) A független felügyelő szervek szoros együttműködést folytatnak annak érdekében, hogy segítsék egymást feladataik ellátásában, többek között a különböző tagállamok kikötőit érintő ügyekkel kapcsolatos panaszok és jogviták kezelésében. Ezért a független felügyelő szervek – megfelelően indokolt kérelem alapján – egymás rendelkezésére bocsátják azokat az információkat, amelyekre az e rendelet szerinti feladataik ellátásához szükségük van. (3) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a független felügyelő szervek – indoklással ellátott kérelem alapján – a Bizottság rendelkezésére bocsássák azokat az információkat, amelyekre a Bizottságnak feladatai ellátásához szüksége van. A Bizottság által kért adatszolgáltatásnak az ilyen feladatok elvégzésével arányosnak kell lennie. (4) Ha valamely független felügyelő szerv az üzleti titokra vonatkozó közösségi és nemzeti szabályok értelmében bizalmasnak minősíti az információkat, az érintett független felügyelő szervek és a Bizottság biztosítják az információk bizalmas kezelését. Ezeket az információkat csak arra a célra lehet felhasználni, amely tekintetében kérték őket. (5) A Bizottság a független felügyelő szervek tapasztalatai és az (1) bekezdésben említett hálózat tevékenysége alapján a hatékony együttműködés érdekében közös elveket fogadhat el a független felügyelő szervek közötti információcserére vonatkozó megfelelő intézkedéseket illetően. Az erre szolgáló végrehajtási aktusokat a 22. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.	A független felügyelő szervek együttműködése (1) A független felügyelő szervek a rendelet egységes alkalmazásának elősegítése érdekében tájékoztatják egymást az általuk végzett munkáról, valamint a határozathozatal során alkalmazott elveikről és módszereikről. Az együttműködés céljára hálózatot alkotnak, melynek tagjai rendszeres időközönként, de évente legalább egyszer találkoznak. A Bizottság koordinálja és támogatja a hálózat munkáját, és maga is részt vesz benne. (2) A független felügyelő szervek szoros együttműködést folytatnak annak érdekében, hogy segítsék egymást feladataik ellátásában, többek között a különböző tagállamok kikötőit érintő ügyekkel kapcsolatos panaszok és jogviták kezelésében. Ezért a független felügyelő szervek – megfelelően indokolt kérelem alapján – egymás rendelkezésére bocsátják azokat az információkat, amelyekre az e rendelet szerinti feladataik ellátásához szükségük van. (3) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a független felügyelő szervek – indoklással ellátott kérelem alapján – a Bizottság rendelkezésére bocsássák azokat az információkat, amelyekre a Bizottságnak feladatai ellátásához szüksége van. A Bizottság által kért adatszolgáltatásnak az ilyen feladatok elvégzésével arányosnak kell lennie. (4) Ha valamely független felügyelő szerv az üzleti titokra vonatkozó közösségi és nemzeti szabályok értelmében bizalmasnak minősíti az információkat, az érintett független felügyelő szervek és a Bizottság biztosítják az információk bizalmas kezelését. Ezeket az információkat csak arra a célra lehet felhasználni, amely tekintetében kérték őket. (5) A Bizottság a független felügyelő szervek tapasztalatai és az (1) bekezdésben említett hálózat tevékenysége alapján a hatékony együttműködés érdekében közös elveket fogadhat el a független felügyelő szervek közötti információcserére vonatkozó megfelelő intézkedéseket illetően. Az erre szolgáló végrehajtási aktusokat a 22. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

Indokolás

Hasonló az érvelési logika, mint a 17. cikkre vonatkozó módosítás esetében: nem világos, hogy miért van szükség a független felügyelő szervek együttműködésére. Sőt, annál inkább érthetetlen, ha figyelembe vesszük az Európai Bizottság által követett logikát, vagyis hogy a rendeleti formát választja, amely meghatározásánál fogva „teljes egészében kötelező” és „megelőzi, hogy a tagállamokra és magára a Bizottságra további adminisztratív terhek háruljanak”, ezért tehát nincs szükség az egységes végrehajtást elősegítő intézkedésekre. A 19. cikk mindenesetre biztosít jogorvoslati mechanizmust.

24. módosítás

19. cikk – Jogorvoslat

A Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) Minden jogos érdekekkel rendelkező félnek jogában áll fellebbeznie az illetékes hatóságok, a kikötőt üzemeltető szerv vagy a független felügyelő szerv által e rendelet alapján hozott határozatok vagy egyedi intézkedések ellen egy, az említett szervektől független jogorvoslati szervnél. Ez a jogorvoslati szerv bíróság is lehet.	(1) Minden jogos érdekekkel rendelkező félnek jogában áll fellebbeznie az illetékes hatóságok <u>vagy</u> , a kikötőt üzemeltető szerv <u>vagy a független felügyelő szerv</u> által e rendelet alapján hozott határozatok vagy egyedi intézkedések ellen egy, az említett szervektől független jogorvoslati szervnél. Ez a jogorvoslati szerv bíróság is lehet.
(2) Amennyiben az (1) bekezdésben említett jogorvoslati szerv nem igazságszolgáltató jellegű szerv, határozatait mindig írásbeli indokolással látja el. Határozatait nemzeti bíróság is felülvizsgálhatja.	(2) Amennyiben az (1) bekezdésben említett jogorvoslati szerv nem igazságszolgáltató jellegű szerv, határozatait mindig írásbeli indokolással látja el. Határozatait nemzeti bíróság is felülvizsgálhatja.

Indokolás

Összhangban a 17. és a 18. cikkre vonatkozó módosításokkal.

Kelt Brüsszelben, 2013. november 28-án.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

A Régiók Bizottsága véleménye – Romaintegrációs stratégiák

(2014/C 114/12)

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA*****Általános megjegyzések: az integráció ösztönzése és a diszkrimináció elleni fellépés***

1. üdvözlí az Európai Bizottság közleményét, amely kézzelfogható bizonyítéka az Európai Unió azon elkötelezettségének, hogy a nemzeti integrációs stratégiákon keresztül ösztönözni kívánja a roma közösségek integrációját ⁽¹⁾ és fel kíván lépni az e közösségek által gyakran tapasztalt diszkrimináció ellen;
2. emlékeztet arra, hogy az Európában becsült 10–12 milliós népességgel (ebből 6 millió személy az EU-ban él) a romák alkotják Európa legnagyobb etnikai kisebbségét. A romák többsége európai uniós polgár;
3. az egyes tagállamokban és régiókban eltérő a roma népesség nagysága, valamint a romák társadalmi és gazdasági helyzete; ezért a romák társadalmi befogadásával kapcsolatos tagállami megközelítéseket az egyes tagállamokban fennálló körülményekhez és szükségletekhez kell igazítani, többek között olyan szakpolitikák elfogadásával vagy végrehajtásuk folytatásával, amelyek szélesebb összefüggésben foglalkoznak a marginalizált és a hátrányos helyzetű csoportokkal, köztük a romákkal;
4. úgy véli, hogy az uniós intézmények és a tagállamok közös felelőssége a romák társadalmi befogadásának és integrációjának javítása. Emlékeztet arra, hogy a romákkal szembeni diszkrimináció, előítéletesség és társadalmi kirekesztés elleni fellépés szerződéses kötelezettség és jogi követelmény, ⁽²⁾ a faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékosságon, koron, nemi és szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetéssel szembeni fellépés szempontjából. Ezért határozottan elítéli a roma közösségek elleni diszkrimináció bármilyen formáját;
5. kijelenti, hogy az éppen a törvényesség elvének a roma közösség tekintetében történő védelmét és ösztönzését célzó tagállami politikáknak semmiképpen sem szabad megkérdőjelezniük vagy kifejezetten megtagadniuk e közösség (nem hontalan) tagjaitól, akik valamely tagállam állampolgárai, az európai polgársághoz való jogot; sajnálja a megkülönböztetés nélkül ellenük indított kitoloncolási eljárásokat, amelyek eleve a befogadási lehetőségek kizárásával járnak, és elutasítanak minden integrációs célkitűzést; felhívja ezért az EU-t a kérdés tisztázására;
6. elítéli az érzékelt kulturális különbözőségek alapján születő sztereotípiákat és a közszolgáltatásokhoz való korlátozott hozzáférést. Megerősíti, hogy támogatja az Európai Bizottságnak azokat az erőfeszítéseit, amelyek az integrációs stratégiák sikeres végrehajtása előfeltételeinek meghatározásával kezelni kívánják azokat a problémákat, amelyekkel a roma közösségek szembesülnek a szegénység, a munkaerő-piaci korlátok, valamint a lakhatáshoz és egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés tekintetében. Javasolja, hogy a fenti problémák tartós megoldatlansága miatt ezeket az erőfeszítéseket fokozzák, többek között a regionális és helyi önkormányzatok felelős szerepvállalásának erősítése révén;
7. hangsúlyozza, hogy az integráció kétoldalú folyamat. Ezt szem előtt tartva a romákat képviselő szervezeteknek tájékoztatniuk kellene a roma közösségeket arról, hogy milyen előnyeik származhatnak abból, ha megfelelően beilleszkednek a fogadó országba, továbbá arról, hogy annak lakosaiként milyen kötelezettségek hárulnak rájuk;
8. támogatja, hogy az Európai Bizottság fontossági sorrendet állapítson meg az integrációs stratégiák sikeres végrehajtása szempontjából fontos néhány strukturális előfeltétel – nevezetesen a helyi és regionális önkormányzatokkal való szorosabb együttműködés és az arányos pénzügyi források elkülönítése – vonatkozásában;

Az EU stratégia végrehajtása

9. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a roma közösségeknek otthont adó tagállamok számára határozzon meg világos és mérhető célkitűzéseket és mutatókat a négy pillér esetében tapasztalható haladás nyomon követésére, a helyi és regionális önkormányzatokkal való együttműködést is ideértve;

⁽¹⁾ A közleménnyel összhangban a „roma” kifejezés itt több különböző csoportra vonatkozik (például roma, szinti, kalo/kale, cigány, romničel, beás, askáli, egyiptomi, yenis, dom, lom), és kiterjed az úgynevezett vándorló csoportokra („travellers”) is.

⁽²⁾ A Tanács 2000/43/EK irányelve (2000. június 29.) a személyek közötti, faji- vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról.

10. ismét kiemeli annak jelentőségét, hogy a tagállamok átfogó, több ágazaton átívelő és koordinált integrációs stratégiákat vezessenek be. Az uniós keretstratégia által azonosított főbb szakpolitikai területek ugyanis egymással szorosan összefüggnek. Az EU és a tagállamok képtelenek minden problémát felülről lefelé irányuló, a roma közösségeket felső szintről ösztönözni igyekvő stratégiákkal megoldani, ezért valamennyi szint minden szereplőjével együtt kell működniük;
11. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy hozzon létre egy stabilabb nyomonkövetési mechanizmust a roma közösségeknek otthont adó tagállamok számára meghatározott célkitűzések terén elért haladás hatékonyabb értékelésére, valamint hogy tegyen ajánlást az ilyen tagállamok által meghozandó gyakorlati intézkedésekre;
12. sajnálattal fogadja, hogy az európai bizottsági dokumentum alig érinti a romaintegrációs erőfeszítéseket az újabb tagállamokban, valamint a tagjelölt és potenciális tagjelölt országokban, amelyek közül néhányban jelentős olyan roma népesség él, amely sürgős támogatásra szorul. Helyzetük részben vagy egészben a marginalizáció és a diszkrimináció következtében állt elő;
13. felkéri az EU tagjelölt és potenciálisan tagjelölt országait arra, hogy folytassák a diszkriminációellenes jogszabályok elfogadását, helyi és regionális önkormányzataikkal közösen fejlesszék tovább, illetve vizsgálják felül saját nemzeti romaintegrációs stratégiáikat, valamint egészítsék ki ezeket mérhető célkitűzésekkel és az eredmények rendszeres közlésének kötelezővé tételére vonatkozó rendelkezésekkel;
14. üdvözlí a romaintegrációs nemzeti kapcsolattartó pontok hálózata létrehozásának gondolatát, annak érdekében, hogy elősegítsék a többoldalú tapasztalatcserét, az egymástól való tanulást és az együttműködést; szükségesnek tartja a helyi és regionális önkormányzatok és a civil társadalmi szervezetek képviselőinek bevonását a hálózatba. E platformnak az EU tagjelölt és potenciális tagjelölt országainak képviselőit is magában kellene foglalnia;
15. elismeri a Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusának (Európa Tanács) munkáját, nevezetesen „A romák helyzete Európában: kihívás a helyi és regionális önkormányzatok részére” című állásfoglalását.⁽³⁾ Arra kéri az uniós intézményeket, hogy a romák helyzetének javítása érdekében szorosabban működjenek együtt az Európa Tanáccsal, ideértve a nemrégiben létrehozott „Városok és régiók európai szövetsége a romák befogadására” elnevezésű kezdeményezés és az igen sikeres „Dosta!” kampány támogatását is;
16. arra kéri a tagállamokat, hogy a nemzeti jog, és különösképpen a nemzeti kisebbségek védelméről szóló keretegyezmény értelmében biztosítsák a romák védelmét;⁽⁴⁾
17. szükségesnek tartja, hogy a romákkal kapcsolatos politikák, stratégiák és finanszírozások ne csak a megtelepedett roma népességet, hanem a más tagállamokból és a harmadik országokból érkező migráns romákat is kifejezetten foglalják magukban;
18. javasolja, hogy az Európai Bizottság kérje fel a tagállamokat, valamint a helyi és regionális önkormányzatokat arra, hogy hozzanak létre mentorprogramokat annak érdekében, hogy biztosítsák a romák és a hatóságok közötti kapcsolatokat és bővítsék a romák számára megnyíló munkalehetőségeket;
19. aláhúzza, hogy a civil társadalom szerepe nem szorítkozhat a pusztán konzultációra, hanem ki kell terjednie a nemzeti stratégiák végrehajtásában és ellenőrzésében történő aktív szerepvállalásra is;
20. hangsúlyozza annak jelentőségét, hogy a romaintegrációval kapcsolatos politikák és stratégiák kialakításakor a kormányzat minden szintjén be kell vonni a roma közösségek képviselőit;
21. elismeri, hogy a roma nők a diszkrimináció többféle formájával is szembesülnek, és azt ajánlja a helyi és regionális önkormányzatoknak, hogy e kérdés kezelése érdekében – többek között a prevenció és integrációs programokban való aktív és felelős szerepvállalásukat elősegítő stratégiák kidolgozása révén – működjenek együtt a nemzeti kormányzati ügynökségekkel és a civil társadalommal;

Finanszírozás

22. határozottan üdvözlí az Európai Bizottság azon ajánlását, hogy kifejezetten építsék bele a romaintegrációt a 2014–2020-as programozási időszak partnerségi megállapodásaiba;

⁽³⁾ 333. sz. kongresszusi állásfoglalás, 2011. október (<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1855297>).

⁽⁴⁾ Európa Tanács, 1995 (www.coe.int/t/dghl/monitoring/minorities/).

23. „dinamikusabb megközelítést” tart szükségesnek az Európa különböző részein jelentkező különböző szükségletek jobb kezelését célzó források elosztásakor annak érdekében, hogy hatékony támogatást biztosítsanak az átlagoshoz képest nagyobb arányú roma népességgel és/vagy jelentős roma bevándorlással jellemezhető régióknak; szükségesnek tartja továbbá azon helyi és regionális önkormányzatok egyértelmű, tartós és dinamikus támogatását, amelyek már megkezdték a roma nép fejlesztését és ösztönzését célzó konkrét projektek végrehajtását, vagy még csak tervezik ezt;

24. megismétli, hogy megfelelő forrásokat kell biztosítani azoknak a helyi és regionális hatóságoknak, amelyek a gyermekvédelemhez, a gyermekgondozáshoz és az oktatáshoz való jog előmozdításához kapcsolódó politikáikon keresztül stratégiai szerepet játszanak a roma gyerekek óvodai és iskolai befogadásának biztosításában;

25. úgy véli, hogy a romákat képviselő vagy támogató civil társadalmi szervezeteknek jobb hozzáféréssel kell rendelkezniük az állami támogatásokhoz (az EU alapokat is ideértve) integrációs politikák kidolgozásához és végrehajtásához;

26. javasolja, hogy hatékonyabban hangolják össze a romaintegráció előmozdítását célzó különböző finanszírozási lehetőségekből származó forrásokat. Ez a tematikus megközelítés rendkívül hasznos lenne a jelentős roma népességgel rendelkező helyi és regionális önkormányzatoknak az új kihívások hatékony kezelésében és a romák kirekesztését megelőző korai lehetőségek biztosításában, emellett pedig a helyi közösségekkel való kapcsolatok ösztönzésében;

27. aláhúzza, hogy az uniformizált politikák kontraproduktívak lehetnek. Az egyéneken alapuló, valamint az egyéni kezdeményezések bátorítására, ösztönzésére és díjazására – különösen a foglalkoztatás és az önfoglalkoztatás terén – figyelmet fordító romapolitikák eredményesebbek lesznek. E kezdeményezések irányulhatnak például az egyének és a családok rendszeres profilalkotására és képzésére, továbbá az új vállalkozások és az oktatás támogatására, különös figyelmet szentelve a tehetséges roma diákoknak;

Gyermekek és oktatás: az integráció kulcsfontosságú eleme

28. megállapítja, hogy a roma népesség fiatal; 35,7%-a 15 évesnél fiatalabb, míg az átlagos EU népesség esetében ez az arány 15,7%; a romák körében az átlagos életkor 24 év, míg EU-szerte ez a mutató 40 év. A dolgozó korú romák jelentős többsége nem rendelkezik megfelelő képzettséggel ahhoz, hogy tartós munkát találjon, ami kiemeli annak fontosságát, hogy beruházzanak a roma gyerekek oktatásába, hogy ezáltal lehetővé tegyék számukra a munkaerő-piacra való későbbi sikeres belépést, és társadalmi integrációjukat;

29. úgy véli, hogy ahhoz, hogy bármilyen integrációs program sikeresnek bizonyuljon, a többség célirányos oktatására helyezett hangsúly legalább annyira fontos, mint a kisebbség oktatása;

30. megismétli, hogy az integráció holisztikusabb megközelítésére van szükség, és a szülők alapvető írás-olvasási és számolási készségeinek biztosítását javasolja megoldásként arra, hogy ugyanezen képességeket más gyermekekhez hasonlóan maguknál a roma gyerekeknél is kifejlesszék;

31. követeli, hogy vessenek véget a szegregációs gyakorlatnak, annak, hogy a roma gyerekeket a tanulási nehézségekkel bíró gyermekeket oktató iskolákba helyezik el, valamint a többségi iskolákban folyó szegregációnak is;

32. úgy véli, hogy az előnyös megkülönböztetési gyakorlatokat csak a lehető legóvatosabban és csupán korlátozott mértékben szabad bevezetni, hogy ne sérüljenek az esély- és jogegyenlőség elvei;

33. úgy véli, hogy fellépések szükségesek a tanárok és a diákok arra való oktatásának előmozdítása érdekében, hogy toleránsabbak legyenek a romák tekintetében;

34. kiemeli, hogy az iskolai szegregáció elkerülendő, és az integrált oktatásnak kell a normává válnia, hogy megelőzhető legyen a kirekesztődés és a többségtől való elkülönülés. Emellett maguknak a romáknak is aktív szerepet kell játszaniuk az ellenségesség falainak lerombolásában azáltal, hogy a szülők részt vesznek az iskolai és azt megelőző oktatásban;

35. úgy véli, hogy a roma gyermekek marginalizálódásának és kirekesztésének elkerüléséhez már igen korai gyermekkorban be kell avatkozni, azaz biztosítani kell az iskolás korúnál fiatalabb gyermekek oktatását és gondozását;

36. úgy véli, hogy több roma tanár és pedagógiai asszisztens alkalmazásával számottevően mérsékelhetőek lennének az etnikai feszültségek az iskolákban;
37. osztja az abbéli aggodalmakat, hogy a roma gyerekeket bármely más európai kisebbségi csoportnál jobban fenyegeti a mélyebb és rendkívüli szegénység kockázata;
38. felszólítja a tagállamokat, hogy fogadjanak el hatékony stratégiákat a gyermekmunka és a kiskorúak koldulása elleni küzdelem érdekében, az elrendezett vagy kiskorúak közötti, illetve velük való házasságok ellen, valamint az embercsempészet elleni hatékonyabb fellépés céljából;
39. emlékeztet a romákkal kapcsolatos korábbi véleményeire, ⁽⁵⁾ amelyek hangsúlyozták, hogy teljes mértékben be kell vonni a helyi és regionális önkormányzatokat és a roma közösségeket a nemzeti romaintegrációval és a társadalmi befogadással kapcsolatos politikák alakításába;

A helyi és regionális önkormányzatok szerepe és bevonása

40. megerősíti, hogy a helyi és regionális önkormányzatok jelentik azt a kormányzati szintet, amely a legnagyobb felelősséggel bír a roma népesség integrációját tekintve;
41. hangsúlyozza, hogy csak a valamennyi érdekelt fél – a civil társadalmi szervezeteket és a helyi és regionális önkormányzatokat is ideértve – közötti jól bevált munkakapcsolatok vezethetnek hatékony romaintegrációs stratégiák kialakításához. Úgy véli, hogy a jelenlegi fentről lefelé irányuló megközelítés nem hozott kielégítő eredményt;
42. véleménye szerint a romák migrációja mellett, hogy megváltoztatja a roma népességek jellemzőit és a helyi területeken jelentkező társadalmi kirekesztéssel kapcsolatos tapasztalataikat, az integrációhoz vezető más intézkedési modelleket tesz szükségessé, így a központosított „egy megoldás mindenkinek” stratégia valószínűsíthetően sikertelen marad. Ezért úgy véli, hogy a nagyobb mértékben decentralizált megközelítés hatékonyabb lenne a kérdés kezelésére;
43. azt javasolja, hogy a romaintegrációs stratégiák legyenek koherensek az EU-nak a szegénység, valamint a társadalmi és gazdasági kirekesztés csökkentésére irányuló stratégiáival, és kéri, hogy helyi és regionális szinten – konkrét, mérhető célok alapján – dolgozzanak ki és hajtsanak végre egyedi programokat és kezdeményezéseket,
44. aggodalommal figyeli, hogy csak 20 tagállam vonta be a helyi és regionális önkormányzatokat a nemzeti romastratégiák végrehajtását célzó strukturált párbeszédbe, és csak 12 tagállam támogatta a helyi önkormányzatok közötti tapasztalatcserét és együttműködést, valamint hogy csak 15 tagállam különített el forrásokat a romaintegrációra a helyi és regionális önkormányzatok számára. Arra kéri ezért a tagállamok kormányait, hogy aktívabban vonják be a helyi és regionális önkormányzatokat a nemzeti romaintegrációs stratégiák kialakításába;
45. hangsúlyozza, hogy erősíteni kell a romák kirekesztése és az ellenük irányuló rasszizmus elleni küzdelmet, egyrészt azzal, hogy a tagállamok civil társadalmában tudatosítják a romaintegráció társadalmi és gazdasági előnyeit, másrészt pedig azzal, hogy a romákat fogékonyabbá teszik saját jogaikra és kötelességeikre;
46. úgy látja, hogy a pénzügyi támogatások megvonásához hasonló büntetéseknek részét kell képezniük minden, közfinanszírozásban részesülő rendszernek és kezdeményezésnek. E szankciók azonban csak akkor lennének foganatosítandók, ha az elfogadott magatartási normákat megszegik, vagy törvényeket sértenek. Ösztönzendők ugyanakkor azok az erőfeszítések, amelyek az államtól való hosszú távú függés mérséklését célozzák azáltal, hogy javítják a romák foglalkoztatási helyzetét, és emellett előmozdítják a munkanélküliségi segélynél nagyobb jövedelmet biztosító fizetett munkavégzést;
47. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy tegyen közzé részletesebb adatokat arról, hogy a helyi és regionális önkormányzatok hogyan működnek közre a nemzeti romastratégiák végrehajtásában;
48. kéri, hogy a párbeszéd megerősítésére és a közreműködés biztosítására valamennyi tagállamban hozzanak létre helyi és regionális önkormányzati kapcsolattartó pontokat;
49. arra kéri a kormányhivatalokat, hogy támogassák és mozdítsák elő a felnőtteket célzó oktatási és képzési programokat annak érdekében, hogy a roma lakosság olyan konkrét képességekre tegyen szert, amelyek iránt kereslet van. A magánszektor be kell vonni az ilyen képzési programok előkészítésébe és működtetésébe. Az idénymunka-szerződések például eredményes és törvényes eszközt jelenthetik annak, hogy a roma kisebbség munkához jusson a szabadpiacon;

⁽⁵⁾ „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” (CdR 247/2011 fin); „A romák társadalmi és gazdasági integrációja Európában” (CdR 178/2010 fin)

50. megerősíti annak jelentőségét, hogy megfelelő pénzügyi és humán erőforrásokat kell a helyi önkormányzatok részére biztosítani ahhoz, hogy a romaintegrációs stratégiák végrehajtásának valamennyi szakaszában hatékonyan közre tudjanak működni;

Szubszidiaritás és arányosság

51. korábbi véleményében ⁽⁶⁾ az RB a következőképpen értékelte az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében található meghatározás értelmében vett szubszidiaritás és arányosság elvének tiszteletben tartását:

- az Európai Bizottság közleménye összhangban van a szubszidiaritás elvével, mivel az európai roma közösség határokon átnyúló jellege és az e közösség által Európa különböző régióiban elszenvedett társadalmi kirekesztés közös vonásai következtében uniós szinten valósíthatók meg a leghatékonyabban a javasolt intézkedések;
- a javasolt intézkedések nem hoznak létre új jogi eszközöket, mivel egyrészt a nyitott koordinációs módszer keretében tartoznak, másrészt közülük sok már hatályban levő jogszabályokra épül, ami megfelel az arányosság elvének.

II. AJÁNLÁSOK AZ AJÁNLÁSTERVEZET (COM(2013) 460 final) MÓDOSÍTÁSÁRA

1. módosítás

4.2. pont

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Nemzeti stratégiáik felülvizsgálatába, kezelésébe, végrehajtásába és nyomon követésébe be kell vonniuk a regionális és a helyi hatóságokat, valamint a helyi civil társadalmat. A partnerségi megállapodások, valamint az európai strukturális és beruházási alapokból társfinanszírozott operatív programok tekintetében a fontos érdekeltek bevonására is szükség van. A központi és a helyi hatóságoknak folyamatosan együtt kell működniük a stratégiák végrehajtása során. Ennek érdekében a tagállamoknak megfelelő finanszírozást kell elkülöníteniük a helyi hatóságok számára, hogy megkönnyítsék célzott szakpolitikai csomagok helyi szintű végrehajtását.	Nemzeti stratégiáik felülvizsgálatába, kezelésébe, végrehajtásába és nyomon követésébe be kell vonniuk a regionális és a helyi hatóságokat, valamint a helyi civil társadalmat. A partnerségi megállapodások, valamint az európai strukturális és beruházási alapokból társfinanszírozott operatív programok <u>kidolgozása és végrehajtása</u> tekintetében a fontos érdekeltek bevonására is szükség van. A <u>központi nemzeti, regionális és a helyi</u> hatóságoknak folyamatosan együtt kell működniük a stratégiák végrehajtása során. Ennek érdekében a tagállamoknak megfelelő finanszírozást kell elkülöníteniük a <u>regionális és/vagy</u> helyi hatóságok számára, hogy megkönnyítsék célzott szakpolitikai csomagok <u>regionális és/vagy</u> helyi szintű végrehajtását.

2. módosítás

4.7. pont

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A tagállamoknak megfelelő felhatalmazást, pénzügyi és humán erőforrásokat kell biztosítaniuk a romaintegrációs nemzeti kapcsolattartó pontok számára ahhoz, hogy azok nemzeti és helyi szinten hatékonyan koordinálhassák a romaintegrációs szakpolitikák több ágazatra kiterjedő végrehajtását és nyomon követését. Gondoskodniuk kell arról, hogy a vonatkozó szakpolitikák meghatározásával, finanszírozásával és végrehajtásával kapcsolatos döntéshozatali folyamat során kikérik a romaintegrációs nemzeti kapcsolattartó pontok véleményét. A romaintegrációs nemzeti kapcsolattartó pontoknak elő kell segíteniük a roma civil társadalom részvételét és bevonását a romaintegrációs stratégiák és helyi cselekvési tervek végrehajtásába.	A tagállamoknak megfelelő felhatalmazást, pénzügyi és humán erőforrásokat kell biztosítaniuk a romaintegrációs nemzeti kapcsolattartó pontok számára ahhoz, hogy azok nemzeti, <u>regionális</u> és helyi szinten hatékonyan koordinálhassák a romaintegrációs szakpolitikák több ágazatra kiterjedő végrehajtását és nyomon követését. Gondoskodniuk kell arról, hogy a vonatkozó szakpolitikák meghatározásával, finanszírozásával és végrehajtásával kapcsolatos döntéshozatali folyamat során kikérik a romaintegrációs nemzeti kapcsolattartó pontok véleményét. A romaintegrációs nemzeti kapcsolattartó pontoknak elő kell segíteniük a roma civil társadalom részvételét és bevonását a romaintegrációs stratégiák és <u>a regionális vagy helyi cselekvési tervek végrehajtásába. A romaintegrációs nemzeti kapcsolattartó pontoknak világosan azonosíthatóknak kell lenniük, az interneten is.</u>

⁽⁶⁾ CdR 247/2011 fin.

3. módosítás

5.4. pont

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A fentiek alapján a Bizottság szoros figyelemmel kíséri a helyzetet, és három évvel annak elfogadása után megvizsgálja, hogy szükség van-e az ajánlás felülvizsgálatára vagy frissítésére.	A fentiek alapján a Bizottság szoros figyelemmel kíséri a helyzetet, és három évvel <u>30 hónappal</u> annak elfogadása után megvizsgálja, hogy szükség van-e az ajánlás felülvizsgálatára vagy frissítésére.

Indokolás

Ha az Európai Bizottságnak egy év alatt, vagyis 2016 júniusáig kell értékelnie ennek az ajánlásnak a végrehajtását, felmerül annak a kockázata, hogy az esetleges következtetések nem épülnek be a strukturális alapokról szóló rendeletek félidei felülvizsgálatába.

Kelt Brüsszelben, 2013. november 28-án.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

A Régiók Bizottsága véleménye – Irányelv az elektronikus számlázásról és a teljesen elektronizált közbeszerzésről

(2014/C 114/13)

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Általános megjegyzések az irányelvről

1. tudomásul veszi, hogy az elektronikus számlázás közbeszerzésben történő alkalmazásáról szóló európai bizottsági irányelvjavaslat a következő célokat tűzi ki: az Európai Szabványügyi Bizottságnak (CEN) új európai szabványt kell kidolgoznia az elektronikus számlázáshoz; a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a közbeszerzések során az ajánlatkérő szervek és az ajánlatkérők ne utasíthassanak el olyan elektronikus számlákat, amelyek megfelelnek ennek a szabványnak. Az Európai Bizottság javaslata szerint az előírásoknak legkésőbb az irányelv hatálybalépését követően 48 hónappal érvényt kell szerezni. A Régiók Bizottsága ezzel szemben azt javasolja, hogy az előírások 30 hónappal azt követően lépjenek hatályba, hogy az irányelv 3. cikke (2) bekezdésének megfelelően közzétették az európai szabványt;

2. úgy véli, hogy a javaslatot fontos lépésnek kell tekinteni a papír nélküli közigazgatás felé vezető úton. Az elektronikus számlázás ismert előnyei már több tagállamot is arra sarkalltak, hogy közbeszerzések alkalmával az állami szektor teljes egészében vagy legalább egy részében előírják, hogy elektronikus számlákat kell benyújtani. Az ilyen kezdeményezések azonban gyakran olyan nemzeti szabványokra épülnek, amelyek nem kompatibilisek egymással;

3. rámutat, hogy az elmúlt években többen is szorgalmazták, hogy európai szinten történjenek konkrét lépések az elektronikus számlázás támogatására. Egyesek még annak kötelező bevezetését is javasolták. 2012. április 20-i állásfoglalásában többek között az Európai Parlament is utalt arra, hogy az elektronikus számlázással kapcsolatos előírások miatt szétforgácsolódott a piac, illetve hogy olyan egymással kompatibilis megoldásokra van szükség az elektronikus számlázás terén, amelyek közös törvényi rendelkezésekre és műszaki szabványokra épülnek;

4. már korábban is üdvözölte⁽¹⁾ az információk elektronikus cseréjét és azt, hogy a különböző közbeszerzési eljárásokban elektronikus eszközöket alkalmaznak. Ugyanakkor hozzáteszi, hogy az eltérő feltételek miatt és különösen a kisvállalkozásokra való tekintettel elegendő időt kell adni a felkészüléshez;

5. megfelelőnek tartja, hogy a hatékonyság, illetve az adminisztrációs költségek csökkentése érdekében a számlázási folyamatot is elektronikus formában kell lebonyolítani, hiszen az a közbeszerzési eljárás lezáró részét jelenti;

6. úgy véli, hogy az irányelvjavaslat hozzájárulhat ahhoz, hogy jobb feltételek jöjjenek létre az interoperabilitás szempontjából, illetve hogy optimalizálni tudjuk a belső piac működését. A javaslat megkönnyíti az ajánlatkérő szerveknek és az ajánlatkérőknek, illetve maguknak a pályázóknak is a tevékenységét, és segít alacsonyan tartani a költségeket. Ugyanakkor azt is meg kell jegyezni, hogy manapság kicsi a határokon átnyúló kereskedelem. Ebből a szemszögből nézve fennáll annak a kockázata, hogy az irányelv aránytalanul nagy pénzügyi következményekkel jár;

7. utal rá, hogy az irányelvjavaslat felhatalmazza az Európai Bizottságot arra, hogy megbízza az illetékes európai szabványügyi szervezetet az elektronikus magyszámla szemantikai adatmodelljének kidolgozásával. Így egy olyan testülethez delegálnak egy lényeges tartalmi elemet, amely nem rendelkezik jogalkotási jogkörrel. A megvalósíthatóságot, a kiigazítási igényt, illetve a keletkező költségeket a kidolgozandó szabvány konkrét tartalmi elemei alapján lehet majd teljes mértékben megítélni, ezek viszont pillanatnyilag nem léteznek. Most még tehát nem lehet megmondani, hogy a javaslat összhangban van-e az arányosság elvével;

⁽¹⁾ A Régiók Bizottsága már korábban állást foglalt a következő két dokumentummal kapcsolatban: Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelv a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről, COM(2011) 895 final, illetve Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelv a közbeszerzésről, COM(2011) 896 final.

8. üdvözlö, hogy amennyiben a tagállami jogszabályok nem rendelkeznek másképp, az ajánlatkérő szervek és az ajánlatkérők még egy közös európai szabvány bevezetését követően is elfogadhatnak majd papíralapú, illetve olyan számlákat, amelyek más szabványoknak felelnek meg. Ez rugalmasságot biztosít az olyan ajánlatkérők és egyben pályázók számára is, akik más szabványokhoz igazodnak. Az, hogy azok az ajánlatkérő szervek és ajánlatkérők, akik egy bizonyos szabvány alapján már bevezették az elektronikus számlázást, most kénytelenek áttérni egy új közös szabványra, többletköltséggel jár mind az ajánlatkérő szervek és ajánlatkérők, mind pedig az ajánlattevők számára. Ezért az irányelvjavaslattal megegyezően a Régiók Bizottsága úgy gondolja, hogy a már most is létező formátumokat meg kellene tartani, a fokozatos átállás keretében pedig egyre inkább egy közös európai szabványt kellene alkalmazni. A közös szemantikai adatmodell kifejlesztése megkönnyíti majd a különböző műszaki formátumok közötti átjárást is. Azoknak a tartalmaknak a kapcsán, amelyeket a számláknak a nemzeti jogszabályok értelmében adott esetben az alapadatokon kívül tartalmazniuk kell, bizonyos ágazatokban az ilyen tartalmú számlákat a jelenleg használt, gyakran ezeknek a speciális követelményeknek megfelelő formátumokban is el kellene fogadni;

9. ugyanakkor felhívja a figyelmet arra, hogy fontos, hogy a javasolt európai szabvány ne nehezítse vagy akadályozza az ajánlatkérő szervek és az ajánlatkérők, illetve az ajánlattevők munkáját. Utal arra, hogy komoly költséggel járna, ha az ajánlatkérő szervezeteknek és az ajánlatkérőknek minden olyan műszaki formátumban el kellene fogadniuk az elektronikus számlákat, amelyek megfelelnek a szemantikai adatmodelleknek;

10. azt javasolja ezért, hogy tisztázzák az irányelvjavaslatban, hogy az ajánlatkérő szervezeteknek és az ajánlatkérőknek milyen követelményeknek kell megfelelniük. Így például csak korlátozott számú nemzeti és védett műszaki formátum elfogadását kellene elvárni tőlük, nem pedig valamennyi létező típusét. El kellene azonban kerülni, hogy az ajánlatkérő szervek elutasíthassanak olyan elektronikus számlákat, amelyek azon a szemantikai adatmodellhez tartozó európai szabványon és azon a műszaki formátumon alapulnak, amely az EU által is elismert szabványügyi szervezetek (mint például a CEN, az ISO az UN/EDFAT és az OASIS) nemzetközi szabványaira épül. Ebben az értelemben az irányelv a nemzetközi szabványok egységesítésének tekinthető, de garantálni kell, hogy a számlák alapvető tartalma megfeleljen a közös előírások stb. szerinti európai követelményeknek;

11. úgy véli, hogy hozzájárulhatna a rendszerek közötti nagyobb átjárhatósághoz, egyben költségeket is megtakarítana az, ha a szemantikai adatmodell nemzetközi szabványügyi szervezeteknél már meglévő modellek alapján és csupán egy bizonyos műszaki formátumra korlátozva dolgoznák ki. Ez egységes feltételeket teremt a kereskedelmi felhasználóknak, akik a szabvány alapján bevált eljárás módszereket fejlesztenek ki;

12. azt is hangsúlyozza, hogy az Európai Bizottságnak mindenképpen fontolóra kellene vennie, hogy a közbeszerzési megállapodás keretében is ösztönözze az e-számlázást. Ez olyan szabályokat garantálna, amelyek a WTO-tagok többségére, köztük valamennyi uniós tagállamra vonatkoznának. Ez is egy további ok, amiért az Európai Bizottság által előírt szabványnak a nemzetközi szabványokon kellene alapulnia. Ennek révén ez a szabvány nemcsak európai, hanem olyan nemzetközi szabvány lenne, amely megfelel az európai követelményeknek és igényeknek, ezeket magában foglalja, közös jogszabályokra épül stb.

13. hangsúlyozza továbbá, hogy fontos figyelembe venni a szabványosítás területén már megkezdett munkákat, azokon belül is a CEN-nek a közbeszerzés terén az üzleti információkra és a felek közötti információcsere folyamatára vonatkozó követelmények meghatározása kapcsán végzett munkáját. Ehhez a munkához számos tagállam csatlakozott már. ⁽²⁾ Ennek a munkának az eredményeit továbbra is be kell építeni az Európai Bizottság által életre hívott projektekbe (például az e-SENS-be, ⁽³⁾ illetve az OpenPEPPOL ⁽⁴⁾ keretében);

14. fontosnak tartja, hogy a jelenlegi szabvány kidolgozásakor, illetve a már megkezdett munkák továbbvitelekor ügyeljenek arra, hogy a szabványt könnyű legyen alkalmazni, és teszteljék, mielőtt tovább ajánlanák. Akár az is helyes lenne, ha egyfajta tanúsítás segítségével megvizsgálnák, hogy azok a számlák, amelyek állítólag a szabványra épülnek, valóban megfelelnek-e annak. A bizonyos szabványokat már alkalmazó tagállamok tapasztalatai azt mutatják, hogy vezérfonalként egyféle iránymutatásra van szükség ahhoz, hogy ne kelljen minden egyes ajánlatkérő szervnek vagy ajánlatkérőnek külön megindokolnia, miért nem fogadható el egy adott elektronikus számla. A fent említett elismert nemzetközi szabványügyi szervezeteknél is ki kellene fejleszteni egy ilyen eljárást;

⁽²⁾ Lásd: www.cenbii.eu.

⁽³⁾ Lásd: www.esens.eu.

⁽⁴⁾ Lásd: www.peppol.eu.

15. arra is felhívja a figyelmet, hogy rendkívül fontos, hogy a szabvány kidolgozásába bevonják a helyi és regionális önkormányzatokat, illetve az egyéb olyan közigazgatási szerveket és intézményeket, amelyeket állami költségvetésből tartanak fenn;

16. kiemeli, hogy az új adatvédelmi rendeletjavaslatról folyó tárgyalások során ügyelni kell arra, hogy a szóban forgó rendelet rendelkezései elősegítsék a jelenlegi elektronikus számlázás alkalmazását;

17. hangsúlyozza, hogy a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelvben szereplő és az elektronikus számlázással kapcsolatos rendelkezések szerint az elektronikus számlázás előfeltétele, hogy a számlák címzettjei is elfogadják ezt a formátumot. Ahogy azt már az irányelvjavaslat is hangsúlyozza, ezt a mostani rendelkezések kidolgozásakor is figyelembe kell venni;

18. leszögezi, hogy a legtöbb ajánlatkérő szervnek és ajánlatkérőnek jelenleg nincs lehetősége arra, hogy elektronikus számlát fogadjon el és dolgozzon fel. Ezért úgy véli, hogy az irányelv hatálybalépése előtt mindenképpen megfelelő előzetes tervezésre van szükség. Az irányelv hatálybalépését pedig ahhoz az időponthoz kell igazítani, amikor a többi, a közbeszerzési intézkedéscsomag részét képező elektronikus közbeszerzési eljárás is hatályba lép. A Régiók Bizottsága úgy véli, hogy az lenne a megfelelő, ha a hatálybalépésre a szabvány európai bizottsági közzétételét követően bizonyos idő – az RB javaslata szerint 30 hónap – elteltével kerülne sor. Ily módon biztosítható, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre a szabvány szoftveres megvalósítására, valamint az ajánlatkérő szervek és ajánlatkérők is időben beszerezhessek a szabványt támogató megoldásokat. Ezenfelül a tagállamoknak képzési intézkedéseket és támogatást is biztosítaniuk kell a közbeszerzési ajánlatkérők számára, hogy a megadott határidőig eleget lehessen tenni az irányelvjavaslatban foglalt rendelkezéseknek;

19. emlékeztet arra, hogy az elektronikus számlázás bevezetése miatt sok közbeszerzési ajánlatkérő szervnek és ajánlatkérőnek megfelelő informatikai megoldásokat kell beszereznie, illetve általánosságban is bővítenie kell az e-számlák kezelésével kapcsolatos ismereteit. Az egyes tagállamokban szükséges intézkedéseknek tehát ki kell terjedniük arra is, hogy támogatást nyújtsanak az e-számlák fogadásához szükséges informatikai megoldások beszerzéséhez. Ehhez legjobb lenne egy központi keretmegállapodás, amelyre a hivatalok a közbeszerzés során hivatkozhatnak, és amely segítséget is nyújtana nekik az elektronikus számlázással kapcsolatos saját megoldások beszerzésére vonatkozó követelmények meghatározásában;

20. úgy véli, hogy a közbeszerzési ajánlatkérő szerveket és ajánlatkérőket célzó továbbképzési és egyéb támogató intézkedések mellett a tagállamoknak olyan intézkedéseket is hozniuk kell, amelyek segítségével fejleszthető a vállalkozások, azon belül is elsősorban a kis- és közepes vállalkozások (kkv-k) szakértelme;

21. úgy véli, hogy – mivel az irányelvjavaslatnak a határokon átnyúló kereskedelmet érintő átjárhatósági problémák megoldására irányuló célját a tagállamok önmagukban nem tudják elérni, és mivel az irányelvtervezet megfelelő eszköznek tekinthető – a javaslat összhangban van a szubszidiaritás és az arányosság elvével;

22. hangsúlyozza, hogy az RB a 2013. évi szubszidiaritási munkaprogramjának öt prioritása között említi a közbeszerzésben alkalmazott elektronikus számlázást, és ezzel összefüggésben a szubszidiaritásfigyelő hálózattal és a szubszidiaritással foglalkozó szakértői csoporttal konzultációt folytatott a szubszidiaritás kérdéseiről;

23. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy maga is járjon elől jó példával, és garantálja, hogy az uniós támogatási programok keretében kiírt közbeszerzéseknél elfogadják az elektronikus számlákat;

Általános megjegyzések a közleményről

24. mivel az ajánlatkérő szervek és az ajánlatkérők többsége jelenleg nem elektronikus úton intézi a számlázást, üdvözlő az európai bizottsági javaslat 5.3. pontjában szereplő fontos intézkedéseket, melyek célja többek között, hogy a tagállamok nemzeti stratégiákat és részletes cselekvési terveket dolgozzanak ki a teljesen elektronizált közbeszerzéshez;

25. hangsúlyozza, hogy a vállalatoknak, azokon belül elsősorban a kkv-knak is javítaniuk kell szaktudásukat az elektronikus számlázás terén, ahogy sok tagállamban infrastrukturális intézkedésekre is szükség lehet. Az ilyen problémák megoldásához segítséget jelenthet az az európai bizottsági javaslat, melynek értelmében a tagállamoknak meg kellene vizsgálniuk annak lehetőségét, hogy a (különösen a kkv-knak szóló) képzések finanszírozásához, az adminisztrációs kapacitások megerősítéséhez és a megfelelő infrastruktúrák beszerzéséhez igénybe vegyék a strukturális alapokat;

26. úgy véli, hogy az elektronikus számlázás projektjének megvalósításakor nagy hangsúlyt kapnak az infrastrukturális kérdések, ezért az a véleménye, hogy az 5.2. pont (4) bekezdésében szereplő európai bizottsági javaslat, amely szerint a teljesen elektronizált közbeszerzés (és az elektronikus számlázás) kialakítását az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz révén lehetne finanszírozni és támogatni, hozzájárulhat egy jól működő üzleti információs infrastruktúra támogatásához. Abból indul ki, hogy várhatóan újabb infrastrukturális intézkedésekre lesz majd szükség, hiszen az egyes tagállamokban nagyon eltérőek a körülmények;

27. üdvözli az Európai Bizottságnak azt a szándékát, hogy projekteket finanszíroz, amelyek segítik átjárható megoldások (e-SENS) kifejlesztését;

28. egyetért azzal az európai bizottsági javaslattal, hogy folytatódjon az elektronikus számlázással foglalkozó többoldalú európai fórum munkája, ugyanakkor arra kéri az Európai Bizottságot, hogy biztosítsa, hogy ebben a fórumban a helyi és regionális szint is képviselve legyen.

II. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

1. módosítás

COM(2013) 449 final

(7) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az elektronikus magszámla szemantikai adatmodelljére vonatkozó európai szabványnak létező előírásokon kell alapulnia, beleértve különösen az európai vagy nemzetközi szervezetek által kidolgozottakat is, mint amilyen például a CEN (CWA 16356 és CWA 16562), az ISO (pénzügyi számla az ISO 20022 módszertan alapján) és az UN/CEFACT (CII v. 2.0) Az nem igényelhet elektronikus aláírást. Az európai szabványnak meg kell határoznia a szemantikai adatelemeket hivatkozva különösen a kiegészítő eladói és vevői adatokra, a folyamatazonosítókra, a számlatulajdonságokra, a számlatétel részleteire, a szállítási információkra, a kifizetés részleteire és feltételeire. Annak összhangban kell lennie a létező fizetési szabványokkal is a kifizetések automatikus feldolgozásának lehetővé tétele érdekében.	Az elektronikus magszámla szemantikai adatmodelljére vonatkozó európai szabványnak létező előírásokon kell alapulnia, beleértve különösen az európai vagy nemzetközi szervezetek által kidolgozottakat is, mint amilyen például a CEN (CWA 16356 és CWA 16562), az ISO (pénzügyi számla az ISO 20022 módszertan alapján) és az UN/CEFACT (CII v. 2.0) és az OASIS. Az nem igényelhet elektronikus aláírást. Az európai szabványnak meg kell határoznia a szemantikai adatelemeket hivatkozva különösen a kiegészítő eladói és vevői adatokra, a folyamatazonosítókra, a számlatulajdonságokra, a számlatétel részleteire, a szállítási információkra, a kifizetés részleteire és feltételeire. Annak összhangban kell lennie a létező fizetési szabványokkal is a kifizetések automatikus feldolgozásának lehetővé tétele érdekében.

Indokolás

Az európai bizottsági javaslat néhány specifikációra utal. A számlaszabványok időről időre változnak, és a megadott szabványok közül sem alkalmazták mindet. Ráadásul nincs utalás olyan nemzetközi szabványokra, amelyeket jelenleg több tagállam is alkalmaz. Ezért célszerűbb olyan számlaszabvány-specifikációkra utalni, amelyeket olyan európai vagy nemzetközi szervezetek fejlesztettek ki, mint a CEN, az ISO, a UN/CEFACT és az OASIS. Ez utóbbi szervezetet meg sem említi az Európai Bizottság javaslata, pedig az azokkal az ún. de facto szabványokkal foglalkozik, amelyeket manapság sok tagállamban alkalmaznak a közszférában.

2. módosítás

4. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az európai szabványnak megfelelő elektronikus számlák	A tagállamok biztosítják, hogy az ajánlatkérő szervek és az ajánlatkérők nem tagadják meg az azon európai szabványnak megfelelő elektronikus számlák fogadását, amelynek hivatkozását a 3. cikk (2) bekezdésének megfelelően közzétették.
Az európai szabványnak megfelelő elektronikus számlák	A tagállamok biztosítják, hogy az ajánlatkérő szervek és az ajánlatkérők nem tagadják meg az azon európai szabványnak megfelelő elektronikus számlák fogadását, amelynek hivatkozását a 3. cikk (2) bekezdésének megfelelően közzétették. <u>Olyan elektronikus számlákról van szó, amelyek valamilyen, az EU által elismert nemzetközi szabványügyi szervezetek által kifejlesztett műszaki formátumra épülnek.</u>

Indokolás

Nagyon költséges lesz, ha az ajánlatkérő szerveknek és az ajánlatkérőknek minden olyan műszaki formátumban el kell fogadniuk elektronikus számlákat, amely megfelel a szemantikai adatmodelleknek. Annak a lehetősége, hogy korlátozzuk a formátumok számát, csak azzal a feltétellel áll fenn, hogy az elektronikus számlázások megfelelnek az elektronikus magszámla szemantikai adatmodelljére vonatkozó európai szabványnak, és olyan műszaki (szintaktikai) formátumra kell hogy épüljenek, amelyet az EU által elismert szabványügyi szervezetek (CEN, UN/CEFACT, ISO és OASIS) rögzítettek.

3. módosítás

6. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Átültetés	Átültetés
A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb a hatálybalépéstől számított 48 hónapon belül megfeleljenek. E rendelkezések szövegét haladéktalanul megküldik a Bizottság számára.	A tagállamok <u>konkrét lépéseket tesznek annak érdekében, hogy az ajánlatkérő szervek és az ajánlatkérők képesek legyenek az azon európai szabványnak megfelelő elektronikus számlák fogadására, amelynek hivatkozását ezen irányelv 3. cikke (2) bekezdésének megfelelően közzétették. Olyan elektronikus számlákról van szó, amelyek megfelelnek az európai, illetve nemzetközi szabványokra épülő műszaki formátumoknak.</u>
A tagállamok által elfogadott rendelkezéseknek hivatkozniuk kell erre az irányelvre, vagy kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozással együtt kell megjeleníteniük. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.	A tagállamok az európai szabványnak az Európai Bizottság általi, a 3. cikk (2) bekezdése szerint történő közzétételét <u>követően 30 hónapon belül</u> hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb a hatálybalépéstől számított 48 hónapon belül <u>megfeleljenek</u> . E rendelkezések szövegét haladéktalanul megküldik a Bizottság számára.
A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.	A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

Indokolás

Megfelelőbb lenne, ha a végrehajtás időpontját a szabvány európai bizottsági közzétételét követően bizonyos idő elteltétől számítanák. Ez elegendő időt biztosítana az informatikai megoldások kidolgozására és a szabvány tesztelésére, valamint lehetővé tenné, hogy az ajánlatkérő szervek és ajánlatkérők beszerezhessenek a szabványon alapuló megoldásokat. A megfelelő határidő alighanem a szabványnak a 3. cikk (2) bekezdésében előírt európai bizottsági közzétételét követő 30 hónap. Fontos továbbá, hogy a tagállamok megadják az ajánlatkérő szerveknek és az ajánlatkérőknek az ahhoz szükséges támogatást, hogy megszerezzék az elektronikus számlázással kapcsolatos szakértelmet, és hogy lehetőleg bevezethessenek e-számlák fogadására és kezelésére szolgáló informatikai megoldásokat is. A megfelelő intézkedések között vállalatokat (elsősorban kkv-kat) célzó képzési intézkedéseknek is szerepelniük kellene. A javasolt megfogalmazás jobb feltételeket teremt ahhoz, hogy az e-számlák elfogadása a meghatározott szabvánnyal összhangban és a javasolt időkereten belül történhessen.

Kelt Brüsszelben, 2013. november 28-án.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

A Régiók Bizottsága véleménye – Az Állami Foglalkoztatási Szolgálatok közötti fokozott együttműködés

(2014/C 114/14)

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA**

1. nyomatékosan támogatja az Európai Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy erősítsék és intézményesítsék az európai Állami Foglalkoztatási Szolgálatok (ÁFSz-ek) közötti együttműködést, amely az ÁFSz-ek teljesítményének javítása révén várhatóan hozzájárul majd a teljes foglalkoztatás ösztönzésének a Lisszaboni Szerződés 3. cikkében megfogalmazott célkitűzéséhez, a fiatalok munkanélküliségének leküzdéséhez, valamint az Európa 2020 stratégia foglalkoztatási céljainak eléréséhez;
2. kiemeli, hogy az Alapjogi Charta 29. cikke értelmében „mindenkinek joga van az ingyenes munkaközvetítői szolgáltatások igénybevételéhez”. Csodálkozik ezért azon, hogy az európai bizottsági határozatjavaslat nem utal erre a rendelkezésre;
3. emlékeztet arra, hogy az Állami Foglalkoztatási Szolgálatok általános gazdasági érdekű szolgáltatást képeznek, és mint ilyenek, szabályozásukra az Európai Unió működéséről szóló szerződés 14. cikke, valamint az Alapjogi Charta 36. cikke az irányadó;
4. kiemeli az ÁFSz-ek szervezeti felépítésének, megvalósítási modelljeinek és tevékenységeinek sokféleségét a uniós tagállamokban, valamint azt a tényt, hogy az ÁFSz-ek különböző munkaerő-piaci feltételek mellett folytatják tevékenységüket, és különböző szintű forrásokkal rendelkeznek;
5. támogatja a július 3-án Berlinben, a fiatalok foglalkoztatásának kapcsán tartott konferencia résztvevőinek kötelezettségvállalásait, nevezetesen az európai ÁFSz-ek képviselőinek arra tett ígérését, hogy kulcsfontosságú szerepet játszanak majd a fiatalok foglalkoztatásának ösztönzésében Európában, növelik a hatékonyságot és elmélyítik az egyéb érdekelttekkel folytatott együttműködést;

Az ÁFSz-ek hálózatának eddig végzett munkája

6. megjegyzi, hogy az európai ÁFSz-eknek 1997 óta létezik egy informális tanácsadó hálózatuk, amelynek keretében munkacsoportok tevékenykednek olyan témákkal kapcsolatban, mint például „új készségek új munkahelyekért” vagy az ÁFSz-ek hatékonysága, egy kölcsönös tanulási program, továbbá az ÁFSz-ek közötti párbeszéd;
7. megerősíti, hogy a hálózat jelentősen hozzájárult az uniós szintű politikai tevékenységekhez az olyan kérdések kapcsán nyújtott szakmai visszajelzések révén, mint a rugalmas biztonság, az ÁFSz-ek szerepe abban, hogy „megérje munkahelyet változtatni” és az ifjúsági garancia;
8. megjegyzi, hogy ez a hálózat nagyon hasznos, költséghatékony fórumnak bizonyult a legjobb gyakorlatok ÁFSz-ek közötti cseréjének szempontjából, és jelentős forrást jelent a kölcsönös tanulásnak és innovációnak a legkülönbözőbb területeken, mint például a digitális szolgáltatások vagy a fogyasztói profilok feltérképezése terén;
9. elismeri, hogy a hálózathoz merített tapasztalatok alapján néhány tagállamban javult a helyi szintű megvalósítás és szolgáltatásnyújtás;

Egy jogi alappal rendelkező, megerősített hálózat szükségessége

10. rámutat arra, hogy a jogalkotási javaslat az ÁFSz-ek olyan hálózatát hozná létre, amelynek célja, hogy az ÁFSz-ek hatékonyságának és a munkaerőpiac működésének további javítása érdekében kibővítsé, megerősítse és konszolidálja a folyamatban lévő kezdeményezéseket;
11. hangsúlyozza, hogy az Európai Bizottság által közzétett határozati javaslat az Európai Unió működéséről szóló szerződés 149. cikkében meghatározott koordinációs és támogatói hatáskörök keretében marad, és így megfelel a szubszidiaritás elvének;
12. úgy véli, hogy a javaslat a hálózat számára nagyobb ismertséget, legitimitást és egyértelműbb politikai mandátumot biztosít, ugyanakkor fenntartja, hogy a hálózat szerepének továbbra is tanácsadó jellegűnek kell maradnia;
13. úgy véli, hogy ez a jogalkotási javaslat az ÁFSz-ek számára nagyobb mértékű szerepvállalást biztosítana a hálózatban, és tovább erősítené azt a képességüket, hogy egységesen lépjenek fel szükség esetén;

14. felhívja a figyelmet arra, hogy a hálózatba nem vonták be az összes ÁFSz-t ugyanolyan szinten, ami hátrányosan befolyásolja a hálózat munkájának minőségét, és gyengíti a hálózat politikai válaszadási képességét;

15. fenntartja, hogy a hálózat intézményesítése biztosítani fogja, hogy az összes tagállam szerepet vállaljon, és hogy e tagállamok kötelező jelleggel rendszeresen tényadatokat szolgáltatassanak arról, hogy miként hajtották végre a változtatásokat az uniós politikai határozatokkal összhangban, elősegítve, hogy fény derüljön a gyenge teljesítményekre és az ehhez kapcsolódó strukturális problémákra;

16. hangsúlyozza, hogy a hatékony ÁFSz-ek alapvető fontosságúak az ifjúsági garanciarendszerek végrehajtását illetően, és elengedhetetlen, hogy valamennyi ÁFSz alapos ismeretekkel rendelkezzen a fiatalok munkanélküliségének szerkezetéről, a fiatalok erősségeiről és gyengeségeiről, az álláslehetőségekről, valamint a munkahely-specifikus követelményekről;

17. hangsúlyozza, hogy a hálózat hatáskörét nagyon pontosan meg kell határozni, biztosítandó, hogy ne legyen átfedés tevékenysége és például a Foglalkoztatási Bizottság (EMCO), illetve a Foglalkoztatási Bizottságon belüli al csoportok tevékenysége között, illetve más olyan csoportokkal sem, mint például az Európai Pályaorientációs Szakpolitikai Hálózat és az EURES; ugyanakkor azt is fontosnak tartja, hogy a megerősített hálózat szükség esetén szinergiák létrehozására törekedjen a szóban forgó csoportokkal;

18. hangsúlyozza, hogy a megerősített hálózat munkáját integrálni kellene az uniós szintű foglalkoztatáspolitikával kapcsolatos tevékenységekbe, elsősorban az EMCO és a Foglalkoztatási, Szociálpolitikai, Egészségügyi és Fogyasztásiügyi Tanács (EPSCO) tevékenységeibe;

19. elismeri, hogy a munkaerőpiacok egyre fokozódó összetettsége a szociális partnerekkel és egyéb állami, magán- és nonprofit szervezetekkel folytatott együttműködés és partnerség magasabb szintjét követeli meg, aminek a megerősített hálózatban is tükröződnie kellene;

Teljesítményértékelés és „bench-learning”

20. egyetért azzal, hogy megvan a lehetőség a további teljesítményértékelésre, ami a „bench-learning” egyik előfeltétele, azonban úgy érzi, hogy ennek megvalósítása során körültekintően kell eljárni, teljes mértékben figyelembe véve a nemzeti/regionális különbségeket;

21. megjegyzi, hogy az európai bizottsági javaslat lehetővé teszi, hogy az Európai Bizottság a 8. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogalkotási aktusokat fogadjon el teljesítményértékelési és kölcsönös tanulási kezdeményezések végrehajtásához kapcsolódóan. Ennek kapcsán a Régiók Bizottsága rámutat, hogy nem szabad felhatalmazáson alapuló jogi aktussal jelentős adminisztratív terhet róni a helyi és regionális önkormányzatokra;

22. nem tartaná helyénvalónak, ha a cél egy „ranglista” létrehozása vagy előre kitűzött célok meghatározása lenne, inkább a tanulás előmozdítására kell törekedni közös módszertan alapján. Rámutat, hogy az EUMSZ 14. cikke szerint a nemzeti, illetve a regionális és helyi önkormányzatok kizárólagos feladata a saját Állami Foglalkoztatási Szolgálataik értékelése adott minőségi és mennyiségi mutatók alapján;

23. hangsúlyozza, hogy a teljesítményértékelésnek/„bench-learning”-nek inkább minőségi, mint mennyiségi jellegűnek kellene lennie;

24. szorgalmazza, hogy a hálózat eredményeit nagyon alapos, független kutatásra alapozzák, amely a rendelkezésre álló legjobb tényadatokat hasznosítja;

25. javasolja, hogy az új jogszabály nyújtson lehetőséget a hálózat internetes jelenlétének további fejlesztésére tevékenységének hatékonyabb kommunikálása és az érdekeltek jobb bevonása érdekében;

26. kijelenti, hogy a megerősített hálózat egyik eredménye a holisztikusabb módon történő munkavégzés képességének növekedése lesz az ÁFSz-ek fő kompetenciáinak és az olyan szorosan kapcsolódó területeknek a tekintetében, mint a szakmai gyakorlatok, vállalkozások létrehozása és a vállalkozók oktatása. Hangsúlyozni kell az e területeken történő uniós finanszírozás fontosságát és hatékonyságát;

A helyi és regionális dimenzió

27. rámutat arra, hogy a regionális és helyi önkormányzatok néhány tagállamban felelősek a decentralizált struktúrákkal és döntéshozatali mechanizmussal rendelkező ÁFSz-ekért, míg számos más tagállamban hatáskörrel rendelkeznek az olyan tevékenységek tekintetében, mint a szakoktatási rendszerek, a készségkereslet és -kínálat összehangolása és előrejelzése, a képzés és a foglalkoztatási támogatások – amelyek vagy szorosan kapcsolódnak az ÁFSz-ek fő tevékenységéhez vagy néhány tagállamban az ÁFSz-ek hatáskörébe tartoznak;

28. megerősíti, hogy a bevált és legjobb gyakorlatok gyakran a helyi és regionális szinten fordulnak elő, ezért alapvető fontosságú, hogy elismerjék az e szinteken végzett munka jelentőségét. A hálózatnak figyelembe kell vennie és terjesztenie kell a bevált gyakorlatokat;

29. megjegyzi, hogy gyakran a helyi és regionális szint áll a legközelebb az álláskeresőkhöz és a legtöbb munkáltatóhoz, valamint hogy a munkaerőpiac elsősorban helyi jellegű;

30. sürgeti a tagállamok képviselőit, hogy tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy a helyi és regionális ÁFSz-ek nézetei és tapasztalatai beépüljenek a hálózat tevékenységébe, és a helyi és regionális ÁFSz-eket teljes körűen tájékoztassák a hálózat munkájáról. Azt is fontos kiemelni, hogy a tagállamok képviselőinek az álláskeresőkkal foglalkozó helyi és regionális szereplők nézőpontjait és tapasztalatait is be kell építeniük a hálózat munkájába, és meg kell találni annak módját, hogy ez hogyan válhat a helyi és regionális ÁFSz-ekkel folytatott párbeszéd részévé;

31. kéri, hogy a hálózatban megfigyelőként vegyen részt egy az RB által kinevezett képviselő, biztosítva a helyi és regionális szint nézeteinek, tapasztalatainak és gyakorlatainak integrációját a hálózatba.

II. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

1. módosítás

Preambulum

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 149. cikkére,	tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 149. és 14. cikkére, <u>tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára, és különösen annak 29. és 36. cikkére;</u>

Indokolás

A 2. és 3. ponthoz benyújtott módosító indítványokból következik.

2. módosítás

8. preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az ÁFSz hálózatnak erősítenie kell a tagjai közötti együttműködést, továbbá az információk és a helyes gyakorlatok cseréjét, az összehasonlító elemzést és tanácsadást, valamint a foglalkoztatási szolgálatok kialakításával kapcsolatos innovatív módszerek terjesztését szolgáló közös kezdeményezéseket kell kialakítania az ÁFSz-ek hatáskörébe tartozó összes területen. A hálózat kialakításával lehetővé válik valamennyi ÁFSz inkluzív, tényekkel alátámasztott és teljesítmény-orientált összehasonlítása, és ezen keresztül a helyes gyakorlatok azonosítása. A hálózat tagjainak ezen eredmények alapján képessé kell válniuk a saját hatáskörükbe tartozó foglalkoztatási szolgálatok tervezésének és kialakításának formálására. A hálózat által végrehajtott kezdeményezéseknek fokozniuk kell az ÁFSz-ek működésének hatékonyságát és lehetővé kell tenniük a közkiadások hatékonyságának javítását.	Az ÁFSz hálózatnak erősítenie kell a tagjai közötti együttműködést, továbbá az információk és a helyes gyakorlatok cseréjét, az összehasonlító elemzést és tanácsadást, valamint a foglalkoztatási szolgálatok kialakításával kapcsolatos innovatív módszerek terjesztését szolgáló közös kezdeményezéseket kell kialakítania az ÁFSz-ek hatáskörébe tartozó összes területen. A hálózat kialakításával lehetővé válik valamennyi ÁFSz inkluzív, tényekkel alátámasztott és teljesítmény-orientált összehasonlítása, és ezen keresztül a helyes gyakorlatok azonosítása. A hálózat tagjainak ezen eredmények alapján képessé kell válniuk a saját hatáskörükbe tartozó foglalkoztatási szolgálatok tervezésének és kialakításának formálására. A hálózat által végrehajtott kezdeményezéseknek fokozniuk kell az ÁFSz-ek működésének hatékonyságát és lehetővé kell tenniük a közkiadások hatékonyságának javítását.

Indokolás

Az Európai Bizottság által a 8. preambulumbekkezdésben javasolt szöveg javarészt felesleges, mivel a 4. preambulumbekkezdést ismétli. Az első és utolsó mondat viszont tömören összefoglalja, hogy a hálózatnak mi legyen a célja, és hogyan kellene működnie.

3. módosítás

1. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az Állami Foglalkoztatási Szolgálatok (ÁFSz-ek) egész Unióra kiterjedő hálózata (a továbbiakban: Hálózat) a 2014. január 1-jétől 2020. december 31-ig tartó időszakra kerül létrehozásra.	Az Állami Foglalkoztatási Szolgálatok (ÁFSz-ek) egész Unióra kiterjedő hálózata (a továbbiakban: Hálózat) a 2014. január 1-jétől 2020. december 31-ig tartó időszakra kerül létrehozásra.
A Hálózat a 3. cikkben meghatározott kezdeményezéseket hajtja végre.	A Hálózat a 3. cikkben meghatározott kezdeményezéseket hajtja végre.
A Hálózat tagjai:	A Hálózat tagjai:
a) a tagállamok által kinevezett Állami Foglalkoztatási Szolgálatok, valamint	a) a tagállamok által kinevezett Állami Foglalkoztatási Szolgálatok, valamint
b) a Bizottság.	b) a Bizottság.
A több önálló regionális Állami Foglalkoztatási Szolgálatot működtető tagállamok biztosítják a megfelelő képviseletet a Hálózat konkrét kezdeményezéseiben.	A több önálló regionális és decentralizált vagy helyi Állami Foglalkoztatási Szolgálatot működtető tagállamoknak <u>kötelességük, hogy</u> biztosítsák <u>a szolgáltatások</u> a megfelelő képviseletet a Hálózat konkrét kezdeményezéseiben.

Indokolás

A fenti módosítás azt szeretné elérni, hogy a hálózatnak a részben vagy teljesen decentralizált ÁFSz-ek esetében is jogi kötelessége legyen annak biztosítása, hogy a szóban forgó szolgáltatások megfelelően képviselve legyenek a hálózat konkrét kezdeményezéseiben.

4. módosítás

2. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Célkitűzések	Célkitűzések
Az ebben a dokumentumban megfogalmazott ösztönző jellegű intézkedés a Hálózaton keresztül elősegíti:	Az ebben a dokumentumban megfogalmazott ösztönző jellegű intézkedés a Hálózaton keresztül elősegíti:
a) a foglalkoztatást és az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést célzó Európa 2020 stratégia és az abban megfogalmazott kiemelt célok végrehajtását, különös tekintettel a foglalkoztatással kapcsolatos célokra;	a) a foglalkoztatást és az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést célzó Európa 2020 stratégia és az abban megfogalmazott kiemelt célok végrehajtását, különös tekintettel a foglalkoztatással kapcsolatos célokra;
b) az uniós munkaerőpiacok hatékonyabb működését;	b) <u>a színvonalas és fenntartható munkahelyek terjedését;</u>
c) a munkaerőpiacok mélyebb integrációját;	b c) az uniós munkaerőpiacok hatékonyabb működését;
d) a fokozottabb földrajzi és foglalkozási mobilitást;	e d) a munkaerőpiacok mélyebb integrációját;
e) a társadalmi kirekesztődés elleni harcot és a munkaerőpiacról kiszorult emberek integrációját.	d) a fokozottabb földrajzi és foglalkozási mobilitást <u>a vonatkozó uniós jogszabályoknak megfelelően, anélkül, hogy igazságtalan versenyt okozna a munkavállalók között;</u>
	e f) a társadalmi kirekesztődés elleni harcot és a munkaerőpiacról kiszorult emberek integrációját.

Indokolás

Magától értetődik.

5. módosítás

4. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Együttműködés	Együttműködés
(1) A Hálózat együttműködik a munkaerőpiaci szereplőkkel, többek között a foglalkoztatási szolgáltatásokat nyújtó más szervezetekkel, oly módon, hogy bevonja azokat az őket érintő tevékenységekbe és a Hálózat tagjainak találkozóiba, valamint az információk és adatok cseréjébe.	(1) A Hálózat együttműködik a munkaerőpiaci szereplőkkel, többek között a foglalkoztatási szolgáltatásokat nyújtó más szervezetekkel, oly módon, hogy bevonja azokat az őket érintő tevékenységekbe és a Hálózat tagjainak találkozóiba, valamint az információk és adatok cseréjébe. (2) <u>A Hálózat megfigyelői státuszt engedélyez egy. a Régiók Bizottsága által kinevezett képviselőnek.</u>

Indokolás

Hasonlóan az előző módosításhoz, ez a kiegészítés is azért fontos, mivel figyelembe veszi azt a tényt, hogy a helyi és regionális önkormányzatok számos tagállamban vagy teljes mértékben felelősek az ÁFSz-ekért, vagy pedig olyan tevékenységeket végeznek – például képzés, (pályaorientációs) tanácsadás, foglalkoztatási támogatások, készségkínálat és -kereslet előrejelzése –, amelyek nagyon szorosan kapcsolódnak az ÁFSz-ek munkájához (vagy néhány tagállamban az ÁFSz-ek hatáskörébe tartoznak).

6. módosítás

7. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A Bizottság a 8. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadhat el a 3. cikk (1) bekezdésében meghatározott teljesítményértékelési és kölcsönös tanulási kezdeményezések végrehajtásának általános kereteit illetően, beleértve az ÁFSz-ek teljesítményének értékelésére szolgáló módszertant és az azzal kapcsolatos alapvető mennyiségi és minőségi mutatókat, az integrált kölcsönös tanulási programhoz tartozó tanulási eszközöket, valamint az ezekben a kezdeményezésekben való részvétel feltételeit.	A Bizottság a 8. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadhat el a 3. cikk (1) bekezdésében meghatározott teljesítményértékelési és kölcsönös tanulási kezdeményezések végrehajtásának általános kereteit illetően, beleértve az ÁFSz-ek <u>teljesítményének működésének</u> értékelésére szolgáló módszertant és az azzal kapcsolatos alapvető mennyiségi és minőségi mutatókat, az integrált kölcsönös tanulási programhoz tartozó tanulási eszközöket, valamint az ezekben a kezdeményezésekben való részvétel feltételeit.

Indokolás

Terminológiai egyeztetés a 21. pontra vonatkozó módosítással.

Kelt Brüsszelben, 2013. november 28-án.

a Régiók Bizottsága
elnöke

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

A Régiók Bizottsága véleménye – Az intelligens határellenőrzésről szóló csomag

(2014/C 114/15)

I. ÁLTALÁNOS AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA****Általános megjegyzések**

1. üdvözli a schengeni vívmányok alkalmazását ellenőrző új értékelési mechanizmusról ⁽¹⁾ és a belső határokon történő határellenőrzés kivételes körülmények közötti ideiglenes visszaállítására vonatkozó közös szabályokról ⁽²⁾ szóló „Schengeni igazgatás” csomag elfogadását;
2. elismeri, hogy a schengeni térség megfelelő működése a kölcsönös bizalomtól és a tagállamok azon képességétől függ, hogy közös szabályok szerint ellenőrizzék a külső határokat;
3. pozitívnak tartja a tagállamok és az Európai Bizottság közös felelősségének bevezetését az új schengeni értékelési mechanizmus keretében, amely immár nem egy tisztán kormányközi rendszer része. Ez hozzájárulhat a hiányosságok kijavításához és a kölcsönös bizalom növeléséhez, amint az is, ha a schengeni vívmányok minden aspektusára – köztük a belső határok ellenőrizetlenségére – kiterjesztik, elkerülendő az illegális ellenőrzéseket, amelyek aláaknázzák a személyek szabad mozgásának elvét;
4. hangsúlyozza, hogy a belső határokon történő ellenőrzés bármiféle visszaállítása uniós szintű összehangolás tárgyát kell hogy képezze, elkerülendő az egyoldalú döntéseket, amelyek a személyek belső határokon keresztül történő teljesen szabad mozgását akadályozzák;
5. úgy véli, hogy a külső határokon keresztüli migrációs áramlatok létezése önmagában nem jelent veszélyt a közrendre vagy a belső biztonságra nézve, így nem indokolja a belső határellenőrzés visszaállítását;
6. emlékeztet arra, hogy az európai szolidaritás elve megköveteli, hogy egy tagállam külső határánál jelentkező feszültség esetén az összes nemzeti és európai szintű műszaki és pénzügyi támogatási eszközt és az EU szervezeteinek (például a FRONTEX és az EASO) segítségnyújtási tevékenységét is mozgósítsák;
7. üdvözli azokat az intézkedéseket, amelyek célja a szigorúbb határellenőrzések és a jobb bűnüldözés biztosítása, a küzdelem a terrorista bűncselekmények és más súlyos bűncselekmények ellen, valamint az illegális migráció visszaszorítása;
8. úgy véli ezért, hogy a belső határellenőrzésnek a külső határok ellenőrzésében jelentkező súlyos és tartós hiányosságokra válaszul történő ideiglenes visszaállítását objektív értékelési folyamattal kell szabályozni, és mindössze kivételesen, végső megoldásként szabadna megengedni;
9. ösztönöz arra, hogy biztosítsák a helyi és regionális önkormányzatok szervezeteinek teljes körű részvételét a külső határellenőrzés súlyos és tartós hiányosságainak értékelési és azonosítási folyamatában, garantálva így, hogy a belső határellenőrzés esetleges visszaállítása a helyzet megfelelő, különböző forrásokból származó információkon és különféle szereplők hozzájárulásán alapuló értékelésének eredménye legyen;
10. egyetért azzal, hogy az uniós külső határok védelme igen fontos az Unió területén történő mozgás biztonságának és szabadságának garantálása szempontjából; ⁽³⁾
11. üdvözli, hogy a közelmúltban elfogadták az európai határőrizeti rendszert (EUROSUR), amely egy olyan, a külső határellenőrzés megerősítését szolgáló mechanizmus, amelynek révén a tagállamok (tengeri és szárazföldi) határfelügyeleti hatóságai megosztják egymással műveleti információikat, illetve együttműködnek egymással és a FRONTEX-szel. Hangsúlyozza, hogy bár e mechanizmus alapvető feladata az EU-ba észrevétlenül bejutó illegális bevándorlók felderítése, valamint – a határokon átnyúló bűncselekmények, például az emberkereskedelem és kábítószer-csempészet megelőzése révén – a belső biztonság fokozása, emellett kiemelt céljaként kell meghatározni a tengeri halálesetek számának csökkentését is;

⁽¹⁾ COM(2011) 559 final.⁽²⁾ COM(2011) 560 final.⁽³⁾ Lásd a Régiók Bizottsága véleményét a stockholmi programról (előadó: Anna TERRÓN I CUSÍ): HL C 79., 2010.3.27., 52. pont.

12. figyelmeztet azonban arra, hogy ez a rendszer nem akadályozhatja az emberi jogok védelmét, és nem sértheti a menedékkjogot vagy az Alapjogi Charta 18. cikkében és 19. cikkének (2) bekezdésében biztosított visszaküldés elleni védelmet; ⁽⁴⁾

13. aggodalmának ad hangot a mérlegelési jogkör visszaszerzésének tendenciája miatt az olyan „európaivá lett” területeken, mint a szabad mozgás, és különösen aggasztja néhány tagállam közelmúltban tett javaslata, hogy biztosítsanak széles körű lehetőségeket az uniós polgári státuszban alapvető jelentőséggel bíró mozgásszabadság korlátozására;

14. megerősíti, hogy a személyek szabad mozgása egy belső határok nélküli területen az EU egyik alapelve, és a polgárok számára az egyik leginkább kézzelfogható és legnagyobb jelentőségű előnyt jelenti, amit nem szabadna veszélyeztetni;

15. úgy véli, hogy az intelligens határellenőrzésről szóló csomagot a szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség működésének globális kontextusában kell értékelni. A csomagot az EU tagállamainak külső határait átlépő harmadik országbeli állampolgárok be- és kilépési adatainak rögzítésére szolgáló határregisztrációs rendszer létrehozásáról, ⁽⁵⁾ a regisztráltutas-program létrehozásáról ⁽⁶⁾ és a Schengeni Határ-ellenőrzési Kódexnek a két rendszer végrehajtását lehetővé tevő módosításáról ⁽⁷⁾ szóló rendeletekre vonatkozó javaslatok alkotják;

II. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

Az intelligens határellenőrzésről szóló csomaggal kapcsolatos konkrét megjegyzések

16. elismeri az új technológiák jelentőségét a határigazgatás hatékonyságának biztosításában és a külső határátlépések nagymértékben emelkedő számának kezelésében, valamint a határellenőrzés biztonságának ezzel párhuzamos garantálásában – mindez több tagállamban már megfigyelhető;

17. megjegyzi, hogy a határregisztrációs rendszer célja az, hogy a ki- és belépéskor az útlevelekbe kézzel beütött pecsétek jelenlegi rendszerét egy olyan rendszerrel helyettesítse, amely rögzíti a harmadik országok állampolgárainak a schengeni térségbe való rövid távú (legfeljebb három hónapos) tartózkodásához kapcsolódó be- és kilépések időpontját és helyét, lehetővé téve így a legális tartózkodási idő automatikus kiszámítását;

18. üdvözli a regisztráltutas-program igen pozitív célkitűzését, hogy megkönnyítse a külső határok átlépését a harmadik országok előzetes biztonsági és iratellenőrzésen átesett gyakran utazó állampolgárai számára. Ezt automatikus határellenőrzési rendszerek használatával igyekeznek elérni, leegyszerűsítve a jóhiszeműen sokat utazók számára az európai térségbe történő belépést;

Megjegyzések az intelligens határellenőrzésről szóló csomag által az alapjogokra kifejtett hatásról

19. emlékeztet a határregisztrációs rendszer létrehozásával, valamint annak az alapjogok, különösen a személyes adatok védelme terén esetlegesen kifejtett hatásával kapcsolatos aggályára; ⁽⁸⁾

20. elismeri, hogy a jelentős mennyiségű – többek között biometrikus – adat gyűjtése komoly konfliktust okoz ezen rendszerek és az alapjogok között, különös tekintettel a magánélettel és a személyes adatok védelmével kapcsolatos jogokra, és emiatt szigorúan korlátozni kell az ilyen adatgyűjtés célját, és kiemelten ellenőrizni szükségességét és arányosságát;

⁽⁴⁾ Lásd még a Régiók Bizottsága „A migrációval és a mobilitással kapcsolatos általános megközelítés” című véleményét (előadó: Nichi VENDOLA).

⁽⁵⁾ COM(2013) 95 final.

⁽⁶⁾ COM(2013) 97 final.

⁽⁷⁾ COM(2013) 96 final.

⁽⁸⁾ A Régiók Bizottsága véleménye: „A stockholmi program: kihívások és lehetőségek a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló európai uniós térséggel kapcsolatos új, többéves program tekintetében”, HL C 79., 2010.3.27., 56. pont.

21. megismétli, hogy támogatja a személyes adatok magas szintű védelmét, és hogy aggódik amiatt, hogy az információs és kommunikációs technológiák fejlődése következtében a polgárokra vonatkozó digitális információ mennyisége meghatványozódott; ⁽⁹⁾

22. figyelmeztet arra, hogy a megkülönböztetésmentesség és a személyes adatok védelme szempontjából a javasolt rendszerek komoly aggodalmakra adnak okot az alapjogok – elsősorban az EU területére belépni kívánó harmadik országbeli állampolgárok és menedékkérők alapvető jogai – terén kifejtett hatásaik miatt;

Megjegyzések az intelligens határellenőrzésről szóló csomag által jelentett értéktöbblet, illetve a csomag szükségessége és arányossága kapcsán

23. úgy véli, hogy mivel az intelligens határellenőrzésről szóló csomag mindkét rendszere adatok (köztük biometrikus adatok) kiterjedt gyűjtésével jár, meggyőzően bizonyítani kell szükségességüket, jogosságukat és arányosságukat, és azt, hogy céljaikat nem lehet elérni olyan, olcsóbb rendszerekkel, amelyek a magánéletbe kevésbé avatkoznak be;

24. tudomásul veszi az európai adatvédelmi biztos véleményét, aki kritikával illette az intelligens határellenőrzésről szóló csomagot, és megkérdőjelezte szükségességét és arányosságát, mivel nem volt megbízható bizonyíték az új rendszerek szükségességének alátámasztására. Az európai adatvédelmi biztos többek között úgy véli, hogy a határregisztrációs rendszer sérti a magánülethez való jogot, illetve a rendszer költséghatékonyasága mind pénzügyi, mind pedig az alapvető jogok kapcsán megkérdőjelezhető; ⁽¹⁰⁾

25. megjegyzi, hogy az Európai Parlament, a 29. cikk szerinti munkacsoport és a civil társadalom képviselőinek többsége is kétségeinek adott hangot a határregisztrációs rendszer szükségessége és értéktöbblete kapcsán; ⁽¹¹⁾

26. elismeri, hogy a rendszer – különösen a határregisztrációs – létrehozásának szükségességével és arányosságával kapcsolatos kérdések ellentmondásosak, mivel nincsenek megdönthetetlen bizonyítékok arra vonatkozóan, hogy eredményesen elérik a határellenőrzés hatékonyságának, az illegális bevándorlás elleni küzdelemnek és a szervezett bűnözés súlyos formái elleni küzdelem fokozásának a célkitűzését;

27. megjegyzi, hogy a határregisztrációs rendszer elsődleges célja az, hogy azonosítsa harmadik országok azon állampolgárait, akik a schengeni térségbe legálisan, rövid távú vízummal vagy anélkül lépnek be, és az engedélyezett tartózkodási időt meghaladóan maradnak ott. Ennek érdekében az engedélyezett tartózkodási időt elektronikusan számítja ki, és felhívja a nemzeti hatóságok figyelmét azokra a személyekre, akik túllépik ezt az időt. Így járul hozzá az illegális bevándorlók azonosításához és kiutasításához;

28. úgy véli, hogy a határregisztrációs rendszer által e cél elérése tekintetében jelentett értéktöbblet nem egyértelmű, mivel az illegális tartózkodást jelző rendszer léte azon az előfeltételezésen alapul, hogy a rövid távú vízummal vagy vízum nélkül érkező személyeknek három hónapon belül mindenképpen el kell hagyniuk az EU területét. Ez nem veszi figyelembe a körülmények megváltozását, amilyen például a menedékkérelm benyújtása vagy a tartózkodás nemzeti jog alapján történő legalizálása;

29. megjegyzi, hogy a határregisztrációs rendszer szükségességével és arányosságával kapcsolatos elemzésre azért is nagy szükség van, mert nem lehet valakit illegális tartózkodásért letartóztatni, így a rendszer csak akkor képes észlelni az illegális bevándorlókat, amikor azok elhagyják a schengeni térséget. Ez a határregisztrációs rendszert „a migrációval kapcsolatos statisztikai adatok gyűjtésének különösen költséges mechanizmusává” ⁽¹²⁾ teszi;

30. megjegyzi, hogy a határregisztrációs rendszer nem képes érzékelni azokat a bevándorlókat, akik a menedékjog vagy a nemzeti bevándorlási normák segítségével legalizálták tartózkodásukat Fennáll annak a kockázata, hogy ezeket a személyeket jogtalanul tartóztatják le a határregisztrációs rendszer riasztása nyomán, amely a tartózkodási idő automatikus kiszámításán alapul, és nem veszi figyelembe az említett típusú körülményeket;

⁽⁹⁾ A Régiók Bizottsága véleménye: „A stockholmi program: kihívások és lehetőségek a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló európai uniós térséggel kapcsolatos új, többéves program tekintetében”, HL C 79., 2010.3.27., 37. o.

⁽¹⁰⁾ Az európai adatvédelmi biztos 2013. július 18-i véleménye: https://secure.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Opinions/2013/13-07-18_Smart_borders_EN.pdf. Európai adatvédelmi biztos (2008): „Előzetes észrevételek az intelligens határellenőrzésről szóló csomagra vonatkozó javaslat kapcsán”, 2008. március 3., 4. o., publikálva: <http://www.edps.europa.eu>. Lásd még az európai adatvédelmi biztos véleményét a stockholmi programról is: HL C 276., 2009.11.17., 71. pont.

⁽¹¹⁾ Az Európai Bizottság szolgálati munkadokumentuma: „Impact assessment accompanying the proposal for a regulation establishing an entry/exit system” [Hatásvizsgálat a határregisztrációs rendszer létrehozásáról szóló rendeletre vonatkozó javaslat kapcsán], SWD (2013) 47 final, 2013. február 28., Brüsszel.

⁽¹²⁾ Bigo, Didier, Carrera, Sergio et al (2012), „Evaluating current and forthcoming proposals on JHA data bases and a smart borders system at EU external borders”, tanulmány az Európai Parlament számára, 37. o.

31. úgy véli, hogy a határregisztrációs rendszer kapcsán fel kell vetni az ellenőrzések gyorsaságának kérdését is, ugyanis a rendszer számos alfanumerikus és biometrikus adat begyűjtését teszi szükségessé. Ez megnöveli az utasok várakozási idejét a határellenőrzéseknél, és ez negatív hatással jár a határokon átnyúló mobilitásra, amit a regisztráltutas-program sem képes hatékonyan kompenzálni. Kétséges az is, hogy a regisztráltutas-program költségei arányban vannak-e azoknak a személyeknek a korlátozott számával, akik az Európai Bizottság szerint éves szinten hasznát látnák (5 millió fő, azaz a külső határokat a becslések szerint éves szinten átlépő összesen mintegy 700 millió főnek a 0,7%-a).⁽¹³⁾ Az a tény, hogy egyes országokban léteznek „törzsutas-programok”, bizonyítja, hogy ez határregisztrációs rendszer nélkül is megvalósítható. Számos tagállam fejlesztett már ki automatizált ellenőrzési rendszereket a biometrikus útlevéllel rendelkező uniós állampolgárok számára;

32. megjegyzi, hogy az említett rendszerek arányosságával és jogosságával kapcsolatos kérdéseket magas költségük viszonylatában is vizsgálni kell. A költségeket 1,1 milliárd euróra becslik, amit a Belső Biztonsági Alap fedezne, a 2014–2020 közötti időszakra 4,6 milliárd eurót irányozva elő. Emlékeztet arra, hogy ez az összeg sokkal magasabb az Európai Bizottság 2008-ban készített becslésénél, ráadásul – amint az európai adatvédelmi biztos megjegyyezte⁽¹⁴⁾ – nincsen garancia arra, hogy elegendő lesz;

33. megismétli azzal kapcsolatos kétségeit, hogy a határellenőrzéssel kapcsolatos nagymértékű befektetés tényleg a leghatékonyabb formája-e az illegális bevándorlás elleni tartós és érdemi küzdelemnek;⁽¹⁵⁾

34. elismeri, hogy a költség-haszon elemzésnek figyelembe kellene vennie azt is, hogy ezek a rendszerek a külső határokat átlépő utasok számához képest magas költségeket és adminisztratív terheket jelentenek a tagállamok számára;

A régiók és a helyi önkormányzatok szerepe a külső határok integrált határőrizeti rendszerének fokozatos bevezetésében

35. úgy véli, hogy a külső határellenőrzéssel kapcsolatos európai megközelítés koherenciájában több szint is érintett, és ez egy sor kihívást jelent a határőrizetért felelős nemzeti hatóságok számára, amelyek különféle regionális és helyi szintű szereplőkkel együttműködésben lépnek fel;

36. kifogásolja, hogy a többszintű kormányzás dimenzióját nem vették elegendő mértékben figyelembe a schengeni térségről folytatott uniós szintű politikai vitákban. A szubszidiaritás elvének megfelelő alkalmazása a helyi és regionális szint szisztematikusabb bevonását követeli meg;

37. a helyi és regionális önkormányzatok, valamint a Régiók Bizottsága fokozottabb bevonására buzdít egy alulról kiinduló megközelítés biztosítása érdekében, aminek segítségével garantálni lehetne, hogy a helyi és regionális önkormányzatok tapasztalatait és aggályait figyelembe vegyék az EU döntéshozatali folyamatának különböző szakaszaiban, különösen a belső határellenőrzés visszaállítása, az uniós finanszírozás hatékonysága és értéktöbblete, valamint az intelligens határellenőrzésről szóló csomag többszintű kormányzással kapcsolatos eleme tekintetében;

38. felkéri a Schengeni Határ-ellenőrzési Kódex helyi szintű végrehajtásáért felelős szerveket, hogy indítsanak képzéseket és ismeretterjesztő kampányokat a határokkal és a polgárjogokkal kapcsolatos európai jogszabályokról; vonják be a helyi és regionális önkormányzatokat és az ezen a területen érintett főbb szereplőket; mozdítsák elő a kölcsönös bizalmat és kerüljék el a szabad mozgás térségére és az alapjogokra kifejtett negatív hatásokat;

39. emlékeztet arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok fontos szerepet tölthetnek be az alapjogok többszintű rendszerben⁽¹⁶⁾ – és ennek részeként az EU belső és külső határain – való védelmében és támogatásában;

40. megállapítja, hogy a külső határok igazgatására szánt uniós finanszírozás a biztonságra koncentrál, figyelmen kívül hagyva az alapvető jogok kérdését. Nagyobb szerepet kér ezért a helyi és regionális önkormányzatok számára az EU költségvetési prioritásainak meghatározásában a határigazgatás és a bevándorlási és menekültügyi politika finanszírozása terén, biztosítandó, hogy a pénzügyi eszközöket azon határinfrastruktúrák és határőrizeti szolgáltatások felé irányítsák, amelyeknek leginkább segítségre szorulnak ezen a téren;

41. javasolja ezért, hogy a nemzeti kormányokat szigorúbban kötelezzék arra, hogy konzultáljanak a helyi és regionális önkormányzatokkal az uniós finanszírozás ezeken a területeken történő tervezése kapcsán;

⁽¹³⁾ Az Európai Bizottság szolgálati munkadokumentuma: *Impact assessment accompanying the proposal for a regulation establishing a registered traveller programme* [Hatásvizsgálat a regisztráltutas-program létrehozásáról szóló rendeletre vonatkozó javaslat kapcsán], SWD(2013) 50 final, 2013. február 28., Brüsszel.

⁽¹⁴⁾ Európai adatvédelmi biztos (2008): „Előzetes észrevételek az intelligens határellenőrzésről szóló csomagra vonatkozó javaslat kapcsán”, 2008. március 3., 4. o. Publikálva az alábbi honlapon: <http://www.edps.europa.eu>.

⁽¹⁵⁾ Vélemény az uniós belügyi pénzügyi eszközökről (előadó: Samuel AZZOPARDI), CdR 12/2012, 47. pont.

⁽¹⁶⁾ Lásd a Régiók Bizottsága véleményét az Alapjogi Charta hatékony végrehajtására irányuló stratégiáról, HL C 9., 2012.1.11.

42. megismétli azt a kérését, hogy szilárdítsák meg „a regionális és helyi önkormányzatoknak az adott ország által rájuk ruházott hatásköröknek megfelelő jelentős szerepét” a bevándorlási és menekültpolitikában, amely szerepet „olyan eszközök révén fejthetik ki, amelyek esetében ők maguk fogadják be az uniós finanszírozást, adott esetben a központi kormányzati szervek beavatkozása nélkül”; ⁽¹⁷⁾

43. úgy véli, hogy a határregisztrációs rendszer és a regisztráltutas-program megköveteli az ellenőrzési hatáskörök fokozatos áthelyezését és a nemzeti hatóságok által begyűjtött adatok továbbítását uniós egységek felé, ami pedig következményekkel jár a szubszidiaritás problémája terén;

44. nyomatékosan kéri ezért, hogy fokozottabb mértékben konzultáljanak a helyi és regionális önkormányzatokkal, valamint a Régiók Bizottságával a két rendszer kialakítása kapcsán, mivel azok hatással vannak a határ menti régiókra, illetve mivel a határigazgatás helyi szintű megközelítése esetleg eltérhet a központi vagy nemzeti hatóságokat vezérlő érdekektől. Ez utóbbiakat ugyanis jobban foglalkoztatja a nemzetbiztonság szempontja, mint a határforgalom elősegítése, amely a határ menti régiók érdeke;

Ajánlások az intelligens határellenőrzésről szóló csomag kapcsán

45. arra ösztönzi az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy komolyan és alaposan elemezzék a határregisztrációs rendszer és a regisztráltutas-program költség-haszon arányát. Erre gazdasági visszaesés és erőteljes költségvetési megszorítások idején mindenképpen szükség van, amint arra is, hogy a tárgyalások folytatása előtt értékeljék a rendszerek szükségességét, arányosságát és hatékonyságát;

46. felkéri az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy amennyiben folytatják a határregisztrációs rendszer kialakítását, lássák azt el garanciákkal annak érdekében, hogy elkerüljék az olyan riasztásokat, amelyek következtében jogtalanul tartóztathatnak le olyan személyeket, akikről a rendszer azt állapítja meg, hogy illegálisan tartózkodnak ott, pedig valójában egy tagállamban már megszerezték a tartózkodási engedélyt és így megilleti őket a belső határok nélküli európai térségben a szabad mozgás joga;

47. felhívja a figyelmet annak szükségességére, hogy költségvetési megszorítások idején garantálják azt, hogy bármely, újonnan kialakított rendszer kompatibilis legyen a már létező nemzeti rendszerekkel, hogy ne hátráltassa azok működését, és megőrizze a nemzeti szintű beruházások értékét;

48. azt ajánlja, hogy vezessenek be szilárd biztosítékokat a diszkrimináció elkerülésére, valamint az adatvédelem, a magánélet védelme és a tényleges bírósági jogorvoslathoz való jog garantálására a harmadik országok polgárai számára, különösen a határregisztrációs rendszer által küldött téves riasztás következtében történő jogtalan kiutasítás megelőzése érdekében;

49. a rendszerek megvalósulása esetére a személyi jogokról szóló képzések és szakembereknek szóló ismeretterjesztő kampányok népszerűsítését javasolja nemzeti, regionális és helyi szinten, különösen a kockázatok és a megfelelő/helytelen használat témájában, hozzájárulva így a tiltott és megkülönböztető alkalmazás elkerüléséhez.

II. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

1. módosítás

COM(2013) 95 final

8. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Minden olyan illetékes hatóság, amely számára e rendelettel összhangban engedélyezték a határregisztrációs rendszerhez való hozzáférést, biztosítja, hogy a határregisztrációs rendszer felhasználása az illetékes hatóság feladatainak ellátásához szükséges, annak megfelelő és azzal arányos.	Minden olyan illetékes hatóság, amely számára e rendelettel összhangban engedélyezték a határregisztrációs rendszerhez való hozzáférést, biztosítja, hogy a határregisztrációs rendszer felhasználása az illetékes hatóság feladatainak ellátásához szükséges, annak megfelelő és azzal arányos, <u>továbbá tiszteletben tart minden releváns uniós és nemzeti szintű rendelkezést a személyes adatok védelmére vonatkozóan.</u>

⁽¹⁷⁾ A Régiók Bizottsága véleménye a migrációval és a mobilitással kapcsolatos általános megközelítésről, elfogadva a 2012. július 18–19-én tartott, 96. plenáris ülésen.

Indokolás

Fontos, hogy a szóban forgó rendelet „általános elveként” megállapítsuk, hogy az „illetékes hatóságnak” tiszteletben kell tartania az adatok védelmére vonatkozó releváns jogszabályokat.

Kelt Brüsszelben, 2013. november 28-án.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

A Régiók Bizottsága véleménye – A hatósági ellenőrzésekről szóló rendelet

(2014/C 114/16)

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA****Általános megjegyzések**

1. tudomásul veszi az Európai Bizottság hatósági ellenőrzésekre és más hatósági tevékenységekre vonatkozó javaslatát, melynek célja az élelmiszer- és takarmányjog, illetve az állat-egészségügyi és állatjóléti, növény-egészségügyi, a növényi szaporítóanyagokra és a növényvédő szerekre vonatkozó egyéb szabályok alkalmazásának biztosítása a rendelet fő célkitűzéseinek megfelelően, vagyis a magas szintű emberi egészségvédelem és a belső piac zökkenőmentes működésének biztosítása érdekében;

2. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság elismeri: meg kell erősíteni az egyes tagállamok illetékes hatóságainak a rendelkezésre álló eszközöket azzal a céllal, hogy vizsgálni lehessen az uniós jogszabályokkal (ellenőrzésekkel, vizsgálatokkal és tesztekkel) való összeegyeztethetőséget;

A KAP vonatkozásai

3. megerősíti, hogy az európai uniós mezőgazdasági termékek minősége a közös agrárpolitika hozzáadott értéke megállapításának az egyik legfontosabb tényezője, és annak az egyik legnagyobb előnye a globális piacon. Az élelmiszer- és takarmányjog, illetve az állat-egészségügyi és állatjóléti, növény-egészségügyi, a növényi szaporítóanyagokra és a növényvédő szerekre vonatkozó egyéb szabályok betartásának hatékony ellenőrzése stabil piacot teremt, amelynek alapja a társadalomnak e termékekbe vetett bizalma;

4. a versenyképesség biztosítása mind helyi, mind globális szinten is csak az európai agrár-élelmiszer-ipari piac folyamatos fejlesztése által válik lehetségessé. Emiatt üdvözlí ezt a kezdeményezést, amely arra szolgál majd, hogy különböző hatósági ellenőrzések és más hatósági tevékenységek által biztosítsa a mezőgazdasági termékek minőségét;

5. úgy véli, hogy a szabályozás eleget tesz annak a szükségletnek, hogy az illetékes hatóságok hivatalos ellenőrzése alatt álló vállalkozások széles körű versenyképessége biztosítva legyen az élelmiszer-ipari láncban;

Szubszidiaritás, arányosság és jobb jogalkotás

6. rámutat arra, hogy a rendeletjavaslat gyakorlatilag minden szabályozási területet illetően tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek felhatalmazzák az Európai Bizottságot felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására (lásd a 15–24. cikket). Különösen azokat, a jogalkotási javaslat 15–24. cikkében, illetve a 110., 132. és 133. cikkében rögzített felhatalmazási indokokat utasítjuk el, amelyek a hatósági ellenőrzések lefolytatásával kapcsolatos különös szabályokat tartalmazó, felhatalmazáson alapuló jogi aktusokra vonatkoznak. Elengedhetetlenül tartjuk, hogy minden olyan rendelkezést közvetlenül beépítsenek a rendeletbe, amely jelentős befolyásolja a felügyeleti tevékenységet és a tartományok költségvetését. Ezen túlmenően a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok 139. cikk értelmében történő elfogadásával kapcsolatban annak tisztázására kérjük az Európai Bizottságot, hogy miként kívánja a 81. preambulumbekkezdésben részletezett eljárást végrehajtani. Ennek értelmében az Európai Bizottságnak az előkészületi munkák során megfelelő konzultációkat kell folytatnia, többek között szakértőkkel is. Szükségesnek tartjuk, hogy a tagállamok szakértőinek részvételét magában a 139. cikkben is rögzítsék;

7. megerősíti, hogy a hatósági ellenőrzésekkel kapcsolatos jogszabályok harmonizációja hasznos és fontos az élelmiszerek és takarmányok megfelelő biztonsági szintjének, valamint a javak belső piacon való mozgásának szavatolása érdekében, hatékonyan védve ezáltal a belső piacot, a szabad versenyt, valamint a fogyasztók érdekeit és tájékoztatását a csalásoktól és az európai uniós követelményeknek nem megfelelő termékek beáramlásától, és fenntartva a bizalmat az Európai Unió területéről exportált, illetve azon átmenő termékek iránt;

8. üdvözlí, hogy a rendelet számos előírást tartalmaz az agrár-élelmiszer-ipari láncban végzett hatósági ellenőrzésekkel kapcsolatban, köztük a növényi károsítók elleni eszközökre vonatkozó rendelkezéseket, a növényi szaporítóanyagok forgalombahozatali célú előállítására irányadó szabályokat, valamint az állati melléktermékekre vonatkozó szabályokat;

9. elismeri, hogy az élelmiszer-ipari termékek védelmének egyik legjobb útja annak biztosítása, hogy minden, az EU-ban értékesített élelmiszer, eredetétől függetlenül azonos vagy egyenértékű élelmiszer-higiéniai, biztonsági és -minőségi ellenőrzések hatálya alá tartozik. Úgy véli, hogy specifikus esetekben a rendelet nem korlátozza a tagállamok arra való jogát, hogy hatósági ellenőrzések által lépéseket tegyenek a magasabb szintű fogyasztóvédelem megerősítése érdekében;

10. üdvözlí, a jogszabályok egyszerűsítését a következő területeken: közös szabályok szerint működő határállomások kialakítása; a közös egészségügyi beléptetési okmány (CHED) bevezetése a jelenlegi rendszer felváltására, amely rendszerben az ellenőrzés alá tartozó egyes szektorokban különféle okmányokat használnak; az okmányok standardizálása és minőségbiztosítás az eredetiségükkel kapcsolatban, valamint egy uniós szintű rendszer bevezetése az európai hatósági ellenőrzéseknek és azok digitalizálásának a felügyeletére;

11. rámutat, hogy az állatgyógyászati készítmények maradványainak hatósági ellenőrzésére jelenleg érvényes rendelkezéseket olyan szabályozások váltották fel, amelyek nagyobb mértékben alapulnak kockázattértékelésen, és nem mondanak ellent a megfelelő egészségvédelmi feltételek megőrzésére vonatkozó igénynek;

A harmadik országokból származó termékek ellenőrzésének megszigorítása

12. üdvözlí az Európai Bizottság javaslatát, amely egyebek mellett a harmadik országokból származó termékek ellenőrzésére vonatkozó szigorúbb rendelkezéseket tartalmaz azzal a céllal, hogy kezelje az agrár-élelmiszer-ipari láncban kapcsolatban felmerülő kihívásokat és az uniós polgárok ehhez kapcsolódó biztonsági kockázatait;

13. 15. üdvözlí a rendelkezések egyszerűsítését, beleértve az állat-egészségügyi határállomások (az állatok és állati melléktermékek esetében), a kijelölt belépési pontok (a növényi eredetű élelmiszerek és takarmányok esetében) és a belépési pontok (a növények és növényi termékek esetében) helyettesítését a közös szabályok által irányított határállomásokkal. Ez a megközelítés megkönnyíti majd az európai piac védelmét a nem megfelelő agrár-élelmiszer-ipari termékek beáramlásával szemben;

14. üdvözlí az új mechanizmusok létrehozását a közigazgatási segítségnyújtás területén, amely lehetővé teszi majd a nemzeti ellenőrző hatóságok számára, hogy egységes és következetes módon együttműködjenek a rendelkezések határokon átvélt végrehajtásában. Felhívja a figyelmet arra, hogy az európai uniós előírások megszegését nem csak abban a tagállamban büntetik majd, amelyben az előírás megszegését jelentették, hanem abban a tagállamban is, amelyben annak megszegésére sor került;

Regionális és helyi hatás

15. rámutat arra, hogy a kockázatkezelésen alapuló ellenőrzésekkel kapcsolatos új megközelítés a jelenlegi tudásszintnek megfelelő és gyors cselekvést és döntéseket tesz lehetővé a különféle termék kategóriák esetében;

16. leszögezi, hogy jelentős többletterhet jelent az illetékes szervezeteknek az a kötelezettség, hogy minden egyes elvégzett hatósági ellenőrzés után jelentést kell készíteniük és azt az ellenőrzött vállalkozó rendelkezésére kell bocsátaniuk. A bürokratikus ráfordítás miatt, illetve amiatt, hogy így aligha lehet kizárni a jogvédelem igénybevételeének lehetőségét, elutasítjuk ezt.

Amennyiben az Európai Bizottság nem vonja vissza ezt a követelményt, akkor pontos hatásvizsgálatot kell készíteni, hogy számszerűsíteni lehessen az adminisztratív és pénzügyi többletterhek mértékét. Éppen ezért pontosítani kellene az európai bizottsági javaslat 34. cikkében, hogy az ott szereplő második szakvélemény esetében egy már olyan bevett ellenpróba-/második mintavételi eljárásról van szó, amelynek keretében a vállalkozó végeztet vizsgálatot, és nem kell új eljárást indítani.

17. alapvetően osztja az Európai Bizottságnak azt a felfogását, hogy a vizsgált rendelet által megkövetelt hivatalos tevékenységekre vonatkozó díjtelek számításánál figyelembe kell venni a kisvállalkozások érdekeit. Az a díjfizetés alóli általános mentesség azonban, amelyet a jogalkotási javaslat a tíznél kevesebb főt foglalkoztató és 2 millió eurónál alacsonyabb éves forgalmú vagy mérlegfőösszegű vállalkozások számára be kíván vezetni, ellentmondásban áll a 76. cikkben foglalt alapelvekkel, amelyek megfelelő személyi és pénzügyi források biztosítását irányozzák elő. Javasolja, hogy az új költségszabályozásba vegyenek fel egy, a 882/2004/EK rendelet 27. cikke (6) bekezdésének megfelelő új szabályozást, amely a tagállamok számára lehetővé teszi, hogy a kivételek jellegét és körét maguk határozzák meg;

18. A 80. cikk jobb helyzetbe kívánja hozni a szabályokat rendszeresen betartó vállalkozásokat, oly módon, hogy az ellenőrzési díjakat a 79. cikk (1) bekezdésének a) pontja alapján átalányként állapítja meg. Ehelyett az új költségszabályozásba egy, a 882/2004/EK rendelet 27. cikke (6) bekezdésének megfelelő új szabályozást kellene felvenni, amely a tagállamok számára lehetővé teszi, hogy a kivételek jellegét és körét maguk határozzák meg;

19. felhívja a figyelmet arra, hogy hatékony (megfelelő) adat- és információvédelmet kell biztosítani a redundanciával és a jogtalan hozzáféréssel kapcsolatos rendelkezések végrehajtására létrehozott rendszerben, ezzel egyidejűleg pedig figyelembe kell venni az illetékes hatóságok abbéli igényét és kötelességét, hogy tájékoztassák a közönséget az agrár-élelmiszer-ipari láncsal kapcsolatos jelentős eseményekről. Mivel egyes tagállamokban különböző szervezetek között oszlik meg az élelmiszer-ipari láncsal kapcsolatos ellenőrzési jogkör, elengedhetetlen, hogy az információs rendszerek fejlesztése során egyetlen dokumentumban rögzítsék a hatósági ellenőrzéssel kapcsolatos különböző intézkedéseket. Emellett ki kellene építeni egy integrált rendszert a hatósági ellenőrzésekkel kapcsolatos információk kezelésére is;

20. a létező fegyelmi eljárások alkalmazási körének kiterjesztésével egyidejűleg az RB üdvözli, hogy határidőket állapítanak meg az intézkedések betartásához is, hogy a hivatalos díjakkal kapcsolatos kivételek és csökkentések formájában ösztönzést nyújtsanak azoknak a szereplőknek, akik elérik és fenn tudják tartani az élelmiszerekre és takarmányokra vonatkozó előírásoknak és más, az élelmiszer-ipari láncra vonatkozó előírásoknak való megfelelés szintjét, a rutinellenőrzések kötelező díjairól való döntést azonban továbbra is a tagállamokra kell hagyni;

21. utal arra, hogy a felhatalmazáson alapuló jogi aktus kibocsátására irányuló számos felhatalmazás csökkenti a tagállamok részvételi lehetőségeit, és az országok számára előreláthatatlanná teszi, hogy számítani kell-e személyi vagy pénzügyi többletáfordításra;

II. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

1. módosítás

1. cikk (1) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) Ez a rendelet szabályokat állapít meg az alábbiak vonatkozásában:	(1) Ez a rendelet szabályokat állapít meg az alábbiak vonatkozásában:
a) a tagállamok illetékes hatóságai által végzett hatósági ellenőrzések és más hatósági tevékenységek elvégzése;	a) a tagállamok illetékes hatóságai által végzett hatósági ellenőrzések és más hatósági tevékenységek elvégzése;
b) a hatósági ellenőrzések finanszírozása;	b) a hatósági ellenőrzések finanszírozása;
c) a (2) bekezdésben említett szabályok megfelelő alkalmazását biztosító, tagállamok közötti közigazgatási segítségnyújtás és igazgatási együttműködés;	c) a (2) bekezdésben említett szabályok megfelelő alkalmazását biztosító, tagállamok közötti közigazgatási segítségnyújtás és igazgatási együttműködés;
d) a tagállamokban és harmadik országokban zajló bizottsági ellenőrzések elvégzése;	d) a tagállamokban és harmadik országokban zajló bizottsági ellenőrzések elvégzése;
e) a harmadik országokból az Unióba beléptetett állatok és termékek által teljesítendő feltételek elfogadása;	e) a harmadik országokból az Unióba beléptetett állatok és termékek által teljesítendő feltételek elfogadása;
f) a hatósági ellenőrzésekhez kapcsolódó információk és adatok kezelésére szolgáló számítógépes információs rendszer létrehozása.	f) a hatósági ellenőrzésekhez kapcsolódó információk és adatok kezelésére szolgáló számítógépes információs rendszer létrehozása, ideértve az alkalmazandó szabályoknak megfelelő adatvédelmi mechanizmusokat, vagyis a 95/46/EK irányelvet, a COM(2012) 11 final rendeletjavaslatot és a COM(2012) 10 final irányelvjavaslatot.

Indokolás

Az adatvédelem az egyik figyelmet igénylő kérdés kellene, hogy legyen, mivel a rendszert uniós szinten hozzák létre, és az egyik fő feladata az elvégzett hatósági ellenőrzésekkel kapcsolatos adatok megosztása.

2. módosítás

13. cikk (2) bekezdés d) pont)

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
a helyes gyártási gyakorlat (GMP), a helyes higiéniai gyakorlat (GHP), a helyes gazdálkodási gyakorlat és a veszélyelemzés és kritikus szabályozási pontok (HACCP) eljárásainak értékelése;	a helyes gyártási gyakorlat (GMP), a helyes higiéniai gyakorlat (GHP), a helyes gazdálkodási gyakorlat (GAP) , a veszélyelemzés és kritikus szabályozási pontok (HACCP) eljárásainak, valamint a többi hasonló, az 1. cikk (2) bekezdésében említett rendelkezések értelmében alkalmazandó rendszereknek az értékelése;

Indokolás

A rendelkezés alkalmazásának hatályát ki kell terjeszteni azokra az elvekre (rendszerekre), amelyek kötelezővé válhatnak.

3. módosítás

82. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A mikrovállalkozásokra vonatkozó díjvisszatérítés és mentesség	A mikrovállalkozásokra vonatkozó díjvisszatérítés és mentesség
(1) A 77. cikkben előírt díjak sem közvetlenül, sem közvetve nem téríthetők vissza, kivéve, ha azokat indokolatlanul szedték be.	(1) A 77. cikkben előírt díjak sem közvetlenül, sem közvetve nem téríthetők vissza, kivéve, ha azokat indokolatlanul szedték be.
(2) A 10 főnél kevesebb munkavállalót alkalmazó és legfeljebb 2 millió EUR éves forgalommal vagy mérlegfőösszeggel rendelkező vállalkozások mentesülnek a 77. cikkben előírt díjak megfizetése alól.	(2) A 10 főnél kevesebb munkavállalót alkalmazó és legfeljebb 2 millió EUR éves forgalommal vagy mérlegfőösszeggel rendelkező vállalkozások mentesülhetnek a 77. cikkben előírt díjak megfizetése alól.
(3) A 77., 78. és 79. cikkben említett költségek nem tartalmazzák a (2) bekezdésben említett vállalkozások hatósági ellenőrzésének elvégzése során felmerült költségeket.	(3) A 77., 78. és 79. cikkben említett költségek nem tartalmazzák A tagállamok külön szabályokat is megállapíthatnak a (2) bekezdésben említett vállalkozások hatósági ellenőrzésének elvégzése során felmerült költségeket kiszámításával kapcsolatban, amennyiben ez nem sérti az uniós versenypolitikának az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 101–109. cikkében foglalt elveit.

Indokolás

Mivel az EU országokban jelentős eltérések vannak a különböző méretű vállalkozások struktúrájában, a tagállamok számára biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy külön szabályokat állapítsanak meg ezen a területen. Ez különösen azokat az országokat érinti, amelyek gazdaságát jelentős szétaprózottság jellemzi (ahol tehát sok a mikrovállalkozás).

4. módosítás

131. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A hatósági ellenőrzések információkezelési rendszere: a) lehetővé teszi a hatósági ellenőrzések elvégzéséhez szükséges, az elvégzett hatósági ellenőrzésekből vagy a hatósági ellenőrzések elvégzésének vagy eredményének dokumentálásából származó információk, adatok és dokumentumok számítógépes kezelését és cseréjét minden olyan esetben, amikor az 1. cikk (2) bekezdésében említett szabályok és a 15–24. cikkben említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előírják az ilyen információk, adatok és dokumentumok cseréjét az illetékes hatóságok között, az illetékes hatóságok és a Bizottság, valamint adott esetben más hatóságok és a vállalkozók között; b) a IV. cím rendelkezéseivel összhangban adat- és információcserére szolgáló mechanizmust biztosít; c) biztosítja a tagállamok által a Bizottságnak benyújtott, a hatósági ellenőrzésekről szóló jelentések összegyűjtéséhez és kezeléshez szükséges eszközt; d) lehetővé teszi az 1/2005/EK rendelet 5. cikkének (4) bekezdésében említett menetlevelek, az 1/2005/EK rendelet 6. cikkének (9) bekezdésében említett navigációs rendszerből nyert jegyzőkönyvek, a hatósági bizonyítványok, valamint az e rendelet 54. cikkében említett közös egészségügyi beléptetési okmány többek között elektronikus formátumban történő előállítását, kezelését és továbbítását.	A hatósági ellenőrzések információkezelési rendszere: a) lehetővé teszi a hatósági ellenőrzések elvégzéséhez szükséges, az elvégzett hatósági ellenőrzésekből vagy a hatósági ellenőrzések elvégzésének vagy eredményének dokumentálásából származó információk, adatok és dokumentumok számítógépes kezelését és cseréjét minden olyan esetben, amikor az 1. cikk (2) bekezdésében említett szabályok és a 15–24. cikkben említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előírják az ilyen információk, adatok és dokumentumok cseréjét az illetékes hatóságok között, az illetékes hatóságok és a Bizottság, valamint adott esetben más hatóságok és a vállalkozók között; b) a IV. cím rendelkezéseivel összhangban adat- és információcserére szolgáló mechanizmust biztosít; c) biztosítja a tagállamok által a Bizottságnak benyújtott, a hatósági ellenőrzésekről szóló jelentések összegyűjtéséhez és kezeléshez szükséges eszközt; d) lehetővé teszi az 1/2005/EK rendelet 5. cikkének (4) bekezdésében említett menetlevelek, az 1/2005/EK rendelet 6. cikkének (9) bekezdésében említett navigációs rendszerből nyert jegyzőkönyvek, a hatósági bizonyítványok, valamint az e rendelet 54. cikkében említett közös egészségügyi beléptetési okmány többek között elektronikus formátumban történő előállítását, kezelését és továbbítását. e) tartalmazza az alkalmazandó szabályoknak megfelelő adatvédelmi mechanizmusokat, vagyis a 95/46/EK irányelvet, a COM(2012) 11 final rendeletjavaslatot és a COM(2012) 10 final irányelvjavaslatot.

Indokolás

Az adatvédelem az egyik figyelmet igénylő kérdés kellene, hogy legyen, mivel a rendszert uniós szinten hozzák létre, és az egyik fő feladata az elvégzett hatósági ellenőrzésekkel kapcsolatos adatok megosztása.

Kelt Brüsszelben, 2013. november 29-én.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió Kiadóhivatala
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU